GUARDIAN BALVA LITERATŪRĀ

NAZIS, KO NEATLAIST

PATRIKS NESS

Neparasti aizraujoša grāmata, ko nevar nolikt malā.
Baguta Rubess

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Patriks Ness

Haosa spēle-1. Nazis ko neatlaist

Triloģijas "Haosa spēle" pirmā grāmata "Nazis ko neatlaist", otrā "Jautājums un Atbilde" un trešā "Briesmoņcilvēki". Grāmatas turpina viena otru nepārtrauktā sižeta attīstībā un lasāmas tikai kopā, sākot ar pirmo. Prentistauna atrodas uz tālas un skaistas planētas, ar Zemes apstākļiem tuvu dabu un dzīvnieku valsti, kur apmetušies Zemes kolonizatori. Neskatoties uz attīstītajām tehnoloģijām, kuras atļauj sasniegt neiedomājami tālas zvaigžņu sistēmas, kolonizatoru daba un ieradumi nav mainījušies un viņi turpina savas gadsimtos iedibinātās tradīcijas, kuras bija spēkā jau pakļaujot un iekarojot Indiju un Amerikas kontinentu. Šeit, nošķirtībā, pa īstam parādas viņu zvēriski mežonīgā daba. Tomēr romānu caurstrāvo ticība un cerība labā uzvarai, autors mēģina parādīt, ka ne jau visi ir briesmoņcilvēki.

Tods Hjūits ir pēdējais zēns Prentistaunā.

Un Prentistauna nav tāda kā citas pilsētas. Šeit ikviens dzird cits cita domas kā nepārtrauktu, visu pārņemošu, nebeidzamu Troksni. Šeit nav privātuma. Šeit nav noslēpumu.

Vai varbūt ir?

Tikai mēnesi pirms savas dzimšanas dienas, kurā Todam jākļūst par īstu vīru, viņš nejauši sastop pilnīgu klusumu.

Tas nav iespējams.

Prentistauna viņam ir melojusi.

Un tagad Todam ir jābēg…

Amerikāņu rakstnieka Patrika Nesa triloģija "Haosa spēle" pasaulē iemantojusi tikpat lielu popularitāti, cik Sūzenas Kolinsas "Bada spēļu" cikls. Lasītāju un kritiķu vērtējums ir vienbalsīgs: jau gadiem ilgi pusaudžu un jauniešu literatūrā nav radīts nekas tik oriģināls un aizraujošs. Triloģijas pirmā grāmata "Nazis, ko neatlaist" ir ieguvusi vairākas nozīmīgas balvas: Guardian Children's Fiction Prize, Booktrust Teenage Prize, James Triptee, Jr. Award, kā arī nominēta citiem apbalvojumiem.

No angļu valodas tulkojusi

Daina Ozoliņa

Mākslinieks Edgars Švanks

© Tulkojums latviešu valodā, Apgāds Zvaigzne ABC 2011 ISBN 978-9934-0-2234-0

Noskanējis grāmatu un failu izveidojis Imants Ločmelis imantslochmelis@inbox.lv

•

- Atsauksmes par grāmatu
- I DALA
- 1. nodaļa CAURUMS TROKSNĪ
- 2. nodaļa Prentistauna
- 3. nodaļa BENS UN KILIĀNS
- 4. nodaļa NEDOMĀ
- 5. nodala TAS, KO TU ZINI
- 6. nodaļa NAZIS MAN ROKĀ
- II DALA
- 7. nodaļa ja pasaulē būtu meitenes
- 8. nodaļa Naža izvēle
- 9. nodaļa Kad veiksme nav ar tevi
- 10. nodaļa Ēdiens un uguns
- 11. nodaļa Grāmata bez atbildēm
- 12. nodaļa TILTS
- III DALA
- 13. nodaļa Viola
- 14. nodaļa Nepareizajā šautenes pusē
- 15. nodaļa Bēdubrāļi
- 16. nodaļa Šonakt nevarēs attaisnoties
- 17. nodaļa Sadursme augļu dārzā
- 18. nodaļa Tālteka
- 19. nodaļa Naža nākamā izvēle
- IV DALA
- 20. nodaļa armija
- 21. nodaļa Plašāka pasaule
- 22. nodaļa Vilfs un radījumu jūra
- 23. nodaļa Nazis ir Sava saimnieka vērts
- 24. nodaļa Nevērtīga gļēvuļa nāve
- 25. nodaļa Slepkava
- V DAĻA
- 26. nodaļa visa beigas
- 27. nodaļa Mēs ejam tālāk
- 28. nodaļa Sakņu smaka
- 29. nodaļa Tūkstošveidis Ārons
- 30. nodaļa zēns, vārdā Tods
- 31. nodaļa Ļaunie tiks sodīti
- VI DAĻA
- 32. nodaļa lejup pa upi
- 33. nodaļa Ogļuleja
- 34. nodaļa Ak, nepamet mani nekad
- 35. nodaļa Likums
- 36. nodaļa jautājumi un atbildes
- 37. nodaļa Kāda jēga?

- 38. nodaļa Es dzirdēju meiteni saucam
- 39. nodaļa Ūdenskritums
- 41. nodaļa ja viens no mums kritīs
- 42. nodaļa pēdējais ceļš uz patvērumu

Patriks Ness
Nazis ko neatlaist Triloģijas "Haosa spēle" pirmā grāmata

Atsauksmes par grāmatu

NAZIS, KO NEATLAIST

"KAISLĪGA, BIEDĒJOŠA, SATRAUCOŠA GRĀMATA, KO LASA AR AIZTURĒTU ELPU."

SUNDAV TELEGRAPH

"Tev tikai jāizlasa pirmais teikums, lai saprastu, cik šī grāmata ir daudzsološa… To lasot, ne brīdi nenorimst trīsas."

Frenks Kotrels Boiss, Guardian

"Ir manītas atsevišķas lieliskas grāmatas jauniešiem, bet Patrika Nesa "Nazis, ko neatlaist" ir neatvairāma."

Amanda Kreiga, The Times

"Grāmata "Nazis, ko neatlaist" izvirza augstas prasības jau tā piesātinātajā fantāzijas;žanrā. Iespaidīgs ideju izvērsums, neatslābstoša spriedze. Nesa pirmais romāns jauniešiem ir labs sākums."

Nikolass Takers, Independent

"Grāmata ir spoža, provocējoša, tajā neatradīsiet tukšu sentimentu. Ceru, ka šis burvīgais darbs iekļūs pusaudžu literatūras zelta fondā."

Rlips Vomaks, Literary Review

"Ļoti oriģināls ieguldījums distopiskās literatūras pa-

Roberts Danbars, Irish Times

"Šis aizraujošais romins notur visu lasītāja uzmanību. Tajā risināti sarežģīti identitātes un ētikas jautājumi, kā arī mēģināts atklāt patiesības īsto seju."

BookTrust

"JA MĒS SPĒTU VĒRĪGI SASKATĪT un izjust parastu cilvēka dzīvi, tas būtu kā dzirdēt zāli augam un vāveres sirdi pukstam, un mums būtu jānomirst no tā milzīgā trokšņa, kas ir otrpus klusumam."

Džordžs Eliots, Midlmārča

Patriks Ness

Triloģijas "Haosa spēle" pirmā grāmata

Nazis ko neatlaist

otrā grāmata saucas

Jautājums un atbilde

un trešā

Briesmoņcilvēki

veltits

Mišelai Kāsai

.

I DALA

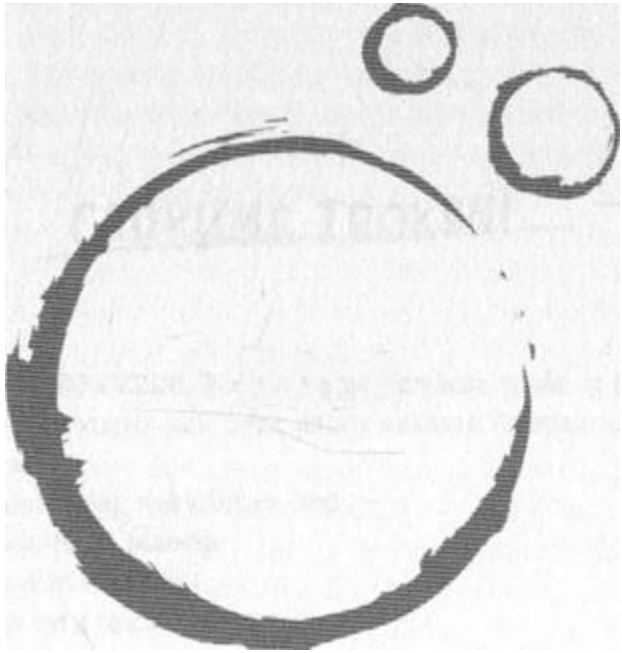

.

1. nodaļa CAURUMS TROKSNĪ

PIRMAIS, KO UZZINI, kad tavs suns iemācās runāt, ir tas, ka suņiem vispār nav nekā daudz sakāma. Vismaz nekā prātīga.

- Man vajag nokārtoties, Tod.
- Aizveries, Mančij!
- Nokārtoties, Tod!
- Es taču teicu aizveries!

Mēs soļojam pa pamestiem laukiem pilsētas dienvidaustrumos. Šie līdzenumi stiepjas gar upi un ved līdz purvam. Bens ir aizsūtījis mani pēc purva āboliem un licis ņemt Mančiju līdzi, lai gan mēs visi zinām, ka Kiliāns bija nopircis suni tikai tāpēc, lai izdabātu mēram Prentisam. Un te nu viņš ir mana dzimšanas dienas dāvana, lai gan es nekad neesmu teicis, ka gribētu suni. Gluži pretēji esmu sacījis, ka vēlos tikai to, lai Kiliāns beidzot salabo daļriteni, lai man nebūtu jāstaigā kājām pa šo dievu aizmirsto pilsētu. Bet nē daudz laimes dzimšanas dienā, Tod, te tev būs kucēns, Tod, un, lai gan tu nemaz to negribi, lai gan nekad neesi vēlējies kucēnu, uzmini, kam viņš būs jābaro un jāmazgā, un jāved pastaigās, un jāklausās viņa muldēšanā tagad, kad suns ir gana pieaudzis, lai runāšanas bacilis liktu viņam bez mitas vārīties? Uzminiet, kam!

- Nokārtoties, Mančijs pie sevis klusiņām rūc. Nokārtoties, nokārtoties.
- Ej taču nokārtojies un beidz par to vaukšķēt!

Ceļmalā nolaužu rīksti un pavicinu uz Mančija pusi.

Es viņu neaizsniedzu, es nemaz neesmu gribējis viņu aizsniegt, bet suns tikai smej savus rejošos smieklus un metas prom pa taciņu. Es viņam sekoju, ar rīksti kapājot zāli abpus taciņai, miedzot acis saulē un cenšoties nedomāt.

Mums patiesībā nemaz nav vajadzīgi purva āboli. Bens var nopirkt tos Felpa kunga veikalā, ja nu viņam patiešām sagribas ābolus. Vēl kas iet uz purvu pēc āboliem nav nekāds vīra darbs, jo vīriešiem nekad nav tik daudz brīva laika. Man vēl jāgaida trīsdesmit dienas, lai oficiāli kļūtu par vīru. Esmu jau nodzīvojis divpadsmit gadus, katru no tiem trīspadsmit mēnešus garu, un vēl garus divpadsmit mēnešus, un joprojām esmu veselu mēnesi tālu no lielās dzimšanas dienas. Plāni tiek kalti, pirmssvētku sagatavošanās darbi tiek veikti, tā būs svarīga diena; es jau pamazām gūstu priekšstatus par gaidāmo tas ir vienlaikus tumšs un spožs -, tomēr es kļūšu par vīru pavisam drīz, un ābolu lasīšana purvā nav nekāds darbs vīram vai gandrīz vīram.

Bet Bens zina, ka viņš var man likt iet uz purvu, un zina arī to, ka es piekritīšu, jo purvs ir vienīgā vieta netālu no Prentistaunas, kur var mazliet atpūsties no skaļā Trokšņa, ko vīrieši ap sevi rada, no visām

tām runām un pļāpām, kas nekad nerimst pat miegā, visi tie vīrieši un domas, par kurām viņi paši nenojauš, lai gan ikviens var tās dzirdēt. Vīrieši un viņu Troksnis. Es nespēju iedomāties, kā viņi spēj dzīvot un diendienā paciest cits citu.

Vīrieši ir Trokšņainas radības.

- Vāvere! Mančijs izsaucas un metas prom no takas, lai gan es skaļi uzbļauju, lai paliek uz vietas, un tad skrienu sunim pakaļ pāri tiem (es palūkojos apkārt, lai pārliecinātos, ka esmu viens) nolādētajiem laukiem, jo Kiliānu ķers trieka, ja Mančijs iegāzīsies kādā no tām nolādētajām čūsku alām, un, protams, tā būs tikai un vienīgi mana vaina, lai gan es vispār nekad neesmu gribējis to nolādēto suni, nolādēts!
- Mančij! Nāc atpakaļ!
- Vāvere!

Es skrienu caur zāli, un man pie kurpēm līp kāpuri. Viens no tiem sašķīst, kad speru to prom, un notraipa manas treniņkurpes ar zaļu smāķi, kurš, kā jau es no pieredzes zinu, nenāks nost. Mančij! es nikni auroju.

- Vāvere! Vāvere! Vāvere!

Viņš rej un rūc, lēkājot ap koku, un vāvere skraida uz priekšu un atpakaļ pa zaru, kaitinot suni. Pamāc šurp, VAukši! saka vāveres Troksnis. "Nāc, noķer, nāc, Noķer! Re! Re! Rel

- Vāvere, Tod! Vāvere!

Nolādēts, dzīvnieki gan ir stulbi!

Es saķeru Mančiju aiz kaklasiksnas un kārtīgi uzšauju pa dibenu. Au, Tod! Au! Es iesitu vēlreiz. Un vēl. Au! Tod?

- Ejam taču, es saku, un mans Troksnis skan tik skaļi, ka es pat nespēju sadzirdēt savas domas. Jūs redzēsiet, ka man nāksies to nožēlot.

Re nu, muļķa puika, domā vāvere. Nāc un noķer mani, muļķa puika!

- Ej tu galīgi d… es saku, tikai patiesībā nesaku "D", bet gan vienu rupju vārdu.

Man patiešām būtu vajadzējis palūkoties apkārt, pirms ko saku.

Jo te ir Arons. Viņš parādās blakus no nekurienes, paceļ roku un iesit man pa seju, pāršķeļot lūpu ar savu lielo gredzenu, un tad viņš atrauj roku un sit vēlreiz, šoreiz ar dūri tieši man pa vaigu, par laimi, netrāpot degunam, jo es iegāžos zālē, mēģinot izvairīties no viņa sitieniem, un palaižu vaļā Mančij a kaklasiksnu. Suns metas atpakaļ pie vāveres, skaļi riedams, nodevējs tāds! un es nokritu zālē uz ceļiem un plaukstām, notašķoties ar kāpuriem.

Un palieku četrrāpus uz zemes, smagi elpodams.

Arons stāv man blakus, un viņa Troksnī skan Svēto Rakstu vārdi un fragmenti no nākamā sprediķa, un domā, ko runā, Jaunais Tod, un

mums Visiem Jānes upuri, un svētais pats izvēlas saVu ceļu, un DieVS Visu dzird, un vēl es redzu neskaitāmas bildes, kas parādās ikviena cilvēka Troksnī, atspoguļojot viņa domas. Tur ir pazīstamas lietas un ieskats…

Ko? Kas tas tāds bija?

Bet bildi nomaina skaļš spredika fragments, un es ieskatos Āronam acīs un pēkšņi vairs negribu zināt. Es jau varu sagaršot asinis vietā, kur gredzens ir pāršķēlis man lūpu, un negribu zināt. Viņš nekad te nenāk, neviens vīrs nenāk šurp, vīriem ir savi iemesli tā rīkoties, patiešām ir, te vienmēr esam pastaigājušies tikai es un mans suns, un te nu viņš uzrodas, un es patiešām negribu, negribu zināt…

Viņš man uzsmaida, smaids ieķeras bārdā, viņš man uzsmaida, stāvēdams purva zālē.

Smaidoša dūre.

Valoda, jaunais Tod, Arons teic, saista mūs kā cietumniekus ķēdes. Vai tu baznīcā neko neesi mācījies, zēn? Un tad viņš saka savu slaveno frāzi: Ja viens no mums kritis, kritīs visi.

Jā, Āron, es nodomāju.

- Vārdos, Tod.
- Jā, Āron, es saku.
- Un vārdi, kas sākas ar burtu "d"? viņš saka. Un citi lamuvārdi? Nedomā, ka es tos neesmu dzirdējis. Tavs Troksnis tevi atklāj. Tas atklāj mūs visus.

Ne jau visu, es nodomāju, bet tobrīd saku: Man ļoti žēl, Āron.

Spredikotājs pieliecas man tuvāk, viņa mute ir pavisam tuvu manai sejai, un es varu saost viņa elpu, tās smagumu, kas sagrābj mani kā pirksti. Dievs dzird, Ārons čukst, Dievs dzird.

Un viņš atkal paceļ roku, es saraujos, viņš iesmejas un pazūd tik vienkārši, viņš pazūd pilsētas virzienā un paņem savu Troksni sev līdzi.

Es trīcu no savu asiņu smaguma, trīcu no šausmām, ka esmu ticis pieķerts, no pārsteiguma un dusmām, un naida pret šo pilsētu un tās vīriešiem; tikai pēc brīža spēju piecelties un doties savākt savu suni. Ko viņš te, velns parāvis, darīja? es nodomāju un esmu tik noguris no dusmām un naida (un bailēm, jā, protams, no bailēm), ka pat nepaskatos apkārt, vai Ārons ir dzirdējis manu Troksni. Es neskatos apkārt. Es neskatos apkārt.

Un tad es paskatos apkārt un eju savākt savu suni.

- Ārons, Tod? Ārons?
- Nesaki vairs to vārdu, Mančij!
- Asinis, Tod! Tod? Tod? Asinis?
- Zinu. Aizveries.
- Re, nu re, Mančijs saka, it kā vārdiem nebūtu nekādas nozīmes. Viņa galva ir tukša kā debesis.

Es iesitu viņam. To ari nekad vairs nesaki!

Au! Tod?

Mēs turpinām soļot, un upe paliek mums pa kreisi. Tā tek caur vairākām dziļām aizām pilsētas austrumos, sākas ziemeļos aiz mūsu fermas un turpinās gar pilsētas robežu, līdz aizplūst plašā tīreli, kur tālāk sākas purvs. No upes ir jāturas pa gabalu, īpaši no tās purvainās daļas, kurā neaug koki, jo tur dzīvo krokši gana lieli, lai nonāvētu gandrīz pieaugušu vīru un viņa suni. Spārni viņiem uz muguras slejas pret debesīm kā meldri, un, ja tu pieej pārāk tuvu VŪŠ! tie izlido no ūdens, skrāpējot ar asajiem nagiem un klabinot žokļus, un tad ir ļoti mazas izredzes izglābties.

Mēs ejam garām purvam, un es sāku uzsūkt purva klusumu, tiklīdz tas mani apņem. Te patiesībā nav nekā daudz, ko redzēt, vismaz nekā izcila, tāpēc vīri šurp nenāk. Un vēl viņi nenāk smakas dēļ; es arī neizliekos, ka te baigi labi smaržotu, bet smaka nav ne uz pusi tik briesmīga, kā vīri stāsta. Viņi saož savas atmiņas, nudien viņi nesaož, kā te smaržo tagad, tikai to, kā te smaržoja kādreiz. Viņi saož visus tos miroņus. Ēniem un cilvēkiem ir atšķirīgas domas par apbedīšanu. Ēni vienkārši izmantoja purvu, iesvieda savus mirušos ūdenī un ļāva tiem nogrimt, kas laikam bija saprātīgi, jo ēniem apbedīšana purvā der. Vismaz tā saka Bens. Ūdens, mēsli un ēnu āda labi sader kopā, tā neko nepiesārņo, tikai bagātina purvu tāpat kā cilvēku satrūdējušie ķermeņi bagātina augsni.

Un tad pēkšņi bija jāapglabā daudz vairāk ēnu, vairāk, nekā var uzņemt šis lielais purvs, lai gan šis patiešām ir baigi liels purvs. Un tad vairs nebija neviena dzīva ēna, tikai kaudzēm ēnu līķu, kas mirka purvā, puva un smirdēja, un pagāja krietns laiciņš, pirms purvs atkal kļuva par

purvu, nevis smaku un mušu perēkli, kurā varēja sarasties vēl kādi savādi, ēnu mums pietaupīti baciļi.

Es esmu te dzimis, visa šī jucekļa vidū, man vienmēr blakus bijis ēnu pārpilns purvs un cilvēku pārpilnas kapsētas, un pilsēta, kurā atlicis pavisam nedaudz iedzīvotāju, tāpēc es neatceros, ka būtu bijis citādi, es neatceros pasauli bez Trokšņa. Mans tēvs nomira no slimības vēl pirms manas dzimšanas, un tad nomira mana mamma par to gan nav jābrīnās. Mani uzaudzināja Bens un Kiliāns. Bens saka, ka mana māte bija pēdējā no sievietēm, bet tā jau saka gandrīz par visām sievietēm. Varbūt Bens nemelo, varbūt viņš patiešām tic, ka tā ir taisnība. Bet kas zina?

Tomēr es esmu jaunākais pilsētā. Kādreiz mēs ar Regu Oliveru (septiņus mēnešus un astoņas dienas vecāks par mani), Laiemu Smitu (četrus mēnešus un divdesmit deviņas dienas vecāks) un Sebu Mundiju, kas bija otrs jaunākais pilsētā tikai trīs mēnešus un vienu dienu vecāks par mani īsinājām laiku, metot ar akmeņiem kraukļiem,

bet pat Sebs ar mani vairs nerunā, kopš ir kļuvis par vīru.

Tā notiek ar visiem, kam aprit trīspadsmit.

Tā Prentistaunā ir iekārtots. Puikas kļūst par vīriem, un viņi iet uz savām vīru sapulcēm un runā par ko tādu, ko puikas nedrīkst zināt. Ja tu esi pēdējais puika pilsētā, tev atliek tikai savā nodabā gaidīt.

Kopā ar suni, ko tu nemaz neesi gribējis.

Bet purvs ir klāt, un mēs dodamies tajā iekšā, turoties uz taciņām, kas ved pāri purvam pa seklākajām vietām, ved garām lieliem, mezglotiem kokiem, kuru saknes stiepjas dziļi purva dūņās, bet adatainie vainagi tiecas augstu debesīs. Gaiss ir biezs, tumšs un smacīgs, bet tas nav bailīgi biezs, tumšs un smacīgs. Te mīt daudz dzīvu būtņu, kam nav nekādas daļas gar pilsētu, putni un zaļas čūskas,

vardes un kiviti, un abu sugu vāveres, un (zvēru!) te dzīvo ari viens vai divi kazūri, un lielās, sarkanās čūskas tevi vēro. Lai gan te ir tumšs, starp koku vainagiem spraucas gaismas strēles, un, ja jūs man jautātu lai gan, visticamāk, jūs man nejautātu es teiktu, ka purvs ir kā liela, ērta istaba ar minimālu Troksni. Tumša, bet dzīva, dzīva, bet draudzīga, draudzīga, bet ne uzmācīga.

Mančijs paceļ kāju pie teju katra koka, un tad, kaut ko zem deguna murmināmdams, pazūd krūmos, laikam lai nokārtotu citas darīšanas.

Bet purvam vienalga. Un kāpēc lai tas iebilstu? Tas ir pati dzīve, kas atstrādā sevi, atgriežas un pārstrādā, un atkal apēd sevi, lai augtu. Te nav pārāk Trokšņains. Protams, no Trokšņa pavisam nevar izvairīties, tomēr te ir klusāk nekā pilsētā. Skaļums te ir pavisam citāds, tas ir ziņkārīgs skaļums, kurā purva radības mēģina izdomāt, kas tu tāds esi un vai tevi jāuztver kā draudu. Bet pilsētā visi par tevi visu zina, taču vēlas zināt vēl vairāk, vēlas tevi sakaut ar savām zināšanām, un tad tu vairs nesaproti, kā ir būt tev pašam.

Bet purva Troksnis… purva Troksnis ir tikai putni, kas domā savas raizīgās putnu domas. Kur ir ēdiens? Kur ir mĀjAS? Kur es būšu t>rošībĀ? Vaskotās vāveres patiesībā ir baigās draņķes, kas kaitina tevi, ja pamana, un kaitina cita citu, ja neredz nevienu cilvēku, un rūsganās vāveres ir kā mazi muļķa bērni; un dažkārt te ir purva lapsas, kas slēpjas lapās un mēģina mainīt savu Troksni, lai izklausītos pēc vāverēm, sava iecienītā medījuma. Vēl retāk te dzird dziedātājstrazdus, un zvēru, ka vienreiz es redzēju kazūru paskrienam garām ar savām garajām kājām, bet Bens saka, ka man esot izlicies, jo kazūri jau sen vairs nedzīvojot šajā purvā.

Nezinu gan. Es sev ticu.

Mančijs iznāk no krūmiem un apsēžas man blakus, jo esmu apstājies pašā takas vidū. Viņš palūkojas apkārt, lai redzētu, uz ko es skatos, un tad paziņo: Labi nokārtojos, Tod.

- Skaidrs, Mančij.

Kaut nu nākamajā dzimšanas dienā es nedabūtu vēl vienu sasodītu suni! Šogad es vēlos medību nazi, tādu, kāds Benam ir pie jostas. Tā ir kārtīga dāvana vīrietim!

- Nokārtojos, Mančijs klusi saka.

Mēs ejam tālāk. Lielākā ābeļu audze ir tālāk purvā. Mums jāiet uz priekšu pa mazām taciņām un jālec pāri kritušam baļķim, pār kuru Mančijam vienmēr jāpalīdz pārrāpties. Kad nokļūstam līdz baļķim, es aplieku rokas Mančijam ap vēderu un uzceļu viņu uz baļķa. Lai gan suns saprot, ko daru, viņš kārpās ar kājām kā krītošs zirneklis un saceļ lielu trobeli par neko.

- Atslābsti, vaukšķi!
- Zemē, zemē, zemēviņš rej, raustot kājas gaisā.
- Muļķa suns.

Es nolieku viņu uz baļķa un uzrāpjos pats. Mēs abi piezemējamies otrpus baļķim, Mančijam rūcot: Lecam! Viņš izrūc šo vārdu, gan lecot, gan skrienot prom pa taku.

Pēc lēciena pār baļķi sākas tumšākā purva daļa, un pirmais, ko te var ieraudzīt, ir vecās ēnu mājas, kas uzglūn no slēptiem nostūriem, izskatoties pēc kūstošiem brūnā saldējuma pikučiem, tikai mājas lielumā. Neviens nezina un neatceras, kam šīs ēkas bija paredzētas, bet Bena labākais minējums Bens vispār ir viens no labākajiem minētājiem ir tāds, ka tām mājām ir kaut kāds sakars ar mirušo apbedīšanu. Varbūt tās pat ir kaut kādas baznīcas, lai gan ēniem nebija nekādas reliģijas, vismaz ne tādas, ko varētu izprast Prentistaunas iemītnieki.

Es turos no celtnēm pa gabalu un dodos uz vietu, kur aug mežābeles. Āboli ir gatavi, tie ir gandrīz melni un gandrīz rijami, kā teiktu Kiliāns. Es norauju vienu no zara un sāku ēst, sulai tekot pa zodu.

- Tod?
- Kas ir, Mančij? Es izņemu no bikšu aizmugurējās kabatas plastmasas maisiņu, kuru esmu tur ielicis, un sāku lasīt tajā ābolus.
- Tod? suns atkal uzrūc. Šoreiz es ieklausos viņa rūcienā un pagriežos, un Mančijs blenž uz vienu no ēnu celtnēm, un viņam spalva uz muguras ir sacēlusies gaisā un ausis satraukumā dreb.

Es izslienos. Kas ir, vecīt?

Suns ņurd, rādīdams zobus. Es jūtu, kā atkal uzbango asinis. Vai tur ir kroksis? es jautāju.

- Klusu, Tod, Mančijs ņurd.
- Bet kas tas ir?
- Klusums, Tod. Un viņš ieņurdas tas ir kārtīgs ņurdiens, kas nenozīmē neko citu kā "rrr!", un es jūtu, kā pa ķermeni izskrien tāda kā strāva, it kā man pa ādu dancotu elektriskie lādiņi. Klausies, Mančijs uzrūc.

Un es klausos.

Un klausos.

Un mazliet pagriežu galvu un atkal klausos.

Troksnī ir caurums!

Bet tā nevar būt.

Tas ir savādi, ka šeit, nekurienē, koku paēnā, prom no visu acīm, ir tāda vieta, kurā tavas ausis un prāts saka šeit nav Trokšņa. Tā ir kā veidols, kuru tu nevari skaidri saskatīt, bet redzi tikai to, kā pārējie veidoli tam pieskaras.

Tas ir kā ūdens krūzes formā bez pašas krūzes. Šis veidols ir caurums, un viss, kas tajā iekrīt, vairs nav Troksnis, vairs nav nekas, tā vienkārši vairs nav. Tas nav tāds kā purva klusums, kas patiesībā nav nekāds klusums, tikai vieta, kurā ir mazāks Troksnis. Šī ir tāda vieta, tāda neesoša forma, caurums, kurā viss Troksnis norimst.

Tas nav iespējams.

Šajā pasaulē ir viens vienīgs Troksnis, vīriešu un dzīvās radības domas, kas nepārtraukti gāžas tev virsū, gāžas un gāžas kopš brīža, kad ēni kara laikā palaida šajā pasaulē Trokšņa bacili. Tas nogalināja pusi vīriešu un visas sievietes, ieskaitot manu mammu, bacilis, kas padarīja pārējos vīriešus trakus, bacilis, kas līdz galam iznīdēja visus ēnus, kad neprāta pārņemtie vīrieši ņēma rokā ieročus.

- Tod? Es dzirdu, kā ierunājas Mančijs. Kas, Tod? Kas tas ir, Tod?
- Vai tu vari kaut ko saost?
- Tikai klusumu, Tod, viņš norūc un sāk rūkt skaļāk: Klusums! Klusums!

Un tad, kaut kur ēnu māju apvidū, klusums pakustas.

Manas asinis uzbango tik stipri, ka es gandrīz apgāžos. Mančijs rej un lēkā man apkārt, laiku pa laikam ierūcoties un pārbiedējot mani vēl vairāk, tāpēc es viņam atkal iesitu (Au, Tod?), lai piespiestu sevi nomierināties.

- Caurumi nepastāv, es saku. Nav tādas lietas kā nekas. Tāpēc tam ir jābūt kaut kam, vai ne?
- Kaut kam, Tod, Mančijs rūc.
- Vai tu vari sadzirdēt, kur tas aizgāja?
- Ir klusums, Tod.
- Tu saprati, ko es jautāju.

Mančijs paosta gaisu un pasper vienu soli tuvāk ēnu būdiņām, tad vēl vienu un vēl vienu. Laikam jau mēs tagad to meklējam. Es sāku ļoti lēni virzīties tuvāk lielākajai no kūstošajām saldējuma pikām līdzīgajām celtnēm. Turos pa gabalu no mazajām trijstūra formas durtiņām, it kā kāds pa tām varētu iznākt. Mančijs aposta durvju rāmi, bet viņš nerūc, tāpēc es dziļi ieelpoju un ieskatos iekšā.

Tur viss ir tukšs un kluss. Griesti slejas vismaz divu manu augumu

augstumā. Grīda ir netīra, uz tās aug purva augi, vīnstīgas un tamlīdzīga draņķība, bet te nav nekā cita, tas ir, es gribēju teikt, ka te nav nekāda reāla cauruma vai kā tamlīdzīga, un nekas nenorāda, ka kaut kas tāds te būtu bijis iepriekš.

Tas ir muļķīgi, bet man tas jāpasaka.

Nez vai ēni būtu atgriezušies?

Bet tas taču nav iespējams.

Taču arī caurums Troksnī nav iespējams.

Tāpēc kaut kam no neiespējamā jābūt iespējamam.

Es dzirdu, kā Mančijs atkal ošņā ārpus mājiņas, tāpēc izlienu laukā un eju uz otro mājiņu. Uz tās ārpusē ir kāds uzraksts; tie ir vienīgie rakstītie burti, kādi jebkad redzēti ēnu valodā. Laikam jau vienīgie burti, kas viņiem šķita piemēroti, lai tos pierakstītu. Šie burti ir ēnu burti, un Bens saka: tie veido vārdu "en'kai" vai tamlīdzīgi; en'kai, ēnkāji jeb ēni, kā mēs saucam vietējos, īpaši pēc tam, kad notika tas, kas notika. Tas nozīmē "ļaudis".

Ari otrā būdā nekā nav. Es izeju atpakaļ purvā un atkal ieklausos. Noliecu galvu un ieklausos; es mēģinu paplašināt savu uztveres lauku un klausos, es klausos un klausos.

Es klausos.

Klusums! Klusums! Mančijs divreiz ātri norūc un atkal metas skriet, šoreiz uz pēdējo būdeli. Es metos viņam pakaļ, ari skriešus, un manas asinis mutuļo, jo tas atrodas tieši tur tur ir caurums Troksnī.

Es to dzirdu.

Nu patiesībā es to nevaru sadzirdēt, tieši tur jau tas āķis, bet, kad es skrienu tam tuvāk, tukšums pieskaras manām krūtīm un miers velk mani tuvāk, un tur ir tik kluss, nē, tur ir pats klusums, tur ir tik daudz neticama klusuma, ka es jūtos kā salauzts, it kā zaudējis pašu vērtīgāko, kas man ir, it kā tur priekšā būtu nāve. Un es skrienu, un man līst asaras un krūtis žņaudz, un tur neviena nav, bet es tik un tā skrienu un manas acis raud, patiešām raud, tās raud, nolādēts, un es apstājos uz mirkli un noliecos, un, Jēziņ, varat neko neteikt, bet es patiešām aizsviežu vējā veselu minūti, veselu sasodītu minūti tur stāvu, un tikmēr caurums jau ir prom, tas ir aizvirzījies, tas ir pazudis.

Mančijs īsti nespēj izlemt, vai dzīties savādajam klusumam pakaļ vai atgriezties pie manis, bet beidzot viņš atgriežas.

- Raudi, Tod?

- Aizveries, es saku un speru sunim. Protams, nemaz nemēģinu trāpīt.

2. nodaļa Prentistauna

MĒS IZEJAM NO PURVA un dodamies atpakaļ uz pilsētu; pasaule šķiet melna un tumša, neskatoties uz to, ko mēģina iestāstīt saule. Pat Mančijs cieš klusu, mums ejot atpakaļ pāri laukiem. Mans Troksnis puto un burbuļo kā sautējums uz plīts, līdz man ir jāapstājas, lai mazliet nomierinātos.

Tāda klusuma nemaz nav. Ne šeit, ne citur. Ne tad, kad tu guli, ne tad, kad esi viens, nekad.

Es esmu Tods Hjūits, domāju pie sevis, acis aizvēris. Es esmu divpadsmit gadus un divpadsmit mēnešus vecs. Dzīvoju Prentistaunā Jaunajā pasaulē. Tieši pēc viena mēneša kļūšu par vīru.

Tas ir tāds triks, ko man iemācīja Bens, lai mazliet nomierinātu Troksni. Tu aizver acis un saki sev, kas tu esi, tik skaidri un mierīgi, cik spēj, jo tieši to tu aizmirsti apkārtējā Troksnī.

Es esmu Tods Hjūits.

Tods Hjūits, Mančijs pie sevis nomurmina, stāvot man blakus.

Dziļi ieelpoju un atveru acis.

Tas es esmu. Es esmu Tods Hjūits.

Mēs dodamies prom no purva un upes augšup pa nogāzi un savvaļas pļavām uz mazo ūdenssšķirtni pilsētas dienvidos, kur kādreiz uz īsu un nevērtīgu laika sprīdi bija atvērta skola. Pirms es biju dzimis, bērni mācījās mājās ar mātēm, un tad, kad bija palikuši tikai puikas un vīrieši, mēs vienkārši skatījāmies video un tālmācības programmas, līdz mērs Prentiss izdeva likumu, ka šāda mācīšanās ir "kaitīga mūsu prāta disciplinētībai".

Mēram Prentisam vienmēr ir Viedoklis.

Un tad gandrīz pusgadu visi puikas sanāca kopā pie sērīgā Rojāla kunga ārpus pilsētas šajā ēkā, tālāk no lielā pilsētas Trokšņa. Tas gan pārāk nepalīdzēja. Ir gandrīz neiespējami kaut ko mācīt klasē, pilnā ar puiku Troksni, un pilnīgi neiespējami uzrakstīt kādu kontroldarbu. Pat ja tu negribētu šmaukties, tu to neviļus izdarītu, bet visi mēģina šmaukties.

Un tad kādu dienu mērs Prentiss izlēma sadedzināt visas grāmatas, ikvienu grāmatu, ieskaitot tās, kas atradās vīriešiem mājās, jo acīmredzot arī grāmatas bija kaitīgas. Un Rojāla kungs, jauks cilvēks, kas mēģināja kļūt skarbs, dzerot viskiju stundu laikā, padevās. Kādu dienu viņš paņēma šauteni un nošāvās, un tā nu manas skolas gaitas beidzās.

Pārējo Bens man iemācīja mājās. Mehāniku, ēdienu gatavošanu un drēbju labošanu, lauksaimniecības pamatus un tamlīdzīgas lietas. Un vēl daudz par izdzīvošanu, piemēram, kā labāk medīt un kurus augļus var ēst, un kā noteikt virzienu pēc mēness, kā izmantot nazi un

pistoli, un zāles pret čūsku kodumiem un kā pēc iespējas labāk nomierināt savu Troksni.

Viņš mēģināja man iemācīt ari lasīt un rakstīt, bet mērs Prentiss kādu rītu par to nejauši uzzināja no mana Trokšņa un iemeta Benu uz nedēļu cietumā. Tā beidzās mana izglītošanās grāmatu gudrībās. Ņemot vērā visu pārējo, kas man bija jāapgūst, visu darbu, kas ik dienu bija jāpaveic fermā, un vienkārši izdzīvošanu dienu no dienas, es tā arī nebiju iemācījies lasīt.

Taču tam nav nekādas nozīmes. Neviens Prentistaunā tik un tā nekad neuzrakstīs grāmatu.

Mēs ar Mančiju paejam garām skolas ēkai, uzkāpjam nelielā kalna korē un palūkojamies uz ziemeļiem, un tur jau ir mūsu pilsēta. No tās gan nekā daudz vairs nav palicis pāri. Viens veikals, kādreiz bija divi. Viens krogs, kādreiz bija divi. Viena slimnīca, viens cietums, viens bankrotējis benzīntanks, viena liela mēra māja, viens policijas iecirknis. Baznīca. īsa ceļa strēle ved caur pilsētas centru, kādreiz bruģēta, bet tagad nekopta, un pašlaik vairāk atgādina grants ceļu. Visas mājas atrodas ārpus pilsētas priekšpilsētā, piemēram, fermās, tas ir, tur bija jābūt fermām, un vairākas tādas arī ir, citas ir tukšas, bet dažas vēl ļaunāk nekā tukšas.

Tas arī viss. Prentistaunas iedzīvotāju skaits ir 147, un to kļūst arvien, arvien mazāk. 146 vīri un viens gandrīz vīrs.

Bens stāsta, ka Jaunajā pasaulē kādreiz bijušas vairākas apmetnes, izkaisītas pa visu zemi, kad visi kosmosa kuģi te nolaidās apmēram vienā laikā desmit vai vairāk gadus pirms manas dzimšanas, bet tad sākās karš ar ēniem, un ēni palaida baciļus, un visas pārējās apmetnes tika iznīcinātas. Arī Prentistauna gandriz iznīka, tā izturēja tikai mēra Prentisa varenās armijas dēļ. Lai gan mērs Prentiss ir īsts staigājošs murgs, mēs vismaz esam viņam pateicību parādā par to, ka izdzīvojām uz šīs lielās, tukšās bezsieviešu planētas, par kuru nav nekā laba, ko teikt, -146 vīri dzīvo pilsētā, kura ar katru dienu izmirst.

Jo vīrieši nespēj to izturēt. Viņi piebeidz paši sevi kā Rojāla kungs, un daži no viņiem vienkārši pazūd kā Golta kungs, mūsu kaimiņš, kam bija aitu ferma. Vai Maikla kungs, mūsu otrs labākais galdnieks, vai Van Vijka kungs, kas pazuda tajā pašā dienā, kad viņa dēls kļuva par vīru. Tas nemaz nav tik neparasti. Ja tava pasaule ir viena vienīga Trokšņaina pilsēta bez nākotnes, cilvēki jūt, ka labāk būtu pazust, pat ja nav citas vietas, kurp iet.

Jo es, gandrīz pieaugušais vīrietis, varu dzirdēt visus 146 palikušos vīrus, kad vien paveros uz pilsētu. Es varu dzirdēt katru sasodīto vīrieti šajā pilsētā. Viņu Troksnis brāžas pār kalnu kā plūdi man tieši virsū, kā uguns, kā milzis, kam galva ir mākoņos, un tas ir ieradies tev pakaļ, un tev nav kur bēgt.

Tā nu te ir. Tāda ir katra minūte manā stulbajā, smirdīgajā dzīvē

šajā stulbajā, smirdīgajā pilsētā. Nav pat vērts aizbāzt ausis, tas tik un tā nepalīdz:

Un tie ir tikai vārdi, balsis, kas pļāpā, vaid, dzied un raud. Bet ir arī ainas, kas strauji traucas cauri tavam prātam, lai arī cik ļoti tu negribētu tās redzēt, tās ir atmiņas un fantāzijas, un noslēpumi, un plāni, un meli, meli, meli. Jo Troksnī tu vari melot. Lai gan visi zina, ko tu domā, tu tomēr vari aprakt dažādas domas citu domu jūklī, vari tās noslēpt, padarot acīmredzamas, tu vari nedomāt skaidri vai pārliecināt sevi, ka patiesība ir tieši pretēja tam, ko tu slēp, un kurš tad spēs izprast, kas šajos domu plūdos ir īsts un kas izdomāts?

Vīri melo, un visvairāk viņi melo sev.

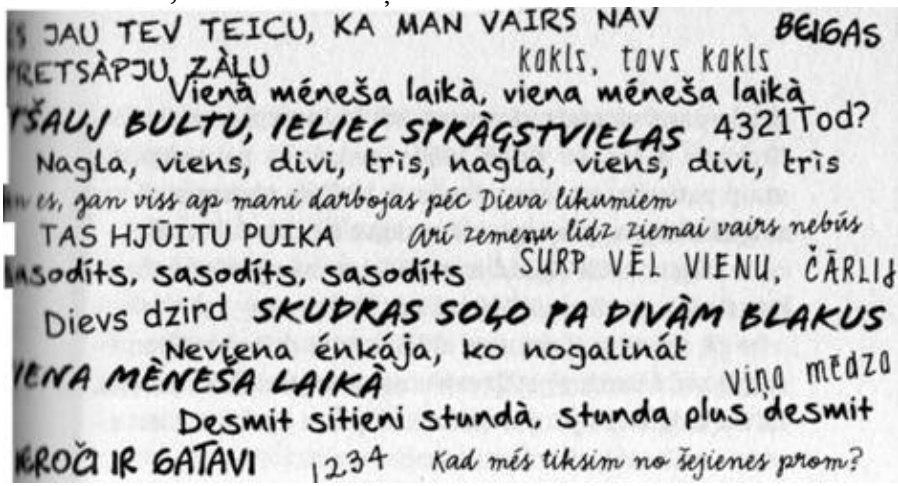

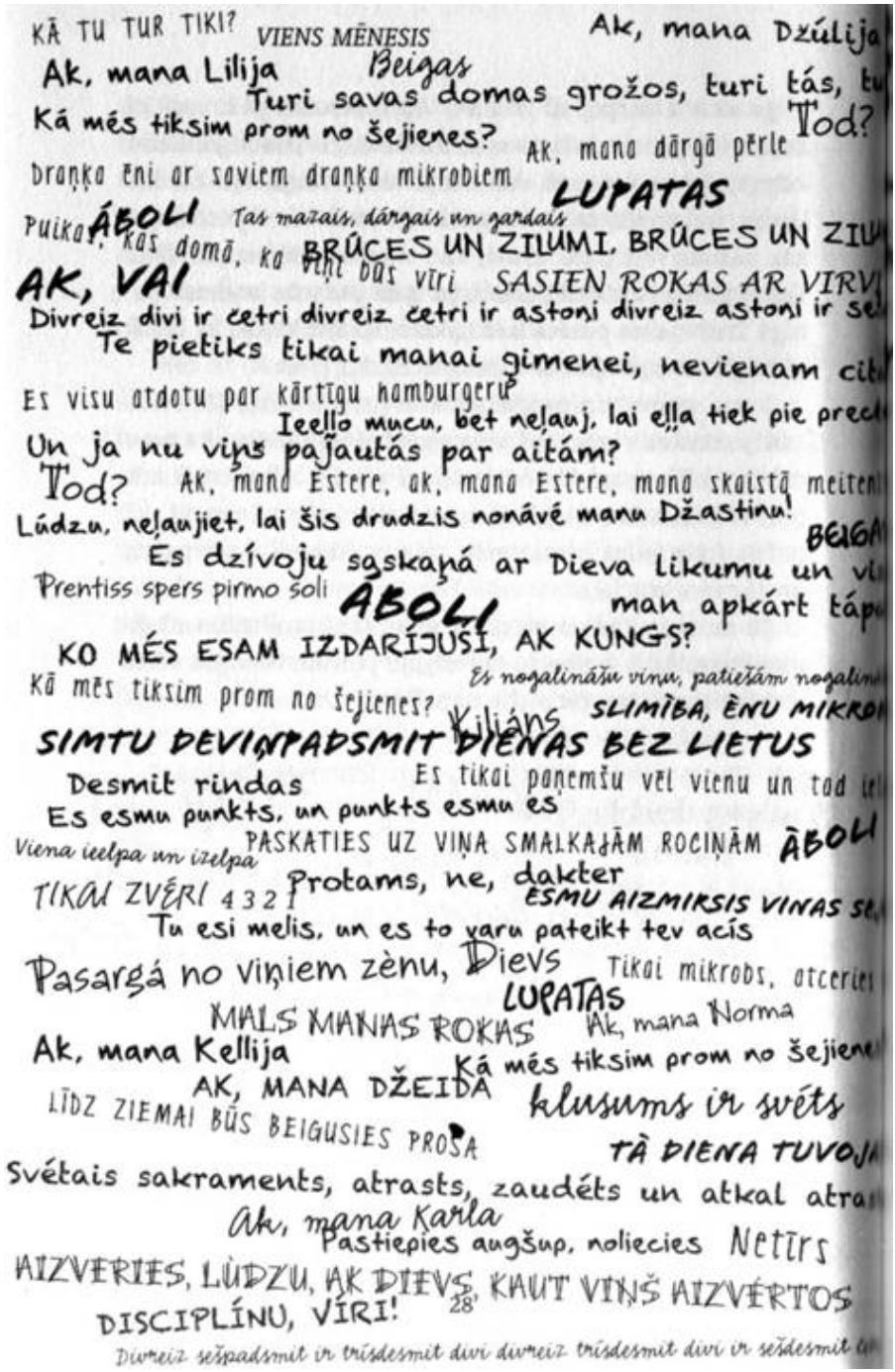
KĀ TU TUR TIKI?
VIENS MĒNESIS
Ak, mana Dzúlija
Ak, mana Lilija
Beigas
Turi savas domas grožos, turi tās, tu
Ká mēs tiksim prom no šejienes?
Tod?
Ak, mana dārgā pērle
Draņķa ēni ar saviem draņķa mikrobiem
LŪPATAS
Puikas, kas domā, ka
ĀBOLI
Tas mazais, dārgais un gardais
BRŪCES UN ZILUMI. BRŪCES UN ZIL
AK, VAI
Viņi būs vīri
SASIEN ROKAS AR VIRV
Divreiz divi ir cetri divreiz cetri ir astoņi divreiz astoņi ir se
Te pietiks tikai manai ģimenei, nevienam cit
Es visu atdotu par kārtīgu hamburgeru
Ieello mucu, bet neļauj, lai ella tiek pie prec
Un ja nu viņš pajautās par aitām?
Tod?
Ak, mana Estere, ak, mana Estere, mana skaistā meite
Lūdzu, neļaujiet, lai šis drudzis nonāvē manu Džastinu!
BEIG
Es dzīvoju sagskaņā ar Dieva likumu un v
Prentiss spers pirmo soli
ĀBOLI
man apkārt tāp
KO MĒS ESAM IZDARĪJUŠI, AK KUNGS?
Es nogalināšu vinu, patiešām nogalin
Kā mēs tiksim prom no šejienes?
Kiljáns
SLIMĪBA, ĒNU MIKRO
SIMTU DEVIŅPADSMIT DIENAS BEZ LIETUS
Desmit rindas
Es tikai paņemšu vēl vienu un tad
Es esmu punkts, un punkts esmu es
Viena ieelpa un izelpa
PASKATIES UZ VIŅA SMALKAJĀM ROCIŅĀM
ĀBOLI
TIKAI ZVĒRI 432!
Protams, ne, dakter
ESMU AIZMIRSIS VINAS SE
Tu esi melis, un es to varu pateikt tev acīs
Pasargā no viņiem zēnu, Dievs
Tikai mikrobs, otceriet
LŪPATAS
MAIS MANAS ROKAS
Ak, mana Norma
Ak, mana Kellija
Ká mēs tiksim prom no šejiene
AK, MANA DŽEIDA
klusums ir svēts
LĪDZ ZIEMAI BŪS BEIGUSIES PROSA
TĀ DIENA TUVOJ
Svētais sakraments, atrasts, zaudēts un atkal atra
Ak, mana Karla
Pastiepies augšup, noliecies
Netīrs
AIZVERIES, LŪDZU, AK DIEVS, KAUT VIŅŠ AIZVĒRTOS
28
DISCIPLĪNU, VĪRI!
Divreiz sešpadsmit ir trīsdesmit divi divreiz trīsdesmit divi ir sešdesmit

Piemēram, es nekad neesmu sastapis ne sievieti, ne ēnkāji. Protams, es šos radījumus esmu redzējis videoierakstos, pirms tos pasludināja par pretlikumīgiem, un visu laiku redzu viņus vīriešu Troksnī, jo par ko lai citu vīrieši domā kā par sievietēm un ienaidniekiem? Bet Troksnī ēnkāji izskatās daudz lielāki un ļaunāki

nekā videoierakstos. Un sievietēm Troksnī ir gaišāki mati un lielākas krūtis, un mazāk apģērba, un viņas daudz brīvāk izrāda savu pieķeršanos vīriešiem, nekā tas bija redzams video.

Tāpēc jums vienmēr jāatceras, ka Troksnis nav patiesība, Troksnis ir tas, ko vīrieši vēlētos redzēt kā patiesību, un starp patiesību un viņu vēlmēm ir tik liela plaisa, ka tā var nogalināt, ja nepiesargies. Pagaidiet tik, un uzzināsiet!

- Mājās, Tod? Mančijs, sēdēdams man pie kājas, ierūcas skaļāk, jo tikai tā Troksnī var sazināties.

-Jā, mēs jau ejam, es atbildu. Mēs dzīvojam Prentistaunas otrā malā, ziemeļaustrumos. Būs jāiet cauri pilsētai, lai tur nokļūtu, tāpēc jūs varēsiet nedaudz apskatīt miestu vismaz tik tālu, cik tālu es varēšu aiziet.

Pirmais ir Felpa kunga veikals. Tas beidzas nost lēnā nāvē tāpat kā pārējā pilsēta, un Felpa kungs visu laiku ir nomākts. Pat tad, kad mēs no viņa kaut ko nopērkam, un viņš ir tik laipns, cik vien spēj būt, no viņa pil izmisums kā strutas no brūces. beigas, viņa Troksnis atklāj, Beigas, Visam beigas un Lupatas, lupatas, lupatas, un Mana Džūlija, ak, mana dārgā, dārgā Džūlija, viņa sieva; Felpa kunga Troksnī redzams, ka viņa vispār nav valkājusi drēbes.

- Sveiks, Tod, viņš uzsauc, kad mēs ar Mančiju soļojam garām.
- Sveiki, Felpa kungs.
- Skaista diena, vai ne?
- Viņa tāda ir gan, Felpa kungs.
- Smuki! ierejas Mančijs, un Felpa kungs smejas, lai gan viņa Troksnis joprojām atkārto "beigas un Džūlija, un lupatas un rāda, kāpēc veikalniekam pietrūkst sievas un ko viņa mēdza darīt, it kā tas būtu kas īpašs.

Manā Troksnī neskan nekas tāds, kas būtu domāti Felpa kungam, tikai viss parastais, no kā neviens nevar izvairīties. Tomēr es atzīstu, ka ļauju savām domām skanēt mazliet skaļāk, lai noslēptu domu par caurumu, ko atklāju purvā, lai to apraktu skaļākā Troksnī.

Nezinu, kāpēc es tā rīkojos, nezinu, kāpēc man tas būtu jāslēpj.

Tomēr es to slēpju.

Mēs ar Mančiju diezgan veikli soļojam pa pilsētu, jo te jau ir benzīntanks un Hammara kungs. Benzīntanks vairs nedarbojas, jo pagājušā gadā saplīsa ģenerators, un tagad tas stāv pie benzīntanka kā sagumis, traumēts pirksts. Neviens te līdzās vairs nedzīvo, tikai Hammara kungs, un Hammara kungs ir daudz sliktāks par Felpa kungu, jo viņš mērķē savu Troksni tieši pret tevi.

Un tas ir pretīgs Troksnis, tas ir naidpilns Troksnis, kas parāda tevi tādās situācijās, kādās tu nekad nevēlētos nonākt; tās ir vardarbīgas un asiņainas ainas, un tu vari tikai padarīt savu Troksni tik skaļu, cik vien spēj, paķert vēl kaut ko no Felpa kunga Trokšņa un

raidīt to pret Hammara kungu. tAboli un "beigas, un roka dūrē, un bens, un Pžūlija, un Smuki, Tod?, un ģenerators mirgo, un lupatas, un aizveries, Viehkārši aizveries, un paskaties uz iv»ahi, puika.

Es pagriežu galvu, lai gan nemaz to nevēlos, bet dažkārt tā notiek, kad tu nepiesargies, un tā nu es pagriežu galvu. Tur ir Hammara kungs, viņš stāv pie loga un skatās uz mani. Tur ir viņa doma ViehS mēnesis, un viņš sūta man ainu no sava Trokšņa, un tur es stāvu viens pats, vēl vientuļāks nekā parasti, un nesaprotu, ko tas nozīmē, vai tā ir patiesība vai arī vienkārši apzināti meli. Tāpēc es domāju par to, kā āmurs atkal un atkal zvetē Hammara kungam pa galvu, bet viņš tikai smaida no sava loga.

Tad ceļš nogriežas gar benzīntanku un ved gar klīniku, kur ir doktors Boldvins un visi tie raudošie un vaidošie vīri, kam patiesībā nekas liels nekaiš. Šodien ir ieradies Foksa kungs. Viņš sūdzas, ka nevar paelpot, kas būtu ļoti skumji, ja vien viņš tik nenormāli nepīpētu. Kad esat tikuši garām klīnikai, lai Dievs jums žēlīgs, jūs nokļūstat pie tā drausmīgā, drausmīgā kroga, kas pat dienas vidū burtiski gaudo no Trokšņa, jo viņi uzgriež mūziku tik skaļi, lai skaņas it kā nomāktu Troksni, tomēr tas izdodas tikai daļēji, tāpēc te ir jāpacieš ne tikai skaļa mūzika, bet arī skaļš Troksnis nē, vēl sliktāk, apreibis Troksnis, kas dod pa galvu kā āmurs. Kliedzieni, gaudas un raudāšana, un vīru sejas, kas nekad nemainās, un atmiņas par pagātni un sievietēm, kas viņiem bijušas. Daudz domu par sievietēm, kuras viņi pazinuši, bet nekā jēdzīga, jo apreibis Troksnis ir kā piedzēries cilvēks miglains, nesakarīgs un bīstams.

Ir grūti iet pa pilsētas centru, grūti domāt pat par savu nākamo soli, jo uz taviem pleciem gulst tik daudz Trokšņa. Es nudien nesaprotu, kā vīriem tas izdodas, nesaprotu, kā es to izturēšu, kad kļūšu par vīru, ja vien todien kaut kas nemainīsies, nenotiks kaut kas tāds, par ko es nenojaušu.

Ceļš ved gar krogu un tad pa labi, gar policijas iecirkni un cietumu. Tie abi atrodas vienā mājā un tiek izmantoti biežāk, nekā tik mazā pilsētā varētu domāt. Policists ir Prentiss juniors, tik tikko divus gadus vecāks par mani un ir bijis vīra kārtā tikai īsu laiciņu, bet viņš ātri un droši ķēries pie darba un met cietumā visus, kurus mērs Prentiss viņam liek apcietināt, lai ievestu kārtību. Šonedēļ cietumā sēž Tērnera kungs, viņš nebija nodevis pietiekami daudz graudu "visas pilsētas uzturēšanai". Tas nozīmēja, ka viņš nebija devis graudus par velti Prentisa kungam vai kādam no viņa vīriem.

Tā nu tu esi izgājis cauri pilsētai ar savu suni, un aiz tevis skan viss Troksnis Felpa kunga un Hammara kunga, doktora Boldvina un Foksa kunga, un daudz Trokšņa no kroga, un Prentisa juniora Troksnis, un Tērnera kunga vaidi, un pilsētas Troksnis vēl naf beidzies, jo tūlīt būs klāt Baznīca.

Baznīcas dēļ mēs visi esam Jaunajā pasaulē un teju katru svētdienu klausāmies Ārona spredikļi par to, kāpēc esam pametuši Vecās pasaules korupciju un grēkus un kā esam mēģinājuši uzsākt jaunu dzīvi šajā neskartajā Ēdenē, kurā valdītu tīrība un brālība.

Tas nu gan ir baigi labi izdevies, ne?

Tomēr cilvēki joprojām iet uz baznīcu, galvenokārt tāpēc, ka tas jādara, lai gan pats mērs gandrīz nekad neierodas. Mēs pārējie klausāmies, kā Arons spredikļo: mēs esot vienīgais, kas cits citam palicis, mēs, visi viri, un mums jākļūstot par vienotu sabiedrību.

Ja viens no mums kritis, kritīs visi.

To viņš visu laiku atkārto.

Mēs ar Mančiju uzvedamies pēc iespējas klusāk, ejot gar baznīcas parādes durvīm. No turienes nāk lūgšanu Troksnis, tas atšķiras no visiem citiem, tas atgādina plūstošas asinis; Troksnis vienmēr ir vienāds, asinis plūst un plūst. palīdzi mums, piedod mums, palīdzi mums, glāb mūs, piedod mums, palīdzi tikt prom no šejienes, lūdzu, DieVS, lūdzu, Dievs, lūdzu, Dievs, bet, cik man zināms, neviens nekad nav dzirdējis nekādu Troksni no Dieva.

Tur ir arī Arons, atgriezies no pastaigas, un lūdz kopā ar baznīcēniem. Es dzirdu viņa balsi, ne tikai viņa Troksni, un tajā skan vienīgi ziedojums tāds un svēto rakstu pants šitāds, un svētība te un svētums tur. Arons turpina tādā tempā, ka viņa Troksnis ir kā pelēka uguns, kas liesmo viņam aiz muguras, no tā neko nevar saprast, un varētu taču gadīties, ka šis sludinātājs kaut ko perina, vai ne? Varbūt lūgšanas ir tikai aizsegs, un es sāku prātot, ko gan tās varētu slēpt.

Tad es sadzirdu Jaunais Tod? viņa Troksnī un saku: Pasteidzies, Mančij! Un mēs ātri nogriežamies pa labi.

Pēdējā ēka, kam jāiet garām, pirms var kāpt Prentistaunas kalnā, ir mēra māja, un te ir vissavādākais un smagākais Troksnis, jo mērs Prentiss…

Nu, mērs Prentiss ir citāds.

Viņa Troksnis vienmēr ir briesmīgi skaidrs, un es tiešām domāju briesmīgi. Redziet, viņš tic, ka Troksni var mainīt. Viņš tic, ka Troksni var saprast un, ja to izdotos pakļaut, to varētu labi izmantot. Ejot garām mēra Prentisa mājai, var dzirdēt viņu un viņa tuvākos līdzgaitniekus un padomniekus, un viņi vienmēr nodarbojas ar kaut kādiem uzdevumiem, rēķina un iztēlojas perfektas formas, un skaita tādus pantiņus kā ES ESMU APLIS, UN APLIS IR TAS, KAS ES, lai arī ko tas nozīmētu. Liekas, mērs Prentiss veido savu armiju, it kā kaut kam gatavotos, it ka veidotu ieroci pret Troksni.

Tas šķiet kā drauds. It kā pasaule mainītos, bet tu paliktu iepakaļ.

12344321 ES ESMU APLIS, UN APLIS IR TAS, KAS ES 1234 4321 JA VIENS NO MUMS KRITĪS, KRITĪS VISI

Drīz es būšu vīrs, un vīri bailēs nebēg, bet es pagrūžu Mančiju, un

mēs soļojam vēl ātrāk nekā iepriekš, metot tik lielu līkumu ap mēra māju, cik vien iespējams, līdz esam šai ēkai garām un uz grants celiņa, kas ved uz mūsu māju.

Pēc brīža pilsēta paliek aiz muguras un Troksnis mazbišķiņ pieklust (bet nekad nebeidzas), un mēs abi varam vieglāk uzelpot.

Mančijs ierūcas: Troksnis, Tod.

- Jap-
- Purvā klusums, Mančijs saka. Klusums, klusums, klusums.

Jā, es saku un tad padomāju, un pielieku soli un saku: Aizveries, Mančij! un iesitu viņam, un viņš saka: Au, Tod! Un es palūkojos atpakaļ uz pilsētu, bet Troksni vairs nevar apturēt, kad tas ir izskanējis, vai ne? Ja tas būtu redzams, nez vai jūs varētu redzēt caurumu Troksnī izplūstam no manis, izplūstam no manām domām, kur es biju to paslēpis. Tā ir tāda pavisam maza Trokšņa daļiņa, to būtu pavisam viegli palaist garām lielajā burzmā, kas valda visapkārt, bet tur nu šī doma aizplūst, tā lido, aizlido tieši atpakaļ uz vīriešu pasauli.

3. nodaļa BENS UN KILIĀNS

KUR TU VISU DIENU VAZĀJIES? Kiliāns uzsauc, tiklīdz mēs ar Mančiju parādāmies viņa redzeslokā. Viņš guļ uz zemes, palīdis zem mūsu ģeneratora tā, kas atrodas mājas priekšā, un labo, kas nu šomēnes salūzis. Kiliāna rokas ir netīras un seja ir aizkaitinājuma pilna. Viņa Troksnis dūc kā traku bišu spiets, un es jau jūtu, kā sadusmojos, lai gan pat vēl neesmu pārnācis mājās.

- Es biju purvā, lai salasītu Benam ābolus, saku.
- Darbs stāv nedarīts, bet kur nu, puika spēlējas. Viņš palūkojas uz ģeneratoru. Kaut kas mašīnā noklakšķ, un Kiliāns norūc: Pie velna!
- Es taču teicu, ka nespēlējos, bet tu jau nekad neklausies, saku. Tas drīzāk izklausās pēc kliedziena. Bens gribēja ābolus, tāpēc es aizgāju pēc tiem sasodītajiem āboliem.
- Ai, ai, Kiliāns saka, palūkojoties uz mani. Un kur tad ir tie slavenie āboli?

Protams, man nav nekādu ābolu, vai ne? Es pat neatceros, ka būtu nosviedis zemē ābolu maisu, bet laikam jau tas notika, kad…

- Kad kas? Kiliāns jautā.
- Izbeidz noklausīties, es atcērtu.

Viņš ļoti kiliāniski nopūšas un sāk spredikot: Nav jau tā, ka mēs tevi tik ļoti pārslogotu, Tod, tie ir meli, bet vieni paši nevaram uzturēt fermu, tā ir taisnība. Pat ja tu kādreiz padarītu visus savus darbiņus, kuri nudien nav grūti, vēl vieni meli, viņi mani nostrādina kā vergu, mums tik un tā nav nekādu izaugsmes iespēju, vai ne? tā ir taisnība. Pilsēta vairs nevar augt, tā var tikai sarukt, un uz palīdzību nav ko gaidīt.

- Klausies, kad es ar tevi runāju! Kiliāns uzsauc.
- Ausies! Mančijs ierejas.
- Aizveries, es saku.
- Nerunā tā ar suni, Kiliāns aizrāda.

Es nemaz nerunāju ar suni, nodomāju pietiekami skaļi un skaidri, lai Kiliāns to sadzirdētu.

Kiliāns nikni palūr uz mani, un es lūru pretī, un tā notiek vienmēr mūsu Troksnis trīc sarkanās dusmās un aizkaitinājumā. Mēs ar Kiliānu nekad neesam sapratušies. Bens vienmēr ir bijis tas labais, Kiliāns vienmēr ir bijis tas otrs, bet, kopš tuvojas diena, kad es kļūšu pieaudzis un varēšu neklausīties viņa spredikošanā, viss ir pasliktinājies.

Kiliāns aizver acis un skaļi ieelpo caur degunu. Tod, viņš sāk nu jau mazliet mierīgāk.

- Kur ir Bens? es jautāju.

Viņa seja kļūst vēl mazliet skarbāka. Pēc nedēļas sāks dzimt

jaunie jēri, Tod.

Es tikai atkārtoju: Kur ir Bens?

- Pabaro aitas un ieslēdz tos lopus, un reizi par visām reizēm salabo vārtus austrumu laukā, Tod Hjūit! Jau divreiz esmu lūdzis tev to izdarīt.

Es šūpojos uz papēžiem. Kā tev gāja purvā, Tod? es jautāju, un mana balss skan sarkastiski. Pavisam jauki un eleganti, Kiliān, paldies, ka pavaicāji. Vai purvā redzēji ko interesantu, Tod? Interesanti, ka tu pajautāji, Kiliān, jo es patiešām redzēju kaut ko interesantu, un tas izskaidro, kāpēc man ir pārsista lūpa, par ko tu neesi bildis ne vārda. Bet laikam jau man būs jāpagaida, iekams pabarošu aitas un salabošu to nolādēto žogul

- Pievaldi mēli, Kiliāns saka. Man nav laika tavām spēlītēm. Ej pabaro aitas.

Es savelku rokas dūrēs un noņurdu kaut ko līdzīgu "rrr", liekot Kiliānam saprast, ka vairs nespēju ne minūti palikt viņa sabiedrībā.

- Nāc, Mančij, es saku.
- Aitas, Tod, Kiliāns saka, kad ejam prom. Vispirms aitas.
- Jā, es pabarošu tās sasodītās aitas, murminu zem deguna. Tagad es soļoju prom ātrāk, asinīm bangojot, un Mančijs, kas uztver manu Troksni, patiešām satrakojas.
- Aitas! viņš rej. Aitas, aitas, Tod! Aitas, aitas, klusums, Tod! Klusums, klusums purvā, Tod!
- Aizveries, Mančij, es saku.
- Ko tu teici? Kiliāns jautā, un kaut kas viņa balsī liek mums apstāties un pagriezties. Viņš sēž pie ģeneratora, ir pievērsies mums, un viņa Troksnis mūs griež kā lāzers.
- Klusums, Kiliān, Mančijs rūc.
- Kāds "klusums"? Kiliāna acis un Troksnis mani pārbauda.
- Kāda tev darīšana? Es atkal pagriežos uz iešanu.
- Man taču jāpabaro tās sasodītās aitas.
- Tod, pagaidi, viņš sauc, bet tad ģenerators sāk pīkstēt un Kiliāns izgrūž: Nolādēts! un viņam atkal jāķeras pie ģeneratora, lai gan es spēju uztvert visus tos neizteiktos jautājumus, kas plūst no viņa Trokšņa un vājinās, man ejot tālāk uz lauku pusi.

Pie velna viņu, es nodomāju, pie velna viņus visus, un nolamājos vēl pāris sulīgos lamuvārdos, soļojot prom pa lauku. Mēs dzīvojam apmēram kilometru uz ziemeļaustrumiem aiz pilsētas, vienā fermas daļā audzējam aitas, bet otrā labību. Audzēt labību ir smagāk, tāpēc ar to nodarbojas Bens un Kiliāns. Kopš es biju pietiekami paaudzies, lai būtu augstāks par aitu, esmu rūpējies par tiem lopiņiem. Tieši es, nevis es un Mančijs, lai gan vēl viens no melīgajiem iemesliem, kāpēc man bija uzdāvināts suns, bija šāds: es varētu izskolot viņu par aitu suni, kas dažu acīmredzamu iemeslu dēļ ar to es domāju suņa

stulbumu nebija izdevies.

Aitu barošana un dzirdīšana, apcirpšana un jēru pieņemšana, pat kastrēšana un nokaušana tie visi ir mani uzdevumi. Mēs esam vieni no trim gaļas un vilnas piegādātājiem pilsētā; kādreiz to bija pieci, bet drīz būs tikai divi, jo Mārdžoribenka kungs kuru katru dienu nomirs no pārmērīgas alkohola lietošanas. Mēs ieplūdināsim viņa ganāmpulku mūsējā. Patiesību sakot, es to izdarīšu tāpat kā toreiz, kad pirms divām ziemām pazuda Golta kungs, un atkal būs jaunas aitas, ko nokaut, ko kastrēt un apcirpt, ko sadzīt aplokos pie citām aitām, un vai man par to pienāksies pateicība? Nē, kur nu.

Es esmu Tods Hjūits, domāju, vienkārši lai vingrinātos, nevis lai apklusinātu savu Troksnˆ Es esmu gandrīz pieaudzis vīrietis.

Aitas! saka aitas, kad es neapstājoties eju garām viņu aplokam. Aitas! tās blēj, vērojot, kā es aizeju garām. Aitas! Aitas!

- Aitas, rūc Mančijs.
- Aitas! aitas atbild.

Aitām ir vēl mazāk sakāmā nekā suņiem.

Es klausos, kur fermas galā sadzirdēšu Bena Troksni, un uzeju to viena labības lauka stūri. Labība ir iesēta, novākt to nevajadzēs vēl pāris mēnešu, tāpēc šobrīd nav pārāk daudz darba, tikai jāpārliecinās, ka visi ģeneratori, traktori un citas ierīces ir gatavas pļaujai. Varētu domāt, ka tagad viņi man vairāk palīdz ar aitām, bet tā nebūt nav.

Bena Troksnis skan kā melodija netālu no kādas apūdeņošanas iekārtas, tāpēc es pagriežos un dodos pāri laukam pie viņa. Bena Troksnis nav tāds kā Kiliāna. Tas ir mierīgāks un skaidrāks, Kiliāna Troksnis man vienmēr šķitis sarkans, bet Bena zils vai dažkārt zaļš. Viņi ir pilnīgi pretēji, viņi ir kā uguns un ūdens Bens un Kiliāns, mani gandrīz vai vecāki.

Stāsta, ka mana mamma draudzējās ar Benu pirms ierašanās Jaunajā pasaulē, ka viņi abi bija vienas draudzes locekļi, kad tika izteikts piedāvājums doties prom un izveidot jaunu sabiedrību uz jaunas planētas. Mamma pārliecināja tēti, un Bens pārliecināja Kiliānu, un, kad kosmosa kuģis šeit nolaidās un ļaudis sāka iekārtoties, tie bija mana mamma un tētis, kas audzēja aitas, un Bens ar Kiliānu blakusfermā audzēja labību, un visi dzīvoja draudzīgi un mīļi. Saule nekad nenorietēja, vīrieši un sievietes dziedāja un dzīvoja, un mīlēja cits citu, un nekad neslimoja un nekad nemira.

Tomēr tas ir stāsts no Trokšņa, un kas gan zina, kā te viss patiesībā bija? Tad es piedzimu un viss mainījās. Ēni palaida mikrobu, kas nogalināja visas sievietes, protams, arī manu māti, un tad sākās karš; cilvēki tajā uzvarēja, un tas bija Jaunās pasaules gals. Te nu es biju, pavisam mazs puika, kas neko nesaprot, un, protams, es tolaik nebiju vienīgais mazulis mūsu bija daudz, un pēkšņi bija palikusi tikai puse no visiem pilsētas iedzīvotājiem, kas varētu rūpēties par

mazuļiem un puišeļiem. Tāpēc daudzi no mums nomira, bet es tiku uzskatīts par vienu no veiksminiekiem, jo Bens un Kiliāns, protams, paņēma mani pie sevis un baroja, un izaudzināja, un izskoloja. Viņu dēļ es esmu izdzīvojis.

Tā nu es it kā esmu viņu dēls. Nu vairāk nekā "it kā" dēls, tomēr ne īstais dēls. Bens saka, ka Kiliāns ar mani strīdas tikai tāpēc, ka viņam rūp mans liktenis, bet, pat ja tā ir taisnība, man šķiet, ka tas ir dīvains veids, kā izrādīt rūpes; godīgi sakot, man nemaz nešķiet, ka šādi vispār varētu izrādīt rūpes.

Bet Bens atšķiras no Kiliāna kā diena no nakts, viņš ir tāds cilvēks, kāds Prentistaunā nepavisam neskaitās normāls. Visi 145 šīs pilsētas vīri, pat jaunākie, kas tikko nosvinējuši savu četrpadsmito dzimšanas dienu, pat Kiliāns šad un tad, uzskata mani par ko tādu, ko labākajā gadījumā vajag ignorēt, bet sliktākajā gadījumā piekaut, tāpēc es lielākoties mēģinu izdomāt, kā panākt, lai mani ignorē, nevis klapē.

Izņēmums ir Bens; viņu es nespēju aprakstīt, nekļūstot sirsnīgs, muļķīgs un bērnišķīgs, tāpēc pateikšu tikai to, ka nekad neesmu pazinis savu tēvu, bet, ja man būˆu kādu rītu jāpamostas un jāizvēlas, ja kāds man teiktu: paklau, puika, izvēlies vienu vīru, kuru tu gribētu par tēvu, tad Bens nebūtu sliktākā izvēle, ko tādā rītā varētu izdarīt.

Viņš svilpo, mums nākot tuvāk, un, lai gan es viņu vēl nevaru saskatīt un viņš nevar saskatīt mani, Bens jūt, ka es tuvojos, un sāk svilpot man pazīstamu meldiņu ItCādu rī-ī-īfu, kad saule lē-ē-ēca. Pēc Bena vārdiem, tā esot bijusi manas mātes mīļākā dziesma, bet man gan šķiet, ka tā ir paša Bena mīļākā dziesma, jo viņš to ir svilpojis un dziedājis, kopš vien sevi atceros. Manas asinis joprojām mutuļo pēc strīda ar Kiliānu, bet es tik un tā sāku justies mazliet mierīgāks.

Lai gan tā ir dziesma mazuļiem, es zinu, aizveries.

- Ben! Mančijs ierejas un metas pie apūdeņošanas iekārtas.
- Sveiks, Mančij, es dzirdu, nogriežoties ap stūri, un ieraugu Benu, kas pakasa Mančijam aiz ausīm. Mančijs ir aizvēris acis un ar pakaļkāju kašā zemi, un, lai gan Bens no mana Trokšņa var noprast, ka atkal esmu sastrīdējies ar Kiliānu, viņš nesaka neko citu kā vien: Sveiks, Tod!
- Sveiks, Ben! Es skatos uz zemi un pasperu malā akmeni.

Un Bena Troksnis saka āboli un Kiliāns, un Tu klūsti pieaudzis, un Kiliāns atkal, un man niez rokas locītava, un āboli, un pusdienas, un Jfēziņ, ir nu Jan karsts, un tas viss ir tik viegli un neuzbāzīgi kā ienirt vēsā strautā karstā vasaras dienā.

- Tu mēģini sevi nomierināt, Tod? viņš beidzot jautā. Atgādini sev, kas tu esi?

-Jā, es saku, bet kāpēc Kiliāns tā metas man virsū? Kāpēc viņš nevar vienkārši pateikt "sveiks"? Viņš pat nesasveicinājās, tikai mūžīgais "es zinu, ka tu esi kaut ko ievārījis, un es nelikšos mierā, līdz

neuzzināšu, ko".

- Viņš vienkārši tāds ir, Tod. Tu taču zini.
- Tā tu saki. Es noplūcu zaļu vārpu un iebāžu mutē stiebra galu, neskatoties uz Benu.
- Tu atstāji ābolus mājās?

Es palūkojos uz Benu un košļāju stiebru. Viņš zina, ka es neesmu atnesis ābolus. Viņš var to pateikt.

- Un tam ari ir kāds iemesls, Bens saka, joprojām kasot Mančijam aiz auss. Iemesls, kuru es nesaprotu. Viņš mēģina nolasīt manu Troksni, mēģina izvilkt no tā patiesību, ko vairums vīriešu uzskatītu par labu iemeslu, lai uzsāktu kautiņu, bet man nav iebildumu, ja Bens tā dara. Viņš piešķiebj galvu un vairs nekasa aiz auss Mančijam. Arons?
- Jā, es redzēju Aronu.
- Viņš tev pārsita lūpu? -Jā-
- Tas mērglis, Bens saka, sarauc pieri un pasper soli uz priekšu. Vajadzēs pārmīt ar viņu kādu vārdu.
- Nevajag, es saku. Nevajag. Būs tikai lielākas nepatikšanas. Nemaz jau tik ļoti nesāp.

Bens ir paņēmis mani aiz zoda un paceļ manu galvu tā, lai varētu redzēt brūci. Tas mērglis, viņš atkal klusi nosaka. Bens pieskaras pušumam ar pirksta galu, un es atraujos.

- Sīkums, es saku.
- Turies pa gabalu no tā vira, Tod Hjūit.
- It kā es būtu skrējis uz purvu, cerot viņu tur satikt!
- Āronam nav taisnība.
- Pie velna, paldies par šo noderīgo informāciju, Ben, es saku un pēkšņi uztveru, ka viņa Troksnis saka Viens mēnesis, un tas ir kas jauns, kaut kas jauns, ko Bens ātri noslēpj ar citiem Trokšņiem.
- Kas notiek, Ben? es jautāju. Kas notiks ar itanu dzimšanas dienu?

Viņš pasmaida, un uz mirkli tas nav patiess smaids, uz mirkli tas ir noraizējies smaids, bet pēc tam viņš atkal smaida patiesi. Tas būs pārsteigums, Bens saka, tāpēc nemaz nemēģini izdibināt.

Lai gan esmu gandrīz virs un lai gan esmu gandrīz viena auguma ar Benu, viņš joprojām mazliet noliecas, lai varētu ieskatīties man tieši acīs, bet ne tik tuvu, lai būtu nepatīkami, vienkārši pietiekami tuvu, lai būtu droši, un es mazliet novēršu skatienu. Lai gan tas ir Bens, lai gan es uzticos Benam vairāk nekā jebkuram citam šajā sasodītajā pilsētelē, lai gan tas ir Bens, kas ir izglābis man dzīvību un kas, es skaidri zinu, darītu to atkal, es joprojām nevēlos atklāt to, kas notika purvā, galvenokārt tāpēc, ka piedzīvotais mani nomāc, kad vien par to atceros.

- Tod? Bens klusi vaicā, lūkojoties man acīs.

- Klusums, Mančijs klusi rūc. Klusums purvā.

Bens palūkojas uz Mančiju un atkal uz mani, un viņa skatiens kļūst iejūtīgs un jautājošs, un noraizējies. Par ko viņš runā, Tod?

Es nopūšos. Mēs kaut ko redzējām, es saku. Purvā. Nu mēs to neredzējām, tas paslēpās, bet tas bija kā caurums Troksnī, kā plaisa…

Es apklustu, jo Bens vairs neklausās manā balsī. Esmu atklājis viņam savu Troksni un mēģinu atcerēties visu tieši tā, kā tas notika, un viņš ļoti uzmanīgi skatās manī. Aiz muguras es dzirdu nākam Kiliānu, viņš sauc: Ben? un: Tod? un viņa balsī skan raizes, un viņa Troksnis dūc, un Bena Troksnis atsaucas. Es turpinu domāt pēc iespējas patiesāk par caurumu, ko esmu atradis Troksnī, taču domāju pavisam klusi, tik klusi, lai to nesadzirdētu pilsēta, ja vien tas iespējams; un tad jau ir klāt Kiliāns, un Bens tikai skatās manī un skatās, līdz man jāvaicā:

- Vai tas ir ēns? es jautāju. Ēnkājis? Vai viņi ir atgriezušies?
- Ben? Kiliāns sauc, viņš skrien pāri laukam.

Vai mums draud briesmas? es jautāju Benam. Vai būs vēl viens karš?

Bet Bens tikai pavisam klusi saka: Ak Dievs, un tad atkārto: Ak Dievs, un tad, neizkustējies no vietas un nepaskatījies apkārt, viņš saka: Mums jādabū tevi prom. Mums nekavējoties jādabū tevi prom.

4. nodaļa NEDOMĀ

KILIĀNS PIESKRIEN PIE MUMS, bet, pirms viņš kaut ko paspēj pateikt, Bens iejaucas un pavēl: Nedomā par to!

Bens pagriežas pret mani. Tu ari par to nedomā! Noslēp to savā Troksni. Noslēp, cik labi vien vari. To sakot, viņš satver mani aiz pleciem un cieši saspiež, un mans pulss sāk neprātīgi auļot.

- Kas notiek? es jautāju.
- Vai tu nāci mājās caur pilsētu? Kiliāns jautā.
- Protams, es nācu caur pilsētu, atcērtu. Kāds, pie velna, tad būtu cits ceļš, kā tikt mājās?

Kiliāna seja saspringst, bet viņš nedusmojas uz mani par to, ka esmu viņam atcirtis; viņš ir nobijies, es dzirdu šīs bailes viņa Troksnī tik skaļi, it kā viņš būtu tās izkliedzis. Viņi nebļauj uz mani arī par to, ka es lamājos, un tas padara visu vēl sliktāku. Mančijs rej kā traks: Kiliān! Klusums! Pie velna! Tod! bet neviens neliekas ne zinis, neviens nepavēl sunim aizvērties.

Kiliāns lūkojas uz Benu. Mums tas jādara tagad.

- Es zinu, Bens atbild.
- Kas te notiek? jautāju pavisam skaļi. Kas jādara tagad? Es pagriežos prom no Bena un tagad skatos uz viņiem abiem.

Bens un Kiliāns vēlreiz saskatās un tad palūkojas uz mani. Tev jāpamet Prentistauna, Bens paziņo.

Mans skatiens lēkā no viena pie otra, bet viņi neļauj man savā Troksnī saklausīt neko citu kā vien raizes. Kā tu to domā: jāpamet Prentistauna? es jautāju. Jaunajā pasaulē nav nekā cita kā vien Prentistauna.

Viņi vēlreiz pārmij skatienus.

- Izbeidziet! es izsaucos.
- Ejam, Kiliāns saka. Mēs jau esam sakrāmējuši tavu somu.
- Kā tas var būt, ka jūs jau esat sakrāmējuši manu somu?

Kiliāns saka Benam: Mums laikam nav daudz laika.

Un Bens atbild Kiliānam: Viņš var iet gar upi.

Un Kiliāns saka Benam: Tu saproti, ko tas nozīmē.

Un Bens saka Kiliānam: Tas nemaina mūsu plānu.

- KAS, NOLĀDĒTS, TE NOTIEK? es kliedzu. Zinu, ka lamājos, bet šī nu ir tāda situācija, kad nepieciešams kāds stiprāks vārds. KĀDS NOLĀDĒTS PLĀNS?

Bet viņi aizvien nesadusmojas uz mani.

Bens ierunājas klusāk, un es redzu, ka viņš mēģina sakārtot savu Troksni, un viņš man saka: Ir ļoti, ļoti nozīmīgi, lai tu neļautu savā Troksnī parādīties tam, kas notika purvā.

- Kāpēc? Vai ēni atgriežas, lai mūs nogalinātu?

- Nedomā par to! Kiliāns uzsauc. Noslēp šo domu, turi to dziļi un nemanāmi, līdz būsi tālu prom no šīs pilsētas un neviens tevi nevarēs sadzirdēt. Tagad iesim!

Un viņš dodas uz māju, nē, viņš skrien, nudien viņš skrien.

- Ejam, Tod, Bens saka.
- Neiešu, iekams kāds man neizstāstīs, kas te notiek.
- Tu dabūsi paskaidrojumu, Bens saka, paņemot mani aiz rokas un raujot līdzi, tu dzirdēsi vairāk, nekā būtu gribējis dzirdēt. Viņa balsī skan tādas skumjas, ka es nesaku neko vairāk, tikai skrienu viņam līdzi uz mājām, un Mančijs metas mums pakaļ, neprātīgi riedams.

Kad mēs nokļūsim mājās, es laikam ieraudzīšu…

Es nezinu, ko es varētu ieraudzīt. Ēnkāju armiju, kas nāk ārā no mežiem. Mēra Prentisa ļaudis, kas nostājušies ierindā ar ieročiem rokās. Māju, kam pielaista uguns. Nezinu. Bena un Kiliāna Troksnis neko neatklāj, manis paša domas mutuļo kā vulkāns, un Mančijs visu laiku rej, un kā gan lai es kaut ko saprotu šajā tracī?

Bet tur neviena nav. Tikai māja, mūsu māja, tāda pati kā vienmēr, mierīga un laucinieciska. Kiliāns ieskrien pa sētas durvīm, ieiet lūgšanu istabā, kuru mēs nekad neizmantojam, un sāk uzlauzt grīdas dēļus. Bens metas pieliekamajā un sāk pildīt auduma maisiņu ar sauso pārtiku un žāvētiem augļiem, tad viņš ieiet tualetē un ieliek maisā nelielu pirmās palīdzības paciņu.

Es tikai stāvu kā baigais muļķis un prātoju, kas te, pie velna, notiek.

Zinu, ko jūs domājat: kā gan es varu nezināt, kas te notiek, ja katru dienu dzirdu visu, ko domā abi šie vīrieši, mūsu mājas saimnieki? Tad nu tā Troksnis ir tikai troksnis. Tas grab un klab, un sajaucas lielā skaņu, domu un attēlu haosā, un lielākoties ir pavisam neiespējami saredzēt tajā visā kādu jēgu. Vīriešu prātos valda īsts haoss, un Troksnis ir kā aktīva, elpojoša šī haosa seja. Tajā parādās patiesība, un tas, kam viņi tic, ko iztēlojas un par ko fantazē. Troksnis vienlaikus parāda pilnīgi pretējas lietas, un, lai gan te kaut kur pilnīgi noteikti ir paslēpta patiesība, kā gan tu vari pateikt, kas ir patiess un kas ne, ja tev nepārtraukti jādzird viss?

Troksnis ir nefiltrēts cilvēks, un bez filtra cilvēks ir tikai haosa spēle.

- Es neiešu, paziņoju, kamēr Bens un Kiliāns dara savus darbus. Viņi nepievērš man nekādu uzmanību. Es neiešu, atkārtoju, kad Bens paiet man garām un dodas lūgšanu istabā, lai palīdzētu Kiliānam ar grīdas dēļiem. Viņi beidzot atrod īsto vietu, un Kiliāns izņem ārā somu to veco, kuru, man likās, esmu pakāsis. Bens to atver un ielūkojas somā, un es redzu, ka tur ir manas drēbes un vēl kaut kas. Tas izskatās kā…

- Vai tā ir grāmata? es jautāju. Tās visas taču bija jāsadedzina pirms daudziem gadiem!

Bet viņi mani ignorē, un viss it kā sastingst, kad Bens izņem to no somas. Viņi ar Kiliānu aplūko šo grāmatu, un es redzu, ka tā nemaz nav grāmata, bet gan klade skaistos ādas vākos. Kad Bens to pāršķirsta, es redzu, ka lapas ir krēmkrāsā un aprakstītas smalkā rokrakstā.

Bens uzmanīgi aizver kladi, it kā tā būtu ļoti vērtīga, ietin plastmasas maisiņā, lai pasargātu no mitruma, un ieliek atpakaļ somā.

Viņi abi pagriežas pret mani.

- Es nekur neiešu, es saku.

Tobrīd pie durvīm klauvē.

Neviens neko nesaka, mēs visi sastingstam. Mančijam ir tik daudz jaunumu, ko pavēstīt, ka kādu minūti viņš nevar izlemt, ko teikt, un tad ierejas: Durvis! Bet Kiliāns saķer viņu aiz kaklasiksnas ar vienu roku un ar otru aizspiež sunim purnu, apklusinot viņu. Mēs saskatāmies, nesaprotot, ko darīt.

Tad atskan vēl viens klauvējiens un balss: Es zinu, ka jūs tur esat!

- Pie velna, Bens nolamājas.
- Nolādētais Deivijs Prentiss, Kiliāns nomurmina.

Tas ir Prentiss juniors, likuma kalps.

- Vai jūs nesaprotat, ka varu dzirdēt jūsu Troksni? Prentiss juniors saka caur durvīm. Benison Mūr. Kiliān Boid. Viņš apklust un tad piebilst: Tod Hjūit.
- Nu, paslēpties mums neizdevās, es saku, sakrustojot rokas uz krūtīm. Es joprojām jūtos aizkaitināts.

Kiliāns un Bens atkal saskatās, tad Kiliāns palaiž vaļā Mančiju, nosaka mums abiem: Palieciet tepat, un dodas pie durvīm. Bens iemet somā ēdiena maisu un to aizver. Viņš pasniedz man somu. Liec plecos, viņš čukst.

Es sākumā negribu somu ņemt, bet Bens izskatās tik nopietns, ka es to paņemu un uzlieku plecos. Šķiet, ka soma ir tonnu smaga.

Mēs dzirdam, kā Kiliāns atver durvis. Ko tu gribi, Deivij?

- Tev es esmu šerifs Prentiss, Kiliān, saka Prentiss juniors.
- Mēs ēdam pusdienas, Deivij, Kiliāns saka. Pienāc vēlāk.
- Diez vai. Man vajag parunāt ar jauno Todu.

Bens paskatās uz mani, viņa Troksni skan raizes.

- Todam ir jāstrādā, Kiliāns saka. Viņš jau iet prom, dzirdu, kā viņš aizver sētas durvis.

Tie ir norādījumi mums ar Benu, vai ne? Bet es, sasodīts, vēlos zināt, kas te notiek, un ignorēju Benu, kas mēģina mani aizvilkt līdz durvīm.

- Vai tu domā, ka es esmu muļķis, Kiliān? Prentiss juniors jautā.

- Vai tu patiešām gribi dzirdēt manu atbildi, Deivij?

- Es varu sadzirdēt viņa Troksni kādas divdesmit pēdas aiz tevis. Tur ir arī Bens. Mēs dzirdam pārmaiņas viņa noskaņojumā. Es tikai gribu ar viņu parunāt, Todam nebūs nekādu nepatikšanu.

- Tad kāpēc tev līdzi ir šautene, Deivij? Kiliāns jautā, un Bens saspiež manu plecu laikam jau bez īpaša nolūka.

Prentisa juniora balss un Troksnis atkal mainās. Ved viņu šurp, Kiliān! Tu zini, kāpēc esmu šeit. Šķiet, ka tavs puika izpaudis pilsētā kaut ko interesantu, noteikti pavisam nejauši, un mēs tikai gribam noskaidrot, par ko ir runa, tas ari viss.

- Mēs? Kiliāns pārjautā.

- Viņa godība mērs arī grib pārmīt kādu vārdu ar jauno Todu, Prentiss juniors paceļ balsi. Nāciet visi ārā, vai dzirdat? Jums nebūs nepatikšanu. Tikai draudzīga saruna.

Bens pamāj uz sētas durvju pusi, un viņš ir tik noteikts, ka šoreiz nav nekādu strīdu. Mēs lēnām virzāmies uz durvīm, bet Mančijs ir klusējis pietiekami ilgi, un viņš paver muti un ierejas: Tod?

- Jūs taču nedomājat izlavīties pa sētas durvīm, vai ne? Prentiss juniors sauc. Paej malā, Kiliān!

- Ej prom no mana īpašuma, Deivij, Kiliāns saka.

- Es neatkārtošu divreiz!

- Tu esi to teicis jau vismaz trīs reizes, Deivij, tāpēc, ja tie bija domāti kā draudi, redzi, tie nedarbojas.

Iestājas klusums, bet viņu abu Troksnis kļūst arvien skaļāks, un mēs ar Benu gaidām, kas būs tālāk. Pēkšņi viss notiek, mēs dzirdam skaļu būkšķi, kam seko vēl divi, un ar Benu un Mančiju skrienam uz virtuvi, bet, kad tur nokļūstam, viss jau ir beidzies. Prentiss juniors guļ zemē, saķēris muti, un viņam no deguna tek asinis. Kiliānam rokās ir Prentisa juniora šautene, un viņš ir to pavērsis pret jauno šerifu.

- Es teicu: ej prom no mana īpašuma, Deivij, viņš saka. Prentiss juniors palūkojas uz viņu, palūkojas uz mums

visiem, ar roku saķēris degunu. Kā jau sacīju, viņš ir tikai pāris gadu vecāks par mani, viņam pat vēl nav bijis balss lūzuma, bet viņa dzimšanas diena ir nosvinēta un viņš ir pilnvērtīgs vīrietis, mūsu šerifs.

Asinis ir satecējušas īsajos, brūnajos matiņos, ko viņš pats sauc par ūsām, bet visi citi par izsmieklu.

- Tu zini, ka tikko uzprasījies uz nepatikšanām, vai ne?

- Viņš izspļauj uz grīdas asinis un vienu nolauztu zobu.

- Tu zini, ka tās nav beigas. Viņš ieskatās man acīs. Tu kaut ko atradi, vai ne, puika?

Kiliāns notēmē uz Prentisa juniora galvu. Ārā, viņš saka.

- Mums attiecībā uz tevi ir lieli plāni, puika. Prentiss juniors uzsmaida man asiņainu smaidu un pieceļas kājās.

- Pēdējais zēns. Viens mēnesis, vai ne?

Es palūkojos uz Kiliānu, bet viņš tikai skaļi pārlādē šauteni, liekot noprast savus nodomus.

Prentiss juniors atkāpjas, atkal nospļaujas un saka:

- Tiksimies, mēģinot izklausīties skarbs, bet viņa balss aizlūst, un viņš metas atpakaļ uz pilsētu, ko kājas nes.

Kiliāns aizcērt durvis. Todam jāiet tūlīt. Atpakaļ caur purvu.

- Zinu, Bens atteic. Es tikai cerēju…
- Es arī, Kiliāns saka.
- Pag, pag, es saku, es neiešu atpakaļ uz purvu! Tur ir ēnkājis!
- Domā klusāk, Kiliāns saka. Tas ir daudz svarīgāk, nekā tu spēj saprast.
- Nu, tā kā es neko nezinu, tad nav nekāds brīnums, ka neko nesaprotu, es atcērtu. Es nekur neiešu, pirms kāds man paskaidros, kas te notiek.
- Tod… Bens sāk.
- Viņi atgriezīsies, Tod, Kiliāns saka. Deivijs Prentiss būs atpakaļ, un viņš nebūs viens, un mēs nespēsim tevi vairs aizstāvēt.
- Bet…
- Nestrīdies! Kiliāns uzsauc.
- Iesim, Tod, Bens saka. Mančijam jāiet tev līdzi.
- Kļūst arvien labāk, es noņurdu.
- Tod, Kiliāns saka, un, kad es paskatos uz viņu, viņš ir mazliet mainījies. Viņa Troksnī ir kas jauns, un tās ir skumjas, bēdas. Tod, viņš atkal saka un tad pēkšņi apskauj mani, un piespiež tik cieši klāt, cik vien var. Tas ir pārāk skarbi, turklāt es atsitu savu pārplēsto lūpu pret viņa apkaklīti, tāpēc izsaucos: Au! un atraujos.
- Varbūt tu mūs par to ienīdīsi, Tod, Kiliāns saka, bet, lūdzu, tici, ka tas ir tāpēc, ka mēs tevi mīlam, labi?
- Nē, es saku. Nav labi. Nekas nav labi.

Bet Kiliāns vairs neklausās, kā jau parasti. Viņš izslienas un saka Benam: Ātrāk ejiet prom, es viņus aizturēšu, cik ilgi varēšu.

- Es atgriezīšos pa citu ceļu, Bens saka. Mēģināšu nojaukt pēdas.

Viņi paspiež viens otram roku, un tad Bens paskatās uz mani un saka: Ejam. Kamēr Bens velk mani uz sētas durvīm, es redzu, ka Kiliāns atkal paņem šauteni. Viņš palūkojas uz mani, ieskatās man acīs, un viņam ir īpašs skatiens, un viņa Troksnis vēstī, ka šīs ir atvadas, vēl lielākas atvadas, nekā šķiet, ka šī ir pēdējā reize, kad Kiliāns mani redz, un es atveru muti, lai kaut ko teiktu, bet durvis aiz mums aizveras, un viņš izzūd skatienam.

5. nodala TAS, KO TU ZINI

- ES AIZVEDĪŠU TEVI LĪDZ UPEI, Bens saka, kad mēs steidzamies pāri laukiem šorīt jau otro reizi. Tu iesi gar upi līdz purvam…

- Tur nav ceļa, Ben, es saku. Un tur mudž no krokšiem. Tu mēģini mani nobeigt?

Viņš palūkojas uz mani pavisam mierīgi, bet neapstājas.

- Cita ceļa nav, Tod.

- Krokši! Purvs! Klusums! Nokārtoties! Mančijs rūc. Es pat vairs nejautāju, kas te notiek, jo nešķiet, ka kāds spētu man to pastāstīt, tāpēc mēs paskrienam garām aitām, kas joprojām nav sadzītas aplokā un, iespējams, tā arī nekad tur nenonāks. Aitas! lopi saka, vērojot mūs skrienam. Mēs brāžamies garām lielajai kūtij, garām vienai no apūdeņošanas sistēmām, pagriežamies pa labi pie vēl vienas, mazākas, un dodamies tieši uz meža pusi; tas nozīmē uz visas pārējās tukšās, neapdzīvotās planētas pusi. Bens nerunā, kamēr neesam nonākuši koku aizsegā.

- Somā es saliku ēdienu, tā pietiks neilgam laikam, bet tev jāmēģina iztikt ar to, cik ilgi vien iespējams, un pa ceļam pārtikt no visa, ko vari salasīt un nomedīt.

- Cik ilgi man jāiztur? es jautāju. Kad es varēšu atgriezties?

Bens apstājas. Mēs esam mežā. Upe ir trīsdesmit metrus tālāk, bet var dzirdēt ūdens šalkoņu, jo te upe traucas lejup no kalna, lai plūstu uz purvu.

Pēkšņi man šķiet, ka šī ir vientuļākā vieta visā plašajā pasaulē.

- Tu neatgriezīsies, Tod, Bens saka. Tu nedrīksti atgriezties.

- Kāpēc ne? es jautāju, un mana balss skan spalgi kā kaķēna ņaudiens, bet es tur neko nevaru darīt. Ko es esmu nodarījis, Ben?

Bens nostājas man blakus. Tu neesi izdarījis neko sliktu, Tod. Tu neko neesi izdarījis. Viņš mani cieši apskauj, un es jūtu, ka man trūkst elpas, un es esmu tik apjucis, nobijies un nikns. Šorīt, kad izkāpu no gultas, nekas neliecināja, ka pasaulē kaut kas būtu mainījies, bet tagad mani sūta prom, un Bens un Kiliāns uzvedas tā, it kā es mirtu; tas nav godīgi, es nezinu, kāpēc, bet tas vienkārši nav godīgi.

- Zinu, ka tas nav godīgi, Bens saka, palaižot mani vaļā un ielūkojoties man acīs. Taču tam visam ir izskaidrojums. Viņš pagriež mani, lai atvērtu manu somu un kaut ko izņemtu no tās.

Grāmatu.

Es palūkojos uz Benu un novēršos. Tu taču zini, ka es diez ko labi nemāku lasīt, es saku, jūtoties nokaunējies un muļķīgs.

Viņš mazliet pieliecas, lai mēs būtu vienā augumā. Viņa Troksnis nemaz neliekas mierinošs.

- Zinu, Bens maigi saka. Es vienmēr esmu gribējis veltīt tam vairāk laika… Viņš apklust un atkal palūkojas uz grāmatu. Tā ir tavas mammas, Bens turpina. Dienasgrāmata, ko viņa rakstīja kopš dienas, kad tu piedzimi, Tod. Viņš vēlreiz palūkojas uz kladi. Līdz dienai, kad viņa nomira.

Mans Troksnis paveras.

Mana mamma. Manas mammas dienasgrāmata.

Bens noglāsta dienasgrāmatas vāku. Mēs apsolījām, ka parūpēsimies par tevi, viņš saka. Mēs apsolījām, un pēc tam mums tas bija jāizdzēš no prāta, lai mūsu Troksnī nekas neparādītos, lai neviens neuzzinātu, ko vēlamies darīt.

- Arī es ne, es saku.

- Tā bija jābūt. Ja tu kaut ko uzzinātu, ja kaut kas no tā visa nokļūtu tavā Troksnī un tad pilsētā…

Viņš nepabeidz teikumu.

- Tāpat kā ar klusumu, ko es šodien atklāju purvā, es saku. Par to ari kļuva zināms pilsētā, un tad sākās viss šis haoss.

- Nē, tas bija pārsteigums, Bens saka, palūkojoties debesīs; viņš it kā parāda, cik liels pārsteigums tas bijis. To neviens nespēja paredzēt.

- Tas ir bīstams, Ben! Es to sajutu.

Bet viņš atkal sniedz man grāmatu.

Es pašūpoju galvu. Ben…

- Es zinu, Tod, viņš saka, tomēr tev jāmēģina.

- Nē, Ben…

Viņš atkal notver manu skatienu un nelaiž to vaļā. Vai tu man uzticies, Tod Hjūit?

Es pakasu galvu. Nezinu, ko atbildēt. Protams, uzticos, es saku, vai vismaz uzticējos, pirms tu sāki krāmēt manu mugursomu, man par to neko nepasakot.

Bena skatiens kļūst vēl ciešāks, viņa Troksnis ir fokusēts kā saules stars. Vai tu man uzticies? viņš atkal jautā.

Es palūkojos uz viņu, un jā es viņam uzticos, pat tagad. Es uzticos tev, Ben.

- Tad, lūdzu, tici man, Tod, kad es saku: tas, ko tu zini, nav patiesība.

- Kas nav patiesība? es jautāju jau mazliet skaļāk.

- Kāpēc tu vienkārši nevari man pateikt?

- Jo zināšanas ir bīstamas, viņš bilst tik nopietni, cik nopietni es nekad neesmu dzirdējis Benu runājam, un, kad mēģinu ieskatīties viņa Troksnī, lai redzētu, ko viņš slēpj, tas rēc un sit. Ja es tev pateiktu patiesību, tā izskanētu tavā Troksnī skaļāk nekā bišu spiets medus vākšanas sezonā, un mēram Prentisam nebūtu nekādu problēmu tevi atrast. Un tev jātiek prom no šejienes! Pēc iespējas tālāk no šejienes.

- Bet kurp? es jautāju. Uz šīs planētas taču nav nekā cita kā vien šī pilsēta!

Bens dziļi ievelk elpu. Ir gan, viņš saka. Ir arī citas vietas.

Es neko neatbildu.

- Dienasgrāmatas sākumā ir salocīta karte, Bens saka.

- Es pats to izgatavoju, bet neskaties uz to, kamēr neesi ticis prom no pilsētas, skaidrs? Vienkārši ej uz purvu. Tur tu sapratīsi, ko iesākt.

Tomēr no Bena Trokšņa noprotu, ka viņš nemaz nav pārliecināts, ka es zināšu, ko iesākt. Un tu nezini arī, ko es tur atradīšu, vai ne?

Viņš neatbild.

Es domāju.

- Kā tu zināji, ka vajag sakrāmēt somu? es jautāju, mazliet atkāpjoties. Ja tas, kas notika purvā, ir tik negaidīts, kāpēc tu jau biji gatavs sūtīt mani prom kuru katru brīdi?

- Tāds jau no sākta gala bija plāns, jau kopš tavas mazotnes. Es redzu, kā Bens norij siekalas, jūtu viņa skumjas. Tiklīdz tu būtu pietiekami vecs, lai tiktu galā paša spēkiem…

- Jūs bijāt gatavi izsviest mani laukā, lai mani apēd krokši. Es atkāpjos vēl soli tālāk.

- Nē, Tod… Bens tuvojas man, joprojām turot rokā grāmatu. Es atkal atkāpjos. Viņš piekrītoši pamāj.

Tad viņš aizver acis un ļauj man ielūkoties savā Troksnī.

Tēc. Viena mēneša tas saka.

Un tad pienāk mana dzimšanas diena -

Kad es kļūšu par vīru -

Un -

Un -

Un tas viss Kas notiek -

Ko darījuši citi zēni, lai kļūtu par vīriem Vieni paši Pavisam vieni -

Kā viņos tika iznīdēts viss puiciskais Un Un -

Un kas notika ar cilvēkiem, kas Sasodīts -

Un es nevēlos vairs teikt ne vārda. Es nespēju izteikt, kā tas liek man justies. Palūkojos uz Benu, un viņš pēkšņi ir pavisam cits cilvēks viņš vairs nav tas, kas vienmēr bijis, pavisam cits vīrs, ne tas, ko vienmēr esmu pazinis. Zināšanas ir bīstamas.

- Tieši tāpēc neviens neko nesaka, viņš bilst. Lai tu neaizbēgtu.

- Un tu nebūtu mani aizstāvējis? atkal saku pavisam smalkā balstiņā (aizveries taču!).

- Mēs tevi pasargājam šādi, Tod! Bens uzstāj. Palīdzot tev aizbēgt. Mums bija jāpārliecinās, ka tu spēj izdzīvot viens pats, tāpēc mēs tev visu ko mācījām. Tagad tev jāiet, Tod…

-Ja tam jānotiek jau pēc mēneša, kāpēc bija jāgaida tik ilgi?

Kāpēc jūs mani neaizdabūjāt prom jau ātrāk?

- Mēs nevaram iet tev līdzi. Tā ir lielākā problēma. Un mēs nespējām sūtīt tevi prom vienu pašu. Noskatīties, kā tu aizej… tik jauns… Viņš atkal noglāsta grāmatu. Un mēs cerējām, ka varētu notikt brīnums. Ka mums nevajadzētu…

Zaudēf feVi, viņa Troksnis saka.

- Bet nekāda brīnuma nebūs, es pēc brīža piebilstu.

Bens pašūpo galvu un pastiepj man grāmatu. Man ļoti žēl, viņš turpina. Man ļoti žēl, ka tam jānotiek šādi.

Viņa Troksnī ir tik daudz bēdu, raižu un baiļu, un es zinu, ka viņš runā patiesību, zinu, ka viņš nespēj mainīt notiekošo. Es dusmojos uz sevi, bet paņemu no viņa grāmatu, ietinu plastmasas maisiņā un ielieku somā. Mēs neko nerunājam. Ko te vēl sacīt? Visu un neko. Visu tāpat nevar pateikt, tāpēc labāk neteikt neko.

Bens mani apskauj, un es nobrāžu uzsisto lūpu pret viņa apkaklīti, gluži tāpat kā bija ar Kiliānu, bet šoreiz neatraujos. Vienmēr atceries, viņš saka, ka todien, kad nomira tava māte, tu kļuvi par mūsu dēlu un mēs ar Kiliānu tevi mīlam vienmēr esam mīlējuši un vienmēr mīlēsim.

Jau gribu teikt: Es negribu iet, bet vārdi nenāk pār lūpām.

Jo BLĪKŠ! atskan pats skaļākais troksnis, kādu jebkad esmu dzirdējis Prentistaunā, it kā kaut kas uzsprāgtu, uzlidotu gaisā.

Tas varēja skanēt vienīgi no mūsu fermas.

Bens strauji palaiž mani vaļā. Viņš neko nesaka, bet viņa Troksnis pāri visam kliedz: Kiliān!

- Es atgriezīšos kopā ar tevi, es saku. Palīdzēšu cīnīties.
- Nē! Bens izsaucas. Tev jāiet prom. Apsoli! Ej prom, cauri purvam!

Es neko nesaku.

- Apsoli, Bens saka šoreiz pavisam pavēloši.
- Apsoli! Mančijs rūc, un arī viņa balsī skan bailes.
- Apsolu, es atbildu.

Bens pastiepj roku aiz muguras un kaut ko satver. Viņš vairākkārt parausta šo priekšmetu, pirms tas atraisās. Un pasniedz to man. Tas ir Bena lielais, izliektais medību nazis ar kaula spalu un robotu asmeni, tas griež teju visu šai pasaulē, nazis, kādu es cerēju saņemt dzimšanas dienā, kļūstot par vīru. Tas joprojām ir makstī, un es to varēšu piekabināt sev pie jostas.

- Ņem to, Bens saka. Ņem to līdzi uz purvu. Var gadīties, ka tas tev noderēs.
- Es nekad neesmu cīnījies ar ēnkāji, Ben.

Viņš joprojām sniedz man nazi, tāpēc es to paņemu.

No fermas atskan vēl viens BLĪKŠ! Bens atskatās un tad palūkojas uz mani. Ej! Seko upei līdz purvam un tālāk. Skrien, cik ātri vien vari, un neskaties atpakaļ, Tod Hjūit! Viņš saņem manu roku un paspiež. Ja

varēšu tevi atrast, es tevi atradīšu, zvēru, viņš saka. Bet tu tikai turpini iet uz priekšu, Tod. Turi solījumu.

Tas arī viss. Tās ir atvadas. Atvadas, par kurām es nekad nebūtu varējis iedomāties.

- Ben…
- Ej! viņš uzkliedz un dodas prom, vienreiz atskatoties, un tad metas skriešus uz fermu, lai nokļūtu tur, pirms pienāk pasaules gals.

6. nodaļa NAZIS MAN ROKĀ

NĀC, MANČIJ, es saku un pagriežos, lai mestos prom, taču ar katru ķermeņa šūniņu vēlētos sekot Benam, kas skrien pāri laukiem pretējā virzienā, lai sajauktu pēdas tiem, kuri dosies meklēt Troksni.

Uz mirkli apstājos, dzirdot vairākus klusākus šāvienus no mūsu mājas puses. Tie varētu būt šautenes šāvieni, un es prātoju par šauteni, ko Kiliāns atņēma Prentisam junioram, un par visām tām šautenēm, kas ir mēram Prentisam un viņa vīriem, un ka visi tie ieroči pret junioram atņemto šauteni un tām pāris, kas atrodas mums mājās, ir pārāk liels pārsvars, lai kauja ilgtu sazin cik ilgi. Tas liek man aizdomāties, kas gan ir bijuši tie lielie blīkšķi, un es saprotu: Kiliāns noteikti uzspridzinājis ģeneratorus, lai sekotāji apjuktu un visu Troksnis kļūtu tik skaļš, ka viņi nespētu tajā sadzirdēt manus čukstus.

Tas viss tikai tāpēc, lai es tiktu prom.

Nāc, Mančij, es uzsaucu, un mēs noskrienam pēdējos metrus līdz upei. Tad pagriežamies pa labi un sekojam upes plūdumam lejup pa kalnu, turoties pa gabalu no niedrēm upmalā.

Jo tieši tur dzīvo krokši.

Es izņemu nazi no maksts un, virzoties uz priekšu, turu to rokā.

- Kas tiek, Tod? Mančijs rūc. Viņaprāt, tas nozīmē: Kas notiek?
- Nezinu, Mančij! Paklusē, lai varu domāt.

Skrienot mugursoma sitas pret muguru, bet mēs turam labu tempu, laužoties cauri upmalas krūmiem un lecot pāri kritušiem baļķiem.

Es atgriezīšos. Jā, tieši tā. Es atgriezīšos. Viņi teica, ka es zināšu, ko darīt, un es zinu. Aiziešu uz purvu un nonāvēšu ēnkāji, ja vien varēšu, un tad atgriezīšos un palīdzēšu Kiliānam un Benam, un tad mēs visi varēsim doties turp, kur Bens bija gribējis sūtīt mani.

Jā, tieši tā es darīšu.

- Solījums, Tod, Mančijs atgādina, izklausoties noraizējies, kad taciņa, pa kuru mēs ejam, arvien vairāk tuvojas niedrēm.
- Aizveries, es saku. Apsolīju iet uz priekšu, bet varbūt doties tālāk nozīmē vispirms atgriezties.
- Tod? Mančijs pārjautā, un es jau arī pats sev neticu.

No fermas mūs vairs nevar dzirdēt, un upe mazliet pagriežas uz austrumiem, pirms ieplūst purvā. Tā ved mūs prom no pilsētas, un pēc minūtes mums seko tikai mans Troksnis un Mančija Troksnis, un upes šalkoņa, kas ir pietiekami skaļa, lai noslēptu manu Troksni no asinskārajiem krokšiem. Bens skaidro, ka tā esot evolūcija, bet viņš saka, lai es par to nedomāju Arona klātbūtnē.

Es smagi elpoju, un ari Mančijs elso, it kā būtu gatavs kuru katru mirkli saļimt, bet mēs neapstājamies. Saule jau sāk rietēt, bet vēl ir

pietiekami gaišs, lai nebūtu iespējams labi noslēpties. Mūsu priekšā plešas līdzenums, un ceļš tuvojas upes līmenim tieši tad, kad upe lēnām pārtop purvājā. Zeme kļūst dubļaina, un mēs kustamies lēnāk. Un te diemžēl ir arī vairāk niedru.

- Klausies, kur kustas krokši, es pavēlu Mančijam. Turi ausis vaļā.

Jo upe vairs neplūst tik strauji, un, ja tu spēj mazliet pieklusināt savu Troksni, krokšus var sadzirdēt. Zeme kļūst mitrāka. Mēs tagad tik tikko velkamies pa dubļiem. Es ciešāk satveru nazi un turu to izstieptā rokā.

- Tod? Mančijs jautā.

- Vai tu dzirdi viņus? es čukstu, mēģinot skatīties, kur lieku kāju, un uzmanīt vienlaikus gan niedres, gan mūs ar Mančiju.

- Krokši, Tod, Mančijs saka tik klusi, cik vien spēj parūkt.

Es apstājos un ieklausos.

Un tur, niedrēs, vairākās vietās es dzirdu viņus. Gaļa, viņi saka.

Gaļa un un zobi.

- Sasodīts, es lādos.

- Krokši, Mančijs atkārto.

- Nāc, es saku, un mēs šļakstinām tālāk, jo tagad esam jau dumbrājā. Jūtu, kā pie katra soļa iegrimst kāja un kā ūdens smeļas kurpēs, un tālāk iespējams iet tikai cauri niedrēm. Ejot es vicinu nazi, lai nocirstu niedres mums priekšā.

Palūkojos tālāk un redzu, kurp ved ceļš augšup un pa labi. Mēs esam garām pilsētai; netālu ir meža pļavas, kas bija pie mūsu skolas, tās satiekas ar purvu, un, ja tiksim cauri šai purvainajai vietai, būsim drošībā un varēsim tālāk doties pa taciņām.

Vai tiešām tikai šorīt es te biju pēdējo reizi?

- Pasteidzies, Mančij, es skubinu. Mēs jau gandrīz esam klāt.

Gaļa un un zobi es zvēru, šīs skaņas nāk tuvāk.

- Nāc taču! GaļA.

-Tod?

Es laužos cauri niedrēm, kājas stieg muklājā, un un un ZOBI.

Un tad es dzirdu Muļķa suns -

Un zinu, ka esam lielā ķezā.

- Skrien! es uzsaucu.

Mēs skrienam, un Mančijs izdveš pārbiedētu rējienu un metas man garām, bet es redzu, kā kroksis lien niedrēs tieši viņam priekšā. Viņš lec Mančijam virsū, bet suns ir tā pārbijies, ka uzlec vēl augstāk, augstāk, nekā viņš spēj, un krokša zobi noklab gaisā, un tas ar lielu blīkšķi nogāžas niedrēs man blakus, izskatoties briesmīgi pārskaities. Es dzirdu, kā viņa Troksnī skan Muļķa puikaa, un es skrienu, un kroksis lec man pakaļ, un es neko nedomāju, tikai pagriežos un pastiepju roku augšup, un kroksis gāžas man virsū, muti atvēris un

nagus izlaidis, un man jau liekas, ka būšu pagalam. Es cenšos tikt ārā no muklāja uz cietas zemes, un kroksis ir pacēlies uz pakaļkājām un nāk ārā no niedrēm pie manis. Es kliedzu, Mančijs rej kā traks, un paiet kāds brīdis, iekams es saprotu, ka kroksis man nemaz neseko, ka tas ir pagalam, ka mans jaunais nazis ir izdurts tam cauri galvai, iestrēdzis, un vienīgais iemesls, kāpēc briesmeklis joprojām kustas, ir tas, ka es rauju viņu līdzi aiz naža. Nokratu kroksi no asmens, un tas nogāžas zemē. Es arī saļimstu aiz atvieglojuma, ka neesmu miris.

Es tveru pēc gaisa, manas asinis auļo, un Mančijs rej un rej, un mēs abi smejamies no atvieglojuma. Tikai tagad es saprotu, ka esam uzvedušies pārāk skaļi un palaiduši garām kaut ko svarīgu.

- Kaut kur dodies, jauno Tod?

Manā priekšā stāv Arons.

Pirms es attopos, viņš sit man pa seju.

Es nokritu zemē, soma spiež man muguru, un izskatos pēc apgāzta bruņurupuča. Vaigs un acs sāp, un es pat nepaspēju noreaģēt, kad Ārons sagrābj mani aiz krekla un ādas un pierauj kājās. Es iekliedzos no sāpēm.

Mančijs nikni rūc: Aron! un metas priesterim pie kājām, bet Arons pat nepaskatās uz suni, tikai velta tam spēcīgu spērienu.

Arons ir pacēlis mani tā, lai ielūkotos man sejā. Es spēju atvērt tikai vienu nesadauzīto aci, lai uz viņu palūkotos.

- Ko tu, Dieva varenās, slavenās Ēdenes vārdā, dari te purvā, Tod Hjūit? viņš sēc, un viņa elpa smird pēc gaļas, un viņa Troksnis ir traks un bīstams tāds, kādu neviens nekad negribētu dzirdēt. Tev jābūt savā fermā, puika!

Ar brīvo roku Arons iesit man pa vēderu. Sāpēs mēģinu saliekties, bet viņš joprojām tur mani aiz krekla un ādas zem tā.

- Tev jāiet atpakaļ, viņš saka. Šis tas jāredz.

Mēģinu ievilkt elpu, bet kaut kas Arona balsī man liekas

aizdomīgs, un es samanu arī dažus uzliesmojumus viņa Troksnī, kas ļauj ieskatīties patiesībā.

- Tu sūtīji tās domas, es saku. Viņi nedzirdēja mani, bet gan tevi.

- No gudriem puikām izaug nekam nederīgi vīri, Ārons saka, sagrābjot mani vēl ciešāk.

Es iekliedzos sāpēs, bet turpinu runāt: Viņi nesadzirdēja klusumu manā Troksnī. Viņi to saklausīja tavā Troksnī, un tu uzsūtīji viņus man, lai viņi nemedītu tevi.

- Nē, Tod, Ārons saka. Viņi to dzirdēja tavā Troksnī. Es tikai palīdzēju viņiem to sadzirdēt. Izdarīju tā, lai visi zina, kas ir atbildīgs par to, ka mūsu pilsētai atkal draud briesmas. Viņš smaida neprātīgu smaidu. Un pārliecinājos, ka viņi zina, kurš jāatalgo par pūlēm pilsētas labā.

- Tu esi traks, saku, un, pie velna, tā ir taisnība, lai gan es daudz ko atdotu, lai tā nebūtu.

Viņš vairs nesmaida, tikai sakož zobus. Tas ir mans, Tod, viņš saka. Mans.

Es nesaprotu, ko tas nozīmē, bet nemaz par to nedomāju, jo tieši tobrīd atjēdzos, ka mēs ar Āronu esam aizmirsuši vienu būtisku lietu.

Es tā arī neesmu palaidis vaļā nazi.

Tad vienlaikus notiek ļoti daudz kas.

Ārons sadzird nazi manā Troksni un saprot savu kļūdu. Viņš atkal atvēzējas ar brīvo roku, lai sistu.

Es atvēzēju nazi un prātoju, vai patiešām spētu viņu nodurt.

No niedrēm atskan savāda skaņa, un Mančijs ierejas: Kroksis!

Tobrīd mēs sadzirdam Muļķa vīrs.

Pirms Ārons paspēj pagriezties, kroksis jau ir klāt, iecērt žokļus viņam plecā, sakampj viņu ar nagiem un velk uz niedrēm. Ārons palaiž mani vaļā, un es atkal nogāžos zemē, piespiežot rokas pie sāpīgajiem nobrāzumiem uz krūtīm. Paceļu skatienu un redzu, kā Ārons muklājā cīnās ar krokši, un vēroju, kā tuvojas vēl citi, izaugumus uz muguras izslējuši.

- Mūkam prom! Mančijs rej, teju vai kliedz.

- Tieši tā, es saku un pieslejos kājās. Soma sasveras, es mazliet zaudēju līdzsvaru un mēģinu atvērt sasisto aci, bet mēs nestāvam uz vietas, mēs skrienam, skrienam un skrienam.

Tiekam ārā no niedrāja un skrienam pa laukiem līdz pat purva takai, un tad mēs skrienam caur purvu, un, kad esam tikuši pie baļķa, pār kuru Mančijam vienmēr jāpalīdz pārrāpties, viņš vienkārši pārlec tam pāri pat neapstājoties, un es lecu viņam pakaļ, un mēs skrienam līdz pat ēnkāju mājiņām tāpat kā šorīt.

Man rokā joprojām ir nazis, un mans Troksnis skan tik skaļi, un esmu tik nobijies, savainots un nikns, ka esmu pārliecināts: ja es atradīšu ēnkāji slēpjamies savā klusuma alā, es viņu nogalināšu, nogalināšu, nogalināšu, lai atriebtos par visu, kas šodien noticis.

- Kur tas ir? es jautāju Mančijam. Kur ir klusums?

Mančijs osta zemi kā traks, skrien no būdiņas pie būdiņas, un es pēc iespējas labāk mēģinu nomierināt savu Troksni, bet nešķiet, ka man tas varētu izdoties.

- Pasteidzies, es elšu, pirms tas aizbēg.

Tikko esmu to pateicis, es to sadzirdu. Plaisu Troksnī, kas ir tik liela un briesmīga kā pati dzīve, es dzirdu to aiz ēnkāju būdiņām, aiz krūmiem.

Šoreiz tas neaizbēgs!

- Klusums! Mančijs ierejas, pavisam satrakojies, un metas garām mājiņām un iekšā krūmos.

Klusums ari kustas, un, lai gan es atkal jūtos tā, it kā man trūktu

elpas, un acu priekšā pazib dzīves skumjākie brīži, šoreiz es neapstājos, skrienu pakaļ sunim, neapstājos, es dziļi ieelpoju, noriju kamolu kaklā, noslauku slapjumu no acīm, satveru nazi un dzirdu Mančiju rejam, es dzirdu klusumu, tas ir aiz šī koka, aiz šī koka, tieši aiz šī koka, un es kliedzu un apskrienu ap koku, es skrienu pretī klusumam, es esmu atņirdzis zobus, un es kliedzu, un Mančijs rej, un…

Es apstājos.

Apstājos kā zemē iemiets.

Nenolaižu nazi, nē, nekādā gadījumā.

Te nu tas ir. Sarāvies pie koka saknēm, skatās uz mums, smagi elpojot, mēģina paslēpties no Mančija; tā acis ir bailēs plaši ieplestas, bet rokas sažņaugtas, it kā mēģinot mūs iebiedēt.

Un es vienkārši stāvu.

Turu rokā nazi.

- Ēns! Mančijs rej, bet viņš ir pārāk liels gļēvulis, lai uzbruktu tagad, kad es esmu apstājies. Ēns! Ēns! Ēns!
- Aizveries, Mančij!
- Ēns!
- Es taču teicu, aizveries! uzkliedzu, un viņš apklust.
- Ēns? Mančijs nepārliecinoši jautā.

Es noriju siekalas, mēģinot atbrīvoties no kamola kaklā, atbrīvoties no tā žēluma un skumjām, kas mani mēģina noslīcināt, kad skatos uz šo radījumu un tas lūkojas uz mani. Zināšanas ir bīstamas, vīrieši melo, un pasaule visu laiku mainās, vai nu es to gribu, vai ne.

Jo tas nav nekāds ēns.

- Tā ir meitene, es saku.

Tā ir meitene.

II DALA

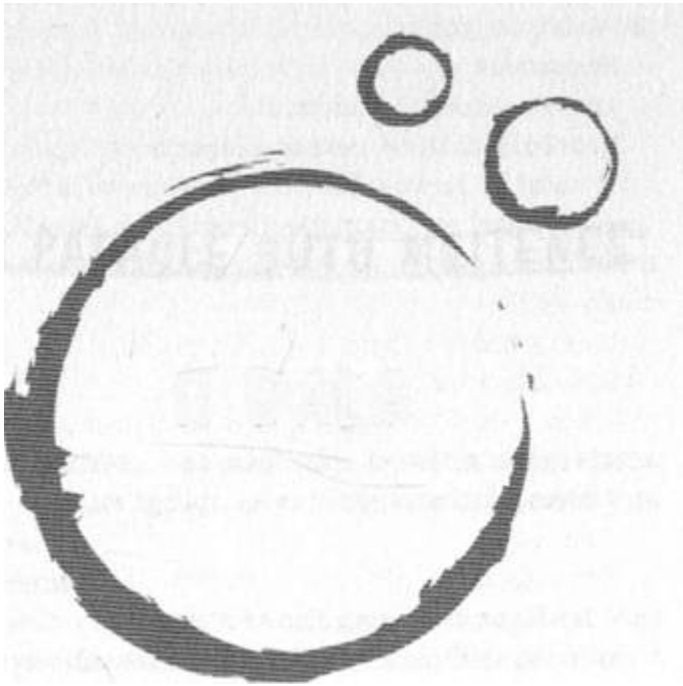

»

7. nodaļa ja pasaulē būtu meitenes

TĀ IR MEITENE, es atkal saku. Joprojām smagi elpoju, krūtīs joprojām žņaudz, un es pilnīgi noteikti joprojām turu rokā nazi.

Meitene.

Tā skatās uz mums, it kā mēs grasītos to nogalināt. Viņa ir saritinājusies kamoliņā, mēģinot izskatīties pēc iespējas mazāka, un atrauj skatienu no Mančija tikai tāpēc, lai aši palūkotos uz mani.

Mani un manu nazi.

Mančijs rūc un sēc, viņam uz muguras sacēlusies spalva, viņš lēkā augšup lejup, it kā zeme būtu karsta. Suns izskatās tikpat uzlādēts un apjucis, kā es jūtos, tomēr nespēj paturēt emocijas pie sevis un izlikties mierīgs.

- Kas meitene? Mančijs rej. Kas meitene?

Ar to viņš domā: Kas ir meitene?

- Kas meitene? Mančijs atkal ierejas, un, kad meitene sakustas, it kā mēģinātu pārlēkt pāri koka saknei, aiz kuras viņa slēpjas, Mančija riešana pārtop niknā rūcienā: Paliec, paliec, paliec, paliec, paliec…

- Labs suns, es paslavēju Mančiju, lai gan nepasaku, ko tik labu viņš ir izdarījis. Tomēr ko gan citu man teikt? Tas viss ir nesakarīgi, pavisam nesakarīgi, man šķiet, ka viss slīd man ārā no rokām, it kā pasaule būtu sašķiebusies un viss kristu nost no tās malas.

Es esmu Tods Hjūits, domāju pie sevis, bet kas lai zina, vai tā vairs ir taisnība?

- Kas tu esi? beidzot jautāju, ja nu tas radījums spēj sadzirdēt manu balsi cauri skaļajam Troksnim un Mančijam, kas, šķiet, piedzīvojis nervu sabrukumu. Kas tu esi? es jautāju, šoreiz jau skaļāk un skaidrāk. Ko tu te dari? No kurienes tu esi uzradusies?

Radījums beidzot paskatās uz mani ilgāk nekā sekundi, atraujot skatienu no Mančija. Tas paskatās uz manu nazi un tad ielūkojas man sejā.

Viņa palūkojas uz mani.

Viņa palūkojas.

Viņa.

Es zinu, kas ir meitene. Protams, zinu. Esmu redzējis meitenes viņu tēvu Troksnī pilsētā, vīrieši par viņām sēro, bet ne tik ļoti kā par sievām. Esmu redzējis viņas ari videoierakstos. Meitenes ir mazas, pieklājīgas un smaidīgas. Viņas valkā kleitas, un viņām ir gari mati, kas visādos veidos savīti aiz galvas vai abpus galvai. Viņas dara visus mājas darbus, kamēr puikas strādā ārpus mājas. Trīspadsmit gadu vecumā viņas kļūst par sievietēm, tāpat kā puikas kļūst par vīriešiem, un tad viņas var kļūt par sievām.

Tā notiek Jaunajā pasaulē, vismaz Prentisteunā noteikti. Tā notika. Tā bija jābūt, bet mums vairs nav meiteņu. Viņas visas ir mirušas. Viņas nomira kopā ar savām mātēm un vecmāmiņām, savām māsām un tantēm. Viņas nomira daudzus mēnešus pirms manas dzimšanas. Visas.

Bet te nu viena ir.

Tās mati nav gari. Viņas mati. Viņas mati nav gari. Un viņai mugurā nav kleitas, nē, viņa valkā tādas pašas drēbes kā es, tikai jaunākas; apģērbs izskatās pēc uniformas, lai gan tas ir saplēsts un dubļains. Un viņa nemaz nav tik maza, gandrīz mana auguma tā uz aci -, un viņa it nemaz nav smaidīga.

Nē, nemaz nav smaidīga.

- Ēns? Mančijs klusi ierejas.
- Vai tu, nolādēts, reiz aizvērsies? es uzbļauju.

Kā es zinu? Kā es zinu, ka tā ir meitene?

Nu viņa noteikti nav ēnkājis. Ēnkāji izskatījās kā cilvēki, tikai būdīgāki, garāki un dīvaināki, viņu mute bija augstāk nekā cilvēkiem, un viņu ausis un acis bija pavisam, pavisam citādas. Ēnkāji uzaudzēja apģērbu tieši uz ādas kā ķērpjus, un tos varēja apcirpt dažādās formās pēc izvēles. Bens domā tas tāpēc, ka viņi ir ilgstoši dzīvojuši purvā; tas ir vēl viens no viņa labākajiem minējumiem. Taču viņa tā neizskatās, viņas drēbes ir normālas, tāpēc viņa nekādi nevar būt viena no ēnkājiem.

Es vienkārši zinu. Zinu. Nespēju pateikt, kāpēc, bet es skatos, redzu un vienkārši zinu. Viņa neizskatās pēc meitenēm, ko esmu redzējis Troksnī vai videoierakstos, un es nekad neesmu līdz šim redzējis meiteni, bet te nu viņa ir, tā ir meitene, patiešām ir. Nevaicājiet man. Tam ir saistība ar viņas izskatu, ar viņas smaržu, tas ir kas tāds, ko es neizprotu, bet tas ir… tā ir meitene.

Ja pasaulē vispār būtu meitenes, tad šī būtu meitene.

Tas nevar būt cits puika, vienkārši nevar. Viņa nav tāda kā es. Viņa nemaz nelīdzinās man. Viņa ir kaut kas pavisam cits, un es nezinu, kā to zinu, bet zinu, kas es esmu. Es esmu Tods Hjūits un zinu, kas es neesmu, un es neesmu tāds kā viņa.

Viņa lūkojas uz mani. Skatās man sejā, man acis. Skatās un skatās.

Un es nedzirdu neko.

Ak vai. Man tik ļoti žņaudz krūtīs…

- Kas tu esi? atkārtoju, bet mana balss aizķeras, it kā salūst, jo esmu tik noskumis (apklusti). Sakožu zobus, kļūstu mazliet niknāks un vēlreiz atkārtoju: Kas tu esi? un izstiepju nazi pret viņu. Ar otru roku noslauku acis, ļoti ātri.

Kaut kam jānotiek. Kādam jāpakustas. Kādam kaut kas jādara.

Un te esmu tikai es, neviena cita, un visa pasaule ir sagriezusies kājām gaisā.

- Vai tu proti runāt? es jautāju.

Viņa tikai blenž uz mani.

- Klusums! Mančijs rūc.
- Aizveries, Mančij, es saku. Man jāpadomā.

Viņa joprojām lūkojas uz mani. Bez Trokšņa.

Un ko lai es daru? Tas nav taisnīgi! Bens teica, ka man tikai jātiek līdz purvam un tad zināšu, ko darīt, bet es nezinu! Viņi man neteica neko par meiteni, viņi nepaskaidroja, kāpēc klusums tik ļoti sāp, tik ļoti, ka es tik tikko spēju noturēties, lai nesāktu raudāt, it kā man kaut kā tik ļoti pietrūktu, ka es pat nespētu sakarīgi domāt, it kā tukšums būtu nevis viņā, bet manī un tas būtu nelabojams.

Ko lai es daru?

Ko lai es daru?

Izskatās, ka meitene mazliet nomierinās. Viņa vairs tik ļoti netrīc, viņa vairs netur rokas priekšā sejai un neizskatās tā, it kā gribētu bēgt prom pie pirmās izdevības, bet kā gan to zināt, ja viņai nav Trokšņa? Kā gan var būt tāds cilvēks, kuram nav Trokšņa?

Un vai viņa vispār mani dzird? Vai viņa to spēj? Vai cilvēks, kam nav Trokšņa, vispār spēj dzirdēt?

Es skatos uz viņu un domāju, cik skaļi un skaidri vien spēju: Vai tu mani dzirdi? Vai dzirdi?

Bet meitenes sejas izteiksme nemainās, viņas skatiens nemainās.

- Labi, es saku un pakāpjos atpakaļ. Labi. Tu paliec tepat, sarunāts? Paliec tepat.

Es pakāpjos pāris soļu atpakaļ, bet nenolaižu no viņas skatienu, un viņa nenolaiž skatienu no manis. Es nolaižu roku, kurā turu nazi, noņemu no pleciem mugursomu un nosviežu to zemē. Vienā rokā turu nazi, bet ar otru atveru somu un izvelku no tās grāmatu.

Tā ir smagāka, nekā varētu gaidīt no priekšmeta, kas sastāv tikai no vārdiem. Grāmata smaržo pēc ādas. Un tur ir daudz rindkopu manas mammas…

Tam visam būs jāpagaida.

- Pieskati viņu, Mančij! es saku.
- Skatu! viņš norūc.

Es paraugos aiz pirmā vāka, un tur ir salocīts papīrs, tieši kā Bens teica. Es to atloku. Tam vienā pusē ir ar roku zīmēta karte, bet otrā daudz kas sarakstīts; tur ir baigi daudz burtu, un mans Troksnis nebūt nav tik mierīgs, lai es varētu mēģināt tos visus atšifrēt, tāpēc vienkārši skatos uz karti.

Mūsu māja ir pašā kartes augšā, un pilsēta ir zem tās kopā ar upi, gar kuru mēs ar Mančiju gājām, tā ved uz purvu, kurā tagad esam. Bet tur jābūt vēl kam citam, vai ne? Drīz vien purvs atkal kļūst par upi, un gar upes krastu ir uzzīmētas bultiņas, tātad Bens vēlas, lai mēs ar Mančiju dotos tajā virzienā. Es sekoju bultām, velkot līdzi ar pirkstu.

Tās ved ārā no purva uz…

BUM! Pasaule uz mirkli kļūst neparasti spoža, kad kaut kas triecas man pa galvu, tieši tur, kur Arons iepriekš bija iesitis, un es kritu, bet krītot izstiepju roku ar nazi un dzirdu sāpju izsaucienu, un pagriežos, pirms esmu nokritis zemē. Smagi apsēžos purvainajā augsnē un piespiežu plaukstas virspusi pie sāpīgās vietas galvā, vienlaikus skatoties, kas man ir uzbrucis. Tas ir tepat, un es apgūstu savu pirmo mācību: tie, kam nav Trokšņa, var ļoti labi pielavīties. Tik labi pielavīties, it kā viņu te nemaz nebūtu.

Arī meitene ir gar zemi, viņa sēž pāris soļu attālumā no manis, saķērusi augšdelmu ar otru roku, un viņai caur pirkstiem plūst asinis. Viņa ir nometusi zemē koku, ar kuru ir man iesitusi, un viņas seja ir saviebta sāpēs, laikam jau no griezuma rokā.

- KĀPĒC TU TĀ DARĪJI? es kliedzu, mēģinot pārāk stipri nepieskarties sejai. Bļāviens, kā man apriebies, ka visi mani šodien sit!

Meitene tikai skatās uz mani, pieri saraukusi, roku saķērusi.

Tā pamatīgi asiņo.

- Nūja, Tod! Mančijs rūc.
- Un kur tu biji, ko? es jautāju.
- Nokārtojos.

Es izgrūžu "fū!" un speru viņa virzienā. Suns palec atpakaļ un tad sāk ošņāt tuvākos krūmus, it kā nebūtu noticis nekas sevišķs. Suņi spēj noturēt uzmanību pavisam īsu brītiņu. Stulbie radījumi.

Sāk krēslot, saule riet, tumšais purvs kļūst vēl tumšāks, un es joprojām neesmu atradis nevienu atbildi. Laiks rit, un es nedrīkstu te gaidīt, nedrīkstu iet atpakaļ, un te nevajadzētu būt nekādām meitenēm.

Bļāviens, viņa gan baigi asiņo.

- Paklau, es ierunājos, un mana balss joprojām trīc no sasprindzinājuma. Es esmu Tods Hjūits, nodomāju. Es esmu gandrīz pieaudzis vīrietis. Klau, es atkal saku, mēģinot runāt mierīgāk.

Meitene skatās uz mani.

- Es nedarīšu tev pāri, solu, smagi elpojot gluži tāpat kā viņa. Dzirdi? Es nedarīšu tev pāri. Ja vien tu nemēģināsi man sist pa galvu ar vēl kādiem kokiem, sarunāts?

Viņa raugās man acīs. Un tad paskatās uz nazi.

Vai viņa mani saprot?

Es nolaižu nazi zemāk, tuvāk zemei. Tomēr es to nelaižu vaļā. Ar brīvo roku sāku atkal rakņāties somā, līdz atrodu aptieciņu, ko Bens tur iemeta. Paceļu paku gaisā.

- Aptieciņa, es saku. Meitene nereaģē. Ap-tie-ci-ņa, ļoti lēni saku. Norādu uz savu augšdelmu, uz vietu, kur viņai tek asinis. Tu asiņo.

Nekā.

Es nopūšos un mēģinu piecelties. Meitene saraujas un pašļūc atpakaļ. Es atkal nopūšos, šoreiz jau nikni. Es tev nedarīšu pāri, apgalvoju, paceļot augstāk aptieciņu. Tur ir zāles. Tās apturēs asiņošanu.

Joprojām nekā. Varbūt viņa ir pavisam nesaprātīgs radījums.

- Paskaties, es saku un atveru aptieciņu. Es parakņājos pa to ar vienu roku un atrodu antibakteriālās salvetes, un atplēšu iesaiņojumu ar zobiem. Laikam man ari asiņo Arona sistā brūce, tāpēc paņemu antibakteriālo salveti un noslauku ar to uzaci un aci. Paņemu to rokā un redzu jā, asiņaina. Parādu salveti meitenei. Re? es norādu uz savu aci. Redzi? Tā aptur asiņošanu.

Pasperu vienu soli tuvāk, tikai vienu. Viņa paraujas atpakaļ, bet šoreiz mazliet mazāk. Speru vēl vienu soli, tad vēl vienu un tad jau esmu viņai blakus. Meitene joprojām skatās uz nazi.

- Es nelikšu to nost, nemaz nedomā, brīdinu un pielieku antibakteriālo salveti viņai pie rokas. Pat ja rēta ir dziļa, tas palīdzēs, vai saproti? Es tikai mēģinu tev palīdzēt.
- Tod? Mančija rūcienā ir liels jautājums.
- Tūlīt, es saku. Re, tu stipri asiņo, vai saproti? Un es varu tev palīdzēt, labi? Tikai nedomā vairs sist man ar kaut kādām sasodītām koka nūjām.

Viņa vēro mani. Vēro. Un vēro. Es mēģinu izturēties tik mierīgi, cik mierīgi it nemaz nejūtos. Nezinu, kāpēc es viņai palīdzu pēc tam kad viņa man iebliezusi pa galvu -, es vispār nezinu, ko darīt. Bens teica, ka purvā būs atbildes, bet te nav nekādu atbilžu, tikai meitene, kam asiņo roka, jo esmu viņu sadūris, lai gan viņa bija to pelnījusi; ja es spēšu apturēt asiņošanu, varbūt tas kaut ko līdzēs.

Nezinu. Es nezinu, ko darīt, tāpēc daru šo.

Meitene joprojām mani vēro un smagi elpo. Bet viņa nebēg un neraujas prom, un tad, gandrīz nemanāmi, viņa drusku pagriežas pret mani un drusciņ paceļ roku, lai es varētu aizsniegt brūci.

- Tod? Mančijs ierūcas.
- Kuš, es saku, negribot meiteni vēl vairāk nobiedēt. Tik tuvu viņas klusumam man šķiet, ka sirds lūzīs. Es jūtu šo klusumu, tas it kā velk mani dziļāk bezdibenī, tas aicina mani padoties un krist, krist un krist.

Bet es turu sevi rokās, nudien. Saglabāju aukstasinību un piespiežu salveti pie viņas rokas un paberzēju brūci, kas ir diezgan dziļa, līdz tā mazliet aizveras un vairs neasiņo.

Un viņa tikai skatās uz mani.

- Labi, es saku sev, jo tagad tas ir padarīts. Ko tālāk?
- Tod? Mančijs rūc. Tod?
- Un iztiksim bez koka nūjām, labi? mēģinu vienoties ar meiteni. Lūdzu mani vairs nesist.

- Tod? Tas atkal ir Mančijs.
- Kā jau tu saproti, mani sauc Tods.

Un tieši tad, tieši gaistošajā dienas gaismā, es pamanu kaut ko drusku līdzīgu smaidam. Vai tiešām?

- Vai tu… es bilstu, ieskatoties tik dziļi viņai acīs, cik žņaugšana krūtīs pieļauj. Vai tu mani saproti?
- Tod? Mančija balsī ieskanas panika.

Es pagriežos pret viņu. Kas ir?

- Tod! TOD!

Un tad mēs visi to sadzirdam. Krūmu brakšķēšana, lūstoši zari, soļu troksnis un Troksnis, Troksnis, nolādēts, Troksnis.

- Celies, es uzsaucu meitenei. Celies! Nekavējoties!

Paķeru somu un uzmetu to plecos. Meitene izskatās

pārbijusies, bet, šķiet, bailes viņu ir paralizējušas, un tas nemaz nav noderīgi. Es kliedzu: Skrienam! un saķeru viņu aiz rokas, nedomājot par tikko aizdziedēto brūci, un mēģinu piecelt viņu kājās, bet pēkšņi saprotu, ka ir par vēlu, un atskan kliedziens un troksnis, it kā gāztos koku kaudze, un mēs ar meiteni paspējam tikai pagriezties. Tur ir Arons, viņš ir traks un dubļos novārtījies, un viņš skrien mums virsū.

8. nodaļa Naža izvēle

VIŅŠ IR KLĀT TRIJOS SOĻOS. Pirms es paspēju bēgt, viņš metas man virsū, rokas izstiepis, sagrābj mani aiz kakla un piespiež pie koka.

Tu, mazais DRAŅĶI! viņš kliedz un žņaudz mani. Es mēģinu izrauties un iedurt viņam ar nazi, bet soma ir nošļukusi man no pleca un lence aptinusies ap roku, tāpēc viņš var mierīgi mani žņaugt, cik nu ilgi tas būs nepieciešams.

Arona seja ir drausmīga, neko tik briesmīgu neesmu redzējis, un, ja no šīs ķezas izkļūšu dzīvs, es to vienmēr skatīšu murgos. Krokši ir nokoduši viņam kreiso ausi un līdz ar to arī lielu miesas strēmeli pār kreiso vaigu. Caur brūci var redzēt viņa zobus, un kreisā acs ir savādi izbolīta, it kā galva būtu uzsprāgusi. Uz Arona zoda un kakla ir citas plēstas brūces, arī viņa drēbes ir saplēstas un asiņainas, un no sakostā pleca rēgojas krokša zobs.

Es tveru pēc elpas, bet nespēju ieelpot, un jūs nespētu noticēt, ka tas tik ļoti sāp, un pasaules griežas, un manas smadzenes kļūst pavisam miglainas; man ienāk prātā pavisam savāda doma, ka Arons patiesībā nav izdzīvojis krokšu uzbrukumā, ka viņš patiesībā ir miris, bet ir tik ļoti pārskaities uz mani, ka pat nāve nav viņu aizkavējusi atgriezties un mani nogalināt.

- KO TU SMAIDI? viņš kliedz, uzsprauslojot man uz sejas sīkus siekalu, asiņu un ādas gabaliņus. Viņš saspiež manu kaklu vēl ciešāk, un es jūtu, ka man kļūst nelabi, bet es nespēju izvemties un nespēju paelpot; visas gaismas un krāsas saplūst kopā, un es mirstu, patiešām mirstu.

- Ā! Ārons pēkšņi atraujas un palaiž mani vaļā. Es nokritu uz zemes un izvemjos, un ievelku dziļu, sēcošu elpu, kas liek man klepot tā, ka šķiet tas nekad nebeigsies. Palūkojos un pamanu, ka Mančijs no visa spēka ir iekodies Aronam kājā.

Labs suns.

Arons iesit Mančijam pa sānu, un suns ielido tuvākajos krūmos. Dzirdu būkšķi, kaucienu un Tod?.

Arons atkal pagriežas pret mani, un es nespēju nolaist skatienu no viņa sejas, no daudzajām plēstajām brūcēm; kā gan viņš bija izdzīvojis, tas nav iespējams, neviens to nespētu.

Varbūt viņš patiešām ir beigts.

- Kur ir zīme? Ārons jautā, viņa sejas izteiksme strauji mainās, un viņš lūkojas apkārt, pēkšņas panikas pārņemts.

Zīme?

Kāda…

Meitene.

Es arī paskatos. Viņa ir prom.

Arons atkal pagriežas, un tad es pamanu, ka viņš ir sadzirdējis to pašu, ko es, lapu čaukstoņu un zaru brakšķēšanu, viņai skrienot, un mēs dzirdam, kā klusums attālinās no mums; pat nepaskatījies uz mani, viņš metas meitenei pakaļ.

Un tad es atkal esmu viens.

It kā man ar notiekošo nebūtu nekāda sakara.

Kāda stulba diena!

- Tod? Mančijs izklibo no krūmiem.

- Viss kārtībā, draudziņ, es mēģinu pateikt, un, par spīti klepum, man izdodas izklepot šos vārdus, lai gan tā nav īsti taisnība. Ar mani viss kārtībā.

Mēģinu elpot starp klepus lēkmēm, piespiedis pieri pie zemes, joprojām ristoties un spļaudoties.

Turpinu elpot, un man prātā ienāk dažādas domas. Domas jau vienmēr nāk neaicinātas, vai ne?

Tas taču varētu būt viss, vai ne? Viss būtu galā, tik vienkārši. Ārons taču grib tikai meiteni, lai arī ko viņš domā, sacīdams, ka tā ir zīme. Pilsēta pilnīgi noteikti grib to meiteni, pat ņemot vērā to, kā viņas klusums strīdas ar manu Troksni. Ja Ārons viņu dabūtu, ja pilsēta viņu dabūtu, tad tas viss beigtos, vai ne? Visi dabūtu, ko viņi grib, un liktu mani mierā, un es varētu atgriezties, un viss būtu tāpat kā iepriekš; nu varbūt meitenei tas nebeigtos labi, bet Bens un Kiliāns varbūt būtu glābti.

Varbūt es būtu glābts.

Es tikai domāju, vai ne? Domas taču var ienākt prātā?

Domas, ka tas viss varētu beigties tikpat ātri, cik sācies.

- Beigas, Mančijs murmina.

Un tad es izdzirdu briesmīgu kliedzienu; protams, kliedz meitene, viņa ir noķerta, un tā ir mana izvēle, vai ne?

Nākamais kliedziens atskan pēc pavisam īsa mirkļa, bet es jau pat nedomājot esmu kājās. Nometu zemē mugursomu, mazliet pieliecos, noklepojos, mēģinu ievilkt elpu, satveru nazi ciešāk un skrienu.

Viņus var viegli atrast. Ārons ir skrējis cauri krūmiem kā vājprātīgs, un viņa Troksnis tā ārdās, un visu laiku klātesošs ir meitenes klusums, tas skan pat cauri viņas kliedzieniem, un to ir vēl grūtāk izturēt. Skrienu, ko kājas nes, Mančijs min man uz papēžiem, un pēc pusminūtes jau esam klāt; man kā vienmēr nav nekāda ģeniāla plāna, ko tagad darīt. Arons ir iedzinis meiteni ūdenī apmēram līdz potītēm un piespiedis viņu pie koka. Viņš ir satvēris meitenes roku locītavas, bet viņa cīnās pretī, sper no visa spēka, tomēr viņas sejā ir tāds pārbīlis, ka es tik tikko spēju atvērt muti.

- Liec viņu mierā, mana balss izskan aizsmakušā čukstā, bet viņi mani nedzird. Arona Troksnis trako tik skaļi, ka neesmu drošs, vai viņš mani dzirdētu, pat ja es kliegtu. SVĒTAIS: SAKRAMENTS un

ZĪME NO DIEVA, un SVĒTĀ CEĻŠ, un ainas, kur meitene ienāk baznīcā, dzer vīnu un ēd Svēto vakarēdienu, vīzijas, kur meitene attēlota kā eņģelis.

Meitene kā upuris.

Ārons satver abas meitenes roku locītavas vienā dūrē, noņem savas sutanas jostu un sāk siet viņas rokas kopā. Meitene pamatīgi iesper viņam pa Mančija sakosto kāju, un viņš smagi iesit viņai pa seju ar rokas virspusi.

- Liec viņu mierā, es saku, mēģinot runāt skaļāk.
- Mierā! Mančijs nikni rūc, joprojām klibojot. Sasodīti labs suns.

Speru soli uz priekšu. Arons ir uzgriezis man muguru, it kā viņam būtu vienalga, ka es te esmu, it kā viņš nemaz neuzskatītu mani par draudu.

- Laid viņu vaļā! es mēģinu kliegt, bet man tikai uznāk jauna klepus lēkme. Joprojām nekā. Nekādas uzmanības no Arona vai kāda cita puses.

Man tas būs jādara. Man tas būs jādara. Ak vai, ak vai, kādas šausmas, man tas būs jādara.

Man viņš būs jānogalina.

Es paceļu nazi.

Esmu pacēlis nazi.

Ārons pagriežas, pat ne strauji, bet drīzāk tā, it kā es būtu viņu pasaucis. Viņš redz, kā es tur stāvu, izslējis nazi gaisā, nekustīgi stāvu kā nolādēts, gļēvulīgs idiots, un pasmaida; Jēziņ, es pat nespēju izstāstīt, cik briesmīgs šis smaids izskatās viņa saplosītajā sejā.

- Tavs Troksnis tevi nodod, jaunais Tod, viņš saka, palaižot vaļā meiteni, kas ir sasieta un sasista, un pat nemēģina bēgt. Ārons sper soli uz manu pusi.

Es speru soli atpakaļ (aizveries, lūdzu, aizveries).

- Mērs būs apbēdināts, dzirdot par tavu priekšlaicīgo aiziešanu no šīs dzīves, puika, Ārons saka, sperot vēl vienu soli. Es arī speru soli, un nazis ir pacelts gaisā, bet no tā nav nekādas jēgas.
- Bet Dievam nav nekāda labuma no gļēvuļiem, vai ne? viņš saka.

Viņa kreisā roka, ātra kā čūska, triecas pret manu labo, un nazis aizlido. Ārons iesit man pa seju ar labo roku, iegāžot mani ūdenī, un es jūtu, kā viņš ar ceļiem piezemējas man uz krūtīm; viņa rokas atkal ir aizžņaugušas man rīkli, lai pabeigtu iesākto, bet šoreiz mana seja ir zem ūdens, un tas būs daudz ātrāk.

Es cīnos pretī, bet esmu jau zaudējis. Esmu zaudējis. Man bija izdevība, bet es to zaudēju, un esmu to pelnījis; es cīnos, bet neesmu tik stiprs, cik iepriekš, un jūtu, ka gals nav tālu. Jūtu, ka esmu zaudējis.

Esmu pagalam.

Pagalam.

Un tur, ūdenī, mana roka satausta akmeni.

BUMS! Es to paceļu un situ pa Ārona galvu, pirms spēju par to padomāt.

BUMS! Es situ atkal.

BUMS! Un atkal.

Jūtu, kā viņš noslīd no manis, paceļu galvu, izklepojot ūdeni, tomēr pieslienos sēdus un paņemu akmeni, lai atkal sistu, bet Ārons guļ ūdenī, pa pusei zem ūdens; es redzu viņa zobus, atņirgtus smaidā, pa brūci vaigā. Paraujos nostāk klepojot un ristoties, bet viņš paliek turpat guļam, viņš slīkst un nekustas.

Es jūtos tā, it kā man būtu lauzts kakls, bet izspļauju ūdeni un varu mazliet vieglāk ieelpot.

Tod? Tod? Tod? Mančijs rej, viņš pieskrien un laiza mani un smilkst kā kucēns. Es pakasu viņu aiz auss, jo neko vēl nespēju pateikt.

Tad mēs abi sajūtam klusumu un palūkojamies augšup; tur stāv meitene, viņas rokas joprojām ir sasietas.

Viņai rokā ir nazis.

Es mirkli sēžu kā sastindzis, un Mančijs sāk rūkt, bet tad es saprotu. Vēl pāris reižu ieelpoju un izņemu viņai no rokām nazi, un pārgriežu virvi, ar kuru Ārons bija viņu sasējis. Tā nokrīt zemē, un meitene saberzē rokas, joprojām skatoties uz mani un neko nesakot.

Viņa zina. Viņa zina, ka es to nespēju izdarīt.

Nolādēts, es domāju. Stulbā meitene.

Viņa skatās uz nazi. Tad palūkojas uz Āronu, kas guļ ūdenī.

Viņš joprojām elpo. Viņš ar katru elpas vilcienu ierij ūdeni, bet joprojām elpo.

Es satveru nazi ciešāk. Meitene skatās uz mani, uz nazi, uz Āronu un atkal uz mani.

Vai viņa mani atbalsta? Vai viņa pamudina mani to darīt?

Viņš tur guļ pavisam neaizsargāts, visticamāk, viņš jau slīkst.

Un man ir nazis.

Es pieceļos kājās, man sareibst galva, es nogāžos atpakaļ ūdenī un atkal pieceļos kājās. Es speru soli viņam tuvāk. Paceļu nazi. Atkal.

Meitene dziļi ievelk elpu un to aiztur.

Mančijs saka: Tod?

Nazis ir pacelts pār Āronu. Man vēlreiz ir iespēja. Jau otro reizi es stāvu pie viņa ar paceltu nazi.

Es to varētu izdarīt. Neviens Jaunajā pasaulē mani nevainotu. Man būtu tiesības to izdarīt.

Es vienkārši varētu to izdarīt.

Bet nazis jau nav tikai lieta, vai ne? Tā ir izvēle kaut kas, ko tu dari. Nazis saka jā vai nē, durt vai nedurt, mirt vai nemirt. Nazis pieņem lēmumu no tavas rokas un pārnes to pasaulē, un to nekad

vairs nevar mainīt.

Āronam tāpat jāmirst. Viņa seja ir saplosīta, galva sadragāta, viņš slīkst seklā ūdenī pat neatjēdzies. Ārons mēģināja mani nogalināt, viņš gribēja nogalināt meiteni, viņš ir atbildīgs par visām tām nepatikšanām pilsētā, viņš noteikti bija tas, kas atsūtīja mēru uz mūsu fermu, un tāpēc viņš ir atbildīgs par Benu un Kiliānu. Viņš ir pelnījis mirt. Ir pelnījis.

Bet es nespēju nolaist nazi, lai to izdarītu.

Kas es esmu?

Es esmu Tods Hjūits.

Es neesmu kārtīgs vīrs, es esmu nekam nederīgs mēsls.

Es to nespēju izdarīt.

Nolādēts, es nodomāju.

Nāc, es saku meitenei. Mums jātaisās prom.

9. nodaļa Kad veiksme nav ar tevi

SĀKUMĀ ES NEMAZ NEDOMĀJU, ka viņa nāks. Meitenei nav nekāda iemesla nākt man līdzi, man nav nekāda iemesla viņu aicināt, bet, kad es viņai saku: Ejam, nu jau uzstājīgāk un pamāju ar roku, viņa man seko, seko mums ar Mančiju, un tieši tā tas notiek. Kas zina, vai tā ir pareizi, bet tā nu tas ir.

Ir iestājusies nakts. Purvs šeit šķiet vēl biezāks, melns kā elle. Mēs steidzamies atpakaļ, lai paņemtu manu somu, un tad ar līkumu tālāk prom tumsā, lai pēc iespējas ātrāk palielinātu attālumu starp mums un Ārona līķi (lūdzu, kaut nu viņš būtu pagalam!). Mēs kāpjam pāri kritušiem kokiem un saknēm un ejam arvien dziļāk purvā. Nokļuvis nelielā klajumiņā, kur ir mazliet sausas zemes un tālāk redzama taka, kas ievijas starp kokiem, es apstājos.

Joprojām turu rokā nazi. Tas guļ man rokā, spīdēdams kā pārmetums, atkal un atkal saucot mani par gļēvuli. Nazī atspīd abu mēnešu gaisma, un, mīļais Dievs, tas nudien izskatās varens. Varens. Un liekas, ka man jāpakļaujas nazim, nevis tam jāpakļaujas man.

Es pastiepju roku un ielieku nazi makstī, kas piestiprināta man aiz muguras; tur man tas vismaz nebūs jāredz.

Noņemu somu un meklēju tajā lukturīti.

- Vai tu māki tādu lietot? es jautāju meitenei, pāris reižu ieslēdzot un izslēdzot lukturīti.

Viņa tikai skatās uz mani, kā jau allaž.

- Lai nu paliek, es noņurdu.

Man joprojām sāp kakls, seja deg, krūtīs dur, un mans Troksnis gāž pār mani dažādas briesmu ainas: cik labi vai slikti Benam un Kiliānam izdevies aizstāvēt fermu, cik ilgs laiks paies, kamēr Prentiss juniors izdomās, kur esmu palicis, cik ilgs laiks paies, lai viņš mestos man pakaļ mums pakaļ (ne pārāk ilgs, ja vien viņš jau tagad nav sācis pakaļdzīšanos); tāpēc nav īsti lielas nozīmes, vai viņa zina, kā izmantot lukturīti vai ne. Protams, nezina.

Es izņemu no somas grāmatu un ar lukturīti uzspīdinu gaismu. Atkal atveru karti un ar skatienu sekoju Bena uzzīmētajām bultām no mūsu fermas līdz upei, cauri purvam, ārā no purva un atkal gar upi.

Nav nemaz grūti tikt ārā no purva. Pie horizonta aiz purva var redzēt kalnus vienu tuvāk un divus tālāk, blakus vienu otram. Bena kartē parādīts, ka upe tek pa ieleju starp tuvāko kalnu un diviem tālākajiem, tāpēc mums tikai jādodas tajā virzienā, kur redzama sprauga starp kalniem; tad mēs atkal tiksim pie upes un varēsim iet gar to. Sekosim upei turp, kurp mūs ved bultas.

Uz citu apmetni.

Tā ir šeit, pašā lapas apakšā, kur karte beidzas.

Kāda cita vieta.

It kā man nebūtu gana jaunumu, par ko domāt!

Es paskatos uz meiteni, kas nav novērsusi no manis skatienu, nav pat pamirkšķinājusi. Iespīdinu lukturīša gaismu viņai sejā. Viņa saviebjas un novēršas.

- No kurienes tu esi? es jautāju. No šejienes?

Ar lukturīti apgaismoju karti un ar pirkstu norādu uz otru pilsētu. Meitene nepakustas, tāpēc man jāpamāj, lai viņa pienāk tuvāk. Viņa joprojām nekustas, tāpēc es nopūšos un paņemu grāmatu, aiznesu pie viņas un atkal rādu kartē.

- Es, saku, norādot uz sevi, esmu no šejienes. Norādu uz fermu Prentistaunas ziemeļos. Šis, es rādu mums apkārt, ir purvs, atkal bakstu pirkstu kartē. Mums jānokļūst šeit, pamāju uz otru pilsētu. Bens ir pie tās pierakstījis nosaukumu, bet… nu, lai nu paliek. Vai tu esi no turienes? es jautāju, norādot uz viņu un norādot uz otru pilsētu un tad atkal uz viņu. No turienes?

Meitene paskatās uz karti, bet neko nesaka.

Smagi nopūšos un pakāpjos atpakaļ. Nejūtos ērti viņas tuvumā. Nu, es ceru, ka tu esi no turienes, saku, jo mēs dodamies tieši turp.

- Tod, Mančijs ierūcas. Es paceļu skatienu. Meitene lūkojas uz klajumiņu tā, it kā to pazītu.

- Ko tu dari? es jautāju.

Viņa paskatās uz mani, uz lukturīti man rokās un tad norāda uz kokiem.

- Ko? es nesaprotu. Mums nav laika…

Viņa norāda uz kokiem un dodas tajā virzienā.

- Eu! es izsaucos. Eu!

Laikam jau man jāiet līdzi.

- Mums jāiet pēc kartes, es saku, kopā ar viņu ienirstot zem zariem, kuros aizķeras mana mugursoma. Eu! Pagaidi!

Mēs klumzājam meitenei pakaļ, Mančijs un es, un mazais lukturītis neko daudz nelīdz pret visiem zariem, saknēm un peļķēm šajā sasodītajā purvā. Man visu laiku jāpieliecas un jāpiņķerē mugursoma ārā no zariem, tāpēc es nemaz neskatos, kurp eju, tikai sekoju meitenei. Un pamanu viņu stāvam pie nokrituša, šķietami sadeguša koka; viņa mani gaida, vēro, kā es pienāku.

- Ko tu dari? es jautāju, kad beidzot esmu viņu panācis. Kur tu…

Un tad es to ieraugu.

Koks patiešām ir apdedzis, turklāt apdedzis nesen un nogāzts nesen, nenodegušās koka šķēpeles ir tīras un baltas kā svaigi skaldīta malka. Un šādi nogāzti ir vesela rinda koku, patiesībā divas rindas abpus lielai bedrei purvā, kas tagad jau piepildījusies ar ūdeni, bet dubļi tai apkārt un apdegušie augi norāda, ka tā ir jauna, nesen

izveidojusies, it kā kāds būtu to izracis ar vienu lielas, liesmojošas lāpstas vēzienu.

- Kas te noticis? es jautāju, izgaismojot apkārtni ar lukturīti. Kas to ir izdarījis?

Viņa tikai skatās pa kreisi, kur bedres malas pagaist tumsā. Paspīdinu lukturīti uz to pusi, bet apgaismojums nav tik spēcīgs, lai es redzētu, kas tur ir. Tomēr šķiet, ka tur kaut kam jābūt.

Meitene dodas tumsā pie tā, kas nu tur atrodas.

- Kurp tu ej? es jautāju, nemaz necerot saņemt atbildi. Mančijs metas starp mani un meiteni, it kā tagad sekotu viņai, nevis man, un abi pazūd tumsā. Turos pa gabalu, tomēr arī sekoju. No viņas joprojām plūst klusums, tas joprojām mani uztrauc, it kā varētu aprīt visu pasauli un mani tai līdzi.

Spīdinu lukturīša gaismu pāri tumšajiem ūdeņiem. Krokši parasti neiepeld tik dziļi purvā, bet tas jau ir tikai parasti, turklāt te ir indīgās, sarkanās čūskas un ūdens zebiekstes, kas kož, un man nešķiet, ka veiksme šodien stāvētu mūsu pusē; tāpēc, ja kaut kam lemts noiet greizi, tas, visticamāk, notiks.

Mēs tuvojamies, un es spīdinu lukturīti uz visām pusēm, un ejam tālāk, un kaut kas mirdz mums pretī; tas nav ne koks, ne krūms, ne dzīvnieks, ne ūdens.

Kaut kas metālisks. Kaut kas liels un metālisks.

- Kas tas ir? es jautāju.

Mēs pieejam tuvāk, un man šķiet, ka tā ir liela mašīna, un es prātoju, kurš muļķis gan iedomājies braukt ar mašīnu purvā, jo mašīnas tik tikko ripo pa kārtīgiem, gludiem ceļiem, ne jau pa ūdeni un saknēm.

Bet tā nav mašīna.

- Pagaidi.

Meitene apstājas.

Nu vai zini ko! Meitene apstājas.

- Tad jau tu mani saproti?

Bet nekā, kā jau allaž.

- Pagaidi mirklīti, es saku, jo man kaut kas ienāk prātā. Mēs joprojām esam no savādā priekšmeta pa gabalu, un es spīdinu pret to gaismu. Tad atpakaļ taisnā līnijā pa dziļo bedri. Tad atkal pār metālu. Un tad uz apdegušajiem kokiem abpus bedrei. Pie manis pamazām atnāk kāda doma.

Meitenei apnīk gaidīt, viņa dodas tuvāk metāla priekšmetam, un es viņai sekoju. Mums jātiek apkārt lielam, apdegušam kokam, kas joprojām divās vietās slinki kūp, lai nokļūtu līdz tam nezināmajam metāliskajam briesmonim; kad esam galā, tas izrādās daudz lielāks par pašu lielāko mašīnu, kādu es jebkad esmu redzējis, turklāt izskatās, ka redzama ir tikai daļa no šī lielā kaut kā. Tas ir sadauzīts un apdedzis,

un, lai gan es nezinu, kāds tas bijis pirms apdauzīšanas un sadegšanas, ir acīm redzams, ka šis ir vraks.

Tas ir kuģa vraks.

Gaisakuģa vraks. Varbūt pat kosmosa kuģa vraks.

- Vai tas ir tavs? es jautāju, paspīdinot lukturīti pret meiteni. Viņa neko nesaka, kā jau parasti, bet klusēšana šoreiz izklausās pēc piekrišanas. Vai tu te cieti avārijā?

Es paspīdinu lukturīti uz viņu, nopētu meitenes drēbes, kas ir mazliet citādas nekā drānas, pie kādām esmu pieradis, tomēr viņas apģērbs nav tik atšķirīgs, lai nebūtu varējis piederēt man pašam pirms pāris gadiem.

- No kurienes tu esi? es jautāju.

Protams, viņa neko neatbild, tikai raugās vēl dziļāk tumsā, sakrusto rokas un dodas uz priekšu. Šoreiz es nesekoju. Tikai skatos uz kuģi. Tā tam ir jābūt! Nu paverieties paši! Tas ir sadauzīts teju līdz nepazīšanai, bet te var saskatīt kaut ko līdzīgu kabīnei, kaut ko līdzīgu motoram un pat kaut ko, kas atgādina logu.

Pirmās mājas Jaunajā pasaulē tika būvētas no kosmosa kuģiem, ar kuriem bija ieradušies pirmie ieceļotāji. Protams, vēlāk tika uzbūvētas arī koka baļķu mājas, bet Bens saka, ka pirmais, kas jādara, ierodoties uz jaunas planētas, jāuzbūvē sev patvērums, un to var uzcelt tikai no tādiem izejmateriāliem, kādi ir pa rokai. Baznīca un benzīntanks joprojām ir daļēji celti no kosmosa kuģu metāla korpusiem. Un, lai gan šis kuģa vraks ir baigi bojāts, kārtīgi ieskatoties, varētu domāt, ka tā ir kāda veca Prentistaunas māja, kas te nokritusi no zila gaisa. No zila gaisa, degdama elles liesmās.

- Tod! Mančijs rej no kādas vietas, kur es viņu neredzu. Tod!

Es skrienu turp, kur pazuda meitene, apkārt kuģa vrakam uz to pusi, kas šķiet mazliet mazāk sadauzīta. Skrienot es pat pamanu durvis, kas atvērtas vienā metāla sienā, un iekšā deg gaisma.

- Tod! Mančijs rūc, un es paspidinu lukturīti uz viņa pusi; suns atrodas blakus meitenei. Viņa tur vienkārši stāv un uz kaut ko skatās, tāpēc es paspidinu lukturīti un pamanu, ka viņa stāv pie divām drēbju kaudzēm.

Kas patiesībā ir divi līķi, vai ne?

Pieeju klāt un aplūkoju tos lukturīša gaismā. Tur ir vīrietis, viņa drēbes un ķermenis no krūtīm lejup ir gandrīz pilnībā sadeguši. Arī viņa seja ir apdegusi, bet ne tik ļoti, lai nevarētu pateikt, ka tas bijis vīrietis. Viņam uz pieres ir pamatīga brūce, kas būtu viņu nogalinājusi arī tad, ja viņš nebūtu sadedzis. Bet tam jau vairs nav nozīmes, vai ne, jo viņš taču, vienalga, ir beigts un guļ te, purvā.

Palūkojos tālāk, un izrādās, ka viņš guļ blakus sievietei.

Es aizturu elpu.

Tā ir pirmā īstā sieviete, ko redzu. Viņa ir tāda pati kā meitene.

Vēl nekad nebiju redzējis īstu sievieti, bet, ja uz šīs planētas ir kāda sieviete, tad pirmā būtu viņa.

Protams, ari viņa ir pagalam, bet uz sievietes ķermeņa nav redzamas ne brūces, ne apdegumi, uz viņas drēbēm nav pat asiņu, tāpēc laikam viņai ir bijuši kādi iekšķīgi ievainojumi.

Bet tā ir sieviete. īsta sieviete.

Es paspidinu gaismu uz meiteni. Viņa neraujas prom.

- Tava mamma un tētis, vai ne? es klusi vaicāju.

Meitene neatbild, bet tā noteikti ir.

Es uzspīdinu gaismu kuģa vrakam un domāju par izdegušo caurumu aiz tā, un tas nozīmē tikai vienu. Viņa te ir nokritusi kopā ar mammu un tēti. Viņi ir miruši. Viņa ir izdzīvojusi. Un ir vienalga, vai meitene ir atlidojusi no citas pilsētas Jaunajā pasaulē vai arī no citas pasaules, tam nav nekādas nozīmes. Viņi nomira, viņa izdzīvoja, un te nu viņa ir viena pati.

Un viņu atrod Ārons.

Ja veiksme nav ar tevi, tā ir pret tevi.

Uz zemes ir redzamas pēdas, kur meitene ir vilkusi abus vecākus ārā no kuģa un atstiepusi šurp. Bet purvs ir domāts vienīgi ēnkāju apbedījumiem, jo pēc pāris centimetriem dubļu nāk ūdens, un tā nu tie abi te guļ. Man diemžēl jāsaka, ka smaka nav pārāk laba, bet, tā kā visu pārmāc purva smārdi, tā nav arī pārāk drausmīga; tā ka es nevaru pateikt, cik ilgi viņi te jau pūst.

Meitene atkal paskatās uz mani, viņa neraud un nesmaida, viņas sejā nav nekādas izteiksmes. Tad viņa dodas man garām, pieiet pie pavērtajām kosmosa kuģa durvīm, iekāpj pa tām un pazūd vraka iekšienē.

10. nodaļa Ēdiens un uguns

KLAU, es saku, sekojot meitenei pāri postažai. Mēs te nevaram tā vienkārši kvernēt…

Es pieeju pie durvīm tieši tobrīd, kad viņa pa tām izlien, liekot man atkāpties. Meitene pagaida, kamēr es paeju malā, tad nokāpj lejā un paiet man garām, nesot vienā rokā somu un otrā vairākas mazas paciņas. Es atskatos uz durvīm un pat paceļos pirkstgalos, lai paraudzītos tajās. Izskatās pēc pilnīga haosa, kā jau to varēja domāt, viss sagāzies un saplīsis.

Kā tu izdzīvoji? es jautāju, pagriežoties pret meiteni.

Bet viņa ir pārāk aizņemta, lai atbildētu. Viņa ir nolikusi zemē somu un saiņus, izņēmusi ārā kaut ko, kas līdzinās mazai, plakanai, zaļai kastītei. Meitene to noliek sausākā vietā uz zemes un uzliek uz tās dažus koka gabalus.

Es neticīgi lūkojos uz viņu. Mums nav laika…

Viņa piespiež pogu kastītes sānos, un vzzz! mēs jau sēžam pie kārtīga nometnes ugunskura.

Stāvu kā muļķis, muti pavēris.

Es arī gribu ugunskura kastīti!

Viņa palūkojas uz mani, saberzē rokas, un tikai tad es saprotu, ka esmu galīgi izmircis un pārsalis un man sāp visas maliņas un ka uguns ir labākais, ko šobrīd spēju iedomāties.

Palūkojos atpakaļ uz melno purvu, it kā es spētu saskatīt kaut ko tuvojamies. Protams, tur neviena nav, neatskan arī neviena skaņa. Neviens mums netuvojas. Vismaz pagaidām ne.

Es atkal paskatos uz ugunskuru. Bet tikai uz mirkli, brīdinu.

Pieeju tuvāk pie uguns un sāku sildīt rokas, nelaižot vaļā somu. Meitene atver vienu no paciņām un pamet man, un es palūkojos uz viņu, kamēr viņa atver savu paciņu un izņem no tās kaut ko žāvētam auglim līdzīgu un iemet mutē.

Viņa dod man ēdienu. Un uguni.

Meitenes sejā joprojām nav nekādas izteiksmes; tā līdzinās akmenim, kad viņa stāv pie uguns un ēd. Es arī sāku ēst. Augļi vai arī kas tie būtu ir kā mazas, sačokurojušās bumbiņas, bet tās ir saldas un ēdamas, un esmu aprijis visu paku pusminūtes laikā, iekams pamanu, ka Mančijs mēģina izdiedelēt kādu gabaliņu sev.

- Tod? viņš ņurd, aplaizot purnu.
- Ai, es novelku, piedod.

Meitene palūkojas uz mani un Mančiju un tad paņem mazliet augļu no savas pakas un pastiepj plaukstu Mančijam. Kad suns tuvojas, meitene atraujas atpakaļ, it kā nespētu savaldīties, un nomet augļu gabaliņus zemē. Mančijam nav nekas iebilstams. Viņš uzlasa

ēdienu no zemes.

Es pateicīgi pamāju. Viņa gan ne.

Ir iestājusies nakts, ārpus mūsu mazā gaismas apļa ir piķa melna tumsa. Zvaigznes var saskatīt tikai pa caurumu koku lapotnē, kur nogāzies kosmosa kuģis. Es mēģinu atcerēties, vai pagājušajā nedēļā esmu dzirdējis no purva attālus blīkšķus, bet šī vieta atrodas tik tālu, ka to noteikti apslāpē Prentistaunas Troksnis, tāpēc visi šo avāriju palaida garām.

Iedomājos par dažiem spredikotājiem.

Gandrīz visi.

- Mēs nevaram palikt, es saku. Man ļoti žēl, ka tā notika ar taviem vecākiem, bet ir ļaudis, kas grib dabūt mūs rokā. Pat ja Arons ir miris.

Izdzirdējusi Arona vārdu, viņa mazliet saraujas. Laikam jau viņš pateica meitenei savu vārdu. Varbūt.

- Man žēl, es saku, lai gan nezinu, kā man īsti ir žēl. Uzmetu somu plecos. Šķiet, ka tā ir vēl smagāka nekā iepriekš. Paldies par ēdienu, bet tagad mums jāiet. Es paskatos uz meiteni. Nāksi mums līdzi?

Meitene mirkli mani vēro, tad ar zābaka purngalu no mazās, zaļās kastītes aizsper prom degošos sprunguļus. Viņa noliecas un piespiež pogu, un paņem kastīti rokās pat neapdedzinoties.

Es nudien gribētu tādu kastīti arī sev!

Meitene ieliek kastīti somā, ko iznesusi no kosmosa kuģa atlūzām, un tad uzmet somas lenci pār plecu. It kā viņa būtu plānojusi nākt man līdzi jau no paša sākuma.

- Nu, es saku, kad viņa atkal skatās uz mani, laikam jau mēs varam iet.

Neviens no mums nepakustas.

Es palūkojos uz viņas mammu un tēti. Ari viņa palūkojas atpakaļ, bet tikai uz mirkli. Es gribu kaut ko teikt, bet ko gan lai saka? Atveru muti, bet viņa sāk rakņāties pa somu. Man šķiet, tas būs kaut kas, nu, teiksim, viņas vecāku piemiņai, kaut kāds piemiņas žests vai tamlīdzīgi, bet viņa ir atradusi meklēto, un tas ir lukturītis. Meitene to ieslēdz tātad viņa zina, kā to lietot, pienāk man klāt un tad dodas garām, it kā mēs jau būtu devušies ceļā.

It kā viņas mamma un tētis tur negulētu beigti un pagalam.

Noskatos, kā viņa aiziet, un tad pēkšņi izsaucos: Oi!

Meitene pagriežas.

- Ne uz to pusi, es saku un norādu pa kreisi. Turp.

Es dodos pareizā virzienā, Mančijs man seko, un, palūkojoties pār plecu, es redzu, ka arī meitene nāk mums līdzi. Es paskatos uz viņu, un, lai gan man ļoti gribas atgriezties pie kosmosa kuģa vraka un izpētīt, kādi vēl noderīgi priekšmeti tur būtu atrodami, lai arī cik ļoti

es to gribētu, mums jāiet tālāk; jā, kaut ari ir nakts, kaut arī neviens no mums nav gulējis, tomēr ir jāiet.

Tā nu mēs ejam, šad tad pamanot horizontu starp kokiem, mēs dodamies uz spraugu starp tuvāko kalnu un diviem tālākajiem kalniem. Abi mēneši ir gandrīz pilni, un debesis ir skaidras, tā ka mums vismaz ir kāda gaisma pat zem purva baldahīna, pat tumsā.

- Klausies, es norādu Mančijam.
- Ko? viņš rūc.
- Lai kāds mums neuzbruktu, muļķi!

Nakts laikā nav diez cik prātīgi skriet pa purvu, tāpēc mēs vienkārši ejam tik ātri, cik varam; es rādu gaismu ar lukturīti, līkumoju starp kokiem un mēģinu neiekāpt pārāk lielos dubļos. Mančijs paskrien man garām un atkal atpakaļ, viņš ošņā zemi un dažkārt ierūcas, bet tas nav nekas īpašs. Meitene mums seko, nekad neatpaliekot, bet arī netuvojoties. Tas ir labi, jo, lai gan mans Troksnis šobrīd ir klusākais šodien, viņas klusums mani nomāc, kad viņa pienāk par tuvu.

Ir tik savādi, ka viņa neko neizdarīja savas mammas un tēta labā, kad mēs devāmies prom. Viņa pat neraudāja un neatskatījās. Vai tad es kļūdos? Es atdotu visu, lai tikai vēlreiz satiktu Benu un Kiliānu, pat ja viņi būtu… Pat ja viņi ir.

- Bens, apmēram manu ceļu augstumā atskan Mančija balss.
- Zinu, es saku un pakasu viņam aiz auss.

Mēs turpinām soļot.

Ja es atrastu viņus mirušus, es gribētu viņus apbedīt. Es gribētu izdarīt vismaz kaut ko, nezinu, ko. Es apstājos un palūkojos uz meiteni, bet viņas seja nav mainījusies, tā ir tāda pati kā vienmēr; vai tāpēc, ka viņu kosmosa kuģis cieta avārijā un viņas vecāki gāja bojā? Varbūt tāpēc, ka viņu atrada Arons? Vai tāpēc, ka viņa ir no citurienes?

Vai tiešām meitene neko nejūt? Varbūt viņas sirds ir gluži tukša?

Viņa skatās uz mani, gaidot, lai eju tālāk.

Pēc mirkļa es dodos uz priekšu.

Stundas. Nakts stundas velkas gausi. Neskaitāmas stundas. Kas zina, cik tālu mēs esam aizgājuši un vai ejam pareizā virzienā, tomēr esam nogājuši daudzas stundas. Laiku pa laikam es sadzirdu kāda nakts radījuma Troksni; purva pūces ūjina, dodoties medībās, lai noķertu kādas strupastes peles, kuru Troksnis ir tik kluss, ka nemaz neizklausās pēc valodas. Bet galvenokārt dzirdu tikai ātri pagaistošu nakts radību Troksni, kad tās bēg no mūsu skaļajiem soļiem klusā, naksnīgā purva vidū.

Dīvainākais ir tas, ka aiz mums nav ne skaņas, neviens nedzenas mums pakaļ, nedzird ne Troksni, ne lūstošu zaru brikšķus. Varbūt Bens un Kiliāns ir nojaukuši pēdas. Varbūt tas iemesls, kāpēc es bēgu prom

no mājām, nemaz nav tik svarīgs. Varbūt…

Meitene apstājas, lai izvilktu kāju no dubļu pančkas.

Meitene.

Nē. Viņi noteikti mums seko. Vienīgā iespēja ir tāda, ka viņi varbūt nolēmuši gaidīt līdz rītausmai, lai varētu pārvietoties ātrāk.

Tā nu mēs ejam un ejam, nogurstam arvien vairāk un vairāk, apstājoties tikai tik daudz, lai katrs varētu ieiet krūmos pačurāt. Es izņemu no somas Bena doto ēdienu un padalos ar visiem, jo tagad ir mana kārta.

Tad mēs atkal ejam un ejam.

Un tad, īsi pirms rītausmas, vairs nespējam iet tālāk.

- Mums jāapstājas, es saku, nosviežot somu pie koka. Jāatpūšas.

Meitene nosviež savas somas pie cita koka, viņa nav ilgāk jāpārliecina, un mēs abi nogāžamies zemē, atspiežoties pret somām kā spilveniem.

- Piecas minūtes, es saku. Mančijs saritinās man pie kājām un gandrīz nekavējoties aizver acis. Tikai piecas minūtes, es uzsaucu meitenei, kas izvilkusi no somas segu, ar ko apsegties. Baigi neiekārtojies.

Mums jāturpina iet, citas iespējas nav. Uz minūti vai divām pievēršu acis, lai tikai mazliet atpūstos, un tad mēs turpināsim iet vēl ātrāk nekā pirms tam.

Tikai neliela atpūta, tas arī viss.

Kad atveru acis, saule jau ir uzlēkusi. Patiesībā tā jau ir lielā gabalā.

Sasodīts! Mēs esam zaudējuši vismaz stundu, ja ne divas.

Un tad es saprotu, kas mani ir pamodinājis.

Tas ir Troksnis.

Es krītu panikā, iedomājoties, ka vīri ir mūs atraduši, un ceļos kājās…

Lai pamanītu, ka tas nav cilvēks.

Tas ir kazūrs, kas kā tornis slejas pār mani, Mančiju un meiteni.

Ēdiens? saka kazūra Troksnis.

Es zināju, ka viņi nav pametuši purvu!

Dzirdu, kā meitene noelšas. Viņa vairs neguļ. Kazūrs pagriežas un palūkojas uz viņu. Un tad pieceļas Mančijs un rūc: Ņem ciet! Ņem ciet! Ņem ciet! Un milzenis atkal pagriežas pret mums.

Iedomājieties lielāko putnu, kādu jūs jebkad esat redzējuši, iedomājieties, ka tas izaudzis tik liels, ka vairs nespēj palidot, tas ir divarpus vai pat visus trīs metrus garš ar ļoti garu, lokanu kaklu, kas sniedzas augstu mums virs galvām. Putnam joprojām ir spalvas, bet tās vairāk izskatās pēc kažoka, un spārni, kas der, lai apstulbinātu noķerto medījumu. Jāuzmanās no kazūra kājām. Tās ir garas, gandrīz man līdz krūtīm, ar asiem nagiem, un kazūrs var ar vienu kājas

spērienu nogalināt, ja neuzmanīsies.

- Neuztraucies, es uzsaucu meitenei. Viņi ir draudzīgi.

Jo tā patiešām ir. Vai vismaz viņiem būtu jābūt draudzīgiem. Kazūriem jāēd grauzēji un jāsper cilvēkiem tikai tad, ja tie uzbrūk, bet Bens saka: ja kazūriem neuzbrūk, viņi ir draudzīgi un mierīgi un ļauj sevi barot. Ari pašiem kazūriem ir laba gaļa, tieši tāpēc Prentistaunas iedzīvotāji viņus medīja, un līdz manai piedzimšanai tuvākajā apkārtnē vairs nebija palicis neviena kazūra. Tas bija vēl kāds tēls, ko biju redzējis tikai Troksnī un videoierakstos.

Pasaule kļūst plašāka.

- Ņem ciet! Ņem ciet! Mančijs rūc, apļojot ap kazūru.
- Nekod! es uzkliedzu sunim.

Kazūra kakls šūpojas kā vīnstīga, tas seko Mančijam kā kaķis kukainim. Ēt>icv»s? tā Troksnis visu laiku jautā.

- Nav ēdiens, es saku, un garais kakls pašūpojas uz manu pusi.

Ēdiens ?

- Nav ēdiens, es atkārtoju. Suns.

suns? putns domā un atkal mēģina izsekot Mančijam, cenšoties viņam trāpīt ar knābi. Kazūra knābis nemaz nav bīstams, viņš nespēj ieknābt stiprāk kā zoss, bet Mančijs negrasās pieļaut, lai viņam ieknābj, viņš palec nost un rūc, rūc, rūc.

Es smejos par viņu. Tas ir tik smieklīgi!

Un tad sadzirdu vēl kādus smieklus, kas nav manējie.

Es atskatos. Meitene stāv pie koka, vērojot, kā milzu putns trenkā manu dumjo suni, un smejas.

Viņa smaida.

Tad viņa pamana, ka es skatos, un apklust. Ēdiens?

es sadzirdu un pagriežos, lai pamanītu, ka kazūrs ar knābi baksta manu mugursomu.

- Ei! es uzsaucu un padzenu viņu malā. Ēdiens?
- Še! Izvelku no somas nelielu siera gabalu, ko Bens ietinis drāniņā.

Kazūrs to aposta, ieknābj un norij, un tā kakls noviļņojas. Viņš pāris reižu noklabina knābi gluži tāpat, kā cilvēks nošmakstinātu lūpas pēc garšīgas maltītes. Bet tad viņa kakls atkal noviļņojas, tikai pretējā virzienā, un siera gabals izlec ārā no rīkles; tas ir klāts ar siekalām, bet vesels. Siers trāpa man sejā un nošķiež vaigus.

Ēdiens ?

taujā kazūrs un lēnām atgriežas purvā, it kā mēs būtu kaut kas tikpat neinteresants kā zāle.

- Ņem ciet! Ņem ciet! Mančijs rūc, bet neseko milzu putnam. Es noslauku siekalas ar piedurkni un redzu, kā meitene smaida, kamēr savedu sevi kārtībā.

- Domā, ka tas ir baigi smieklīgi, ja? es jautāju, un viņa izliekas, ka nemaz nesmaida, tomēr smaida gan. Viņa novēršas un paņem somu.

- Nu tā, es saku, atkal ņemot vadību savās rokās. Esam nogulējuši pārāk ilgi. Mums jāiet.

Mēs sākam vēl vienu pārgājienu, kura laikā nav neviena vārda vai smaida. Diezgan drīz zeme kļūst nelīdzenāka un sausāka. Koki vairs neaug tik biezi, un mēs šad tad redzam sauli. Vēl vēlāk nonākam mazā klajumā, kas izskatās pēc iekopta lauka; tas atrodas kalna virspusē un paceļas virs koku galotnēm. Uzkāpjam tajā un apstājamies. Meitene pasniedz man vēl vienu žāvēto augļu paciņu. Brokastis. Mēs ēdam, stāvot kājās.

Skatoties pāri koku galotnēm, mums ir skaidrs, kurp ved ceļš. Pie horizonta redzams liels kalns, un aiz tā tālumā saskatāmi vēl divi mazāki.

- Dodamies turp, es saku, norādot virzienu. Vismaz man šķiet, ka mums turp jāiet.

Viņa noliek malā augļu paciņu un atkal palūkojas somā, lai izvilktu no tās skaistāko binokli, kādu jebkad esmu redzējis. Mans vecais saplīsa pirms vairākiem gadiem, un salīdzinājumā ar šo tas bija galīgi vecmodīgs. Meitene pieliek binokli pie acīm un paskatās tālumā, tad pasniedz to man.

Es paņemu binokli un paskatos, kurp mēs dodamies. Viss ir tik skaidri redzams! Zeme stiepjas mums priekšā kā zaļš paklājs, ceļš tālāk ved uz ieleju, priekšā atkal ir zeme, nevis dubļains purvs, un var pat saskatīt, kur purvs pārvēršas par upi tā izgrauž dziļākus kanjonus, tuvojoties kalniem. Labi ieklausoties, var dzirdēt upes šalkoņu. Es skatos un skatos un nekur neredzu nevienu apmetni; bet kas zina, kas var atklāties aiz upes līkumiem? Kas zina, kas ir mums priekšā?

Es atskatos tajā virzienā, no kura esam nākuši, bet ir vēl agrs, un virs purva ir pacēlusies bieza migla, paslēpjot visu, neļaujot saskatīt apvidu.

Baigi foršs, es saku, pasniedzot meitenei binokli. Viņa to ieliek atpakaļ somā, un mēs brīdi stāvam un ēdam.

Atrodamies apmēram izstieptas rokas attālumā viens no otra, jo viņas klusums mani joprojām uztrauc. Es košļāju žāvētu augli un prātoju, kā gan tas ir, ja tev nav Trokšņa, kā ir nākt no vietas, kur vispār nav Trokšņa. Ko tas nozīmē? Kas tā ir par vietu? Vai tā ir lieliska? Vai briesmīga?

Iedomājieties, ka jūs stāvat kalna galā kopā ar kādu, kam nav Trokšņa. Vai jūs justos tā, it kā būtu tur viens? Kā gan jūs varētu uzzināt otra cilvēka domas? Vai jūs vispār to gribētu? Piemēram, te nu mēs ar šo meiteni esam, bēgam no briesmām un dodamies nezināmajā, un, tā kā mūsu Trokšņi nesaskaras, mēs nevaram zināt, ko

otrs domā. Vai tad tā jābūt?

Esmu apēdis visus augļus un saburzu papīru. Viņa izstiepj otru roku un iebāž tukšo papīru atpakaļ somā. Nekādu vārdu, nekādas sarunas, tikai mans Troksnis un liels nekas no viņas puses.

Vai tā dzīvoja mana mamma un tētis, kad pirmo reizi nolaidās uz šīs planētas? Vai Jaunā pasaule bija klusa pirms…

Es pēkšņi palūkojos uz meiteni.

Pirms…

Ak nē!

Es esmu muļķis!

Es esmu tāds muļķis!

Viņai nav Trokšņa. Viņa atlidoja šurp ar kosmosa kuģi. Tas nozīmē, ka viņa ieradusies no vietas, kur vispār nav Trokšņa, tu, stulbeni!

Tas nozīmē, ka viņa pēc nolaišanās vēl nav saķērusi Trokšņa bacili.

Tas nozīmē, ka tad, kad meitene inficēsies, Troksnis nodarīs viņai to pašu, ko citām sievietēm.

Tas viņu nogalinās.

Tas viņu nogalinās.

Es palūkojos uz meiteni, un mūs apspīd saule, un viņas acis plešas arvien platākas un platākas, kamēr es to visu domāju, un tad es saprotu vēl kaut ko pavisam acīmredzamu.

Tas, ka es nedzirdu viņas Troksni, nenozīmē, ka viņa nespēj dzirdēt katru manu domu.

11. nodaļa Grāmata bez atbildēm

- NĒ! es izsaucos. Neklausies! Es maldos! Tā ir kļūda! Es noteikti maldos!

Bet viņa atraujas no manis, nosviežot zemē savu tukšo augļu paciņu, viņas acis plešas arvien platākas.

- Nē, ne…

Es speru soli tuvāk meitenei, bet viņa vēl straujāk atkāpjas, un viņas soma nokrīt zemē.

- Tas ir… es mēģinu paskaidrot, bet ko lai saku? Es maldos. Man nav taisnība! Es domāju par kādu citu.

Tas ir pavisam muļķīgi, jo viņa taču dzird manu Troksni, vai ne? Viņa redz, kā es cenšos izdomāt, ko pateikt, un, lai gan man galvā ir liela putra, meitene tomēr redz, ka es biju domājis par viņu, tieši par viņu, turklāt es skaidri zinu, ka tas, kas ir izteikts, vairs nevar būt nebijis.

Bļāviens! Nolādēts.

- Nolādēts, Mančijs ierūcas.

- Kāpēc tu NETEICI, ka vari dzirdēt manas domas? es kliedzu, nemaz nedomājot par to, ka viņa nav pateikusi ne vārda, kopš esam satikušies.

Meitene atkāpjas vēl tālāk, aizliekot roku priekšā mutei, bet viņas acis ir jautājoši pievērstas man.

Mēģinu izdomāt, ko lai saku, lai visu vērstu par labu, bet nekas nenāk prātā. Ir tikai mans Troksnis, kas skaidri un gaiši atklāj izmisumu un nāvi.

Meitene pagriežas un skrien prom, lejup no kalna un pēc iespējas tālāk no manis.

Sasodīts.

- Pagaidi! es uzsaucu, skrienot viņai pakaļ.

Meitene skrien atpakaļ pa to pašu ceļu, pa kuru mēs

nācām, pāri mazajai norai, un pazūd purva kokos, bet es minu viņai uz papēžiem, un Mančijs man cieši seko. Apstājies! es saucu. Pagaidi!

Bet kāpēc lai viņa apstātos? Kāpēc lai viņa uzkavētos manā tuvumā?

Ziniet, viņa spēj skriet patiešām ātri, kad to vēlas.

- Mančij! es uzsaucu. Suns saprot, ko es gribu, un metas meitenei pakaļ. Es tomēr nevaru viņu pazaudēt pavisam, viņa nevar nekur paslēpties. Mans Troksnis, dzenoties viņai pakaļ, ir ļoti skaļš, un tikpat skaļš pret Troksni ir viņas klusums; pat tagad, kad meitene zina, ka mirs, viņa ir klusa kā kaps.

- Pagaidi! es saucu, aizķeros aiz saknes un nokritu uz elkoņiem,

un visi ķermeņa un sejas sasitumi iesmeldzās, bet man jāceļas kājās. Man jāceļas kājās un jāmetas viņai pakaļ. Nolādēts!

- Tod! es dzirdu Mančiju rejam kaut kur priekšā, es viņu neredzu. Pieceļos kājās un steigšus aizkliboju līdz lielam krūmu pudurim. Tur meitene ir, sēž uz liela akmens, ceļus pie zoda pievilkusi, un šūpojas uz priekšu un atpakaļ. Viņas acis ir tikpat neizteiksmīgas un plati ieplestas kā allaž.

- Tod! Mančijs atkal ierejas, mani ieraudzījis, tad uzlec uz akmens blakus meitenei un viņu aposta.

- Liec viņu mierā, Mančij, es saku, bet viņš neliekas mierā. Suns aposta meitenes seju, pāris reižu nolaiza viņai vaigu un apsēžas tai blakus, bet meitene tikai turpina šūpoties uz priekšu un atpakaļ.

- Paklau, es uzrunāju viņu, smagi elpojot un apzinoties, ka nezinu, ko sacīt tālāk. Paklau, atkārtoju, bet nekas cits man nenāk prātā.

Es tur stāvu un smagi elpoju, nesakot ne vārda, un viņa sēž uz akmens un šūpojas šurpu turpu, un beigās man neatliek nekas cits kā pašam apsēsties uz akmens, piedienīgā un drošā attālumā no meitenes, un tieši tā es arī daru. Viņa šūpojas, un es sēžu un prātoju, ko darīt.

Paiet pāris minūšu, vairākas dārgas minūtes, kuru laikā mums būtu jādodas pretējā virzienā, un pamazām purvā iestājas diena.

- Varbūt es kļūdos, saku, tiklīdz esmu par to iedomājies. Redzi, man varbūt nemaz nav taisnība. Pagriežos pret meiteni un beru vārdus kā pupas: Man kopš dzimšanas ir melots par visu, tu vari paskatīties manā Troksnī, ja gribi pārliecināties, ka tā ir taisnība. Pieceļos un turpinu runāt vēl ātrāk: Es domāju, ka nav otras apmetnes. Prentistaunai bija jābūt vienīgajai pilsētai uz visas šīs sasodītās planētas! Bet kartē ir atzīmēta tā otra vieta. Tā ka varbūt…

Es domāju, domāju un domāju.

- Varbūt tas bacilis bija tikai Prentistaunā. Un, ja tu neesi bijusi pilsētā, tad varbūt esi drošībā. Varbūt ar tevi viss būs kārtībā. Jo es nedzirdu ap tevi neko līdzīgu Troksnim un tu neizskaties slima. Tāpēc varbūt ar tevi viss būs labi.

Meitene skatās uz mani un šūpojas uz priekšu un atpakaļ, un es nezinu, ko viņa domā. Varbūt nav pats labākais vārds, kad tu kādam saki varbūt tu nemaz nemirsi.

Es turpinu domāt, ļaujot viņai skaidri saskatīt manas domas. Varbūt mēs visi esam saķēruši to bacili un… un… un… jā! Man ienāk prātā vēl kāda doma, laba doma. Varbūt mēs norobežojāmies no otras pilsētas, lai viņi nesaslimtu! Jā, tieši tā! Un, ja tu esi dzīvojusi tikai purvā, tad tu esi drošībā!

Meitene vairs tik ļoti nešūpojas, viņa joprojām skatās uz mani; varbūt pat man tic?

Bet es kā tāds muļķis turpinu domāt, es nespēju apstāties. Ja

patiešām Prentistauna tika nošķirta no ārpasaules baciļa dēļ, tad varbūt citas apmetnes nemaz nebūs tik laimīgas redzēt mani ierodamies? Varbūt tās bija tieši citas apmetnes, kas norobežojās no mums, varbūt Prentistauna tiešām ir infekcioza?

Un, ja Troksni var saķert no citiem cilvēkiem, tad meitenei tas var pielipt no manis, vai ne?

Ak vai, es saku, noliecoties un uzliekot rokas uz ceļiem. Man liekas, ka krītu, lai gan joprojām cieši turos uz kājām. Ak vai.

Meitene atkal apskauj sevi un šūpojas uz priekšu un atpakaļ pat vēl trakāk nekā iepriekš.

Tas nav godīgi. Tas nepavisam nav godīgi. Tu zināsi, ko darīt, tiklīdz būsi nokļuvis purvā, Tod. Tu zināsi, ko darīt. Kā tad, liels paldies par padomu, Ben! Liels paldies par palīdzību un rūpēm, jo te nu es esmu un man nav ne mazākās nojausmas, ko darīt tālāk. Tas nav godīgi! Mani izsviež no mājām, piekauj; es uzzinu, ka cilvēki, kas apgalvojuši, ka mani mīl, visus šos gadus ir man melojuši; man jāvadās pēc kaut kādas stulbas kartes, lai dotos uz pilsētu, par kuru es nekad neko neesmu dzirdējis, un kaut kā jāizlasa tā stulbā grāmata…

Grāmata.

Es noņemu no pleciem somu un izņemu no tās grāmatu. Viņš teica, ka te esot visas atbildes, un varbūt tās te tiešām ir. Tikai…

Es nopūšos un atveru kladi. Tā ir pierakstīta no vāka līdz vākam, pilna ar vārdiem; tas ir manas mammas rokraksts, viņa ir pierakstījusi šīs daudzās lappuses, un es…

Lai nu paliek. Es atkal palūkojos uz karti, uz Bena piezīmēm kartes otrā pusē un pirmo reizi to redzu dienasgaismā, jo kabatas baterijas gaismiņa nav pārāk noderīga lasīšanai. Bens ir kaut ko uzrakstījis pašā augšā. Ej uz ir pirmie divi vārdi, tie pilnīgi noteikti ir pirmie divi vārdi, un tiem seko pāris garāku vārdu, kurus man nav laika izburtot, un tad arī pāris rindkopu, kuras pilnīgi noteikti nav īstais laiks censties izlasīt, bet pašā lappuses apakšmalā Bens ir izdalījis vēl dažus vārdus.

Es paskatos uz meiteni, kas joprojām šūpojas šurpu turpu, un uzgriežu viņai muguru. Pielieku pirkstu pie pirmā pasvītrotā vārda.

Paskatīsimies. Teu. Tev, laikam. Labi, kas man? Jā-bēer-ī-dē-ī-en-a. Jābērndēna. Jābērīdēīēna? Ko tas nozīmē? Tev jābērīdēīēna. Tev jābēndēīēna? Ko, pie velna, tas nozīmē? Vē-ī-eņ-i. Vēiņi. Tev jābērīdēīēna vējiņi. Nē, pag. Viņi. Protams, virii, stulbeni!

Bet Tev jābērīdēīēna viņi?

Hmm.

Atcerieties, ka es teicu, ka Bens mēģināja mācīt man lasīt? Atcerieties, ka teicu man pārāk labi nepadevās? Nu…

Lai nu paliek.

Tev jābērīdēīēna viņi.

Stulbenis.

Es atkal paskatos uz grāmatu, pašķirstu to. Dučiem lappušu, dučiem un dučiem lappušu, katra lapa pilna vārdiem, kas man neko nenozīmē, nedod nekādas atbildes.

Stulbā grāmata.

Es ieloku karti atpakaļ, aizcērtu vāku un nometu grāmatu zemē.

Tu, idiot.

- Stulbā grāmata! es saku, šoreiz skaļi, iesperot to papardēs. Pagriežos pret meiteni. Viņa joprojām šūpojas uz priekšu atpakaļ, uz priekšu atpakaļ, un es zinu, es zinu, ka viņa ir satriekta; nu labi es to zinu, bet tas sāk mani kaitināt. Ja mēs esam strupceļā, man nav nekādu ierosinājumu par turpmāko, un rādās, ka viņai ne tik.

Mans Troksnis uzdzirkstī.

- Es negribēju, lai tā notiek, saku. Viņa pat nepaskatās. Eu! Es runāju ar tevi!

Bet nekā. Nekā, nekā, nekā.

- ES NEZINU, KO DARĪT! kliedzu, pielecu kājās un sāku soļot uz riņķi, aurojot līdz aizsmakumam. ES NEZINU, KO DARĪT! ES NEZINU, KO DARĪT! Uzgriežu meitenei muguru. Man ļoti ŽĒL! Man žēl, ka ar tevi tā noticis, bet es nezinu, ko darīt. UN BEIDZ TAČU VIENREIZ TĀ ŠŪPOTIES!

- Kliedz, Tod! Mančijs rūc.

- Āāāā! es kliedzu, paslēpjot seju plaukstās. Kad atkal palūkojos apkārt, nekas nav mainījies. Tas nu man jāņem vērā tagad, kad esmu palicis viens. Neviens neko tavā labā nedarīs. Ja tu nespēj kaut ko mainīt, tad nekas ari nemainīsies.

- Mums jāiet, es saku, nikni paķerot somu. Tu vēl neesi dabūjusi bacili, tāpēc varbūt turies no manis pa

gabalu, un viss būs labi. Nezinu, vai būs labi, bet tas ir vienīgais, ko varu iedomāties, tāpēc mums jādara šādi. Viņa tikai šūpojas, šūpojas, šūpojas.

- Mēs nevaram atgriezties, tāpēc mums jāiet uz priekšu. Tas ari viss.

Joprojām šūpojas.

- Es ZINU, ka tu vari mani DZIRDĒT! Viņa pat nesaraujas.

Pēkšņi es jūtos ļoti noguris. Labi, saku. Labi, dari, kā gribi, paliec te un šūpojies. Kuru gan tas interesē? Kam vispār kāda daļa?

Pamanu grāmatu, kas guļ zemē. Stulbā gračene! Bet tā ir viss, kas man ir, tāpēc paņemu to un ielieku atpakaļ plastmasas maisiņā un tad mugursomā un mugursomu uzlieku plecos.

- Nāc, Mančij!

- Tod? viņš rej, skatoties uz mani un tad uz meiteni.

- Nevar iet, Tod!

- Viņa var nākt mums līdzi, ja grib, es saku, bet… Nemaz

nezinu, kāpēc pateicu bet. Bet viņa var ari palikt

tepat un nomirt? Bet, ja viņa grib, viņa var atgriezties Prentistaunā, kur viņu notvers Prentiss juniors? Bet, ja viņa vēlas riskēt, viņa var nākt līdzi un saķert no manis Trokšņa bacili un pa ceļam nomirt? Pasaule ir nejēdzību pilna.

- Klau, es saku, mēģinot runāt laipnāk, bet mans Troksnis tā ārdās, ka laikam jau no tā nav lielas jēgas.
- Tu zini, kurp mēs ejam, vai ne? Uz upi, kas plūst starp kalniem. Seko upei, un tu nonāksi otrā pilsētā, labi?

Varbūt viņa mani dzirdēja, varbūt ne.

- Es tevi pieskatīšu, apsolu. Saprotu, ja nevēlies nākt man tuvāk, bet es tevi pieskatīšu no attāluma.

Kādu minūti stāvu, gaidot, vai viņai pielēks.

- Nu tad, es beidzot nosaku, bija patīkami iepazīties.

Soļoju prom. Kad esmu aiz bieza krūma, palūkojos atpakaļ, dodot viņai vēl vienu iespēju. Bet meitene nav pat pakustējusies, tikai šūpojas un šūpojas…

Lai nu tā būtu. Es dodos prom. Mančijs man negribīgi seko, atskatoties atpakaļ tik bieži, cik vien var, un visu laiku rūcot manu vārdu. Tod! Tod! Ejam prom, Tod? Tod! Neejam prom, Tod! Es beidzot iesitu viņam. Au, Tod!

- Es neko nesaprotu, Mančij, tāpēc nejautā.

Ejam atpakaļ caur kokiem līdz pat vietai, kur zeme ir sausa, līdz klajumam un tad garām tai vietai, kur ēdām brokastis un skatījāmies uz skaisto dienu un kur es brīnumainā kārtā iedomājos par meitenes nāvi.

Uz kraujas joprojām guļ viņas mugursoma.

- Nolādēts!

Es tikai skatos uz somu un domāju, ka tā jau tas notiek, vai ne? Vai man vajadzētu somu atdot meitenei? Vai cerēt, ka viņa pati to atradīs? Vai es viņai radīšu bīstamu situāciju, ja aiznesīšu somu? Vai es viņai radīšu bīstamu situāciju, ja neaiznesīšu1

Saule tagad jau ir krietni gabalā, un debesīm ir tik zilga nokrāsa kā svaigai gaļai. Es iespiežu rokas sānos un palūkojos apkārt, kā to dara vīrieši, kad viņiem ir kaut kas pārdomājams. Palūkojos uz horizontu, paskatos, no kurienes esam nākuši; migla tagad ir gandrīz pilnībā iztvaikojusi, un visu purvu apspīd saule. No kraujas var labi redzēt apkārtni, bet purvā mēs par to varējām tikai nojaust. Ja būtu pietiekami skaidrs un jums būtu jaudīgs binoklis, noteikti varētu saskatīt ari pilsētu.

Jaudīgs binoklis.

Es palūkojos uz meitenes somu.

Pastiepjos pēc somas, un man šķiet, ka es kaut ko sadzirdu. Kā čukstu. Mans Troksnis salecas, un es paceļu galvu, lai redzētu, vai

meitene ir man sekojusi. Un izjūtu daudz lielāku atvieglojumu, nekā man gribētos atzīt.

Bet tā nav meitene. Es to dzirdu atkal. Čukstu. Vairāk nekā vienu čukstu. It kā vējš nestu līdzi čukstus.

Tod? Mančijs saka, ošņādams gaisu.

Es samiedzu acis un paskatos atpakaļ uz purvu.

Vai tur kaut kas ir?

Paķeru meitenes somu un sameklēju binokli. Somā ir dažādas lietas, bet es paņemu tikai binokli un palūkojos tālumā.

Redzu tikai purvu, purva koku galotnes, mazus klajumiņus un ūdens pleķīšus, upi, kas pamazām plūst ārā no purva. Noņemu binokli no acīm un apskatu to. Uz binokļa ir daudz mazu podziņu, es dažas nospiežu un saprotu, ka varu aplūkot visu vēl tuvāk. Pamēģinu vēl pāris reižu un patiešām dzirdu čukstus. Esmu par to pārliecināts.

Atrodu bedri, ko purvā iecirtis kosmosa kuģis, atrodu kuģa vraku, bet tas nav mainījies kopš tās reizes, kad šeit bijām. Palūkojos pāri binokļa malai, vai samanīšu kaut kur kustību. Tad paskatos tuvāk, uz koku pusi.

Bet tas jau ir tikai vējš, vai ne?

Aplūkoju apkārtni, spiežot podziņas un raugoties te tālāk, te tuvāk, bet visu laiku vēroju arī šalcošos kokus. Skatos uz laukumu starp kokiem un sevi.

Lūkojos turp caur binokli.

Es skatos binoklī, un mans vēders sažņaudzas, un varbūt es vēl dzirdu čukstus, bet varbūt ne.

Es skatos.

Savādā šalkoņa sasniedz klajumu, un es redzu, kā no kokiem nošķiras pats mērs. Viņš jāj uz zirga, un viņam seko citi vīri, arī zirgu mugurā.

Viņi dodas šurp.

12. nodaļa TILTS

MĒRS. Nevis viņa dēls, bet pats mērs. Ar savu tīro cepuri, tīro seju, tīrajām drēbēm, spožajiem zābakiem un stalto stāju. Prentistaunā viņu nemaz tik bieži nevar redzēt, ne tad, ja neesi viņa mazajā domubiedru pulciņā. Bet, kad vien mērs parādās pilsētā, viņš vienmēr izskatās ļoti tīrs, pat ja skatās uz viņu binoklī. It kā viņš zinātu, kā parūpēties par sevi, bet tu ne.

Paspaidu vēl kādas podziņas, līdz varu aplūkot viņus pavisam tuvu. Viņi ir pieci, nē, seši, visi tie vīri, kuru Troksnī no mēra mājas skan tie jokainie vārdi. ES ESMU APLIS, UN APLIS IR TAS, KAS ES, nu tādas dīvainības. Tur ir Kolinsa kungs, Makinerija kungs, O'Hāras kungs un Morgana kungs, visi zirga mugurā. Tas ir rets skats, jo Jaunajā pasaulē zirgi ir retums, un mēra personisko ganāmpulku sargā ar ieročiem bruņoti vīri.

Tur ir arī sasodītais Prentiss juniors, viņš jāj tieši aiz tēva. To vietu, kur Kiliāns viņam iebelza, rotā liels zilums. Ļoti labi.

Bet tad es saprotu: lai kas ari būtu noticis fermā, tas ir beidzies. Lai kas arī būtu noticis ar Benu un Kiliānu, tas ir pagājis un aizmirsts. Uz mirkli nolaižu binokli no acīm un noriju kamolu, kas sakāpis kaklā.

Tad atkal pielieku binokli pie acīm. Vīri ir apstājušies un sarunājas, skatoties uz lielu papīra gabalu, kas noteikti ir karte, līdzīga manējai, un…

Ak Dievs.

Ak Dievs, tas vienkārši nav iespējams!

Ārons.

Smirdīgais, stulbais, sagrabējušais, nolādētais, neciešamais Arons.

Viņa galva ir no vienas vietas nosaitēta, bet viņš turas netālu no mēra un vicinās ar rokām, laikam jau atkal spredikņo, lai gan neviens viņā neklausās.

KĀ? Kā gan Arons varēja izdzīvot? Vai viņš vispār nekad nedomā NOMIRT?

Tā ir mana vaina. Pie velna, tā ir tikai un vienīgi mana vaina. Jo es esmu gļēvulis. Esmu vājš, stulbs un gļēvs, un tikai tāpēc Ārons tagad ir dzīvs, un tāpēc viņš ved mēru cauri šim sasodītajam purvam mums pakaļ. Es nenogalināju viņu, tāpēc viņš ir ieradies nogalināt mani.

Man ir slikti. Es saķeru vēderu un ievaidos. Manas asinis tā mutuļo, ka es dzirdu Mančijs nemanāmi pavirzās nostāk.

- Tā ir mana vaina. Mančij, saku. Es to pieļāvu.
- Tava vaina, viņš saka. Mančijs ir apjucis un tikai atkārto to, ko dzird, bet viņam ir pilnīga taisnība, vai ne?

Piespiežu sevi atkal palūkoties binoklī un redzu, kā mērs pasauc

Āronu tuvāk. Kopš cilvēki sāka dzirdēt dzīvnieku domas, Ārons domā, ka dzīvnieki ir netīri, un viņš neiet nevienam dzīvniekam ne tuvumā, tāpēc mēram jāsauc viņš vairākkārt, un tad beidzot Ārons piestampā klāt un palūkojas uz karti. Viņš klausās, ko mērs jautā.

Un tad palūkojas augšup.

Paskatās cauri purva kokiem.

Paskatās tieši uz kalnu.

Paskatās tieši uz mani.

Arons nevar mani redzēt. Nekādi nevar, vai ne? Vismaz bez tāda binokļa, kāds pieder meitenei, nevar, taču es nevienam tādu binokli neredzu, es vispār neko tamlīdzīgu Prentistaunā nebiju redzējis. Tā jābūt. Viņš nevar mani redzēt.

Bet viņš paceļ roku un nežēlīgi tieši norāda precīzi uz mani, it kā es sēdētu otrpus galdam.

Nedomājot skriešus metos lejup no kraujas un atpakaļ pie meitenes tik ātri, cik vien spēju, pastiepju roku un izvelku nazi. Mančijs rej kā traks, minot man uz papēžiem. Ieskrienu mežā, metos apkārt lielam krūmājam, un viņa tur joprojām sēž uz akmens, bet vismaz paskatās, kad es pienāku klāt.

- Nāc! es saku, saķerot viņu aiz rokas. Mums jāiet!

Meitene paraujas malā, bet es nelaižu viņu vaļā.

- Nē! es saucu. Mums jāiet! TŪLĪT!

Viņa sāk vicināties ar dūrēm, iesitot man pāris reižu pa seju.

Bet es nelaižu viņu vaļā.

- KLAUSIES! es saku un ļauju viņai ieskatīties savā Troksnī. Viņa iesit man vēlreiz, bet tad skatās, skatās manā Troksnī un tajā redzamajās ainās, skatās, kas mūs gaida purvā. Paskaties, kas mūs negaida, kas dzenas mums pakaļ! Ārons, kas nemirst, kas visu laiku domā, kā mūs noķert, un šoreiz viņš ir savācis vīrus, kas dzenas mums pakaļ zirgu mugurā. Viņi ir daudz ātrāki nekā mēs.

Meitene saviebjas, it kā ciestu šausmīgas sāpes, viņa paver muti, it kā grasītos kliegt, bet no mutes nenāk ne skaņas. Joprojām nekā. Ne Trokšņa, ne skaņas, nekā.

Es vienkārši nesaprotu.

- Es nezinu, kas mūs sagaida, saku. Neko nezinu, bet, lai kas ari notiktu, lai kas mūs gaidītu priekšā, tas noteikti ir labāks nekā tas, kas ir aiz muguras. Tā jābūt.

Klausoties mani, meitenes sejā kaut kas mainās. Viņas seja atkal sastingst tajā neizteiksmīgajā maskā, un viņa sakniebj lūpas.

- Ejam! Ejam! Ejam! Mančijs rūc.

Viņa pastiepj roku pēc somas. Es to pasniedzu. Meitene pieceļas, iegrūž somā binokli, uzmet somu plecā un paskatās man acīs.

- Labi, es saku.

Un atkal es brāžos kā traks upes virzienā, jau otrreiz divu dienu

laikā, Mančijs skrien kopā ar mani, bet šoreiz man uz papēžiem min arī meitene.

Nu patiesībā viņa brīžam paskrien man garām, viņa skrien patiešām ātri.

Mēs uzskrienam kalnā un tad atkal lejā otrā pusē, pēdējie purva metri pazūd, un parādās mežs. Zeme kļūst cietāka, un skriet ir vieglāk, turklāt slīpums ved mazliet lejup; tā ir pirmā reize, kad veiksme mums tiešām uzsmaida. Pa kreisi saredzam strautiņu, kas vēlāk kļūs par upi. Soma skrienot sāpīgi sitas pret muguru, un es tveru pēc elpas.

Bet rokā es turu nazi.

Es zvēru. Zvēru Dieva un vēl sazin kādu augstāku spēku priekšā: ja Arons vēlreiz nokļūs rokas stiepiena attālumā, es viņu nobeigšu. Es nevilcināšos. Nekad. Nekad vairs. Nevilcināšos ne mirkli. Es zvēru.

Es viņu nogalināšu.

Pie velna, es viņu noduršu!

Jūs redzēsiet.

Zeme, pa kuru mēs skrienam, kļūst stāvāka, izveidojas tāda kā grava. Te ir vairāk garu, slaiku lapu koku, sākumā tie aug tikai pie upes, tad arī tālāk no tās. Mēs tikai skrienam. Mančijs izkāris mēli, viņš ļepato mums blakus. Mana sirds neprātīgi sitas, un šķiet, ka kājas nokritīs, bet mēs tikai skrienam.

Atkal tuvojamies upei, un es uzsaucu: Pagaidi! Meitene, kas tikusi man tālu priekšā, apstājas. Es pieskrienu pie upes, paskatos apkārt, vai nemanu kādus krokšus, noliecos un mazliet padzeras. Ūdens ir saldāks nekā parasti. Kas zina, kas tajā ieplūdis no purva, bet cilvēkam taču ir jādzer. Jūtu, kā klusums nolaižas pār upi, kad meitene noliecas, lai padzertos. Noriju vēl dažus malkus. Mančijs arī lok ūdeni, un mēs dzirdam savus saraustītos elpas vilcienus.

Paskatos, kurp dodamies, un noslauku muti. Upes mala kļūst pārāk klinšaina, lai pa to varētu skriet, un augšup ved taciņa, kas pēc tam iet pa kanjona malu.

Es samirkšķinu acis, lai saprastu, ko redzu.

Tā ir taka. Kāds ir izcirtis taku.

Arī meitene pagriežas un paskatās. Taciņa ved augšup gar upes krastu, un upe kļūst arvien straujāka un mežonīgāka. Kāds ir iestaigājis šo taciņu.

Tas noteikti ir ceļš uz otru apmetni, es saku. Tam jābūt šim ceļam.

Un tad mēs sadzirdam pakavu klaudzoņu. Tā ir tālu, bet mums uz pēdām.

Nesaku ne vārda, jo mēs jau esam kājās un skrienam augšup. Upe mutuļo arvien dziļāk un dziļāk lejā, un otrpus upei redzams liels kalns un mežs, kas noklāj visu kalnu. Skaidrs, ka taka ir izcirsta tā, lai varētu soļot gar upi.

Tā ir pietiekami plata, lai pa to jātu zirga mugurā. Patiesībā

pietiekami plata pieciem vai pat sešiem zirgiem.

Tad es saprotu, ka tā nemaz nav taka, bet gan ceļš.

Mēs skrienam tam līdzās, kamēr ceļš izlokās dažādos līkumos, meitene pa priekšu, pēc tam es un tad Mančijs, kas dzenas mums pakaļ.

Līdz es gandrīz uzskrienu virsū meitenei un nogāžu viņu zemē.

- Ko tu dari?! uzkliedzu, saķerot viņu aiz rokas, lai mēs abi nenogāztos no klints, un mēģinot turēt nazi tā, lai nejauši viņu nenodurtu.

Tad es ieraugu to pašu, ko meitene.

Tiltu, kas atrodas mums priekšā. Tas savieno vienu klints malu ar otru, šķērsojot upi trīsdesmit vai četrdesmit metru augstumā. Taka vai ceļš, vai ari kas tas būtu apstājas mūsu pusē, un aiz tilta plešas tikai biezi meži. Mēs varam vienīgi iet pāri.

Man ienāk prātā šādas tādas domas.

Pakavu klaboņa kļūst arvien skaļāka. Atskatos un redzu, kā paceļas putekļu mākoņi mums tuvojas mērs.

- Nāc! es uzsaucu, paskrienot garām meitenei un brāžoties uz tiltu, cik ātri vien varu. Mēs auļojam lejup pa taku, saceļot aiz sevis putekļu mākoni, mums pakaļ lēkšo Mančijs, ausis pieglaudis. Pie kraujas mēs redzam, ka tas nebūt nav nekāds kājnieku tiltiņš, bet vismaz divus metrus plats tilts. Izskatās, ka tas ir izveidots no virvēm, kas piesietas pie kokiem abpus aizai, un uz otru krastu ved plati koka dēļi.

Izmēģinot pasperu to ar kāju, bet tilts ir pietiekami stabils, lai noturētu mani, meiteni un suni.

Patiesībā pietiekami stabils, lai noturētu vīrus zirga mugurā, kuri gribētu mums sekot.

Lai arī kas to būtu būvējis, viņš ir gribējis, lai tilts te stāv mūžīgi.

Paskatos uz upi un atpakaļ, no kurienes mēs esam atskrējuši. Vēl vairāk putekļu, skaļāka pakavu dipoņa, čuksti no vīru Trokšņa. Man šķiet, ka sadzirdu jaunai? Tod, bet to es tikai iedomājos, jo Arons noteikti ir krietni atpalicis, viņš nāk kājām.

Taču es redzu to, ko gribēju redzēt: šis tilts ir vienīgā vieta, kur var šķērsot upi no Prentistaunas līdz vairākām jūdzēm uz priekšu.

Varbūt mums vēlreiz uzsmaidīs veiksme.

- Ejam, es saku. Mēs skrienam pāri tiltam, un tas ir tik labi uzbūvēts, ka starp koka dēļiem nav nevienas šķirbas. Mēs it kā joprojām skrienam pa taku. Apstājamies otrpus tiltam, un meitene pagriežas pret mani, acīmredzot skaidri ieraudzījusi Troksnī manu ideju. Viņa gaida, kad es sākšu rīkoties.

Nazis joprojām ir man rokā. Spēks ir man rokā.

Varbūt beidzot es ar to varēšu paveikt ko labu.

Es skatos, kur tilta beigu virves ir piesietas pie klints. Naža

asmenim ir bīstama, robota mala; es izvēlos piemērotāko mezglu un sāku to zāģēt.

Zāģēju un zāģēju.

Pakavu troksnis kļūst skaļāks, tas atbalsojas kanjonā.

Bet ja nu pēkšņi tāda tilta nemaz nebūtu…

Es zāģēju vēl.

Un vēl.

Un vēl.

Bet man neiet uz priekšu.

- Bļāviens, kas tad nu? es izsaucos, lūkojoties uz virvi, kuru mēģinu pārgriezt. Tā ir tikai drusciņ saskrāpēta. Pieskaros ar pirksta galu naža asajiem zobiem, tie nekavējoties pārdur man ādu, un tek asinis. Es rūpīgāk paskatos uz virvi. Izskatās, ka tā ir pārklāta ar plānu, sveķiem līdzīgu kārtiņu.

Ar tādu nolādēti stingru, dzelzij līdzīgu sveķu kārtu, ko nevar pārgriezt.

- Nespēju tam noticēt, es saku, paskatoties uz meiteni.

Viņa pieliek binokli pie acīm un paskatās atpakaļ uz upi.

- Vai tu viņus redzi?

Paraugos uz upi, bet šoreiz binoklis nemaz nav vajadzīgs. Ikviens, kuram ir acis pierē, redzētu, ka viņi tuvojas. Sākumā figūriņas ir mazas, tad tās aug lielākas, turklāt strauji, un zirgu pakavi dimd kā pastardienā.

Mums ir trīs minūtes laika. Varbūt četras.

Bļāviens!

Es atkal sāku zāģēt virves, tik ātri un stipri, cik vien varu, pēc iespējas asāk vēzējot roku. Man līst sviedri, un roka sāp arvien stiprāk. Es zāģēju, zāģēju un zāģēju, un no deguna uz naža pil sviedri.

- Nu taču, nu, es murminu.

Paceļu nazi. Man ir izdevies pārzāģēt vienu mazu sveķu laukumiņu, vienu mazu mezgliņu no visa lielā tilta.

- Nolādēts! es nospļaujos.

Zāģēju vēl un vēl, un vēl. Un vēl un vēl, sviedriem līstot pār pieri un dedzinot acis.

- Tod! Mančijs ierejas, un trauksme viņa balsī izskan visapkārt.

Es zāģēju vēl. Un vēl.

Bet vienīgais, ko panāku, ir tas, ka nazis aizķeras un es ar dūri iesitu pa stabu, nobrāžot pirkstu kauliņus.

- NOLĀDĒTS! izsaucos, nosviežot nazi zemē. Tas aizripo tālāk un apstājas meitenei pie kājām. NOLĀDĒTS!

Jo tieši tā taču ir, vai ne?

Tās ir beigas.

Mums bija viena stulba iespēja, kas patiesībā nemaz īsti nebija iespēja.

Mēs nevaram paskriet ātrāk kā zirgi, nevaram nogāzt šo sasodīto, gigantisko tiltu, mūs noķers, Bens un Kiliāns jau ir pagalam, un mēs būsim pagalam, un tas beigsies, un viss.

Manā Troksnī parādās kas sarkans, neko līdzīgu es iepriekš neesmu jutis; tas ir pēkšņs un pirmatnējs kā sarkans zīmogs, kas mani pārklāj, degošs sārts, kurā deg viss, kas mani jebkad ir sāpinājis un joprojām sāpina, mežonīgs niknums par visu negodīgumu, netaisnību un meliem.

Un tas viss atgriežas pie viena.

Paceļu acis un paskatos uz meiteni, un viņa atkāpjas, vairoties no mana niknuma.

-Tu,-es saku, un mani nekas vairs nespēj apturēt. Tā ir tava vaina! Ja tu nebūtu uzradusies tajā sasodītajā purvā, nekas no tā visa nebūtu noticis! ŠOBRĪD es būtu mājās! Es koptu savas sasodītās aitas un dzīvotu savā sasodītajā mājā, un gulētu pats savā SASODĪTAJĀ GULTĀ!

Patiesībā vārda "sasodīts" vietā es domāju ko rupjāku.

- Bet NĒ, es kliedzu arvien skaļāk, te uzrodies TU! Tu un tavs KLUSUMS! Un visa pasaule SAIET GRĪSTĒ!

Es neaptveru, ka eju viņai tuvāk, līdz pamanu, ka meitene atkāpjas. Bet viņa tikai skatās uz mani.

Un es neko nedzirdu.

- Tu esi NEKAS! es kliedzu, sperot vēl vienu soli uz priekšu. NEKAS! Tevī ir tikai TUKŠUMS! Tevī nav nekā! Tu esi TUKŠUMS un NEESAMĪBA, un mūsu nāve būs BEZJĒDZĪGA!

Esmu tik cieši savilcis rokas dūrēs, ka nagi ieurbjas ādā. Esmu tik nikns, mans Troksnis ir tik skaļš, tik sarkans, ka man jāpaceļ roka pret viņu, man viņai jāiesit, man viņa jāpiekauj, lai beidzot tas nolādētais KLUSUMS beigtos, pirms tas ir APRIJIS MANI UN VISU ŠO NOLĀDĒTO PASAULI!

Es paceļu dūri un smagi iebelžu sev pa seju.

Izdaru tā vēlreiz, šoreiz mērķējot uz to sejas daļu, kas joprojām ir uztūkuši no Arona sitiena.

Tu, muļķi, tu, nevērtīgais, sasodītais muļķi!

Es iesitu sev vēlreiz, pietiekami stipri, lai zaudētu līdzsvaru. Es kritu, pēdējā bridi paspēju atspiesties pret zemi ar rokām un izspļauju uz taciņas asinis.

Palūkojos uz meiteni, smagi elpojot.

Nekā. Viņa tikai blenž uz mani un neko nesaka.

Tad mēs abi paraugāmies viņpus upei. Viri jau nokļuvuši līdz vietai, no kuras var skaidri redzēt tiltu. Saskatīt mūs otrā pusē. Mēs redzam jātnieku sejas, kad viņi tuvojas. Dzirdam, kā tarkšķ viņu Trokšņi, kad tie lido pāri upei pie mums. Makinerija kungs, mēra labākais jātnieks, ir vadonis; mērs jāj aiz viņa, izskatoties tik mierīgs,

it kā šī būtu parasta svētdienas izjāde.

Mums ir minūte laika, varbūt pat mazāk.

Es pagriežos pret meiteni, mēģinot piecelties kājās, bet esmu pārāk noguris. Tik ļoti noguris. Mēs varētu skriet, es saku, izspļaujot vēl asinis. Mēs varētu mēģināt.

Un redzu, kā viņas seja pārvēršas.

Meitenes mute ieplešas, acis tāpat, un viņa pēkšņi paķer somu un sāk tajā rakņāties.

- Ko tu dari? es jautāju.

Viņa izņem ārā ugunskura kastīti, paskatās apkārt, līdz pamana pietiekami lielu akmeni. Nolikusi kastīti zemē, viņa paceļ akmeni.

- Nē, pagaidi, mēs to varēsim izmantot…

Meitene nomet akmeni, un kastīte saplīst. Viņa paņem to rokās un saspiež. No kastītes sāk tecēt šķidrums. Meitene pieiet pie tilta un sāk aplaistīt ar šķidrumu visus mezglus pie galvenā staba, šķidruma pārpalikumu izlejot pie tā zemē.

Jātnieki tuvojas tiltam, tie tuvojas, tuvojas…

Pasteidzies! es saucu.

Meitene pagriežas pret mani un ar rokas kustību rāda, lai atkāpjos. Es mazliet pavirzos atpakaļ, saķerot Mančiju aiz skausta un paraujot līdzi. Meitene pakāpjas atpakaļ tik tālu, cik var, turot kasti izstieptas rokas attālumā, un piespiež pogu. Es dzirdu klikšķi. Meitene pasviež kastīti gaisā un metas uz manu pusi.

Zirgi ir pie tilta -

Meitene gandrīz uzkrīt man virsū, un mēs skatāmies, kā ugunskura kastīte krīt -

Krīt -

Krīt -

Līdz mazajai šķidruma peļķītei tā krīt klikšķot -

Makinerija zirgs uzliek kāju uz tilta -

Kastīte iekrīt šķidruma peļķē -

Vēlreiz noklikšķ -

Tad -

VUŠŠŠŠŠŠŠ!!!

Liekas, ka no plaušām izsists viss gaiss, un uguns stabs, kas ir DAUDZ lielāks, nekā varētu gaidīt no tik maza šķidruma daudzuma, liek pasaulei uz mirkli apklust un…

BUM!

Pa gaisu aiziet gan stabs, gan virves, apberot mūs ar degošām koka šķēpelēm un pārspējot visu gan skaņu, gan Troksni.

Kad mēs beidzot paceļam galvu, tilts jau deg tik vareni, ka sācis liekties uz vienu pusi. Mēs redzam, ka Makinerija zirgs kāpjas atpakaļ un pakrīt, uzskrienot virsū pārējiem četriem pieciem zirgiem, kas viņam sekojuši.

Liesmas deg savādi zaļas, un pēkšņā tveice ir nepanesama, gluži kā pati karstākā saule, un man šķiet, ka mēs paši aizdegsimies, un tad šis tilta gals vienkārši iegāžas upē, paņemot Makinerija kungu un viņa zirgu līdzi. Mēs apsēžamies un vērojam, kā viņi krīt un krīt, un krīt upē; tā ir pārāk dziļa, lai pēc tāda kritiena izdzīvotu. Otrā pusē tilts joprojām turas, un tas atsitas pret pretējo krastu, bet tas deg tik mežonīgi, ka pēc mirkļa no tilta būs palikuši pāri tikai pelni. Mēram, Prentisam junioram un pārējiem jāatkāpjas.

Meitene pavirzās nostāk, un mēs mirkli guļam uz zemes, smagi elpojot un klepojot, un mēģinot apturēt reiboni.

Sasodīts!

- Viss kārtībā? es jautāju Mančijam, kuru joprojām turu aiz krāgas.

- Uguns, Tod! viņš rūc.

-Jā, es noklepojos. Liela uguns. Vai tev viss kārtībā? es jautāju meitenei, kas sarāvusies kamoliņā un klepo. Kas, pie velna, bija tajā kastītē?

Viņa, protams, man neatbild.

- TOD HJŪIT! es dzirdu otrpus kanjonam.

Palūkojos augšup. Tas ir mērs, kas pirmo reizi mūžā

mani uzrunā personiski, es viņu neskaidri redzu caur dūmu un karstā gaisa mutuļiem.

- Mēs vēl neesam galā, jauno Tod, viņš pārkliedz degošā tilta krakšķus un ūdens rēkoņu. Nekas vēl nav beidzies.

Mērs joprojām ir mierīgs un sasodīti tīrs un izskatās pēc cilvēka, kas vienmēr iegūst to, ko grib.

Es pieceļos un izstiepju roku, parādot mēram nepieklājīgu žestu, bet viņš jau ir pazudis aiz dūmu mākoņa.

Noklepojos un izspļauju asinis. Mums jāiet tālāk, es saku starp klepus lēkmēm. Varbūt viņi atgriezīsies pilsētā, varbūt te nav neviena cita ceļa pāri upei, bet mums nevajadzētu gaidīt, lai to uzzinātu.

Es pamanu putekļos nazi. Mani pārņem kauns, tas ir gluži kā jaunas sāpes. Par to, ko esmu pateicis. Noliecos un paņemu nazi, un ielieku to maksti.

Meitene joprojām tup četrrāpus, viņa klusītēm klepo. Es paņemu viņas somu un pasniedzu to.

- Nāc, es saku. Vismaz tiksim tālāk no dūmiem.

Viņa lūkojas uz mani.

Es lūkojos uz viņu.

Mana seja deg, un tas nav no karstuma.

- Piedod, es novēršos no meitenes, no viņas acīm un sejas, kas ir tikpat neizteiksmīga kā vienmēr.

Pagriežos uz takas pusi.

- Viola, es dzirdu.

Apcērtos riņķī un palūkojos uz meiteni.
- Ko? es jautāju.
Viņa skatās uz mani.
Viņa atver muti.
Viņa runā.
- Mani sauc Viola, meitene saka.

III DALA

i

13. nodaļa Viola

ES KĀDU MINŪTI NEKO NESAKU. Viņa ari ne. Uguns deg, dūmi ceļas debesīs, Mančijs elsojot izbāž mēli, un beidzot es saku: Viola.

Viņa pamāj.

- Viola, es atkārtoju.

Šoreiz viņa nepamāj.

- Es esmu Tods, saku.
- Zinu, viņa saka.

Meitene neskatās man acīs.

- Tātad tu proti runāt, es saku, bet viņa tikai aši uzmet man skatienu un atkal novēršas. Es pagriežos pret degošo tiltu, un dūmi jau pārklājuši visu kanjonu starp mūsu un otru krastu; es nezinu, vai tas liek man justies drošībā vai ne, vai neredzēt mēru un viņa vīrus ir labāk nekā skaidri viņus saskatīt. Tas bija… es iesāku, bet meitene pieceļas un pastiepj roku, lai paņemtu somu.

Es saprotu, ka joprojām turu to rokā. Pasniedzu somu, un viņa to paņem.

- Mums jāiet, viņa saka. Prom no šejienes.

Viņas akcents ir smieklīgs, tas atšķiras no manas, no ikviena Prentistaunas vīra izrunas. Meitenes lūpas veido burtus citādi, viņa tos it kā ieelpo, piešķir tiem formu un iedveš, kas tiem jāpasaka. Prentistaunā visi runā tā, it kā gribētu pielavīties saviem vārdiem, lai sadotu tiem pa galvu.

Mančijs par viņu ir sajūsmā. Jāiet, viņš zemu norūc, skatoties uz meiteni ar tādu apbrīnu, it kā viņa būtu veidota no ēdiena.

Man šķiet, ka ir pienācis tāds bridis, kad es varētu jautāt viņai visu ko; tagad, kad meitene runā, es varētu apbērt viņu ar jautājumiem. Piemēram, kas viņa ir, no kurienes ieradusies, kas notika, un šie jautājumi tūlīt pat uzvirmo manā Troksnī un lido uz viņu kā lodes, bet es gribu uzreiz pajautāt tik daudz, ka laukā nenāk ne skaņas. Es nespēju pavērt muti, un meitene uzmet somu plecā, nodur acis un paiet garām man un Mančijam, un dodas prom pa taku.

- Eu! es uzsaucu.

Viņa apstājas un pagriežas.

- Pagaidi mani, es saku.

Paceļu somu un uzmetu to plecos. Pieskaros nazim, kas droši ielikts makstī man aiz muguras. Iekārtoju somu un uzsaucu: Nāc, Mančij! un mēs dodamies prom pa taku pakaļ meitenei.

Šaipus upei taka vijas prom no klints malas un ved uz līdzenumu, kur aug krūmi un brikšņi, ved prom no lielā kalna, kas uzglūn mums kreisajā pusē.

Vietā, kur taka met līkumu, mēs abi vienlaikus apstājamies, it kā

būtu sarunājuši. Tilts joprojām traki deg, tas turas pie pretējās klints sienas, izskatoties pēc ugunīga ūdenskrituma, un niknas, dzeltenzaļas liesmas ir pārklājušas tiltu no vienas vietas. Dūmi ir tik biezi, ka joprojām nav iespējams saskatīt, ko dara, ir izdarījis vai grasās darīt mērs un viņa vīri. Iespējams, caur dūmiem plūst kluss Troksnis, bet tikpat labi tas varbūt nemaz nav Troksnis, jo uguns rēc un koks deg, un ūdens kanjonā mutuļo. Kamēr mēs skatāmies, uguns ir sagrauzusi pretējā krastā stāvošos stabus un ar skaļu blīkšķ degošais tilts krīt, krīt, krīt, sitoties pret klinti, un iegāžas upē, un gaisā paceļas vēl biezāki dūmi un tvaiks, padarot apkārtni arvien miglaināku.

- Kas bija tajā kastītē? es jautāju meitenei.

Viņa palūkojas uz mani, paver muti, tad atkal to aizver un aizgriežas.

- Viss kārtībā, es saku. Es nedarīšu tev pāri.

Meitene atkal paskatās uz mani un manu Troksni, kurā

joprojām var redzēt to, ka pirms pāris minūtēm es biju gatavs viņai nodarīt pāri, ka es biju gatavs…

Lai nu paliek.

Mēs neko vairs nesakām. Meitene soļo prom pa taku, un mēs ar Mančiju sekojam viņai uz krūmājiem apaugušo līdzenumu.

Zinot, ka viņa spēj runāt, ir vēl grūtāk paciest klusēšanu. Zināt, ka viņai prātā ir vārdi, nozīmē nezināt neko, jo šos vārdus var dzirdēt tikai tad, ja viņa runā. Skatoties uz meitenes pakausi, es jūtu, kā mana sirds tiecas pēc viņas klusuma; jūtos tā, it kā būtu pazaudējis kaut ko briesmīgi svarīgu, un man kļūst tik skumji, ka gribas raudāt.

- Raudāt, Mančijs rūc.

Es redzu tikai viņas pakausi sev priekšā.

Taka joprojām ir gana plata, pietiekami plata, lai blakus jātu divi zirgi, bet zeme kļūst akmeņaināka, taka lokās līkumos. Pa labi var dzirdēt upes rēkoņu, bet šķiet, ka mēs no tās mazliet novirzāmies, ejot dziļāk kalnainā apvidū. Dažkārt taku no abām pusēm ieskauj klintis, un mēs soļojam it kā kastes dibenā. Te aug mazas, adatainas eglītes, ap kuru stumbriem vijas dzeltenas, dzelkšņainas vīnstīgas, un zem tām sēž dzeltenās asmens ķirzakas un šņāc uz mums, kad ejam garām. Kost! tās šņāc, it kā biedējot. Kost! Kost!

Viss, kam mēs iedomātos te pieskarties, mūs savainotu.

Pēc divdesmit trīsdesmit minūtēm taka atkal kļūst platāka, skatam paveras daži kārtīgi koki, izskatās, ka te atkal varētu būt mežs; parādās arī zāle un zemi akmeņi, uz kuriem var apsēsties. Tieši to mēs ari darām. Apsēžamies.

Es izņemu no somas žāvētas jērgaļas gabalu un ar nazi nogriežu pa šķēlei sev, Mančijam un meitenei. Viņa paņem ēdienu, neko nesakot, un kādu minūti mēs klusējot sēžam un ēdam.

Es esmu Tods Hjūits, domāju, aizverot acis un košļājot ēdienu,

kaunoties par savu Troksni, zinot, ka viņa to dzird, zinot, ka viņa domā par to.

Slepeni domā par to.

Es esmu Tods Hjūits.

Pēc divdesmit deviņām dienām es būšu virs.

Es saprotu, ka tā ir taisnība, un atveru acis. Laiks rit, pat ja tu to nepamani.

Nokožu vēl gabalu gaļas. Es nekad iepriekš neesmu dzirdējis vārdu Viola, pēc brīža saku, skatoties uz leju, uz žāvētās gaļas šķēli. Viņa neko nesaka, tāpēc es pretēji savai gribai palūkojos augšup.

Un ieraugu, ka viņa uz mani skatās.

- Kas ir? es noprasu.
- Tava seja, meitene saka.

Es saraucu pieri. Kas tai vainas?

Viņa savelk rokas dūrēs un tēlo, ka pati sev sit.

Es jūtu, ka nosarkstu. Nūjā.

- Un iepriekš, viņa saka. No…
- Arona, es saku.
- Arons, Mančijs norūc, un meitene mazliet saraujas.
- Tā viņu sauc, vai ne? viņa jautā.

Es pamāju, košļājot žāvēto gaļu. Jā, es atbildu. Tā viņu sauc.

- Viņš nekad to neteica skaļi, bet es zināju, kā viņu sauc.
- Laipni lūgta Jaunajā pasaulē, kožu vēlreiz, un šoreiz man pagadās īpaši sīksts gabals, kas aizķer vienu no sāpīgajām brūcēm man mutē. Au! es izspļauju gaļas gabalu un vēl asinis.

Meitene noskatās un noliek malā savu gaļas šķēli. Viņa paņem un atver somu, un atrod tajā mazu, zilu kastīti, mazliet lielāku par zaļo ugunskura kasti. Viņa piespiež pogu, un kastīte atveras. Meitene izņem no tās kaut ko līdzīgu baltai drēbei un mazam metāla skalpelim. Tad viņa pieceļas no sava akmens un pienāk pie manis.

Es joprojām sēžu, bet atliecos atpakaļ, kad viņa grib pieskarties manai sejai.

- Saites, viņa saka.
- Man pašam ir.
- Šīs ir labākas.

Es atliecos vēl tālāk. Tu esi… saku, dziļi elpojot caur degunu, tik laipna. Un klusa… Es papurinu galvu.

- Tev tas traucē? -Jā-
- Zinu, viņa atteic. Nekusties.

Meitene nopēta manu uzpampušo aci, tad ar skalpeli nogriež gabalu elastīgās saites. Viņa jau grasās pielikt plāksteri man pie acs, bet es nespēju to izturēt un atraujos no viņas pieskāriena. Meitene neko nesaka, tikai tur roku izstieptu, it kā gaidītu. Es dziļi ieelpoju, aizveru acis un pastiepju seju viņai pretī.

Jūtu, kā elastīgā saite pieskaras manai uztūkušajai ādai, kas nekavējoties kļūst vēsāka; sāpes sāk izzust, it kā tās tiktu aizslaucītas prom. Meitene uzliek vēl vienu plāksteri man uz pieres, un es jūtu, kā viņas pirksti pārslīd manai sejai un uzliek trešo plāksteri uz apakšlūpas. Man ir tik labi, ka pat neesmu vēl atvēris acis.

- Man diemžēl nav nekā, kas palīdzētu zobiem, viņa saka.
- Ir jau labi, es nočukstu. Šie patiešām ir labāki nekā manējie.
- Tie ir daļēji dzīvi, meitene paskaidro. Sintētiskie cilvēka audi. Kad būs tevi izārstējuši, tie atmirs.
- Aha, es saku, izliekoties, ka saprotu, par ko viņa runā.

Tagad valda klusums, pietiekami ilgs klusums, lai es atkal atvērtu acis. Meitene ir atkāpusies atpakaļ pie sava akmens, uz kura viņa apsēžas, un vēro mani, vēro manu seju.

Mēs gaidām. Jo šķiet, ka tā jādara.

Un mums patiešām jāgaida, jo pēc neilga brīža meitene sāk runāt.

- Mēs avarējām, mana ceļabiedrene klusi iesāk, lūkojoties sāņus. Tad viņa noklepojas un sāk no jauna. Mēs avarējām. Kuģis aizdegās, mēs lidojām zemu un domājām, ka viss būs kārtībā, bet kaut kas nogāja greizi ar liesmu dzēšanu un… Viņa noplāta rokas, lai parādītu, kas notika pēc tam. Mēs avarējām.

Viņa apklust.

- Vai tie bija tava mamma un tētis? es pēc brīža jautāju.

Meitene tikai lūkojas debesīs, kas ir zilas un plašas, ar mākoņiem, kas izskatās pēc kauliem. Un, kad uzausa saule, ieradās tas vīrietis.

- Arons.
- Viss bija tik dīvaini! Viņš kliedza un brēca un tad devās prom. Un es mēģināju bēgt. Meitene sakrusto rokas. Es mēģināju paslēpties, lai viņš mani neatrastu, bet tikai klīdu riņķī. Un, lai kur es slēpos, nezin kā tur bija arī viņš. Tad es atradu tās būdām līdzīgās mājas.
- Ēnkāju mitekļus, es saku, bet viņa neklausās.

Viņa raugās uz mani. Un tad ieradies tu. Meitene

paskatās uz Mančiju. Tu un tavs suns, kas runā.

- Mančijs! Mančijs ierejas.

Viņas seja ir bāla, un, kad meitene ieskatās man acīs, viņa izplūst asarās. Kas šī ir par vietu? viņa jautā, balsij trīcot. Kāpēc dzīvnieki runā? Kāpēc es dzirdu tavu balsi, kad tu nemaz nerunā? Kāpēc es dzirdu tavu balsi kārtu kārtām, it kā te būtu kādi deviņi miljoni puiku, kas visi vienlaikus runā tavā balsī? Kāpēc es redzu kaut kādas ainas, kad skatos uz tevi? Kāpēc es varēju redzēt, ka tas vīrs…

Viola apklust. Viņa pievelk ceļus pie zoda un apskauj tos. Es jūtu, ka man ātri jāsāk runāt vai ari viņa atkal sāks šūpoties.

- Mēs esam kolonisti, es sāku stāstīt. Viņa paskatās augšup, joprojām apskāvusi ceļus, bet vismaz nešūpojas. Mēs bijām kolonisti, turpinu. Apmēram pirms divdesmit gadiem nolaidāmies uz šīs

planētas, lai dibinātu Jauno pasauli. Bet te dzīvoja citplanētieši. Ēnkāji. Un viņi… viņi mūs te negribēja. Es stāstu meitenei to, ko zina katrs Prentistaunas puika, vēsturi, ko pat dumjākais zemnieku zēns zina no galvas. Mēs gadiem ilgi mēģinājām izlīgt mieru, bet ēnkāji ne. Un tā sākās karš.

Meitene nodur skatienu, dzirdot vārdu karš. Es stāstu tālāk.

- Ēnkāji kaujā izmantoja baktērijas, uzlaižot mums slimības. Tādi bija viņu ieroči. Viņi uzlaida mums visādus vīrusus. Viens no tiem laikam tika izmantots, lai nonāvētu mūsu mājlopus, bet tas neizdevās, tā vietā dzīvnieki sāka runāt. Es paskatos uz Mančiju. Un tas nemaz nav tik jautri, kā izklausās. Paraugos uz meiteni. Vēl kāda baktērija radīja Troksni.

Es gaidu. Viņa neko nesaka. Bet mēs abi zinām, kas notiks, jo esam par to jau runājuši, vai ne?

Ievelku elpu. Un šis bacilis nogalināja pusi vīriešu un visas sievietes, to skaitā manu mammu; kopš tā laika visi vīrieši dzird cits cita domas.

Meitene pievelk ceļus tuvāk zodam. Dažkārt es tās varu dzirdēt skaidri, viņa saka. Dažkārt varu skaidri pateikt, ko tu domā. Bet tikai dažreiz. Lielākoties tas ir vienkārši…

- Troksnis, es saku.

Viņa pamāj. Un citplanētieši?

- Te vairs nav nekādu citplanētiešu.

Viņa atkal pamāj. Mēs mirkli sēžam, neliekoties zinis par acīmredzamo, līdz to vairs nevar ignorēt.

- Vai es miršu? meitene klusi jautā. Vai tas mani nogalinās?

Vārdi, izrunāti ar viņas akcentu, skan mazliet savādi, bet tie nozīmē to pašu, un mans Troksnis saka visticamāk, bet vārdos es izsaku: Nezinu.

Meitene mani vēro.

- Es patiešām nezinu, apgalvoju un tā ari domāju. Ja tu būtu man to jautājusi pagājušajā nedēļā, es zinātu atbildi. Bet tagad… Paskatos uz somu, kurā ir noslēpta grāmata. Es nezinu. Paveros uz meiteni. Ceru, ka ne.

Bet visticamāk, saka mans Troksnis. Visticamāk, tu mirsi. Lai gan es mēģinu šo domu paslēpt starp citām, ir ļoti grūti panākt, lai tā atkal neiznāk priekšplānā.

- Man ļoti žēl, es saku.

Viņa klusē.

- Bet, ja mēs tiksim līdz otrai apmetnei, varbūt… es saku, bet nespēju pabeigt teikumu, jo nezinu atbildi. Tu vēl neesi saslimusi. Tas vien ir labi.

- Tev jābrīdina viņi, meitene saka, pieri piespiedusi ceļiem.

Es asi paskatos uz viņu. Ko?

- Kad tu iepriekš mēģināji lasīt grāmatu…
- Es nemēģināju, saku, un mana balss pēkšņi izskan ļoti skaļi.
- Es redzēju tos vārdus tavā… lai nu kas tas būtu, viņa sacīja. Tur bija rakstīts: "Tev viņi jābrīdina."
- Es zinu! Es zinu, kas tur rakstīts.

Protams, šie vārdi nozīmē Tev viņi jābrīdina. Protams! Stulbenis.

Meitene saka: Man likās, ka tu īsti labi ne…

- Es māku lasīt.

Viņa paceļ rokas. Labi.

- Es mākul
- Es tikai saku…
- Nu tad vairs nesaki, es gandrīz kliedzu, un mans Troksnis tā satrakojas, ka Mančijs pielec kājās. Es arī pieceļos. Paņemu somu un uzlieku plecos. Mums jāiet tālāk.
- Kas mums jābrīdina? meitene jautā, joprojām sēžot. No kā?

Es nepaspēju viņai atbildēt (lai gan nemaz nezinu atbildi), jo virs mums atskan skaļš klikšķis, skaļš klang-klikt, kas Prentistaunā nozīmē tikai vienu.

Kāds pielādē šauteni.

Un virs mums uz klints kāds stāv ar tikko pielādētu šauteni rokās, skatoties lejup, mērķējot uz mums.

Kas manim neliek šimbrīžam mieru, saka kāda balss, ir tas, ko divi tādi kucēni kā jūs sadomā, nodedzinot manējo tiltu?

14. nodaļa Nepareizajā šautenes pusē

- ŠAUTENE! ŠAUTENE! ŠAUTENE! Mančijs rej, lēkājot uz priekšu un atpakaļ pa putekļaino zemi.

- Es tavā vietā šamējo apsauktu, saka šāvējs; viņš skatās lejup uz mums, un viņa seju slēpj ēnas. Negribēsi tak, lai tavējam šunelim kas lēktos, ne?

- Klusu, Mančij! es saku.

Viņš pagriežas pret mani. Šautene, Tod? suns ņurd.

- Pif, paf!

- Zinu. Apklusti!

Viņš vairs nerūc un ir pavisam kluss.

Ir pavisam kluss, ja neskaita manu Troksni.

- Man domāt, ka es jums, sikaļas, uzdevu kauč kādu jautājum', saka balss. Un gaidu atbild'.

Paraugos uz meiteni. Viņa parausta plecus, un es ievēroju, ka mēs abi esam pacēluši rokas. Ko? es jautāju sejai aiz šautenes.

Svešais nikni noņurd. Es jautāju, viņš saka, kas jums deva atļauj' šiten tā nosvilināt citu ļaužu tiltus?

Es neko nesaku. Meitene arī ne.

- Vai jums šķietas, ka šiten tā ir kauc kāda koka nūj', kas pret jums pavērsta? Šautene nošūpojas augšup lejup.

- Mums dzinās pakaļ, es saku, jo neko citu nespēju izdomāt.

- Dzinās pakaļ, ko? tincina šautene. Kas ta jumsim dzinās pakaļ?

Es nezinu, ko lai saku. Vai patiesība būs bīstamāka par meliem? Vai bruņotais vīrs ir mēra pusē? Vai mēs būsim labs ķēriens? Vai nepazīstamais vispār ir dzirdējis par Prentistaunu?

Pasaule ir bīstama vieta, ja tu tik daudz ko nezini.

Piemēram, kāpēc te ir tik kluss?

- Ak jā, es i' dzirdēj's par Prentistaun', saka svešais, precīzi nolasot visu no mana Trokšņa, atkal uzlādējot šauteni, gatavs izšaut. Un ja jūs i' no turiens…

Tad ierunājas meitene un pasaka ko tādu, ka man jādomā par viņu kā par Violu, nevis kā par meiteni.

- Viņš izglāba man dzīvību.

Es izglābu viņai dzīvību.

Tā saka Viola.

Cik savādi!

- Vai patiesi? saka svešais. Un kā ta' tu zin', ka šis neizmantos to savā labā?

Meitene Viola paskatās uz mani un sarauc pieri. Tagad ir mana kārta paraustīt plecus.

- Nē, bruņotā svešinieka balss mainās. Ne-e, pēc tā neizskatās,

va' ne, puišel? Jo tu i' tikai puišels, va' ne?

Es noriju dusmas. Pēc divdesmit deviņām dienām es būšu vīrs.

- Ar to nemaz nav jāplātās, kucēn. īpaši ņemot vērā to, no kurienes tu i'.

Viņš nolaiž šauteni, un mēs redzam viņa seju.

Tieši tāpēc ir tik kluss.

Viņš ir sieviete.

Viņš ir pieaugusi sieviete.

Viņš ir veca sieviete.

- Būtu pulka labāk, ja tu teiktu viņa, sieviete saka, un viņas šautene joprojām ir nomērķēta mums krūšu augstumā. Un nemaz nav tik veca, lai nevarētu tevim nobliezt.

Tagad viņa kārtīgi ieskatās mūsos, nopēta mani no galvas līdz kājām, raugās tieši manā Troksnī tik prasmīgi, kā to spēja vienīgi Bens. Sievietes seja saviebjas, it kā viņa centīgi domātu, gluži kā Kiliāna seja, kad viņš mēģina noteikt, vai es meloju. Bet šai sievietei nemaz nav Trokšņa, tāpēc viņa tikpat labi šobrīd varētu dungot jautru dziesmiņu, un es to nemaz nezinātu.

Sieviete pagriežas pret Violu un ari viņu kārtīgi nopēta.

- Sīkais, viņa saka, pagriežoties pret mani. Tev' i' tikpat viegli lasīt kā zīdaini. Tad viņa atkal pievēršas Violai. Bet tu, skuķi, tavs stāsts i' neparasts, va' ne?

- Es labprāt jums to pastāstītu, ja jūs netēmētu uz mums ar šauteni, Viola saka.

Tas ir tik pārsteidzoši, ka pat Mančijs palūkojas augšup. Es pats blenžu uz Violu ar pavērtu muti.

Mēs dzirdam, kā sieviete uz klints nosmejas. Šī vecā sieva klusi pie sevis smejas. Izskatās, ka viņa tērpusies putekļainā ādas ģērbā, kas gadu gaitā ir nonēsāts un nodilis. Viņai galvā ir platmale un kājās pamatīgi, dubļaini zābaki. Nudien it kā viņa būtu parasta fermere.

Tomēr viņa joprojām ir nomērķējusi uz mums.

- Jūs mukāt prom no Prentistaun's, va' ne? viņa jautā, atkal ieskatoties manā Troksnī. Nav nekādas jēgas to slēpt, tāpēc es droši izlieku apskatei, no kā mēs bēgam, kas notika ar tiltu un kas dzinās mums pakaļ. Sieva redz to visu, es zinu, ka redz, bet viņa tikai sakniebj lūpas un samiedz acis.

- Nu ta', viņa saka, nolaižot šauteni gar sāniem, un kāpj lejup no klints pie mums. Es gan nevar' sacīt, ka neesu riktīgi nikna par to, ka jūs sapostīj' to manu tilt'. Es dzirdēj' to blīkšķi pat savā fermā, tā gan. Viņa nokāpj uz zemes un paliek stāvam pa gabalu no mums, un viņas pieaugušas sievietes klusuma spēks ir tik liels, ka es pakāpjos atpakaļ, pat neapzinoties, kāpēc. Bet uz to vienīgo viet', kurp tas veda, jau desmit gad's vai vairāk nav vērts doties. Atstāju tiltu tikai cerības dēļ. Viņa paskatās uz mums. Un kas gan tagadiņ teiks, ka manim nebij'

taisnība?

Mēs joprojām esam pacēluši rokas gaisā, jo no viņas taču neko nevar saprast, vai ne?

- Es jums pēdējo reiz' pras', sieva saka, paceļot šauteni. Vai manim šito vajadzēs?

Mēs ar Violu pārmijam skatienus.

- Nē, es saku.

- Nē, kundze, Viola saka.

Kundze? Es domāju.

- Tāpat kā kungs, muļķa puika. Sieva uzmet šauteni plecā. Ja tu runā ar dāmu. Viņa notupjas blakus Mančijam. Un kas tu tāds būtum, kucēn?

- Mančijs! viņš ierejas.

- Ak jā, nudien tas tu i', va' ne? saka sieviete, pakasot sunim aiz auss. Un jūs, sīkie? viņa jautā, nepaceļot skatienu. Kādus vārdeļus jūsu māmuļas devušas jums?

Mēs ar Violu atkal saskatāmies. Pateikt savus vārdus šķiet kā samaksāt, bet varbūt tā ir tikai godīga apmaiņa, jo sieviete taču ir nolaidusi šauteni.

- Es esmu Tods, un tā ir Viola.

- Tiesa gan, saka sieva, un Mančijs ir iekārtojies uz zemes, ļaujot, lai svešā pakasa viņam vēderu.

- Vai pāri upei ir vēl kāds ceļš? es jautāju. Kāds cits tilts? Jo tie vīri…

- Mani sauc Matilde, vecā sieviete mani pārtrauc, bet ļautiņi, kas mani šitā uzrunā, mani labi nepazīst, tāpēc jūs var' saukt manim par Hildiju, un kādudien varbūtās jūs pat izpelnīsies to godu paspiest man rok'.

Es atkal paskatos uz Violu. Kā lai zina, vai cilvēks, kam nav Trokšņa, nav galīgi traks?

Vecā sieva smejas. Tu esi jancīgs, puišel. Viņa pieceļas kājās, un Mančijs apveļas uz vēdera un aizgrābts skatās uz sievieti. Atbildot uz tavējo jautājien', apmēram divu dienu gājien' attālumā augšpus upei i' brasls, bet nevienā virzienā lielā attālumā nav citu tiltu.

Viņa atkal paskatās uz mani, mierīgi un skaidri, un mazliet pasmaida. Laikam atkal lasa manu Troksni, bet es nejūtu tādu dunkāšanu kā tad, kad to mēģina darīt vīrieši.

Šī sieviete skatās uz mani, un es sāku kaut ko saprast, salikt pāris lietu kopā. Laikam jau būs taisnība, ka Prentistauna ir kaut kādā karantīnā Trokšņa mikroba dēļ, vai ne? Jo te nu ir pieaugusi sieviete, kas no šī mikroba nav mirusi, viņa skatās uz mani draudzīgi, bet ietur distanci. Sieviete, kas cilvēkus no manas puses sagaida ar pielādētu šauteni.

Un, ja es esmu vīrusa nēsātājs, visticamāk, Viola šo bacili jau ir

saķērusi, varbūt viņa jau pamazām mirst, un gan jau, visticamāk, mani tajā apmetnē nemaz tik draudzīgi nesagaidīs; gan jau, visticamāk, man liks iet savu ceļu, un tās acīmredzot būs beigas, vai ne? Mans ceļojums būs beidzies, pirms es esmu atklājis, kurp doties.

- Ak jā, tevi ne pārāk labuprāt sagaidīs apmetnē, sieviete saka. Bez nekāda gan jau. Tomērt, viņa man piemiedz ar aci, jā, patiešām piemiedz ar aci, tas, ko tu nezini, tevi nenogalinās.

- Gribat saderēt? es saku.

Viņa novēršas un dodas pie klints, no kuras nākusi. Mēs noskatāmies, kā viņa uzkāpj uz akmens, tad pagriežas pret mums.

- Jūs nāks? sieva jautā, it kā būtu mūs laipni uzaicinājusi ciemos, bet mēs nezināmu iemeslu dēļ kavētos.

Es palūkojos uz Violu. Viņa uzsauc sievietei: Mums ir jādodas uz apmetni. Viola atkal paskatās uz mani. Vai nu mēs tur esam laipni gaidīti, vai ne.

- Ak, bet jūs jau tieši turpum nokļūs, saka sieviete, taču jums, slkaļas, vajadzētum sākumā izgulēties un paēst. Tas pat aklam redzams.

Doma par izgulēšanos un siltu ēdienu ir kārdinoša, un es pat uz mirkli aizmirstu, ka sieva bija gribējusi mūs nošaut. Bet tikai uz mirkli. Jo man jādomā par kaut ko citu. Tāpēc es pieņemu lēmumu mūsu abu vietā. Mums jāturas uz ceļa, es klusi saku Violai.

- Nemaz nezinu, kurp mēs ejam, viņa tikpat klusi atbild. Vai tad tu zini? Godīgi?

- Bens teica…

- Jūs, sīkie, tagadīt nāks uz manu ferm', tur es jūs kārtīgi pabaros, jūs izgulēsies gultās, kas nemaz nebūs tik mīkstas, un no rīta mēs dosies uz apmetni. Tas, kā viņa to saka, acis iepletusi un smaidīdama, liek domāt, ka viņa par mums smejas.

Mēs joprojām nekustamies.

- Padomājiet prātīgi, vecā sieviete piekodina. Man tomēr ir šautene! Viņa pavicina to. Tomēr es lūdzu jūs nākt līdzi.

- Kāpēc mums neiet viņai līdzi? Viola čukst. Tikai lai paskatītos.

Manā Troksnī parādās neliels pārsteigums. Ko paskatītos?

- Es labprāt nomazgātos, viņa saka, un izgulētos.

- Es arī, atzīstos, bet mums pakaļ dzenas vīri, kurus noteikti neaizkavēs sabrucis tilts, turklāt mēs neko nezinām par šo veču. Tikpat labi viņa var būt slepkava.

- Viņa šķiet normāla, Viola saka, palūkojoties uz sievieti. Mazliet traka, bet ne bīstami traka.

- Man viņa nešķiet nekāda. Es, godīgi sakot, jūtos mazliet aizkaitināts. Cilvēki bez Trokšņa man šķiet nekādi.

Viola skatās uz mani, pieri saraukusi, un spītīgi paslej gaisā zodu.

- Protams, ne jau tu, es saku.

- Katru reizi… viņa iesāk, bet tad tikai pašūpo galvu.

- Kas katru reizi? es nočukstu, bet Viola samiedz acis un pagriežas pret veco sievieti.

- Pagaidiet, viņa saka, izklausoties aizkaitināta. Es tikai paņemšu mantas.

- Ei! izsaucos. Un kā tad ar to, ka es izglābu viņai dzīvību? Pagaidi! Mums jāiet pa ceļu. Mums jātiek līdz apmetnei.

- Ceļš ne vienmēr iraid ātrākais veids, kā kauč kur nokļūt, sieviete saka. Vai ta' tu to nezin'?

Viola neko nesaka, tikai paceļ somu, palūkojoties apkārt sarauktu pieri. Viņa ir gatava iet, gatava iet līdzi pirmajam klusajam cilvēkam, kuru ir sastapusi, gatava pamest mani pie pirmās izdevības.

Un viņa nesaprot to, ko es nespēju pateikt.

- Es nedrīkstu iet, Viola, klusi saku caur sakostiem zobiem, mazliet ienīstot sevi par to, ka izrunāju šos vārdus.

Mana seja piesarkst, un plāksteri pēkšņi nokrīt. Man ir tas mikrobs. Esmu bīstams.

Meitene pagriežas pret mani, un viņas balss ir asa. Tad varbūt tev tiešām nevajadzētu nākt.

Man atkaras žoklis. Tu tiešām tā darīsi? Pametīsi mani?

Viola neskatās man acīs, bet, pirms viņa atver muti, ierunājas vecā sieviete. Puišel, viņa saka, ja tu raizējies pa' to, ka aplaidīs' mūs a' sērgu, tad tava skuķe var nākt augšup līdzi vecajai Hildijai, bet tu paliec mazdruskucīt iepakaļ kopā ar šuneli.

- Mančijs! Mančijs ierūcas.

- Man vienalga, Viola saka, pagriežoties un rāpjoties augšup pa klinti pie vecās sievas.

- Un es tevim jau teicu, viņa man saka, ka mani sauc Hildija, nevis vecā sieva.

Viola ir nonākusi līdz Hildijai, un viņas abas dodas prom, neteikušas vairs ne vārda. Tieši tā.

- Hildija, Mančijs man saka.

- Aizveries, es noņurdu.

Un man nav citas izvēles kā vien kāpt augšup viņām pakaļ, vai ne?

Tā nu mēs turpinām ceļu pa daudz šaurāku taciņu, kas ved pa klintīm un cauri krūmājiem. Viola ar veco Hildiju iet tuvu blakus, mēs ar Mančiju vairākas jūdzes iepakaļ, dodoties pretim sazin kādām jaunām briesmām, un es visu laiku atskatos, iedomājoties, ka mūs kuru katru brīdi var panākt mērs, Prentiss juniors un Ārons.

Es neko nesaprotu. Bet kurš gan te varētu kaut ko saprast? Kā gan Bens un Kiliāns varēja domāt, ka esmu gatavs kaut kam tādam? Protams, gulta un silts ēdiens šķiet riska vērts, bet varbūt tas viss ir tikai apmāns un mēs esam tik stulbi, ka esam pelnījuši, lai mūs notver

lamatās.

Mums dzenas pakaļ, un mums vajadzētu bēgt.

Bet varbūt pāri upei patiešām nav neviena cita ceļa?

Hildija būtu varējusi mūs piespiest sekot, bet viņa to nedarīja. Un Viola teica, ka viņa esot normāla. Varbūt cilvēki, kam nav Trokšņa, spēj lasīt citus klusējošos?

Jā, bet kā lai es to zinu?

Un kam kāda daļa, ko saka Viola?

- Paskaties tikai uz viņām, es saku Mančijam. Abas tik ātri sadziedājās! It kā būtu senas draudzenes vai tamlīdzīgi.

- Hildija, Mančijs atkal saka. Es mēģinu sunim iebelzt, bet viņš aizlēkšo tālāk.

Viola sarunājas ar Hildiju, bet es dzirdu tikai murmināšanu un atsevišķus vārdus. Nezinu, ko viņas viena otrai saka. Ja viņas būtu normāli cilvēki ar Troksni, tad nebūtu nekādas nozīmes tam, cik tālu aiz viņām es būtu iepalicis, mēs tik un tā varētu sarunāties, un nevienam nebūtu nekādu noslēpumu. Visi pļāpātu, vai nu to gribētu, vai ne.

Un neviens nejustos vientuļš. Neviens nebūtu pie pirmās izdevības pamests viens pats.

Mēs ejam tālāk.

Un es aizdomājos par vēl šo un to.

Un ļauju viņām aiziet tālāk.

Un domāju.

Jo ar laiku visu saprotu vēl labāk.

Tagad, kad mēs esam atraduši Hildiju, varbūt viņa var parūpēties par Violu. Viņas acīmredzami sader kā cimds ar roku, vai ne? Viņas atšķiras no manis. Varbūt Hildija var palīdzēt Violai atgriezties tur, no kurienes viņa ir ieradusies, jo es to nevaru. Acīmredzami es neiederos nekur citur kā vien Prentistaunā, vai ne? Jo man ir mikrobs, kas viņu nogalinās, kas joprojām var viņu nogalināt, var nogalināt visus, ko es satikšu, mikrobs, kas vienmēr izolēs mani no citām apmetnēm, un šī mikroba dēļ man noteikti būs jāguļ Hildijas kūtī kopā ar aitām un vistām.

- Tā taču ir, vai ne, Mančij? Es apstājos, jūtot krūtīs savādu smagumu. Šeit nav Trokšņa, es esmu vienīgais, kas to nes līdzi. Noslauku no pieres sviedrus. Mums nav, kurp iet. Mēs nedrīkstam iet tālāk. Mēs nevaram iet atpakaļ.

Es apsēžos uz akmens, apjaušot briesmīgo patiesību.

- Mums nav, kurp iet, es saku. Mums nav nekā.

- Mums, Tod, Mančijs saka, luncinot asti.

Tas nav godīgi.

Tas vienkārši nav godīgi.

Vienīgā vieta, kurā tu iederies, ir tā, kurā tu nevari atgriezties.

Un tu vienmēr esi viens, allaž un vienmēr.

Kāpēc tu man to nodarīji, Ben? Ko es tik sliktu biju izdarījis?

Es ar plaukstu noslauku acis.

Kaut nu Arons un mērs atnāktu man pakaļ!

Es vēlos, kaut viss jau būtu beidzies.

- Tod? Mančijs rūc un, pienācis man klāt, aposta seju.
- Liecies mierā, es saku, atstumjot suni.

Hildija un Viola arvien vairāk attālinās; ja es tagad necelšos kājās, es viņas pazaudēšu no redzesloka.

Es neceļos kājās.

Joprojām dzirdu viņas sarunājamies, lai gan klusāk; ne viena, ne otra neatskatās, lai redzētu, vai es sekoju.

Hildij, es dzirdu, un skuķis, un sasodītā pīpe, un -Hildij, un degošs TilTS.

Un es paceļu galvu. Jo atskan kāda cita balss. Es to nedzirdu ar ausīm.

Hildija un Viola dodas tālāk, bet kāds nāk viņām pretī, kāds, kas pacēlis roku sveicienam. Kāds, kura Troksnis saka sveikas.

15. nodaļa Bēdubrāļi

TAS IR VECS VĪRS, kas nes šauteni, bet ir to nolaidis gar sāniem. Viņa Troksnis pieaug, kad viņš tuvojas Hildijai, tas pastiprinās, kad viņš sasveicinoties apskauj un noskūpsta sievieti, tas dūc, kad viņš pagriežas un iepazīstas ar Violu. Meitene apjukumā pakāpjas atpakaļ, pārsteigta par tik siltu sagaidīšanu.

Hildija ir precējusies ar vīrieti, kam ir Troksnis.

Ar pieaugušu vīrieti, kas staigā apkārt tik Trokšņains, cik nu vien var būt.

Bet kā…?

- Ei, puišeli Hildija man uzsauc. Vai tu tur visu dienu tupēs', degunu urbinādams, vai ari kauc kad pievienosies mumsīm pie vakariņ' galda?

- Vakariņas, Tod! Mančijs līksmi ierejas un skrien pie viņiem.

Es neko nedomāju. Pat nezinu, ko domāt.

- Vēl viens Trokšņains puiškans! izsaucas vecais virs, paejot garām Violai un Hildijai un nākot pie manis. No viņa kā krāšņs karnevāls plūst Troksnis, un tajā ir negaidīti laipns sveiciens un uzmācīgi labs noskaņojums. Tuišlcans un sagruvis tilts, un caura pīpe, un bēdubrālis, un hildija, rv-Hildija. Viņš joprojām nes līdzi šauteni, bet, nokļuvis pie manis, pastiepj roku sveicienam.

Esmu tik apstulbis, ka to paspiežu.

- Mani sauc Tams! vecais vīrs teju vai kliedz. Un kas tu tāds, puišel?

- Tods, es saku.

- Prieks sapazīties, Tod! Viņš apliek roku man ap pleciem un gandrīz aizvelk līdz takai. Es klumburoju viņam līdzi, tik tikko noturoties kājās; viņš velk mani pie Hildijas un Violas, visu laiku runājot. Mums daudzus mēnešus nav bijis ciemu, tāpēc jau iepriekš lūgtum piedošan' par mūsu būdas paskat'! No šīs puses nav nākuš' ceļiniek' jau desmit gadus, bet jūs i' laipni gaidīt'! Laipni lūgtum!

Mēs nonākam pie pārējiem, un es joprojām nezinu, ko teikt, un skatos no Hildijas uz Violu un Tamu un atkal atpakaļ.

Es tikai gribētu, lai pasaulē laiku pa laikam būtu kāda jēga. Vai tas ir tik daudz prasīts?

- Nemaz ne, puišel Tod, Hildija laipni saka.

- Kā tas var būt, ka jūs neesat saķērusi Troksni? es jautāju, kad vārdi beidzot atrod ceļu no smadzenēm līdz mutei. Pēkšņi mana sirds paceļas spārnos, es jūtu, kā acis ieplešas un kaklā iestrēgst kamols un mans Troksnis kļūst cerīgi balts.

- Vai jūs varat to izārstēt? es jautāju, balsij aizlūstot. Vai pret to ir zāles?

-Ja pret to paties' būtum zāles, Tams saka, joprojām runājot ļoti skaļi, vai tu paties* domā, ka es ļautu jumsim skatīties un klausīties visas tās dumības, kas skraidelē manā pauri?

- Ja tu to darītum speciāli, tev klātos plāni, Hildija smaidot saka.

- Bet tevīm klātos plāni, ja tu vairs nespētu pateikt, kas manim īsti i' jādomā. Tams velta Hildijai smaidu, un viņa Troksni pārklāj pūkaina mīlestība. Nē, puišel, viņš atkal vēršas pie manis, mums nav zināmas zāles pret to.

- Tomērt, Hildija saka, Patvērumā pie tā strādā. Vismaz tā runā.

- Kas runā? Tams skeptiski jautā.

- Talija, Hildija saka. Sūzena F. Mana māsa.

Tams nicīgi nošņācās. Es paklusēš'. Baumas, baumas,

baumas. Es pat nedomā, ka tavējā mašel' māk pareizi pateikt savu vārd', kur nu vēl paturēt prātā noderīgas ziņas.

- Bet, es saku, neziņā skatoties no Tama uz Hildiju. Bet kā tu vari būt dzīva? es prasu Hildijai. Troksnis nogalina sievietes. Visas sievietes.

Hildija ar Tamu saskatās, un es dzirdu, nē, es jūtu, kā Tams kaut ko apspiež savā Troksnī.

- Nenogalina vis, puišel Tod, Hildija saka mazliet par daudz sirsnīgi. Tieši šiten to es stāstīju tavējai draudzenītei Violai. Viņa i' drošībā.

- Drošībā? Kā viņa var būt drošībā?

- Sievietes ir imūnas, Tams izsper. Laimīgās!

- Nav vis! es saku nu jau skaļāk. Nē, viņas nav vis! Visas Prentistaunas sievietes saķēra Trokšņa bacili, un viņas visas no tā nomira. Mana mamma no tā nomira! Varbūt tas vīruss, ko ēnkāji uzlaida mums, bija stiprāks, bet…

- Tod, puikiņ… Tams apliek roku man ap pleciem, lai mani apklusinātu.

Es nokratu viņa roku, bet nezinu, ko teikt. Viola nav bildusi ne vārda, tāpēc es paskatos uz viņu. Meitene izvairās no mana skatiena. Es zinu to, ko zinu, saku, lai gan tā ir tikai daļa bēdas.

Kā tā var būt patiesība?

Kā tā var būt patiesība?

Tams un Hildija atkal saskatās. Es ielūkojos Tama Troksnī, bet viņš tikpat prasmīgi kā citi vīrieši prot paslēpt savas domas, kad kāds sāk pārāk par tām interesēties. Es redzu tikai viņa labestību.

- Prentistaunai i' baisa vēsture, puišel, viņš saka. Tur daudz kas nogāja greizi.

- Tu maldies, es saku, bet mana balss skan nepārliecinoši, kad mēģinu apgalvot, ka viņš maldās.

- Šī nav īstā viet' kašķiem, Tod, Hildija saka, noglāstot Violai plecu, un meitene nepretojas. Jums vajadzētum paēst un pagulēt. Vi saka jūs teju nemaz neesot gulējuš', bet nogājuš' pulka jūdžu gan. Viss rādīsies labāk, kad būsiet paēduš' un atpūtušies.

- Bet vai viņai ir droši atrasties manā klātbūtnē? es jautāju, apzināti neskatoties uz "Vi".

- Nu… viņa noteikti nesaķers tavējo Troksn', Hildija saka, plati pasmaidot. Kādu citu drošīb' viņa var no tevis cerēt, to mēs zinās tikai tad, kad iepazīs tevi labāk.

Es vēlos, kaut sievietei būtu taisnība, bet vienlaikus gribu teikt, ka viņa maldās, tāpēc nesaku neko.

- Nu tak, Tams ierosina, pārtraucot klusumu. Ies ka mēs visi un padzīros!

- Nē! es izsaucos, atkal visu atceroties. Mums nav laika dzīrot. Paskatos uz Violu. Mums dzenas pakaļ, ja nu esi to aizmirsusi. Cilvēki, kam mūsu labklājība nerūp. Es paskatos uz Hildiju. Esmu pārliecināts, ka jūsu dzīres noteikti būtu labas, bet…

- Tod, puišel, Hildija iesāk.

- Es neesmu nekāds puišels! es atcērtu.

Hildija sakniebj lūpas, un smaida tikai viņas acis. Tod, puišel, viņa saka vēlreiz, šoreiz mazliet klusāk. Neviens virs no tās upes puses nekad nespers kāj' šaipusē, saproti?

- Tieši tā, Tams saka.

Es skatos no viena uz otru. Bet…

- Es šo tiltu sargāju jau vairāk nekā desmit gadus, puišel, Hildija saka, un daudzus gadus pirms tam esmu to vērojus'. Man patīk vērot, kas nāk. Viņa paskatās uz Violu. Neviens nekad nav šurpum nācis. Jūs i' drošībā.

- Jā, Tams piekrīt, šūpojoties uz papēžiem.

- Bet, es atkal iesāku, taču Hildija neļauj man pabeigt.

- Laiks padzīrot!

Un tas arī viss. Viola joprojām uz mani neskatās, joprojām ir sakrustojusi rokas uz krūtīm, bet Hildija jau ir paņēmusi viņu zem elkoņa un ved prom. Esmu palicis ar Tamu, kas gaida, kad kustēšos. Nevaru teikt, ka baigi gribētu kaut kur iet, bet visi pārējie iet, tā ka man arī jāiet. Mēs dodamies tālāk pa Tama un Hildijas mazo taciņu, Tams pļāpā, sataisot tik daudz Trokšņa kā vesela pilsēta.

- Hildija saka, tu esot uzspēris gaisā mūs' tiltu, viņš saka.

- Manu tiltu, Hildija mums priekšā izlabo.

- Viņa to patiešām uzcēl', Tams man paskaidro. Lai gan veselu mūžību neviens nebij' to lietoj's.

- Neviens? es jautāju, uz mirkli aizdomājoties par visiem tiem vīriem, kas pazuda no Prentistaunas, visiem tiem, kas aizgāja, kamēr es augu. Neviens no viņiem nebija ticis tik tālu.

- Šitenais tilts bij īsts inženierijas meistarstiķis, Tams turpina, it kā nebūtu dzirdējis mani, un varbūt patiešām nebija dzirdējis, ņemot vērā to, cik skaļi viņš runā. Žēl, ka tas i' pagalam.

- Mums nebija izvēles, es saku.

- Izvēle i' vienumēr, puiškan, bet no tā, ko es dzirdēj', jūsu izvēle bij' pareizā.

Mēs brīdi soļojam klusi. Tu skaidri zini, ka esam drošībā? es jautāju.

- Nu, tu nekad nevar' būt īsti drošs, viņš saka. Bet Hildijai i' taisnība. Tams pasmaida, manuprāt, nedaudz skumji. Ir kauc kas vairāk par nodeguš' tilt', kas paturēs tos vīrus otrā upes pusē.

Es mēģinu nolasīt vīra Troksni, lai redzētu, vai viņš saka taisnību, bet tas ir tik mirdzošs un tīrs, un spožs, un silts, ka viss, ko vien vēlies, tajā varētu būt tiesa.

Tas nemaz nelīdzinās Prentistaunas vīriešiem.

- Es nesaprotu, saku, joprojām prātojot par šīm atšķirībām. Tam noteikti jābūt citam Trokšņa mikrobam.

- Manējs Troksnis skan citādi nekā tavējs? Tams jautā patiešām ieinteresēts.

Es palūkojos uz viņu un mirkli ieklausos. -flildļja un Trentistauna, un Vistas un aitas, un kolonisti un caura pīpe, un Hildija.

- Tu daudz domā par savu sievu.

- Viņa ir mana vadzvaigzne, puiškan. Būtu pazaudējis sevi tanī Troksnī, ja viņa nebūtum mani izglābus'.

- Kā? es jautāju, prātojot, par ko gan viņš runā. Vai tu cīnījies karā?

Tas viņu aptur. Tama Troksnis kļūst pelēks un neizteiksmīgs kā apmākusies diena, un es neko vairs nespēju nolasīt.

- Es cīnījos, mazais, viņš saka. Bet karš nav vis īstā tēm', par ko runāt skaistā, saulainā dienā.

- Kāpēc ne?

- Es lūdzu visus savus dievus, lai tu to nekad neuzzinātu. Tams uzliek roku man uz pleca. Šoreiz es to nenokratu.

- Kā tev tas izdodas? es jautāju.

- Kas ta'?

- Padarīt savu Troksni tik līdzenu, ka es to nevaru nolasīt.

Viņš pasmaida. Gadiem ilgi es i' mācījies noslēpt savas dom's no tās vecās sievas.

- Akurāt tāpēc es tās tik labi prot nolasīt, Hildija uzsauc. Viņš labāk iemācās noslēpt, es labāk iemācos atrast.

Viņi atkal kopā iesmejas. Es mēģinu izteiksmīgi pabolīt acis, lai Viola noprastu, ko es par tiem abiem domāju, bet viņa uz mani neskatās, un es vairs nemēģinu.

Mēs nokāpjam no takas klinšainā posma, nogriežamies ap nelielu

pakalnu, un pēkšņi mums priekšā paveras ferma; tās pakalnos plešas labības lauki, kāpostu lauki un pļavas, kur ganās aitas.

- Sveikas, aitas! Tams uzsauc.
- Aitas! blēj aitas.

Pirmā mūsu ceļā ir liela koka kūts, tā izskatās tikpat ūdensdroša un stipra kā tilts, it kā vajadzības gadījumā varētu pastāvēt mūžīgi.

-Ja vien jūs to neuzspridzinās, Hildija saka, joprojām smejoties.

- Gribētu gan redzēt, Tams jautri atsaucas.

Es jau sāku mazliet nogurt no tā, ka viņi par visu smejas.

Tad mēs nonākam pie mājas, kas ir pavisam atšķirīga. lā ir metāla, izskatās līdzīga mūsu benzīna uzpildes stacijai un baznīcai, tikai ne tik nolaista. Daļa mājas spīd un laistās un paceļas pret debesīm kā piepūsta bura, tai ir skurstenis, kas izlokās augšup, saliecoties un izklepojot dūmus. Otra mājas daļa ir celta no koka, tā ir tikpat stingri būvēta kā kūts, bet izlocīta kā…

- Spārni, es saku.
- Spām', tieši tā, Tams saka. Un kam tie spārn' pieder?

Es paskatos vēlreiz. Visa māja izskatās kā tāds putns: skurstenis kā kakls un galva, spožais metāls kā krūtis un koka daļa kā spārni, kas stiepjas atpakaļ, it kā putns būtu nolaidies uz ūdens.

- Tas ir gulbis, puiškan, saka Tams.
- Kas?
- Gulbis.
- Kas ir gulbis? es jautāju, lūkojoties uz māju.

Viņa Troksnī uz bridi pavīd apjukums, un tad es sajūtu
nelielu skumju uzplūdu, paskatos uz viņu un jautāju: Kas noticis?

- Nekas, mazais, viņš saka. Tikai senas atmiņas.

Viola un Hildija joprojām ir mums priekšā; Violas acis ir plati ieplestas un mute pavērta kā zivij uz sauszemes.

- Ko es tev teic'? Hildija jautā.

Viola pieskrien pie žoga. Viņa skatās uz māju, nopēta visu metālu no augšas uz leju, no vienas puses līdz otrai. Es arī nostājos viņai blakus un skatos. Sākumā ir grūti izdomāt, ko teikt (aizveries).

- Tas esot gulbis, es beidzot saku. Lai arī kas tas būtu.

Viņa mani ignorē un vēršas pie Hildijas. Vai tā ir Ekspansija Trīs 500?

- Kas?
- Daudz vecāka, Vi, bērniņ, Hildija saka. ŠI ir Eks Trīs 200.
- Mums jau bija Eks Septiņi, Viola saka.
- Nav nekāds brīnums, Hildija novelk.
- Par ko, pie velna, jūs runājat? es izsaucos. Kāda ellē Ekspansija?
- Aitas! dzirdu Mančiju tālumā rejam.
- Mūsu kosmosa kuģis, Hildija saka, izklausoties pārsteigta, ka

es nezinu. Ekspansija, Trešā klase, 200. sērija.

Es skatos uz viņiem visiem. Tama Troksnī var redzēt lidojošu kosmosa kuģi, tā korpuss atgādina mājas priekšgalu.

- Ak jā, es saku, mēģinot to pateikt tā, it kā jau iepriekš būtu visu zinājis. Jūs uzbūvējāt mājas no pirmajiem izejmateriāliem, kas bija pa rokai.

- Tieš' tā, puiškan, Tams saka. Un padarījām tās par mākslas darbiem, kam nu bij' tādas prasmes.

- Kam nu bij' sieva inženiere, kas spēj' izdomāt to, lai tava stulbā skulptūr' nesagāžas, Hildija saka.

- Kā tu to visu zini? es jautāju Violai.

Viņas skatiens ir pievērsts zemei, viņa izvairās skatīties man acīs.

- Tev nevajag… es saku, bet tad apklustu.

Jo es saprotu.

Tagad es saprotu!

Protams, par vēlu, kā jau parasti, bet es saprotu.

- Tu esi pārceļotāja, es saku. Tu esi no jaunajiem ieceļotājiem.

Viņa neskatās uz mani un parausta plecus.

- Tomēr tas kosmosa kuģis, ar kuru jūs nogāzāties, es saku, ir pārāk mazs, lai būtu pārceļotāju kuģis.

- Tas bija tikai izlūks. Manas mājas ir uz Ekspansijas Septiņi.

Viņa paskatās uz Hildiju un Tamu, kas klusē. Tama Troksnis ir spožs un ziņkārīgs. No Hildijas es neko nevaru nolasīt. Tomēr rādās, ka viņa ir to zinājusi, bet es ne, ka Viola ir viņai pateikusi, bet man ne, un, pat ja es nekad neesmu viņai to jautājis, tomēr sirdi paliek rūgtums.

Paskatos debesīs.

- Tas ir kaut kur tur, vai ne? es saku. Tava Ekspansija Septiņi.

Viola pamāj.

- Jūs vedāt jaunus pārceļotājus. Uz Jauno pasauli pārceļas vēl vairāk cilvēku.

- Kad mēs avarējām, saikne pārtrūka, Viola saka. Es vairs nevaru ar viņiem sazināties. Nav nekādas iespējas brīdināt, lai viņi neierodas. Viņa paskatās uz mums. Jums viņi jābrīdina.

- Tas nevar būt, es saku. Nevar būt.

Viola saviebjas un uzrauc uzacis. Kāpēc ne?

- Kas nevar būt? Tams jautā.

- Cik daudzi? es jautāju, joprojām lūkojoties uz Violu, jūtot, kā pasaule uz visiem laikiem mainās. Cik daudz pārceļotāju ierodas?

Viola dziļi ieelpo, pirms atbild, un es varu derēt, ka to viņa Hildijai vēl nav pateikusi.

- Tūkstošiem, viņa saka. Tūkstošiem.

16. nodaļa Šonakt nevarēs attaisnoties

VIŅU TE NEBŪS vēl pulka mēnešu, Hildija saka, pasniedzot man vēl vienu porciju maltas gaļas. Mēs ar Violu esam tā piestūķējuši muti, ka Hildija un Tams runā teju vieni paši.

Runājas.

- Kuģošana kosmos' kuģī nav tāda, kā rāda video, Tams saka, mērcei tekot bārdā. Paiet pulka gadu, lai kauc kur nokļūtu. Sešdesmit četri gadi, lai nokļūtu no Vecās pasaules Jaunajā.

- Sešdesmit četri gadi? es izsaucos, un man no mutes izkrīt ēdiena gabaliņi.

Tams pamāj. Lielākoties tu i' sasaldēts, laiks rit tev garām nu, ja tu pa to laiku neatstiep pekas.

Es pagriežos pret Violu. Tev ir sešdesmit četri gadi?

- Sešdesmit četri pēc Vecās pasaules, Tams saka, piesitot ar pirkstiem pie galda, it kā kaut ko skaitītu. Un tas būtum… cik? Piecdesmit astoņi vai piecdesmit deviņi gadi Jaunajā pasaulē.

Bet Viola pašūpo galvu. Es piedzimu uz kuģa. Nekad neesmu bijusi iemidzināta.

- Tad vai nu tava memme, vai paps bij aprūpētāji, Hildija saka, nolaužot gabaliņu no rāceņa un paskaidrojot man: Vieni no šamējiem, kas paliek nomodā un stūrē.

- Tas bija mans tētis, Viola saka. Un pirms tam viņa māte, un vēl iepriekš vectētiņš.

- Pag, es izsaucos. Man, kā parasti, lēni pielec. Tātad ja mēs esam pavadījuši Jaunajā pasaulē kādus divdesmit gadus…

- Divdesmit trīs, Tams saka. Šķiet, ka ilgāk.

Es palūkojos apkārt un saprotu, ka visi brīnās par manu izbrīnu. Bet kāpēc? es jautāju. Kāpēc ierasties, ja tu pat nezini, kas tevi te sagaida?

- Jo vieta, no kurienes tu aizbrauc, nav tā vērt', lai tur paliktu vēl ilgāk, Tams saka. Jo tā vieta, kuru tu pamet, ir tik pulka sliktāk', ka tev jādodas prom.

- Vecā pasaule ir piemēslot', vardarbīg' un pārapdzīvot', Hildija saka, noslaukot seju ar salveti, tā draud izjukt pa vīlēm. Cilvēki ienīst cits citu un grib cits citu nogalināt, un neviens nav laimīgs, kamērt nav padarījis visus nelaimīgus. Vismaz tā bij' toreiz.

- Es nezinu, Viola saka. Nekad neesmu to redzējusi. Mana mamma un tētis… Viņa apklust.

Bet es joprojām domāju par to, kā ir piedzimt kosmosa kuģī, visīstākajā kosmosa kuģī. Būt uzraugam, lidot gar zvaigznēm, ceļot, kurp vien vēlies, nevis dzīvot uz kaut kādas pretīgas planētas, kas nevēlas, lai tu te dzīvotu. Tad taču tu vari doties, kurp vien vēlies! Ja

viena vieta neder, vari aizlidot uz citu. Šitāda brīvība! Vai visā pasaulē ir kas labāks par tādu dzīvi?

Es nepamanu, ka pie galda iestājies klusums. Hildija atkal noglāsta Violai plecu, un es redzu, ka Violas acis ir asaru pilnas un viņa atkal šūpojas uz priekšu un atpakaļ.

- Kas? es saku. Kas atkal noticis?

Viola tikai sarauc pieri.

- Kas? es nesaprotu.

- Manuprāt, ir gana runāt par Violas memmi un papu, Hildija maigi saka. Man domāt, ka mazajiem ir laiks doties pie miera.

- Bet vēl nav vēls, es saku, paskatoties pa logu. Saule vēl negrasās rietēt. Mums jāiet uz apmetni.

- Apmetni sauc Tālteka, Hildija saka, un rīt no rīta mēs jūs turp aizvedīs'.

- Bet tie vīri…

- Es te gādāj' par drošīb' vēl pirms tavas dzimšanas, puišel, Hildija saka stingri, tomēr laipni. Es spēju tikt galā ar visu, kas nāk man priekšā.

Neko neatbildu, un Hildija ignorē to, ko mans Troksnis saka par šo paziņojumu.

- Vai drīkst jautāt, kādas darīšanas jumsim i' Tāltekā? Tams jautā, graužot kukurūzas vālīti, un viņa vārdi neskan tik ziņkārīgi kā Troksnis.

- Mums tur vienkārši jānokļūst, es saku.

- Abiem?

Es paskatos uz Violu. Meitene vairs neraud, bet viņas seja ir pietūkuši. Es neatbildu uz Tama jautājumu.

- Nu, tur vienmēr ir pulka darb', Hildija bilst, pieceļoties kājās un paņemot savu šķīvi. Ja nu to jūs meklē. Augļu dārzos vienumēr vajag palīgus.

Tams pieceļas un novāc galdu, ienesot traukus virtuvē un atstājot mūs ar Violu vienus pašus. Mēs dzirdam, kā viņi tur klusi sarunājas, un Troksnis bloķē pietiekami daudz, lai mēs nevarētu saprast, par ko ir runa.

- Vai tu tiešām domā, ka mums te vajadzētu palikt visu nakti? es klusi jautāju.

Bet Viola atbild ar tik niknu čukstu, it kā es nemaz nebūtu uzdevis jautājumu. Tas, ka manas domas un jūtas netiek nepārtraukti izrādītas visai pasaulei, nenozīmē, ka man tādu nav.

Es pārsteigts pagriežos pret viņu. Ko?

Viola turpina tikpat kareivīgi: Katru reizi, kad tu nodomā ak, viņa jau ir tik tukša un viņai galvā jau patiesībā nekas nenotiek vai varbūt es varētu pamest viņu pie šiem abiem, es to dzirdu, skaidrs? Es dzirdu visu, ko tu domā, saproti? Un es saprotu vairāk, nekā vēlētos.

- Vai tiešām? es čukstu, lai gan mans Troksnis nemaz nečūkst. Katru reizi, kad tu kaut ko nodomā, kaut ko jūti vai tev ienāk prātā kaut kas muļķīgs, es to nedzirdu, tad kā gan lai es par tevi kaut ko vispār uzzinu, ko? Kā lai es zinu, kas ar tevi notiek, ja tu visu paturi noslēpumā?

- Es neko neturu noslēpumā, meitene runā caur sakostiem zobiem. Es vienkārši esmu normāla.

- Šeit tas nav normāli, Vi.

- Un kā tu to zini? Es dzirdu, ka tu brīnies teju par visu, ko viņi saka. Vai tad tur, no kurienes tu nāc, nebija skolu? Vai tad tu neko nemācījies?

- Vēsture nav tik svarīga, ja mēģini izdzīvot, es teju izspļauju šos vārdus.

- Patiesībā tieši tad vēsture i' ļoti svarīg', Hildija saka, nostājoties galda galā. Un, ja šis dumais kašķis starp jumsīm i' gana labs pierādījums, ka jūs abi i' noguruš', tad jūs i' jau pārlieku noguruš'. Nākait nu.

Mēs ar Violu nikni paglūnam viens uz otru, taču pieceļamies un sekojam Hildijai uz viesistabu.

- Tod! Mančijs stūrī norūc, nemaz nepaceļot skatienu no aitas kaula, ko Tams viņam ir iedevis.

- Mēs sen nav izmantojuš' viesistabu tās patiesiem mērķiem, Hildija saka. Jums būs jāiekārtojas uz kušetēm.

Mēs palīdzam uzklāt gultas, Viola joprojām ir saraukusi pieri, mans Troksnis sarkani dūc.

- Un tagad, Hildija saka, kad esam beiguši, atvainojieties viens otram!

- Ko? Viola izsaucas. Kāpēc?

- Man nešķiet, ka tā būtu tava darīšana, es saku.

- Nekad nevajag iet gulēt, pirms nav izllguš', Hildija saka, iespiedusi rokas sānos. Viņa izskatās tā, it kā nemaz nedomātu kustēties; lai tikai kāds pamēģina viņu pastumt malā! Vismaz tad, ja gribat palikt draugi.

Mēs ar Violu neatbildam.

- Viņš izglāba tev dzlvīb'? Hildija jautā Violai.

Viola nodur acis un tad nomurmina: Jā.

- Tieši tā, izglābu, es apliecinu.

- Un viņa izglāba tev dzlvīb' pie tā tilta, va' ne? Hildija prasa.

Ak vai.

- Jā, Hildija novelk. Ak vai. Vai jūs nedomā, ka tas kauc ko nozīmē?

Mēs joprojām neko nesakām.

Hildija nopūšas. Labs i'. Laikam jau divi sīkie, kas teju teju būs pieauguš', var paši izskaidroties. Viņa aiziet, pat nepateikuši

arlabunakti.

Es uzgriežu muguru Violai, un viņa uzgriež muguru man. Es novelku kurpes un palienu zem segas uz vienas no Hildijas kušetēm, kas tas pats dīvāns vien ir. Viola rīkojas tāpat. Mančijs uzlec uz manas kušetes un saritinās man pie kājām.

Istabā ir pavisam kluss, ja neskaita manu Troksni un uguns sprakšķus, kas atskan no kamīna. Ārā tik tikko iestājusies krēsla, bet dūnu spilveni, mīkstās segas un kamīna siltums liek pavisam drīz aizdarīt acis.

- Tod? Viola saka no sava dīvāna otrā pusē istabai.

Es iznirstu no patīkamās snaudas. Kas ir?

Mirkli viņa neko nesaka, un es nospriežu, ka viņa laikam mēģina izdomāt, kā atvainoties.

Bet nē.

- Kas tev saskaņā ar to grāmatu jādara, kad nokļūsi Tāltekā?

Mans Troksnis kļūst sarkanāks. Tā nav tava darīšana, es atcērtu. Tas ir mans īpašums, domāts man.

- Atceries, kad mežā parādīji man karti? viņa jautā. Un teici, ka mums jānokļūst tajā apmetnē? Atceries, kas bija rakstīts zemāk?

- Protams.

- Kas tur bija rakstīts?

Violas balsī neskan ķircināšanās, vismaz es to nedzirdu, bet tā taču tam jābūt, vai ne? Viņa mani velk uz zoba!

- Vienkārši ej gulēt, labi? es saku.

- Tur bija rakstīts Tālteka, viņa saka. Tās vietas nosaukums, kurp mēs dodamies.

- Aizveries, mans Troksnis atkal dūc.

- Nav nekāds kauns, ja nemāki…

- Es teicu aizveries!

- Es tev varētu palīdzēt…

Strauji pielecu kājās, ar blīkšķi nogāžot Mančiju zemē. Paķeru savas segas un spilvenu zem rokas un aizčāpoju uz istabu, kurā mēs vakariņojām. Nosviežu gultas drēbes zemē un apguļos tālāk no Violas un viņas bezjēdzīgā, naidīgā klusuma.

Mančijs paliek pie meitenes. Tipiski.

Es aizveru acis, bet veselu mūžību nevaru aizmigt.

Līdz, šķiet, iemiegu.

Jo pēkšņi es atrodos uz takas, reizē ari purvā un ari pilsētā, un ari mūsu fermā, un tur ir Bens un Kiliāns, un Viola, un viņi visi jautā: "Ko tu te dari, Tod?" un Mančijs rej: "Tod! Tod!" Bens saķer mani aiz rokas, lai vestu prom, un Kiliāns ir aplicis man roku ap pleciem, lai palīdzētu kāpt augšup pa taku. Viola pie mūsu fermas durvīm ir aizdedzinājusi ugunskura kastīti, un mērs zirga mugurā iejāj pa parādes durvīm un saplacina Violu, un tad Benam aiz muguras parādās kroksis ar Arona

seju, un es kliedzu: "Nē!" un…

Un esmu pielēcis sēdus, esmu nosvīdis, un mana sirds neprātīgi sitas, un esmu gatavs tam, ka manā priekšā stāvēs mērs un Arons.

Bet tur ir tikai Hildija, kas noprasa: Ko tu, pie vella, te dar'? Viņa stāv durvīs, un rīta saule, kas Hildiju apspīd, ir tik spoža, ka es paceļu roku, lai pasargātu acis.

- Te bija ērtāk, es nomurminu, sirdij joprojām dauzoties.
- Ak šitā, viņa saka, lasot manu tikko pamodušos Troksni. Brokasts galdā.

Ceptas gaļas smarža pamodina Violu un Mančiju. Es izlaižu Mančiju ārā nokārtoties, bet ar Violu mēs nesveicināmies. Tams ienāk, kad jau esam ķērušies pie ēšanas, laikam viņš bijis ārā un barojis aitas. Es darītu to pašu, ja būtu mājās.

Mājās, es nodomāju.

Lai nu paliek.

- Snīpi gaisā, puiškan! Tams saka, noliekot man priekšā kafijas krūzi. Es dzeru kafiju, nepaceļot skatienu.
- Kāds laukā ir manīts? es jautāju.
- Ne čiku, ne grabu, Tams atteic. Un diena tik smuka!

Es paraugos uz Violu, bet viņa nepaceļ skatienu. Patiesībā mēs ne reizi nesarunājāmies ne pie brokastu galda, ne mazgājoties, ne pārģērbjoties vai krāmējot somas.

- Labu veiksmi, Tams saka, kad mēs ar Hildiju gatavojamies doties uz Tālteku. Tas i' tik lab', ka divi ļautiņ', kam nav neviena šajā pasaulē, top labi draug'.

Mēs neko neatbildam.

- Ejam, mazie, Hildija saka. Nav ko vilkt garumā.

Mēs atgriežamies uz taciņas, kas pēc laika sasniedz ceļu;

tas, visticamāk, ved uz tiltu. Kādreiz tas bij' galvenais ceļš no Tāltekas uz Prentistaun', Hildija saka, uzmetot plecos savu nesamo. Jebšu uz Ņūelizabetu, kā to tanīs laikos sauca.

- Kā sauca? es pārprasu.
- Prentistaun' kādreiz sauca par Ņūelizabetu, viņa saka.
- Nesauca vis, es atcērtu, saraucot pieri.

Hildija tikpat pārsteigta raugās uz mani. Vai tiešām? Tad es būšu alojusies.

- Noteikti, es saku, uzmanīgi viņu vērojot.

Viola neticīgi nošņaukājas. Es veltu viņai nosodošu skatienu.

- Vai mums tur būs kāda vieta, kur apmesties? viņa jautā Hildijai, ignorējot mani.
- Es aizvedīšu jūs pie savas māsas, Hildija saka. Jumsim laikam vienumēr bijis pašiem par sevi jāatbild, va' ne?
- Līdz šim ne, Viola klusi atbild, un es dzirdu tieši tos pašus vārdus izskanam savā Troksnī, tāpēc abi paceļam skatienu un nejauši

ieskatāmies viens otram acīs.

Mēs gandrīz pasmaidām. Bet tikai gandrīz.

Un tad mēs saklausām Troksni.

- Ak jā, Hildija saka, to izdzirdējusi. Tāltek'.

Ceļš mūs aizved uz nelielu ieleju.

Un te nu tā ir.

Otra apmetne. Tā apmetne, kurai it kā vispār nevajadzēja pastāvēt.

Bens gribēja, lai mēs nokļūstam tur. Tur mēs būtu drošībā.

Pirmais, ko pamanu: ceļš vijas lejup cauri augļu dārziem. Tur ir kārtīgas labi koptu augļu koku rindas, tur ir taciņas un apūdeņošanas sistēmas, kas sūknē ūdeni no pietekas ielejā. Pieteka ir rāma un mierīga un lēnām zogas caur apmetni, lai satiktos ar lielo upi.

Un visur ir vīrieši un sievietes.

Lielākā daļa ir izklīduši pa augļu dārziem un tur strādā, apjozuši darba priekšautus; visiem vīriešiem mugurā ir krekli ar garām piedurknēm, visām sievietēm gari svārki. Ļaudis ar mačetēm griež no kokiem čiekuriem līdzīgus augļus, nes grozus, darbojas ar apūdeņošanas šļūtenēm un tā tālāk.

Vīrieši un sievietes, sievietes un vīrieši.

Izskatās, ka te ir daži duči vīriešu; man šķiet, ka to ir mazāk nekā Prentistaunā.

Kas zina, cik te ir sieviešu.

Sievietes, kas dzīvo pavisam citā vietā.

Troksnis (un klusums) no viņiem paceļas kā migla.

PiVus, lūdzu, un Manuprāt, ir tā, un Tpilnīˆas muļķības, un Vitja varētu teikt jā, un Viˆa varētu teikt nē, un Jfa tas darbs Vienreiz beigsies, es Vienmēr Varu, un tā tālāk, un tam nekad nav beigu, āmen.

Es apstājos uz ceļa pavērtu muti vēl neesmu gatavs turp doties.

Jo, godīgi sakot, tas ir savādi.

Te viss ir nu, es nezinu tik mierīgsl It kā viņi vienkārši sarunātos. Te nav nekādu kaitinošu vai aizvainojošu piezīmju.

Un neviens ne pēc kā neilgojas.

Es nekur nedzirdu un nejūtu neviena cilvēka izmisīgās ilgas.

- Pie velna, mēs vairs neesam Prentistaunā, es klusi saku Mančijam.

Pēc mirkļa jau dzirdu Prentistauna?, kas atplūst no tuvākā lauka.

Un tad es to dzirdu vairākās vietās vienlaikus. Prentistauna? un Prentistauna?, un tad pamanu, ka vīrieši tuvākajā augļu dārzā vairs neplūc augļus. Viņi ir piecēlušies kājās. Viņi lūkojas uz mums.

- Nu tak, Hildija saka, ies tik tālāk. Šie vienkārši ir ziņkārīgi.

Vārds Prentistauna skrien pāri laukiem kā uguns pakulās. Mančijs piespiežas tuvāk. Visi mūs vēro, kad ejam tālāk pa ceļu. Pat Viola pienāk tuvāk, lai mēs veidotu ciešāku grupiņu.

- Neuztraucas, Hildija saka. Te būs daudz ļautiņu, kas gribēs mūs redzēt…

Viņa apklust, teikumu nepabeigusi.

Mums priekšā uz takas nostājas vīrietis.

Viņa seja nemaz neizskatās draudzīga.

- Prentistauna? viņš izgrūž, un viņa Troksnis kļūst netīkami sarkans un straujš.

- Labrīt, Metjū, Hildija saka, es tikai…

- Prentistauna, vīrietis atkārto; tas nav jautājums, un viņš neskatās uz Hildiju.

Viņš skatās uz mani.

- Jūs neesat te gaidīti, viņš saka. It nemaz.

Un viņam rokā ir lielākā mačete, kādu es jebkad esmu redzējis.

17. nodaļa Sadursme augļu dārzā

MANA ROKA AIZSLĪD aiz muguras, kur droši piesprādzēts nazis.

- Lai paliek, Tod, Hildija saka, nenolaižot skatienu no vīrieša. Tas neies krastā.

- Ko tu iedomājies, atvedot šamējos uz ciematu, Hildij? vīrietis jautā, paceļot roku ar mačeti. Viņš joprojām lūkojas manī, un viņa jautājumā ir pārsteigums un…

Vai tiešām sāpes?

- Esmu atvedus' nomaldījušos puišel' un meitēn', Hildija saka. Paej malā, Metjū!

- Es nekur neredzu puišeli, Metjū saka, un viņa acis iedegas. Vīrietis ir ļoti garš, viņam ir plati pleci kā vērsim un šaura piere, kurā skaidri vīd apjukums, bet tajā nav redzams smalkums vai pacietība. Viņš izskatās pēc staigājoša un runājoša negaisa mākoņa. Es te redzu tikai vienu Prentistaunas vīru. Prentistaunas vīru, kura Prentistaunas Troksnī redzami visi Prentistaunas netikumi.

- Tu nesaredzi skaidri, Hildija saka. Ieskaties tuvāk.

Metjū Troksnis jau spiežas man virsū, tas iespiežas

manās domās, mēģina tur izbrīvēt sev vietu. Tas ir nikns un jautājošs Troksnis, tas ir kā uguns, tik nelīdzsvarots, ka es no tā nevaru noslēpt nenieka.

- Tu zini, kāds ir likums, Hildij, viņš saka.

Likums?

- Likumi ir priekš vīriešiem, Hildija uzstāj, viņas balss joprojām ir mierīga, it kā mēs te stāvētu un pļāpātu par laiku. Vai tad viņa neredz, cik sarkans kļūst tā vīrieša Troksnis? Sarkanā nav īstā krāsa, ja gribi mierīgi papļāpāt. Šis te puišels nav nekāds vīrs.

- Man vēl ir jāgaida divdesmit astoņas dienas, neapdomājot saku.

- Šis cipars te neko nenozīmē, puika, Metjū norūc. Man vienalga, cik dienu tev vēl jāgaida.

- Nomierinies, Metjū, Hildija saka stingrāk, nekā es būtu domājis. Man par brīnumu, Metjū nikni pablenž uz viņu un pakāpjas malā. Viņš tak ari bēg no Prentistaunas, sieviete mazliet mierīgāk paskaidro. Viņš ir bēglis.

Metjū aizdomīgi nopēta Hildiju un tad mani, tomēr nolaiž mačeti zemāk. Mazliet zemāk.

- Tāpat kā tu kādreiz, Hildija viņam saka.

Ko?

- Tu esi no Prentistaunas? es izsperu.

Mačete uzšaujas gaisā, un Metjū sper soli uz priekšu pietiekami draudīgi, lai Mančijs sāktu rūkt: Atpakaļ! Atpakaļ! Atpakaļ!

- Es biju no Ņūelizabetas, Metjū caur sakostiem zobiem norūc. Es neesmu no Prentistaunas, puika, nekad neesmu bijis daļa no Prentistaunas, to ielāgo!

Tagad es redzu viņa Troksnī skaidrākus apveidus. Tur ir neiespējamas lietas, trakas lietas, tās uzpeld tik strauji, it kā viņš nespētu tās aizkavēt. Tur ir tādas ainas kā sliktākajos no sliktākajiem video, ko Hammara kungs mēdza rādīt lielākajiem un rupjākajiem pilsētas puikām, tādas, kurās šķita, ka cilvēki patiešām mirst, bet to jau nekad nevar skaidri zināt. Ainas un vārdi, un asinis, un kliedzieni un…

- Tūliņās izbeidz! Hildija uzsauc. Saņem sevi rokās, Metjū Lail! Saņem sevi rokās tūliņās!

Metjū Troksnis pēkšņi it kā noplok. Tas joprojām rāda niknumu, tas nav tik labi kontrolēts kā Tama Troksnis, bet ari ne tik mežonīgs kā Prentistaunas vīriem.

Tiklīdz es to nodomāju, Metjū atkal pacel mačeti. Šo vārdu mūsu pilsētā nepiemini, puika, viņš saka, ja vien tev ir kaut mazliet saprāta.

- Neviens nedraudēs maniem viesiem, kamērt vien es būs dzīva, Hildija saka, viņas balss ir skaļa un skaidra. Skaidrs?

Metjū paskatās uz sievieti, viņš nepamāj, nesaka jā, bet ir skaidrs, ka viņš saprot. Tomēr viņš nav laimīgs. Viņa Troksnis joprojām mani baksta un spiež, tas labprāt mani iekaustītu, ja varētu. Beidzot Metjū pievēršas Violai.

- Un kas tad mums ir te? viņš saka, ar mačeti norādot uz meiteni.

Tas notiek, iekams es saprotu, ko daru.

Vienā brīdī stāvu turpat aizmugurē un nākamajā jau esmu starp Metjū un Violu; man rokā ir nazis, un esmu to pavērsis pret uzbrucēju. Mans Troksnis mutuļo kā ūdenskritums, un es saku: Labāk atkāpies no viņas, turklāt ātri!

- Tod! Hildija izsaucas.

Un: Tod! Mančijs rūc.

Un: Tod! Viola sauc.

Bet tur nu es stāvu, izvilcis nazi, un mana sirds sitas tik strauji, it kā tā tikai tagad būtu sapratusi, ko es daru.

Bet es nevaru atkāpties.

Kā gan kaut kas tāds varēja gadīties?

- Dod tik man iemeslu, Prentistaunas zeņķi, Metjū saka, paceļot mačeti. Dod man vienu labu iemeslu…

- Pietiek! Hildija noskalda.

Un viņas balsī ieskanas kas tāds, kas liek pakļauties, it kā viņai piederētu vara, turklāt tik liela vara, ka Metjū mazliet saraujas. Viņš joprojām tur rokā mačeti, joprojām nikni raugās uz mani un Hildiju, viņa Troksnis trīs kā svaigi cirsta brūce.

Tad viņa seja mazliet sašķobās.

Un viņš sāk raudāt.

Nikni, izmisīgi mēģinot savaldīties, bet tur nu viņš stāv, liels kā vērsis, mačeti rokā, un raud.

Kaut ko tādu es nebiju gaidījis.

Hildijas balss kļūst mazliet pielaidīgāka. Noliec nazi, Tod, manu zēn.

Metjū nomet zemē mačeti, ar rokām aizsedz acis un šņukst, un vaid, un gaudo. Es paskatos uz Violu. Viņa raugās uz Metjū, acīmredzot tikpat izbrīnīta, cik es.

Es nolaižu nazi, bet nenolieku to. Vēl ne.

Metjū dziļi ievelk elpu, un viņa Troksnis ir sāpju un skumju pilns un dusmu pilns par to, ka viņš tik atklāti zaudējis paškontroli. Tam vajadzēja būt galā, viņš saka. Tam jau sen vajadzēja būt galā.

- Zinu, Hildija saka, pieejot pie vīrieša un saņemot viņa roku savējā.

- Kas te notiek? es jautāju.

- Neņem vērā, Tod, puisīt, Hildija saka. Prentistaunai ir skumja vēstur'.

- Tams teica to pašu, es saku. It kā es nezinātu.

Metjū palūkojas uz mani. Tu nenieka no tā visa nezini,

zeņķi, viņš saka, sakožot zobus.

- Pietiks, Hildija noskalda. Puika nav tavs ienaidnieks. Viņa nopietni palūkojas uz mani. Un tieši tamdēļ viņš tūlītās noliks nazi.

Es pāris reižu pagrozu nazi rokā, bet tad pastiepju roku aiz muguras un aizāķēju nazi aiz jostas. Metjū atkal nikni uz mani paglūn, bet sāk atkāpties, un es prātoju, kas gan īsti ir Hildija, ja vīrietis viņai šādi pakļaujas.

- Viņi abi ir nevainlg' kā jēriņ', Metjū, puisīt, Hildija saka.

- Neviens nav nevainīgs, Metjū rūgti nosaka, nikni nošņaukājas un atkal paceļ mačeti. Neviens.

Viņš pagriežas un neatskatoties dodas uz augļu dārzu.

Visi pārējie joprojām blenž uz mums.

- Darbs nestāv uz vietas, Hildija saka, vēršoties pie visiem klātesošajiem. Vēlāk būs gana laika satikties un sasveicināties.

Mēs ar Violu noskatāmies, kā strādnieki atgriežas pie augļu kokiem, groziem un citiem darbarīkiem; daži mūs joprojām vēro, bet lielākā daļa atkal ķeras pie darba.

- Vai tu šeit esi galvenā vai kā? es jautāju.

- Vai kā, Tod. Nāc, tu vēl nav redzējis pilsētu.

- Par kādu likumu viņš runāja?

- Garš stāsts, puišel, viņa saka. Pastāstīs vēlāk.

Ceļš, kas ir gana plats, lai pa to ietu, brauktu un jātu -

lai gan es līdz šim esmu redzējis tikai gājējus -, vijas lejup caur

daudziem augļu dārziem līdz pat mazajai ielejai.

- Kas tie par augļiem? Viola jautā, kad ceļu šķērso divas sievietes ar pilniem groziem, sievietes, kas mūs garāmejot kārtīgi nopēta.

- Cekulainie čiekuri, Hildija saka. Saldi kā cukurs, pilni ar vitamīniem.

- Nekad par tādiem neesmu dzirdējis, es novelku.

- Nē, Hildija piekrīt, tu noteikti nav. Es paskatos uz daudzajiem kokiem un mazo apmetni,

kurā nevarētu būt vairāk par piecdesmit cilvēkiem. Vai |us te no tā vien pārtiekat?

- Protams, nē, Hildija atteic. Mēs tirgojas ar citām •ipmetnēm.

Pārsteigums manā Troksnī ir tik milzīgs, ka Viola pat iesmejas.

- Tu taču nedomāj', ka Jaunajā pasaulē i' tikai divas apmetnes, va' ne? Hildija jautā.

- Nē, es saku, jūtot, ka piesarkstu. Bet mums mācīja, ka visas pārējās apmetnes karā tika nopostītas.

- Ahā, Hildija novelk, iekožot apakšlūpā; viņa pamāj, bet neko nesaka.

- Vai tas ir Patvērums? Viola klusi jautā.

- Kas ir Patvērums? es prasu.

- Apmetne, ar kuru jūs tirgojaties, Viola saka, neskatoties uz mani. Tu teici, ka tur ir zāles pret Troksni.

Hildija nicīgi nošņācās. Baumas un dumības.

- Vai Patvērums tiešām pastāv? es jautāju.

- Tā i' pirmā un lielākā no apmetnēm, Hildija saka. Jaunajā pasaulē tā i' kas līdzīgs lielpilsētai. Tā i' pulka jūdžu tālāk. Nav pa zobam tādiem zemniekiem kā mēs.

- Nekad neesmu par tādu dzirdējis, es spītīgi iebilstu.

Ne viena, ne otra neko neatbild, man šķiet, pieklājības dēļ. Viola nav uz mani paskatījusies kopš tā savādā atgadījuma ar mani, Metjū un nazi. Godīgi sakot, es pats nesaprotu, kas tobrīd īsti notika.

Tā nu mēs vienkārši ejam.

Tāltekā ir aptuveni septiņas mājas; apmetne ir mazāka par Prentistaunu, tomēr šīs mājas ir tik atšķirīgas, ka man šķiet esmu aizmaldījies prom no Jaunās pasaules un iekļuvis pavisam citā zemē.

Pirmā ēka, kurai ejam garām, ir maza akmens baznīciņa, skaista, gaiša un atvērta, tā nemaz nelīdzinās Arona tumšajai alai. Tālāk ir veikals, tam blakus mehāniķa darbnīca, lai gan es te vēl neesmu redzējis nevienu transportlīdzekli. Neesmu pat manījis nevienu mopēdu, pat salūzušu ne. Te ir kāda ēka, kas izskatās pēc saietu nama, un vēl kāda, kuras fasādē attēlotas čūskas pie zāļu kausa, un divas šķūnim līdzīgas ēkas, kas izskatās pēc noliktavām.

- Nekā liela, Hildija saka. Tomēr tās i' mūsu mājas.

- Ne jau tavas mājas, es iebilstu. Tu taču dzīvo ārpus ciemata.

- Tāpat kā lielākā daļa ļauž', Hildija atteic. Pat ja tu i' pie tā visa pieradis, i' pulka jaukāk, ka tavā mājā skan tikai tava tuvākā cilvēka Troksnis. Pilsēta i' mazbišķīt par skaļu.

Es ieklausos šajā skaļumā, bet tas nemaz nelīdzinās Prentistaunas vājprātam. Jā, arī Tāltekā ir Troksnis; te ir vīrieši, ap kuriem skan visādas bezjēdzīgas domas. iMoˆriezt, nogriezt, nogriezt, un es dotu septiņus par duci, un paklausies, kā tur dzied, tikai paklausies, un šonakt būs jāsalabo murds, un ViĶļš taču nokritīs, un tā tālāk, un tā joprojām. Tas viss skan tik nepiespiesti un mierīgi, ka liek man justies drošībā, vismaz salīdzinājumā ar to tumšo Troksni, pie kura esmu pieradis.

- Ak, dažreiz tas arī kļūst melns, Tod, puišel, Hildija saka. Vīrieši mēdz sadusmoties. Sievieši ar'.

- Daži teiktu, ka ir nepieklājīgi vienmēr noklausīties vīru Troksni, es saku, palūkojoties apkārt.

- Tiesa, puišel, Hildija pasmaida. Bet tu pats teici, ka vēl nav vīrs.

Mēs šķērsojam ciema galveno laukumu. Redzam te pastaigājamies vairākus vīriešus un sievietes; daži sveicina Hildiju, lielākā daļa tikai skatās.

Es blenžu pretī.

Ja labi ieklausās, var pateikt, kur pilsētā ir sievietes, l ikpat labi kā to, kur ir vīrieši. Viņas ir kā akmeņi, ko apskalo Troksnis, un, ja pierod pie tā, var viegli pateikt, kur ir klusums. Tas ir izkaisīts pa visu pilsētu, it kā te būtu desmitiem violu un hildiju, un varu derēt: ja es te apstātos un ieklausītos, varētu precīzi pateikt, cik katrā mājā ir sieviešu.

Un, kad viņas ir vienā pilsētā kopā ar vīriešiem, vai zināt ko?

Klusums nešķiet ne uz pusi tik vientulīgs.

Un tad es pamanu pavisam mazus cilvēciņus, kas mūs vēro krūma aizsegā.

Bērni.

Bērni, kas ir mazāki par mani, jaunāki par mani.

Pirmie bērni, kādus jebkad esmu redzējis.

Sieviete, kas nes grozu, pamana bērnus un sauc, lai tie pazūd. Viņa sarauc pieri, bet vienlaikus smaida, un bērni smiedamies aizskrien ap baznīcas stūri.

Es noskatos, kā viņi pazūd. Man viņu mazliet pietrūkst.

- Tu nāc? Hildija man uzsauc.

- Aha, es attraucu, joprojām lūkodamies pakaļ bērniem. Pagriežos un sekoju Hildijai, ik pa laikam atskatoties.

Bērni. īsti bērni. Te ir pietiekami droši bērniem, un es prātoju, vai Viola spētu šeit justies kā mājās kopā ar šiem šķietami jaukajiem

vīriešiem, visām šīm sievietēm un bērniem. Es domāju, vai viņa te justos drošībā, pat ja man pašam tas nekad nebūs lemts.

Laikam jau viņa iejustos.

Palūkojos uz Violu un pamanu, ka viņa novēršas.

Hildija ir mūs aizvedusi pie apmetnes tālākā nama. Tam ir augsti pakāpieni un karoga kārts, kuras galā plīvo karogs.

Es apstājos.

- Tā ir mēra māja, vai ne? jautāju.
- Mēra vietnieces, Hildija paskaidro, kāpjot augšā pa kāpnēm un skaļi rībinot uz koka pakāpieniem smagos zābakus. Viņa i* mana māsa.
- Un, re, ku' i' mana māsa, saka sieviete, kas atver durvis, jaunāka, apaļāka un nopietnāka Hildijas līdziniece.
- Fransij, Hildija sirsnīgi saka.
- Hildij, Fransija atņem.

Viņas pamāj viena otrai. Neapskaujas un nepaspiež roku, tikai pamāj ar galvu.

- Un kādas nepatikšanas tu atkal domā sarīkot manā ciematā? Fransija jautā, nopētot mūs.
- Ak tad tavā ciematā, ko? Hildija jautā, smaidot un savelkot uzacis. Viņa pagriežas pret mums. Kā jau teicu Metjū Lailam, tie tak i' tikai divi bērni, kas mūk no briesmām, meklējot patvērumu. Viņa atkal pievēršas māsai. Un, ja Tālteka nav patvērums, tad kas gan tā i', mašel?
- Es jau nerunā par šiem, Fransija saka, nopētot mūs, sakrustojusi rokas uz krūtīm. Es runā par armiju, kas šiem seko.

18. nodaļa Tālteka

ARMIJA? es pārjautāju, vēderam saraujoties čokurā. Izrādās, ari Viola jautā to pašu vienlaikus ar mani, bet šoreiz tas nemaz nešķiet smieklīgi.

- Kāda armija? Hildija sarauc pieri.
- No tālajiem laukiem nāk ziņas, ka otrpus upei pulcējas armija, Fransija saka. Vīri zirgu mugurā. Prentistaunas vīri.

Hildija sakniebj lūpas. Pieci vīri uz zirgiem, viņa saka, nevis armija. Mazs bariņš, kas atsūtīts pakaļ šamējiem bērneļiem.

Fransija neizskatās pārliecināta. Nekad neesmu redzējis tik cieši sakrustotas rokas.

- Un tilts, pa kuru šķērsot upi, ar' i' pagalam, Hildija turpina, tāpēc Tāltekā neviens tik drīz neieradīsies. Viņa paskatās uz mums. Armija, nudie', sieviete saka, pašūpojot galvu.
- Ja pastāv kāds drauds, māsa, Fransija iesāk, tad mans pienākums i'…

Hildija izbola acis. Nerunā ar mani par saviem pienākumiem, māsa, viņa saka, paejot garām Fransijai un

atverot mājas parādes durvis. Es taču pati tos izdomāj'. Bērni, nākait iekšā.

Mēs ar Violu nekustamies. Fransija mūs neuzaicina ienākt. Tod? Mančijs man pie kājām ierūcas.

Dziļi ievelku elpu un uzkāpju pa pakāpieniem. Labdien, kunge, es saku.

- Kundze, Viola no aizmugures čukst.
- Labdien, kundze, es saku, neļaujoties apmulsumam.
- Mani sauc Tods, un tā ir Viola. Fransijas rokas joprojām ir sakrustotas, it kā viņa piedalītos kaut kādās sacensībās.
- Tur patiešām bija tikai pieci vīri, es saku, lai gan vārds armija atskan manā Troksnī.
- Un man būtum tev jātic? Fransija saka. Puikam, kam dzenas pakaļ? Viņa paskatās uz Violu, kas joprojām stāv lejā pie kāpnēm. Es var' iedomāties, kāpēc tu muki.
- Ak, izbeidz takš vienreiz, Fransij, Hildija saka, joprojām turot durvis atvērtas.

Fransija pagriežas un raida Hildiju prom no durvīm.

- Es pati atbild' par ieeju savā mājā, man palīgus nevajag,
- Fransija saka un tad uzsauc mums: Nu tad nākait, ja esat nācēji.

Tā nu mēs iepazīstam Tāltekas viesmīlību. Ieejam iekšā. Fransija un Hildija ķildojas par to, vai Fransijai ir kāds stūrītis, kurā mēs varētu palikt, lai arī cik ilga šī palikšana būtu. Hildija ķīviņā uzvar, un

Fransija man un Violai parāda mazas blakusistabiņas mājas otrajā stāvā.

- Tavam sunim būs jāguļ laukā, Fransija saka.
- Bet viņš…
- Tas nebij' jautājums, Fransija saka, dodoties prom. Es izeju viņai līdzi kāpņu telpā. Sieviete neatskatoties

nokāpj lejup pa kāpnēm. Pēc brīža es atkal dzirdu, kā viņas ar Hildiju strīdas, tomēr mēģinot runāt klusu. Arī Viola iznāk no savas istabas, lai paklausītos. Mēs tur stāvam un sevi spriežam, ko darīt.

Ko tu domā? es jautāju.

Viņa neskatās uz mani. Tad, it kā pēkšņi būtu pieņēmusi lēmumu, pagriežas pret mani.

- Nezinu, meitene atbild. Un ko tu domā?

Paraustu plecus. Nešķiet, ka viņa ir pārāk priecīga par

inusu klātbūtni, es saku, tomēr pēc ilgāka laika atkal jutos drošībā. Jumts virs galvas un tā. Atkal paraustu plecus. Turklāt arī Bens gribēja, lai mēs te nokļūstam.

Tā ir taisnība, bet es vēl nesaprotu, vai man tā patīk.

Viola sakrusto rokas uz krūtīm gandrīz kā Fransija, tomēr pavisam citādi. Es saprotu, ko tu gribi teikt.

- Tad laikam lai tā arī paliek.
- Jā, Viola piekrīt. Lai paliek.

Mēs klausāmies, kā māsas strīdas.

- Tas, ko tu izdarīji… Viola iesāk.
- Tas bija muļķīgi, es aši saku. Negribu par to runāt.

Mana seja deg, tāpēc es ātri atgriežos savā istabiņā.

Stāvu un kožu lūpā. Izskatās, ka šī istaba piederējusi kādam vecam cilvēkam. Gaisā jūtama tāda dīvaina smaka, bet vismaz te ir gulta. Es pieeju pie somas un to atveru.

Palūkojos apkārt, lai pārliecinātos, ka man neviens nav sekojis, un izņemu grāmatu. Atveru karti, kur bultas rāda virzienu cauri purvam, uz upi un otrpus tai. Kartē nav tilta, bet ir atzīmēta apmetne. Zem tās parakstīts kāds vārds.

- Tēāel, es klusi lasu. Tēāelā tēkēa.

Laikam tā ir Tālteka.

Es skaļi izelpoju, paskatoties uz tekstu otrpus kartei. Norāde Tev jābrīdina viņi (protams, nu, protams, aizveries) joprojām ir pašā lapas apakšā. Kā jau Viola bija jautājusi kas jābrīdina? Tālteka? Hildija?

- Par ko jābrīdina? es murminu pie sevis. Šķirstu grāmatu, un tur ir daudz lappušu teksta, ļoti daudz lappušu, vārdi, vārdi un vārdi, it kā tas būtu Troksnis, kas uzlikts uz papīra, tikai es no tā neko nesaprotu. Kā lai par šito visu kādu brīdina?
- Ak, Ben, es nopūšos. Par ko gan tu domāji?
- Tod? no lejasstāva sauc Hildija. Vi?

Es aizveru grāmatu un palūkojos uz vāku.

Vēlāk. Es par to pajautāšu vēlāk.

Pajautāšu.

Vēlāk.

Nolieku grāmatu un kāpju lejā. Viola jau ir tur. Hildija un Fransija, kura atkal ir sakrustojusi rokas, mūs jau gaida.

- Man jāatgriežas fermā, bērni, Hildija saka. Man jāstrādā. Fransija i' piekritusi jūs šodien pieskatīt, un es vakarā atnāks, lai paskatītos, kā jums iet.

Mēs ar Violu saskatāmies. Pēkšņi nemaz nevēlos, lai viņa aiziet.

- Liels paldies, Fransija smīnot saka. Lai arī ko mana mās' būtum jums sastāstījusi, es nav nekāda cilvēkēdāja.

- Viņa neteica… es iesāku, bet apraujos. Tomēr mans Troksnis pabeidz manā vietā: neteica neko par tevi.

- Nu, tas i' tipiski, Fransija saka, pablenžot uz Hildiju, tomēr viņa neizskatās dusmīga. Varat palikt te, cik ilgi gribat. Paps un tante jau sen i' miruš', un viņu istabas tāpat neviens neizmanto.

Man bija taisnība. Veca cilvēka istaba.

- Bet Tālteka i' darbīgs ciems, Fransija saka, paskatoties uz mani, uz Violu un atkal uz mani. Jums būs sava uzturēšanās jānopelna, pat ja jūs te paliekat tikai vien' dien' vai arī tikām, iekams izlemjat, ko darīt tālāk.

- Mēs vēl to nezinām, Viola saka.

- Hmm, Fransija norūc. Un, ja paliksiet te ilgāk par ražas novākšan', jums būs jāiet skolā.

- Skolā? es pārjautāju.

- Skolā un baznīcā, Hildija saka. Tas ir, ja paliksiet gana ilgi. Man šķiet, ka viņa atkal lasa manu Troksni.

Vai jūs paliksiet gana ilgi?

Es neko nesaku, un Viola arī neko nesaka, un Fransija .itkal kaut ko norūc.

- Sakiet, lūdzu, Fransijas kundze, Viola iesāk, kad Fransija jau atkal grasās uzsākt sarunu ar māsu.

- Sauc mani par Fransiju, bērns, sieviete pārsteigta saka. Kas notic's?

- No kurienes es varētu nosūtīt ziņu savam kosmosa kuģim?

- Tavam kuģim, Fransija novelk. Tam kuģim, kas lido šurp pa tumšo kosmosu? Viņa sakniebj lūpas. Ar visiem tiem ļaužiem?

Viola pamāj. Mums bija jāziņo par situāciju. Lai viņi būtu lietas kursā.

Violas balss ir tik klusa, seja tik ilgpilna un cerīga, un vienlaikus tik viegli ievainojama, ka es atkal izjūtu skumjas; tās atbalsojas visā manā Troksnī, es jūtos kā apmaldījies. Pieturos pie dīvāna malas, lai nomierinātos.

- Ak, meitiņ, Hildija saka, un viņas balss atkal kļūst aizdomīgi maiga. Man domāt, jūs mēģināt sazināties ar mums Jaunajā pasaulē, kad lidojāt uz mūs' planētu.

- Jā, Viola saka, bet neviens neatsaucās.

Hildija un Fransija nopūšas. Tu aizmirsti, ka mēs bijām baznīcas ieceļotāji, Fransija saka. Bēgām no pasaulīgās mantas, lai radītu savu mazo utopiju, un ļāvām saziņas mašīnām sarūsēt, cīnoties par izdzīvošanu.

Violas acis ieplešas. Jūs nevarat ne ar vienu sazināties?

- Mums pat nav nekādu ierič', lai sazinātos ar citām apmetnēm, Fransija saka, es nerunā par ko vēl vairāk.

- Mēs i' fermeri, bērniņ, Hildija saka. Parasti fermeri, kas grib dzīvot kauc cik mierīgu dzīvi. Tieši tāpēc mēs lidoj' visu šo bezjēdzīgi garo ceļu šurpum. Mēs gribēj' atmest lietas, kas Vecās pasaules cilvēkiem sagādāj' tik pulka bēdu. Viņa pieklauvē pie galda. Lai gan neizdevās.

- Negaidījām, ka ieradīsies vēl citi, Fransija saka. Mēs nenojautām, ka ari citi gribēs pamest Veco pasaul'.

- Tādā gadījumā es esmu te iestrēgusi? Viola trīcošā balsī jautā.

- Līdz ieradīsies tavs kuģis, Hildija saka. Diemžēl tā.

- Cik tālu viņi ir? Fransija jautā.

- Iebraukšana sistēmā pēc divdesmit četrām nedēļām, Viola klusi saka. Vēl pēc četrām nedēļām perihēlijā. Orbitālā pārvietošana divas nedēļas pēc tam.

- Man ļoti žēl, bērns, Fransija saka, bet izskatās, ka tu pavadīs' pie mums nākamos septiņus mēnešus.

Viola novēršas, acīmredzot mēģinot šīs ziņas apjēgt.

Septiņu mēnešu laikā var notikt daudz kas.

- Nu… Hildija priecīgā balsī saka, bet esmu dzirdējusi, ka Patvērumā i' visāds aprīkojums. Mašīnas, ielas pilsētā un vairāk veikalu, nekā tu spēj iedomāt. Mēs tak varam pamēģināt nokļūt turpum, pirms tu sāc tā pa īstam raizēties, va' ne?

Hildija paskatās uz māsu, un Fransija saka: Tod, dēliņ? Vai mums nesameklēt tev kādu darbu kūtī? Tu taču i' lauku zēns, vai ne?

Bet… es iesāku.

Fermā i* daudz darbu, Fransija turpina, un es i' droša, ka tu tos visus māki, va* ne?

Šādi pļāpājot, Fransija izstumj mani pa sētas durvīm. Ieskatoties pār plecu, es redzu, ka Hildija mierina Violu, sakot viņai maigus vārdus, kurus tik grūti sadzirdēt; viņas runā par lietām, ko es nesaprotu.

Fransija aizver durvis un ved mani un Mančiju pāri galvenajam ceļam pie viena no lielajiem šķūņiem, ko es pamanīju, nākot šurp. Redzu, ka vīri pie galvenajām durvīm piestumj ķerras un citi no tām

izkrauj augļu grozus.

- Šitas ir austrumu šķūnis, Fransija saka, te mēs glabājam augļus, ko taisāmies pārdot. Pagaidi te.

Es gaidu, un viņa pieiet pie vīrieša, kas izkrāmē no ķerras augļu grozus. Viņi kādu minūti runājas, un es skaidri dzirdu vīrieša Troksnī Prentistauna?, un šis vārds viņā izraisa kādas emocijas. Tās atšķiras no Metjū jūtām, bet, pirms es paspēju ko saprast, tās no Trokšņa pazūd un Fransija nāk atpakaļ.

- Ivans teic, tu varot strādāt aizmugurē pie slaucīšanas…

- Slaucīšanas? es pārsteigts izsaucos. Es zinu, kā strādāt fermā, kunge, un es…

- Es saprot', ka zini, bet droši vien būs' pamanījis, ka Prentistaun' nav mūsu iemīļotākā kaimiņpilsēt'. Labāk turēt tevi pa gabalu, kamērt visi būsim pie tevis pieraduš'. Godīgi?

Fransija joprojām ir stingra, joprojām stāv, sakrustojusi rokas, bet patiesībā-jānudienviņas teiktais liekas saprātīgs; sievietes seja nešķiet laipna, tomēr tā tāda ir.

- Labi, es saku.

Fransija pamāj un aizved mani pie Ivana, kas ir apmēram Bena vecumā, bet īsāks, ar tumšiem matiem un muskuļotām rokām.

- Ivan, šis i' Tods, Fransija saka.

Es pastiepju roku, lai sasveicinātos. Ivans to nesaņem, tikai savādi nikni mani nopēta.

- Tu strādās' aizmugurē, viņš saka. Un raugi, lai ne tu, ne tavs suns nemaisās man pa kājām.

Fransija mūs pamet, un Ivans ieved mani iekšā, norāda uz slotu, un es sāku strādāt. Tā nu es pavadu savu pirmo dienu Tāltekā tumšā šķūni slauķu putekļus no stūra uz stūri, redzot tikai mazu gabaliņu zilas debess pa pavērtajām durvīm.

Kāds prieks, kāda līksme.

- Nokārtoties, Tod, Mančijs rūc.

- Te iekšā nedrīkst.

Tas ir liels šķūnis, iespējams, septiņdesmit piecus līdz astoņdesmit metrus garš, pa pusei pilns ar groziem, kuros sakrauti cekulainie čiekuri. Te ir ari stūris, kurā savelti skābbarības ruļļi. Sasieti lielos blāķos un apvīti ar auklu, tie slejas līdz pašiem griestiem, un vēl vienā vietā stāv milzīgi labības ruļļi, ko vēlāk samals miltos.

- Jūs ražu pārdodat citām apmetnēm? es uzsaucu Ivanam.

- Tarkšķēsi vēlāk, viņš rūc no šķūņa priekšas.

Es neko neatbildu, bet manā Troksnī parādās kaut kas rupjš, nepaspēju to noslēpt. Steidzos atpakaļ pie slaucīšanas.

Rīts aizrit. Es domāju par Benu un Kiliānu. Es domāju par Violu. Es domāju par Aronu un mēru. Un es domāju par vārdu armija un to, kā man no tā sagriežas vēders.

Es nezinu.

Man nešķiet pareizi, ka tagad stāvam uz vietas. Pēc visas tās skriešanas.

Visi izturas tā, it kā te būtu droši, bet es nezinu.

Mančijs staigā iekšā ārā pa aizmugures durvīm, kamēr es slauķu, un ik pa brīdim tvarsta izbiedētās rozā kodes. Ivans turas pa gabalu un es arī, tomēr redzu visus tos i ilvēkus, kas nāk pie viņa, atnes augļu grozus un skatās uz šķūņa tālāko galu, dziļi ieelpo, samiedz acis, lai varbūt saskatītu mani, Prentistaunas Zēnu.

Jā, jā, es saprotu viņi ienīst Prentistaunu. Es ari ienīstu Prentistaunu, bet man ir vairāk iemeslu būt bēdīgam nekā jebkuram no viņiem.

Dienas gaitā sāku ievērot vēl šo to. Lai gan vīrieši un sievietes dara vienlīdz smagus darbus, sievietes pārsvarā izrīko un vīrieši seko šīm pavēlēm. Tā kā Fransija ir mēra vietniece un Hildija ir ļoti nozīmīga persona, es sāku prātot, ka šī laikam ir sieviešu vadīta apmetne. Bieži dzirdu viņu klusumu, kad viņas iet garām šķūnim, un varu dzirdēt, kā vīriešu Troksnis uz to atbild; dažkārt viņi strīdas, bet lielākoties piekrīt sievietēm.

Vīriešu Troksnis šeit ir daudz vairāk kontrolēts, nekā esmu radis to dzirdēt. Te ir ļoti daudz sieviešu. Ņemot vērā Prentistaunā pieredzēto, man šķita, ka te visos Trokšņos būs pusplikas sievietes, kas darīs sazin ko. Jā, dažkārt arī šeit var to redzēt, galu galā vīrieši ir un paliek vīrieši, bet tikpat bieži viņu Troksnī skan dziesmas vai lūgšanas vai arī tas ir vērsts uz darbu.

Viņi te, Tāltekā, ir mierīgi, bet drusku dīvaini.

Laiku pa laikam mēģinu ieklausīties, vai varēšu sadzirdēt (nesadzirdēt) Violu.

Bet nekā.

Pusdienlaikā pa šķūņa aizmugures durvīm ienāk Fransija ar sviestmaizēm un ūdens krūku rokās.

- Kur ir Viola? es jautāju.
- Lūgtum, cienājies, saka Fransija.
- Kur?

Fransija nopūšas. Viola i' augļu dārzā, vāc kritušos augļus.

Es gribu pajautāt, kā viņa jūtas, bet klusēju, un Fransija nevēlas to izlasīt manā Troksni.

- Kā tev iet? viņa prasa.
- Es varētu darīt ko sakarīgāku nekā ņemties ar šito nolādēto slaucīšanu.
- Nelamājies, puika! Ar laiku varēsi ķerties arī pie kārtīga darba.

Viņa neuzkavējas, aiziet pie galvenajām durvīm parunāt ar Ivanu un tad dodas pildīt savus mēra vietnieces pienākumus, lai nu kādi tie

būtu.

Tas neizklausās saprātīgi, bet man Fransija it kā patīk. Laikam tāpēc, ka viņa atgādina Kiliānu un visu, kas mani viņā tracināja. Atmiņa ir tik savāda, vai ne?

.Iekožos savā sviestmaizē un gremoju pirmo gabalu, kad sadzirdu tuvojamies Ivana Troksni.

- Es saslauclšu maizes druskas, steigšus saku.

Man par izbrīnu, viņš iesmejas, balss ir mazliet piesmakuši. Protams, viņš saka un nokož gabalu no savas sviestmaizes. Fransija teic, ka šovakar i' ciema sanāksme, viņš pēc minūtes paziņo.

- Par mani? es prasu.

- Par jums abiem. Tevi un meiteni. Par bērniem, kas aizmūk' no Prentistaun's.

Viņa Troksnis ir savāds. Tas ir piesardzīgs, bet stiprs, it kā viņš mani pārbaudītu. Es nejūtu naidīgumu, vismaz ne pret mani, tomēr caur Troksni sūcas kaut kas aizdomīgs.

- Mums būs jātiekas ar visiem? es jautāju.

Varbūt. Mēs sākumā runās' par jums.

Ja būs balsošana, es drūmi saku, košļājot sviestmaizi, es laikam zaudēšu.

Hildija runās tev par lab', viņš saka. Tāltekā tam r liela nozīme. Ivans norij sviestmaizes kumosu. Šejienieši i' laipni un labi ļaudis. Mēs jau iepriekš esam uzņēmuši Prentistaunas ļaudis. Ne jau pēdējā laikā, bet toreiz, •.liktajos laikos.

- Kara laikā? es jautāju.

Ivans skatās uz mani, un viņa Troksnis mani pēta, lai noskaidrotu, kas man zināms. Jā, kara laikā, virs saka un it kā nejauši palūkojas apkārt, bet man rodas sajūta, ka viņš pārliecinās, vai mēs esam vieni. Tad Ivans pagriežas un ielūkojas man acis. Viņš kaut ko meklē. Tomērt, viņš saka, ne visi no mums domā vienādi.

- Par ko? es jautāju. Man nepatīk viņa skatiens un viņa Troksnis.

- Par vēsturi, vīrs runā klusi, viņa acis joprojām cieši lūkojas man sejā, viņš pieliecas vēl tuvāk.

Es atliecos tālāk. Nesaprotu, par ko tu runā.

- Prentistaunai joprojām i' sabiedrotie, viņš čukst, kas paslēpušies pārsteidzošās vietās.

Ivana Troksnī parādās mazas ainiņas, it kā viņš tās rādītu tikai man, un tad es sāku tās redzēt skaidrāk un skaidrāk. Kaut kas spožs, slapjš, ātrs, un saule spīd uz sarkaniem…

- Kucēni! Kucēni! Mančijs savā stūrī ierejas. Es salecos, arī Ivans saraujas, un tēli viņa Troksnī strauji izplēn. Mančijs rej, un es dzirdu ķiķināšanu, kas noteikti nenāk no suņa mutes. Es paskatos turp.

Vairāki sīkie ir notupušies pie šķūņa un lūr iekšā pa atlauztu dēli, smaidot un smejoties par savu uzdrīkstēšanos, grūžot cits citu tuvāk

caurumam.

Rādot uz mani.

Viņi visi ir tik mazi. Tik mazi.

Nu, paskatieties taču uz viņiem!

- Pazūd, žurkulēni! Ivans uzsauc, bet viņa balsi un Troksni skan labvēlīgs smaids, iepriekšējās ainas ir izgaisušas. Ārpusē atskan spiedzieni, un bērni pazūd no sienas.

Un viņi ir prom.

It kā es būtu šos iztēlojies.

- Kucēni, Tod! Mančijs rej. Kucēni!

- Zinu, saku, pakasot viņu aiz auss, kad suns pienāk tuvāk. Zinu.

Ivans sasit plaukstas. Pusdienas esam paēduši. Atpakaļ pie darba! Viņš uzmet man zinošu skatienu, pirms dodas atpakaļ pie šķūņa galvenajām durvīm.

- Kas tad nu? prasu Mančijam.

- Kucēni, viņš murmina, iespiedis purnu man saujā.

Pēcpusdiena ļoti līdzinās ritam. Grīdas slaucīšana, ierodas cilvēki, atpūtas brīdis, kad mēs padzeramies, bet Ivans neko nesaka, un atkal slaucīšana.

Es kādu laiku prātoju par to, ko mēs varētu darīt tālāk. Pat nezinu, vai varu domāt par mums. Tāltekas iedzīvotāji tiksies un runās par mums, un viņi noteikti paturēs Violu pie sevis, līdz ieradīsies kosmosa kuģis, to saprot visi, bet vai viņi gribēs paturēt arī mani?

Un, ja gribēs, vai es palikšu?

Un vai man ir viņi jābrīdina?

Katru reizi, kad iedomājos par grāmatu, man iekšas sametas otrādi, tāpēc es domāju par kaut ko citu.

Pēc veselas mūžības saule sāk rietēt. Te vairs nav nekā, ko slaucīt. Es jau vairāk nekā reizi esmu izslaucījis visu šķūni, saskaitījis grozus, pārskaitījis tos vēlreiz un pat mēģinājis salabot vaļīgo dēli, lai gan neviens nebija man to

lūdzis. Vairāk jau nekā cita nav, ko darit, ja tu esi iesprostot s sasodītā šķūnī.

Vai tad tā nav? Hildija saka, pēkšņi parādoties blakus.

Nedrīkst tā pielavīties! es izsaucos. Jūs, visi klusie i tlvēki…

- Fransijas mājā tevi un Violu gaida ēdiens. Kāpēc gan k'v neaizčāpot turpum un mazliet neiekost?

- Kamēr jūs visi būsiet sapulcē?

-Jā, puišel, kamērt mēs visi i' sapulcē, Hildija attrauc.

Viola jau i' mājās un, ja tu nepasteigsies, apēdīs arī tavas vakariņas.

- Izsalcis, Tod! Mančijs ierejas.

- Ari tev tur i' ēdmaņa, suņuk, Hildija saka, noliecoties un noglāstot Mančiju. Viņš galīgi necienīgi apveļas uz muguras.

- Par ko tā sanāksme īsti būs? es prasu.
- Ak, par jaunajiem kolonistiem, kas ierodas. Tās i' svarīgas ziņas. Hildija paceļ skatienu no Mančija un pievēršas man. Un, protams, oficiāli paziņosim par jums. Lai ciemats pierod, ka šiem jūs vajadzēs laipni uzņemt.
- Un viņi mūs laipni uzņemsi
- Ļautiņi baidās no tā, ko nezina, Tod, puišel, sieviete saka, pieceļoties kājās. Tiklīdz viņi tevi iepazīs, problēmas pazudīs.
- Vai mēs drīkstēsim palikt?
- Man tā šķiet, viņa atteic. Ja paši gribēsiet.

Es neko neatbildu.

- Tagad skrej uz māju, Hildija norīko. Es atnāks pēc jumsim, kad būs īstais laiks.

Es pamāju ar galvu, ari viņa atvadoties pamāj un iet prom, šķērsojot šķūni, kas kļūst arvien tumšāks. Es aiznesu

slotu atpakaļ, kur tā bija karājusies, mani soļi atbalsojas tukšajā ēkā. Dzirdu, kā vīriešu Trokšņi un sieviešu klusums sapulcējas no visām malām ciemata sanāksmju namā. Visbiežāk dzirdu vārdu Prentistauna, tad savu un Violas, un Hildijas vārdu.

Un man jāsaka lai gan Troksni dzirdu bailes un aizdomas, tajā tomēr neskan vispārēja nepatika. Troksnis ir drīzāk ziņkārīgs, nevis klaji naidīgs kā Metjū Lailam.

Un, ziniet, varbūt viss nemaz nebūs tik slikti.

- Nāc, Mančij, es aicinu, iesim kaut ko ieēst.
- Ēst, Tod! Mančija balss skan man pie papēžiem.
- Nez kā Violai būs gājis, es saku.

Kad dodos uz šķūņa durvīm, es apjaušu, ka gabaliņš Trokšņa nošķiras no pārējās murdoņas.

Viens Troksnis paceļas no kopīgās straumes.

Un dodas uz šķūni.

Tālākajās durvīs parādās ēna.

Metjū Lails.

Un viņa Troksnis saka: Tu nekur neiesi, puika!

19. nodaļa Naža nākamā izvēle

ATPAKAĻ, ATPAKAĻ, ATPAKAĻ! Mančijs sāk rūkt.

Uz Metjū Laila mačetes atspīd mēness.

Es pastiepju roku aiz muguras. Esmu paslēpis naža maksti zem krekla, kamēr strādāju, bet nazis tajā vēl ir. Pavisam noteikti. Es to izņemu un turu rokā.

- Šoreiz vecā dāma tevi nepaglābs, Metjū saka, kaujinieciski vicinot nazi, it kā mēģinātu sagriezt gaisu strēmelēs. Te tev vairs nebūs brunču, aiz kuriem aizlīst. Tev būs jāatbild par to, ko esi izdarījis.

- Es neko neesmu izdarījis, saku, pakāpjoties soli atpakaļ, piepūloties, lai mans Troksnis neparādītu vaļējās durvis turpat aiz muguras.

- Vienalga, Metjū saka, virzoties man tuvāk, kamēr es kāpjos atpakaļ. Mums šai ciematā i' likums.

- Es ar tevi nestrīdēšos, es saku.

- Bet es ar tevi gan, puika, Metjū saka, un viņa Troksnis izplešas. Tajā ir dusmas, jā, bet arī savādas skumjas, milzīgas sāpes, ko teju var sagaršot. Vēl ap viņu virmo nervozitāte; tā ir ļoti uzkrītoša, lai gan viņš mēģina to slēpt.

Es atkal atkāpjos tālāk tumsā.

- Zini, es neesmu slikts cilvēks, viņš pēkšņi mulsinoši saka, joprojām vicinādams mačeti. Man i' sieva. Un meita.

- Viņas negribētu, lai tu dari pāri nevainīgam zēnam, esmu pārliecināts…

- Klusē! vīrs uzkliedz, un es dzirdu, kā viņš norij siekalas.

Viņš nav pārliecināts. Nav pārliecināts par to, ko grib darīt.

Kas te notiek?

- Es nezinu, kāpēc tu esi dusmīgs, saku, bet man ļoti žēl par to, kas ar tevi noticis…

- Tas, kas tev jāzina, puika, pirms tu par visu samaksā, viņš saka, skatoties man pāri, it kā piespiežot sevi neklausīties manī, tev jāzina, puika, ka manas mātes vārds bija Džesika.

Es apstājos. Kā, lūdzu?

- Manas mātes vārds, viņš ņurd, bija Džesika.

Tas neizklausās sakarīgi.

- Ko? es izgrūžu. Es nesaprotu, par ko tu…

- Klausies, puika! viņš iekliedzas. Klausies!

Viņš atver man savu Troksni.

Un es redzu -

Un es redzu -

Un es redzu -

Es redzu, ko viņš rāda.

- Tie ir meli, es nočukstu. Tie ir sasodīti meli.

Tas nu gan nav pareizi teikts.

Ar skaļu kliedzienu Metjū metas uz priekšu, viņš skrien pie manis uz otru šķūņa pusi.

- Skrien! es uzsaucu Mančijam, pagriežoties un bēgot uz vaļējām durvīm. (Aizveries, vai tiešām tu domā, ka tavs

nazis var stāties pretī mačetei?) Es dzirdu Metjū kliedzienus, viņa Troksnis ir vesela eksplozija, un es jau esmu pie sētas durvīm un atrauju tās vaļā, kad beidzot saprotu.

Mančijs nav kopā ar mani.

Es pagriežos. Kad liku viņam skriet, suns bija brāzies pretējā virzienā, ar visu savu nepārliecinošo niknumu meties virsū uzbrūkošajam Metjū.

Mančij! es kliedzu.

Šķūnī tagad ir ļoti tumšs, un es dzirdu sēcienus un rudeņus, un klikšķus un tad dzirdu Metjū sāpēs iekliedzamies; laikam Mančijs ir viņu sakodis.

Labs suns, es nodomāju, sasodīti labs suns.

Un es nevaru viņu te pamest, vai ne?

Skrienu atpakaļ tumsā un redzu, ka Metjū lēkā, izvairol ies no Mančija, kas pinas viņam pa kājām, mūk no mačetes un rej kā traks.

Tod! Tod! Tod! viņš rej.

Esmu piecu soļu attālumā, es joprojām skrienu, kad Metjū abām rokām dur ar mačeti un aukstais ierocis ietriecas grīdas dēļos. Es dzirdu, kā Mančijs iekaucas tie nav vārdi, tikai sāpes un bēg uz tumšāko stūri.

Es nikni iekliedzos un metos virsū Metjū. Mēs veļamies pa zemi, apdauzot elkoņus un ceļus. Tas ir diezgan sāpīgi, bet lielākoties es piezemējos uz Metjū, tā ka nav tik traki.

Es atraujos no Metjū un dzirdu viņu sāpēs iekliedzamies. Pielecu kājās, man rokā ir nazis, es stāvu pāris metru no viņa, tālu no sētas durvīm, savukārt Metjū aizsedz galvenās durvis. Es dzirdu, kā Mančijs kaut kur tumsā smilkst.

Dzirdu arī Troksni, kas paceļas no ciemata ceļa, tas dodas uz saietu namu, bet tagad nav īstais laiks par to domāt.

- Es nebaidos tevi nogalināt, saku, lai gan patiesībā ļoti baidos, tomēr es ceru, ka mans Troksnis un Metjū Troksnis ir skaļi un mutuļo un viņš nespēs nolasīt manas bailes.

- Tieši to pašu es varētu teikt attiecībā uz tevi, viņš saka, pastiepjot roku pēc savas mačetes. To nevar izraut no grīdas ne ar pirmo, ne ar otro mēģinājumu. Es izmantoju iespēju pazust tumsā, lai sameklētu Mančiju.

- Mančij? es saucu, izmisīgi meklējot suni aiz labības rituļiem

un augļu grozu kalniem. Joprojām dzirdu, kā Metjū ņurd, mēģinot izraut mačeti no zemes, un murdoņa, kas nāk no ciemata, pieņemas spēkā.

- Tod? es dzirdu no tumsas.

Mančija balss skan no skābbarības ruļļu puses, no nelielas spraugas pie pašas sienas. Mančij? es uzsaucu, iebāzis galvu spraugā.

Tad es atskatos.

Ar strauju rāvienu Metjū izvelk mačeti no grīdas.

- Tod? Mančijs saka, apjucis un nobijies. Tod?

Un tur jau nāk Metjū, lēniem soļiem, it kā viņam vairs nekur nebūtu jāsteidzas, viņa Troksnis veļas pa priekšu kā vilnis, tas neatstāj nekādu iespēju strīdēties.

Man nav izvēles. Es ierāpjos alā un ciešāk satveru rokā nazi.

- Es došos prom, saku, paceļot balsi. Tikai ļauj man paņemt suni, un mēs iesim prom.
- Par vēlu, Metjū saka tuvojoties.
- Tu nemaz negribi to darīt! Es redzu.
- Aizveries!
- Es negribu tevi savainot, es saku, vicinot nazi.
- Vai es izskatos noraizējies, puika?

Tuvāk, tuvāk, soli pa solim.

Kaut kur ārā atskan šāviena troksnis, pavisam netālu, lagad cilvēki skrien un klaigā, bet mēs neatskatāmies.

Es cenšos pagriezties spraugā pie sienas, bet te nav |i,u āk daudz vietas. Palūkojos apkārt, mēģinot saskatīt, kur varētu būt izeja.

Neko noderīgu neatrodu.

Nazim būs tas jādara. Tam būs jācīnās, pat ja cīņa būs l>ret mačeti.

- Tod? es dzirdu sev aiz muguras.
- Neuztraucies, Mančij, es saku. Viss būs labi.

Un kas zina, vai suns tam tiešām tic?

Metjū ir gandrīz mums klāt.

Es ciešāk satveru nazi.

Metjū apstājas aptuveni metru no mums, tik tuvu, ka es redzu viņa acis tumsā spīdam.

- Džesika, viņš saka.

Un paceļ mačeti virs galvas.

Es paraujos atpakaļ, nazis izstieptā rokā, es mēģinu nocietināties -

Bet viņš apstājas -

Viņš apstājas -

Un es saprotu -

Un tas ir pietiekami -

Klusībā lūdzoties, lai šīs virves nebūtu no tāda paša materiāla kā tilta troses, es cērtu ar nazi, un tas pārgriež (paldies, paldies) valgus,

kas satur kopā skābbarības ruļļus, pārraujot pirmo kopu. Pārējās virves atsprāgst vaļā no pēkšņās svara maiņas, un es apsedzu galvu un piespiežos pie sienas, kad lielie ruļļi sāk ripot.

Dzirdu būkšķus un belzienus, un "āā!" no Metjū puses. Kad paceļu galvu, vīrs ir aprakts skābbarības ruļļos; viņa roka redzama ārā vienā pusē, un no tās ir izkritusi mačete. Es pasperu to tālāk un tad meklēju Mančiju.

Suns ir pašā tālākajā stūrī, ko pirms tam slēpa skābbarības ruļļi. Es skrienu pie viņa.

- Tod? viņš saka, kad es pienāku tuvāk. Aste, Tod?

- Mančij? Ir tik tumšs, ka man jānotupjas pie viņa, lai kaut ko redzētu. Suņa aste ir par divām trešdaļām noīsināta, visur ir asinis, bet, paldies Dievam, Mančijs vēl mēģina to paluncināt.

- Au, Tod!

- Viss ir labi, Mančij, es saku. Mana balss un Troksnis teju raud no atvieglojuma, ka tā ir tikai aste. Mēs tev palīdzēsim.

- Labi, Tod?

- Man viss kārtībā, es saku, noglāstot sunim galvu. Mančijs mēģina rotaļājoties iekost man rokā, bet nevar, jo viņam ļoti sāp. Suns kā atvainojoties nolaiza mani un piedur purnu. Au, Tod, viņš saka.

- Tod Hjūit! es dzirdu no šķūņa durvīm.

Fransija.

- Esmu šeit! es uzsaucu, pieceļoties kājās. Viss kārtībā. Metjū kļuva traks…

Bet es apklustu, jo viņa mani neklausās.

- Tev jāiet uz māju, Tod, puisīt, Fransija saka. Tev jāiet…

Viņa apklust, pamanot Metjū zem skābbarības ruļļiem.

- Kas notika? viņa jautā, ķeroties pie ruļļiem, vispirms noveļot nost to, kas ir Metjū uz sejas. Fransija pieliecas un paklausās, vai viņš joprojām elpo.

Es norādu uz zemē gulošo mačeti.

- Tas notika.

Fransija paskatās uz mačeti, tad ilgi lūkojas manī; viņas seja pauž ko tādu, ko es nespēju ne nolasīt, ne izprast. Nezinu, vai Metjū ir dzīvs vai miris, un es to neuzzināšu.

Mums uzbrūk, puisīt, viņa saka, ceļoties kājās.

Ko?

Vīri, Fransija saka, Prentistaunas vīri. Tā vienīb', kuš dzenas tev pakaļ. Viņi uzbrūk ciematam.

lis jūtu, kā sirds sašļūk papēžos.

Ak nē, es saku. Un tad vēlreiz: Ak nē.

Fransija joprojām skatās uz mani, un es nevaru pat nojaust, ko viņa domā.

Neatdod mūs viņiem, es saku, sperot soli atpakaļ.

Viņi mūs nogalinās.

Fransija sarauc pieri. Par kādu sieviet' tu mani uzskat'?

- Es nezinu, atbildu. Tur jau tā nelaime.

- Es neatdos' tevi viņiem. Nudie! Ne tevi, ne Violu. (iemata sanāksmē, cik nu mēs ko norunāj', visi vienojās aizsargāt jūs no gaidāmām briesmām. Viņa paskatās uz Metjū. Lai gan šo solījumu mēs laikam nav spējuš' turēt.

- Kur ir Viola?

- Manā mājā, Fransija atkal apņēmīgi saka. Nāc! Tev jānokļūst drošībā.

- Pagaidi! Es ielienu aiz atlikušajiem ruļļiem un atrodu Mančiju kaktā viņš laiza asti. Suns paskatās uz mani un ierūcas, pavisam klusi ierūcas, tas pat nav īsts vārds. Es tevi pacelšu, viņam saku. Mēģini man pārāk stipri nekost, labi?

- Labi, Tod, Mančijs atbild, iesmilkstoties ikreiz, kad pakustina savu strupuli.

Es noliecos, aplieku rokas viņam ap vēderu, paceļu un piespiežu sev klāt. Suns iekaucas un iekož man rokā, un tad to nolaiza.

- Ir jau labi, draudziņ, es saku, mēģinot turēt viņu pēc iespējas uzmanīgāk.

Fransija gaida mani pie šķūņa durvīm, un es sekoju viņai ārā uz lielā ceļa.

Visur skraida cilvēki. Es redzu vīriešus un sievietes ar šautenēm skrienam uz augļu dārza pusi un citus vīriešus un sievietes, kas ved bērnus (te nu tie atkal ir) mājās. Tālumā dzirdu šāvienus un kliedzienus.

- Kur ir Hildija? es saucu.

Fransija neko neatbild. Mēs jau esam pie viņas mājas kāpnēm.

- Kā ar Hildiju? es atkal jautāju, kad mēs kāpjam augšā.

- Viņa devās cīnīties, neskatoties uz mani, Fransija saka un atver durvis. Viņi noteikti jau sasnieguši Hildijas fermu. Tur i* Tams.

- Ak nē, es nosaku. Muļķīgi it kā no šiem "nē" būtu kāds labums.

Kad mēs ienākam pa durvīm, no augšstāva lejup skrien Viola.

- Kur tu tik ilgi biji? viņa jautā. Viņas balss ir skaļa, un es īsti nesaprotu, ar kuru no mums viņa runā. Ieraugot Mančiju, meitene noelšas.

- Pārsējus, es izgrūžu. Tos dīvainos.

Viņa pamāj un metas augšup pa kāpnēm.

- Jūs abi paliek še, Fransija man pavēl. Nenākait ārā, lai ko jūs arī dzirdētu.

- Bet mums jābēg! es saku, īsti nesaprotot Fransijas pavēli. Mums jātiek prom no šejienes!

- Nē, Tod, puisīt, viņa saka. Ja Prentistaun' grib tevi dabūt rokā, tas i' gana labs iemesls, lai mēs tevi neatdotu.

- Bet viņiem ir ieroči…
- Mums ar' ir, Fransija attrauc. Nekāda Prentistaunas vienība neieņems šo ciemat'!

Viola skrien lejā, meklējot somā pārsējus.

Fransij, es iesāku.

Paliek tepat, viņa noskalda. Mēs jūs aizstāvēs. |us abus.

Viņa nopietni palūkojas uz mums, it kā pārliecinoties, v.u mēs saprotam un piekrītam, tad pagriežas un jau ir l.iukā pa durvīm, laikam jau aizstāvēt savu ciematu.

Mēs mirkli vērojam aizvērtās durvis, tad Mančijs Iesmilkstas un man viņš jānoliek zemē. Viola izņem no somas pārsēju un skalpeli.

- Nezinu, vai tie palīdz suņiem, viņa saka.
- Tas vismaz ir kaut kas, es saku.

Meitene nogriež plānu apsēja strēmeli, un man jātur Mančija galva, kamēr viņa to aptin ap suņa astes stumbeni. Viņš rūc, atvainojas un atkal rūc, un atkal atvainojas, līdz Viola ir cieši nosaitējusi visu brūci. Kad es viņu atlaižu, Mančijs sāk laizīt saites.

- Izbeidz, es pavēlu.
- Niez, Mančijs žēlojas.
- Muļķa suns, es saku, pakasot viņam aiz auss. Sasodītais muļķa suns.

Ari Viola glāsta Mančiju, mēģinot atturēt viņu no astes laizīšanas.

- Kā tu domā, vai mēs esam drošībā? viņa pēc ilga brīža klusi jautā.
- Nezinu.

Tālumā vēl atskan šāvieni. Mēs salecamies. Vēl vairāk kliedzienu. Vairāk Trokšņa.

- Kopš tas sākās, neesmu redzējusi Hildiju, Viola saka.
- Zinu.

Tad mēs atkal klusējam un glāstām Mančiju. No augļu dārziem vēl atskan Troksnis.

Tas šķiet tik tālu, it kā īstenībā nemaz nenotiktu.

- Fransija teica, ka, sekojot upei, var nokļūt līdz Patvērumam, Viola ierunājas.

Es paskatos uz viņu. Prātoju, vai saprotu, ko viņa ar to grib teikt.

Laikam saprotu.

- Tu gribi doties prom, es čukstu.
- Viņi neliksies mierā, Viola saka, un mēs pakļaujam šejieniešus briesmām. Vai tad tev nešķiet, ka viņi atgriezīsies, ja ir tikuši tik tālu?

Es domāju tāpat. Es to nesaku, bet domāju tāpat.

- Bet viņi teica, ka var mūs aizstāvēt, es iebilstu.
- Vai tu tam tici?

Arī uz šo jautājumu es neatbildu. Iedomājos Metjū Lailu.

- Man šķiet, ka mēs te vairs neesam drošībā, viņa saka.

- Man šķiet, ka mēs nekur neesam drošībā, es izlaboju viņas teikto. Nekur uz šīs planētas.
- Man jāsazinās ar savu kuģi, Tod, meitene gandrīz vai lūdzas. Viņi gaida no manis ziņu.
- Un tu gribi doties nezināmajā, lai to izdarītu?
- Tu taču ari to gribi, Viola saka. Es redzu. Viņa novērš skatienu. Ja mēs dotos kopā…

Palūkojos uz meiteni, mēģinot kaut ko saskatīt, saprast, vai viņa runā patiesību.

Viņa raugās pretī.

Ar to pietiek.

- Ejam, es norūcu.

Atri sasaiņojam mantas, nesakot ne vārda. Es uzmetu plecos mugursomu, viņa uzliek somu plecā. Mančijs atkal ir kājās un spēj paiet, un mēs izlavāmies pa sētas durvīm. Tik vienkārši. Mēs ejam prom. Tāltekai tā būs drošāk; vai

(A l>us drošāk arī mums kas zina? Kas zina, vai tā ir pareizi? Pēc Hildijas un Fransijas dotajiem solījumiem ir pareizi aiziet.

Bet mēs ejam prom. Tā mēs rīkojamies.

Jo tagad vismaz mēs paši esam to izlēmuši. Tas man patīk labāk nekā klausīties, ko citi darīs manis dēļ, pat ja viņi grib labu.

Tagad ārā ir tumšs, lai gan abi mēneši spoži spīd. Visu Ciematnieku uzmanība ir pievērsta tam, kas notiek otrpus pilsētai, un neviens mūs neaptur. Te ir mazs tiltiņš, tas ved pāri strautam, kas tek cauri ciematam. Cik tālu ir Patvērums? čukstus jautāju, kad mēs šķērsojam tiltiņu.

Diezgan tālu, Viola atčukst.

- Cik tālu ir diezgan tālu?

Viņa neatbild uzreiz.

- Cik tālu7 es atkal jautāju.
- Pāris nedēļu gājiena attālumā, viņa saka neatskatoties.
- Pāris nedēļu!
- Kurp vēl mēs varam doties? viņa jautā.

Tā kā man nav atbildes, mēs turpinām iet.

Ceļš ved pāri strautam, augšup kalnā un ārā no ielejas. Mēs izlemjam iet pa ceļu, jo tas ir ātrākais veids, kā tikt prom no ciemata, un tad atgriezties pie upes un kātot gar to. Bena karte beidzas ar Tālteku, tāpēc upe no šejienes ir mūsu vienīgais virziena rādītājs.

Ir tik daudz jautājumu, kas, aizbēgot no Tāltekas, paliks neatbildēti, tik daudz atbilžu, kuras mēs nekad neuzzināsim. Kāpēc mērs ar dažiem vīriem dodas daudzu jūdžu tālā ceļā, lai vieni paši uzbruktu veselam ciematam? Kāpēc viņi joprojām dzenas mums pakaļ? Kāpēc mēs esam tik nozīmīgi? Un kas noticis ar Hildiju?

Un vai es nogalināju Metjū Lailu?

Un vai tas, ko Metjū pašās beigās man parādīja savā Troksnī, ir patiesība?

Vai tas ir īstais Prentistaunas stāsts?

- Kāda tad īsti ir tā vēsture? Viola jautā, kad steidzamies augšup kalnā.

- Nekāda, es atcērtu. Beidz mani lasīt.

Uzkāpjam tālākajā kalnā, kas ir otrā ielejas galā, un

apkārt atkal atbalsojas šāvieni. Mēs apstājamies un skatāmies.

Un mēs redzam.

Jā, mēs redzam.

- Ak Dievs, Viola noelšas.

Abu mēnešu gaisma spilgti izgaismo visu ieleju gan Tāltekas ēkas, gan augļu dārzus, kas atrodas kalnos.

Mēs redzam apmetnes vīriešus un sievietes, skrienot lejup no kalna.

Viņi atkāpjas.

Un tur parādās pieci, desmit, piecpadsmit vīrieši zirgu mugurā.

Un viņiem seko vīri pa pieciem vienā rindā, viņiem rokās ir ieroči, viņi maršē aiz mēra, kas ved visus kaujā.

Tā jau nav maza vienība. Nemaz ne.

- Tā ir Prentistauna, es saku, jūtot, it kā man pazustu zeme zem kājām. Tie ir visi sasodītie Prentistaunas vīrieši.

Trīsreiz vairāk cilvēku nekā Tāltekas iedzīvotāju.

Trīsreiz vairāk ieroču.

Mēs dzirdam šāvienus un redzam, kā apmetnes vīrieši un sievietes krīt, skrienot uz savām mājām.

Viņi viegli ieņems pilsētu. Stundas laikā.

Jo baumas bija patiesas, tās baumas, ko Fransija bija mums pavēstījusi.

Tā bija patiesība. Tā ir armija. Vesela armija.

Mums ar Violu pakaļ dzenas vesela armija.

IV DALA

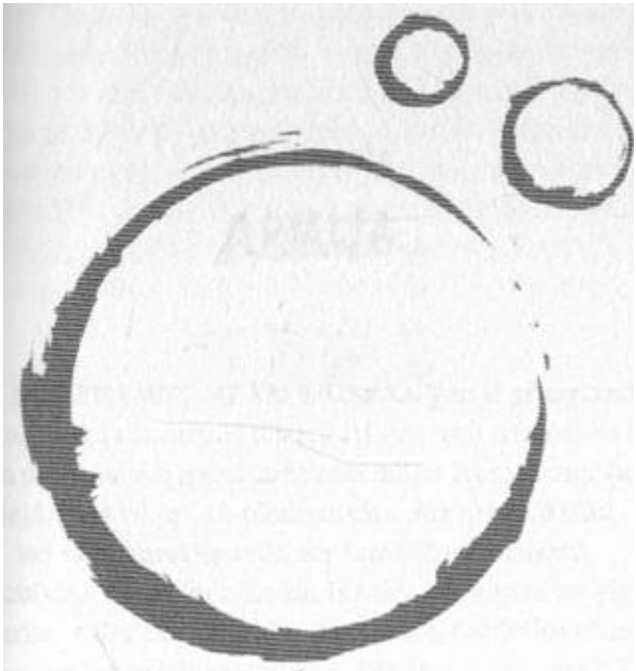

i

20. nodaļa armija

MēS NOSLĒPJAMIES AIZ KRŪMIEM. Lai gan ir pilnīgi tumšs, l.ii gan armija ir otrpus ielejai, lai gan viņi nezina, ka mēs esam te un nekādi nevar sadzirdēt manu Troksni caur haosu lur lejā, mēs tik un tā pieliecamies. Ari jūs tā darītu.

- Vai tavs binoklis rāda ari tumsā? es čukstu.

Atbildes vietā Viola izvelk binokli no somas un pieliek

pie acīm. Kas tur notiek? viņa jautā, raugoties uz ieleju un nospiežot vairākas pogas. Kas ir visi šie cilvēki?

- Tā ir Prentistauna, es saku. Izskatās, ka tur atnākuši visi sasodītās pilsētas iedzīvotāji.
- Kā tā var būt visa pilsēta? Meitene skatās vēl kādu bridi un tad atdod binokli man. Kāda tam jēga?
- Es ari nesaprotu. Nakti ieleju un visu, kas tajā atrodas, binoklis rāda spilgti zaļā krāsā. Es redzu, kā zirgi rikšo lejup no kalna uz ciemata centru, viri šauj ar šautenēm, es redzu Tāltekas ļaudis atšaudāmies, bet lielākoties viņi bēg, krīt un mirst. Nešķiet, ka Prentistaunas armija būtu ieinteresēta saņemt gūstekņus.
- Mums jātiek prom, Tod, Viola saka.
- Jā, es saku, joprojām skatoties binokli.

Tā kā viss rādās zaļš, ir grūti izšķirt sejas. Piespiežu vēl pāris podziņu, līdz atklāju, kā varu pievilkt attēlu tuvāk.

Pirmais, ko es pamanu, ir Prentiss juniors; viņš ir vadībā un šauj gaisā, ja nav nekā cita, pa ko šaut. Tur ir arī Morgana kungs un Kolinsa kungs, viņi iedzen dažus no apmetnes vīriem šķūņos, šaujot uz tiem. O'Hāras kungs arī ir tepat, un citi parastie mēra pavadoņi zirgu mugurā Edvina, Henratija un Salivana kungi. Un tur ir arī Hammara kungs. Smaids viņa sejā ir zaļš un naidīgs, un viņš šauj mugurā bēgošām sievietēm, kas mēģina paslēpt no uzbrukuma bērnus, un man ir jānovēršas, vai arī es izvemšu vakariņas, lai gan tās nemaz neesmu dabūjis.

Kājnieki iesoļo ciematā. Pirmais, ko atpazīstu, ir veikalnieks Felpa kungs. Tas ir savādi, jo viņš man nekad nebija licies kareivīgs tips. Un tur ir ari doktors Voldvins. Un Foksa kungs. Un Kārdifa kungs, kas bija mūsu labākais piensaimnieks. Un Teita kungs, kuram bija visvairāk grāmatu, pirms mērs pasludināja tās par pretlikumīgām un lika sadedzināt. Un Kīrnija kungs, kas mala miltus visam ciematam un vienmēr runāja tik klusi, un gatavoja koka rotaļlietas, kad vien kādam Prentistaunas puikam bija dzimšanas diena.

Ko šie vīri dara armijā?

- Tod, Viola saka, paraustot mani aiz rokas.

Neviens no kājniekiem neizskatās pārāk laimīgs. Viņi ir

drūmi, vēsi un biedējoši, tomēr atšķiras no ļaunā Hammara kunga, viņi izskatās tā, it kā nespētu just.

Tomēr viņi tik un tā maršē. Viņi tik un tā šauj. Viņi tik un tā izgāž durvis.

- Tur ir Gilorija kungs, es saku, piespiedis pie acīm binokli. Viņš pat nespēja pats nokaut lopus.
- Tod, Viola saka, un es jūtu, kā viņa atkāpjas. Ejam!

Sasodīts, kas te notiek? Protams, Prentistauna ir tik briesmīga vieta, ka sliktāku grūti iedomāties, bet kā tur pēkšņi varēja rasties armija? Prentistaunā ir daudz vīru, kas ir ļauni no matu galiņiem līdz papēžiem, bet ne jau visi! Ne jau visi. Gilorija kungs ar šauteni rokās izskatās tik pretdabiski, ka man sāp acis, uz viņu skatoties.

Un tad es ieraugu atbildi.

Mērs Prentiss, kuram nemaz nav šautenes. Vienā rokā viņš tur pavadu, otru ir nolaidis gar sāniem; viņš jāj pa pilsētu tā, it kā būtu devies vakara izjādē. Viņš vēro notikumus, it kā tas būtu videosižets, turklāt ne pārāk interesants. Viņš ļauj visiem pārējiem rīkoties, bet tik acīmredzami demonstrē, kurš te ir galvenais, ka nevienam pat prātā neienāktu likt viņu pie darba.

Kā gan viņš panācis, ka tik daudzi vīri dara to, ko viņš vēlas?

Un vai viņš ir ložu necaurlaidīgs, ka tik bezrūpīgi jāj?

- Tod, Viola man aiz muguras saka, zvēru, ka iešu prom viena pati.
- Neiesi vis, es saku. Pagaidi vēl mirkli.

Jo es pētu visas sejas pēc kārtas. Veros no viena Prentistaunas vīra uz citu, jo, pat ja viņi ir iebrukuši pilsētā un drīz vien uzzinās, ka te nav ne manis, ne Violas, viņi drīz vien nonāks mums uz pēdām, tāpēc man jāzina.

Man jāzina.

Viri, kas maršē, kliedz un dedzina. Volisa kungs, Asbjornsena kungs, Sentdžeimsa kungs, Belgreiva kungs, Smits vecākais un jaunākais, Smits ar deviņiem pirkstiem, pat Mardžoribenksa kungs, kas grīļojas un steberē, bet tik un tā soļo uz priekšu. Prentistaunas vīri te maršē cits pēc cita, mana sirds saraujas un notrīc pie katra, ko pazīstu.

- Viņu te nav, es pie sevis nočukstu.
- Kā tur nav? Viola jautā.
- Nav! Mančijs ierūcas, nolaizot asti.

Viņu te nav.

Bena un Kiliāna te nav.

Tas, protams, ir labi, vai ne? Protams, viņi nevar būt šo slepkavu armijā. Protams, viņu te nav, lai gan te ir visi pārējie Prentistaunas viri. Viņi abi te nevarētu būt. Nekad, nekādā gadījumā, nekādos apstākļos.

Labi viri, lieliski vīri, abi, ari Kiliāns.

Bet, ja tā ir taisnība, tad jau iznāk, ka ari tā otra lieta ir taisnība, vai ne?

- Šī, visticamāk, ved uz upi, es saku, norādot uz taciņu pa labi, un tā noteikti pa taisno iet uz Patvērumu.
- Kā viņi domās, pa kuru ceļu mēs esam aizgājuši?
- Mums tas jāizlemj, es saku, turklāt ātri.
- Pa labi, Viola saka un tad vēlreiz to atkārto, šoreiz kā jautājumu: Pa labi?

Mēs dzirdam BUM!, kas liek mums palēkties. No Tāltekas gaisā paceļas dūmu stabs. Šķūnis, kurā es visu dienu strādāju, deg gaišās liesmās.

Varbūt mūsu stāsts beigsies citādi, ja izvēlēsimies taciņu pa kreisi; varbūt viss sliktais nenotiks, varbūt otras taciņas galā mūs gaida laime un silta vietiņa, un cilvēki, kas mūs mīlēs, kuriem nebūs Trokšņa, bet arī ne šī dīvainā klusuma, un tur būs daudz ēdiena, un neviens nemirs, neviens nemirs, neviens nekad nemirs.

Varbūt.

Bet es šaubos.

Es neesmu veiksminieks.

- Pa labi, es saku. Lai būtu pa labi.

Mēs skrienam lejup pa taciņu, kas ved pa labi. Mančijs min uz papēžiem, nakts un putekļainais ceļš mums priekšā, armija un nelaimes aiz muguras, mēs ar Violu skrienam plecu pie pleca.

Skrienam, līdz vairs nespējam, un tad ātri soļojam, līdz atkal varam skriet. Tāltekas skaņas pazūd tālumā, un mēs dzirdam tikai savus soļus uz takas, manu Troksni un Mantija riešanu. Ja arī te mīt kāds nakts radījums, mēs viņu aizbiedējam.

Tas laikam ir labi.

- Kāda ir nākamā apmetne? es jautāju, kad esam ātri soļojuši jau vismaz pusstundu. Vai Fransija teica?
- Spožā Bāka, Viola saka, smagi elsojot. Vai Spožā Gaisma. Viņa sarauc pieri. Mirdzošā Gaisma. Mirdzošā Bāka?
- Tas nudien ir noderīgi.
- Pagaidi. Viņa apstājas uz takas, smagi elpojot un ķerot pie sāniem. Man jāpadzeras.

Es izplešu rokas, it kā sacītu: un tad?

- Man ari gribas dzert, es saku. Vai tev ir ūdens?

Viņa paskatās uz mani, uzacis saraukusi. Ak tā…

- Mums vienmēr blakus bija upe.
- Tad jau labāk to pameklēsim.
- Laikam jau. Es dziļi ieelpoju un atkal sāku skriet.
- Tod, Viola saka, mani apstādinot. Man te ienāca prātā…
- Kas?

- Runājot par to Mirdzošo Gaismu vai kā nu to apmetni sauc…
- Nu?
- Ja mēs tā padomājam, meitenes balss skan skumji un nemierīgi, un viņa saka: Ja tā padomājam, tad mēs taču bijām tie, kas atveda armiju uz Tālteku.

Es aplaizu lūpas un sajūtu putekļu garšu. Un saprotu, ko viņa grib teikt.

- Tev viņi jābrīdina, viņa tumsā klusi saka. Man ļoti žēl, bet…
- Mēs nevaram iet uz citu apmetni, es pabeidzu viņas iesākto.
- Nevaram vis.
- Mums jāiet pa taisno līdz Patvērumam.
- Līdz Patvērumam, Viola piekrīt. Cerams, šī apmetne ir pietiekami liela, lai tiktu galā ar armiju.

Lai nu tā būtu. Ja nu tiešām vajadzētu to vēlreiz atgādināt, mēs esam paši uz savu roku. Pilnīgi un galīgi. Es, Viola un Mančijs, un tumsa mums par sabiedroto. Neviens mums šajā ceļā nepalīdzēs, līdz būsim nokļuvuši galā, un pat tur neko nevar zināt, ja ņemam vērā līdzšinējo pieredzi…

Es aizveru acis.

Es esmu Tods Hjūits, domāju. Kopš pusnakts man būs jāgaida tikai divdesmit septiņas dienas, līdz es kļūšu par vīru. Esmu savas mammas un tēta dēls, lai viņi dus mierā. Es esmu Bena un Kiliāna dēls, lai viņi…

Es esmu Tods Hjūits.

- Es esmu Viola Eade, Viola saka.

Es atveru acis. Meitene uz manu pusi ir pastiepusi roku ar delnu uz leju.

- Tas ir mans uzvārds, viņa saka. Eade. E-A-D-E.

Es paskatos uz Violu, tad uz viņas izstiepto roku un dodu savējo pretī, saņemu viņas plaukstu un paspiežu, un tūlīt palaižu vaļā.

Sakārtoju somu. Pastiepju roku aiz muguras, lai sataustītu nazi un pārliecinātos, ka tas joprojām ir turpat. Palūkojos uz nabaga elsojošo Isastaino Mančiju un tad saskatos ar Violu.

- Viola Eade, es saku, un viņa pamāj.

Mēs dodamies prom naktī.

21. nodaļa Plašāka pasaule

KĀ UPE VAR Būt TIK TĀLU? Viola saka. Tas nav loģiski!

- Vai tev šeit kaut kas vispār šķiet loģiski?

Meitene saviebjas. Es tāpat. Mēs esam noguruši un nogurstam vēl vairāk, mēģinot nedomāt par to, ko redzējām Tāltekā, turklāt esam soļojuši un skrējuši vai pusi nakts, bet no upes joprojām nav ne miņas. Es jau sāku baidīties, ka esam nogriezušies nepareizi, bet neko nevaram padarīt, jo nav atpakaļ, kur iet…

- Atpakaļceļa nav, dzirdu Violu sakām man aiz muguras.

Es pagriežos pret viņu. Tas nu ir galīgi garām, turklāt divkārt garām, es saku. Pirmkārt, ja visu laiku lasīsi citu cilvēku Trokšņus, tu nebūsi te laipni gaidīta.

Viņa sakrusto rokas uz krūtīm. Un otrkārt?

- Otrkārt, es runāju, kā man patīk.
- Tas nu gan, Viola piekrīt.

Mans Troksnis mazliet sašūmējas, un es dziļi ievelku elpu, kad Viola saka: kuš! Meitenes acis mēnesgaismā iemirdzas, kad viņa palūkojas uz mani.

Izklausās pēc tekoša ūdens.

- Upe! Mančijs ierūcas.

Mēs metamies prom pa taku, nogriežamies un skrienam lejup pa nogāzi, atkal nogriežamies, un tur jau ir upe platāka, seklāka un lēnāka, nekā mēs to pēdējo reizi redzējām, bet tikpat slapja. Mēs neko nesakām, tikai nometamies uz ceļiem upes malā un dzeram, Mančijs noguļas uz vēdera un lok.

Viola ir man blakus, un, dzerot ūdeni, es atkal skaidri dzirdu viņas klusumu. Tas nudien ir pretrunīgs. Viņa manu Troksni dzird pilnīgi skaidri, īpaši šeit, kur esam tālu prom no citiem Trokšņiem. Viņas klusums man šķiet tik skaļš, tā tuvumā man kļūst tik skumji, it kā gribētos to paņemt sev, piekļauties tam un pazust klusuma neesamībā.

Kāds atvieglojums tas tagad būtu! Milzīgs atvieglojums.

- Es nevaru tevi nedzirdēt, viņa saka, pieceļoties un atverot savu somu. Kad ir tik kluss un mēs esam divi vien.
- Savukārt es nevaru tevi dzirdēt, atcērtu. Tu pat iedomāties nevari, kā tas ir. Es uzsvilpju Mančijam. Laukā no ūdens! Tur var būt čūskas.

Suns ir ieniris ūdeni un peld kā negudrs, līdz saite atlīmējas no astes un aizpeld. Tad gan viņš izlec ārā un tūlīt sāk laizīt asti.

- Ļauj man paskatīties, es saku. Viņš piekrītoši norūc: Tod! bet, kad es pienāku tuvāk, paslēpj asti zem vēdera, cik nu tālu var. Es to lēnām izvelku ārā, un Mančijs visu laiku murmina pie sevis: Aste, aste,

aste…

- Kas to būtu domājis? es saku. Šitās saites palīdz ari suņiem.

Viola izvelk no somas divus diskus. Viņa uzspiež uz tiem ar īkšķiem, un diski pārvēršas par ūdens pudelēm.

Meitene noliecas pie upes un piepilda abas ar ūdeni, tad pasviež vienu man.

- Paldies, es saku, neskatoties viņai acīs.

Viņa notrauc lieko ūdeni no pudeles. Mēs stāvam upes krastā, un Viola liek ūdens pudeli somā; viņa klusē tā kā tajās reizēs, kad mēģina saņemties un pateikt kaut ko svarīgu.

- Lūdzu, neapvainojies, viņa saka, paskatoties uz mani, bet man šķiet, ka ir īstais brīdis izlasīt, kas rakstīts uz kartes.

Es jūtu, kā nosarkstu, lai gan ārā ir tumšs, un vēl es ļiitu, ka esmu gatavs strīdēties.

Tomēr tā vietā es nopūšos. Esmu noguris, ir vēls, mums .itkal būs jādodas ceļā, un viņai ir taisnība, vai ne? Tikai spītības dēļ man gribas teikt, ka viņai nav taisnība.

Nometu zemē somu, izņemu grāmatu un atloku karti, kas ir aiz pirmā vāka. Es pasniedzu to Violai, pat nepaskatoties uz viņu. Meitene paņem lukturīti un uzspīdina uz kartes, pagriež to, lai redzētu Bena vēstījumu. Man par brīnumu, viņa pēkšņi uzreiz sāk lasīt to skaļi; lai gan skan Violas balss, izklausās tā, it kā tur runātu Bens it kā viņa balss skanētu pāri upei, atbalsotos no Prentistaunas un trāpītu man tieši sirdī.

- Ej uz apmetni pie upes otrpus tiltam, viņa lasa. To sauc Tālteka, un tur būs cilvēki, kas tev palīdzēs.

- Tā arī bija, es saku. Vismaz daži no viņiem gribēja mums palīdzēt.

Viola turpina: Ir lietas, ko tu par mūsu vēsturi nezini, un man par to loti žēl, Tod, bet, ja tu zinātu patiesību, tu būtu lielās briesmās. Vienīgais iemesls, kāpēc tevi tur laipni uzņems, ir tas, ka esi nevainīgs.

Es jūtu, ka nosarkstu vēl vairāk, bet, par laimi, te ir pārāk tumšs.

- Tavas mammas grāmata pastāstīs vairāk, bet līdz tam plašākā pasaule ir jābrīdina, Tod. Prentistauna gatavojas uzbrukt. Šis plāns bijis spēkā jau gadiem ilgi, viņi tikai gaidīja, līdz pēdējais Prentistaunas puika kļūs par vīru. Viola paskatās uz mani. Tas esi tu?

- Es, atbildu. Es biju jaunākais zēns. Pēc divdesmit septiņām dienām saskaņā ar Prentistaunas likumu es kļūšu par pilnvērtīgu viru.

Es nespēju nedomāt par to, ko Bens man parādīja -

Kā puikas kļūst par vīriem -

Es šo domu ātri noslēpju un saku: Bet man nav ne jausmas, ko viņš domā ar to, ka viņi gaidīja, lai es kļūtu par viru.

Mērs plāno ieņemt Tālteku un, kas zina, cik vēl apmetņu. Mēs ar Siliānu…

- Kiliānu, es izlaboju.

- Mēs ar Kiliānu mēģināsim to aizkavēt, cik ilgi vien spēsim, bet nespējam to apturēt. Tālteka būs briesmās, un tev viņi jābrīdina. Vienmēr, vienmēr atceries, ka mēs tevi mīlam kā dēlu un aizsūtīt tevi prom bija pats grūtākais, ko jebkad esam darījuši. Iespējams, mēs vēl tiksimies, bet sākumā tev jādodas uz Tālteku, cik ātri vien vari. Kad nokļūsi galā, tev viņi jābrīdina. Bens. Viola paceļ acis. Pēdējais ir pasvītrots.

- Zinu.

Tad mēs kādu bridi klusējam. Gaisā jūtama vainas apziņa, bet varbūt tā plūst no manis.

Ko gan var zināt no klusas meitenes?

- Mana vaina, es beidzot saku. Tā ir mana vaina.

Viola vēlreiz klusi pārlasa zīmīti. Viņiem vajadzēja

tev pateikt, meitene saka, nevis gaidīt, ka tu izlasīsi, zinot, ka nemāki…

- Ja viņi būtu man to stāstījuši, Prentistaunā jaunumi izskanētu manā Troksnī, un tad visi zinātu, ka es zinu.

Mums nebūtu vispār nekādu izredžu. Es pašķielēju uz viņu un novēršos. Man vajadzēja iedot kādam to izlasīt. tas ari viss. Bens ir labs cilvēks. Es pieklusinu balsi.

Bija.

Meitene saloka karti un atdod man. Tagad mums tā vairs nav noderīga, tomēr es uzmanīgi ielieku karti starp grāmatas vākiem.

- Es to varētu tev lasīt skaļi, Viola saka. Tavas mātes Ki amatu. Ja vien gribi.

Iemetu grāmatu mugursomā, joprojām uzgriezis Violai muguru. Mums jāiet, saku. Nevaram velti šķiest laiku.

- Tod…

- Mums pakaļ dzenas armija, es saku. Mums nav laika lasīt.

Tā nu atkal dodamies ceļā, cenšoties pēc iespējas ilgāk skriet, un, kad uzlec saule mierīga, lēna un auksta -, mēs joprojām neesam gulējuši, turklāt iepriekšējā dienā esam smagi strādājuši. Mums pakaļ dzenas armija, taču mēs tik tikko velkam kājas.

Tomēr mēs turpinām soļot visu ritu. Ceļš joprojām ved gar upi, kā jau bijām cerējuši, un mums priekšā stiepjas līdzenumi lieli, ar zāli klāti klajumi, kas plešas līdz pat zemākiem un augstākiem pakalniem, aiz kuriem ziemeļos slejas klintis.

Te ir pilnīga savvaļa. Ne žogu, ne labības lauku un ne miņas no apmetnēm vai ļaudīm, izņemot putekļaino ceļu. Vienā ziņā tas ir labi, bet citā pavisam dīvaini.

Ja Jaunā pasaule nav pavisam pamesta planēta, kur tad

visi ir?

- Kā tev šķiet, vai tas ir pareizi? es jautāju, kad mēs

nogriežamies vēl vienā putekļainā ceļa līkumā un tas atklāj tikai nākamos putekļainos ceļa līkumus. Tev šķiet, ka mēs ejam pareizi?

Viola nopūšas. Mans tēvs teica: Ceļš ved tikai uz priekšu, Vi, tikai uz priekšu un augšup.

- Ceļš ved tikai uz priekšu, es nomurminu.
- Uz priekšu un augšup, viņa piebilst.
- Kāds viņš bija? es jautāju. Tavs tētis?

Meitene nodur galvu, un es redzu, ka viņa mazliet pasmaida. Viņš smaržoja pēc svaigi ceptas maizes, viņa saka, paiet man garām un vairs šo sarunu neturpina.

Rīts top par pēcpusdienu, bet nekas daudz nemainās. Mēs skrienam, kad varam, ātri soļojam, kad nespējam paskriet, un atpūšamies tikai tad, kad vairs nespējam pavilkt kājas. Es redzu zilo vanagu augstu gaisā, lidojumā meklējot medījumu, bet tā arī ir vienīgā dzīvā radība, ko sastopam.

- Šitā ir viena tukša planēta, Viola saka, kad mēs esam apstājušies, lai nedaudz ieēstu, un, atspiedušies pret akmeņiem, vērojam apkārtni.
- Te ir gana visādu radījumu, es attraucu, košļājot sieru. Tici man.
- Es tev ticu. Tikai saku, ka varu iedomāties, kāpēc cilvēki varētu gribēt te apmesties. Daudz auglīgas zemes, daudz iespēju cilvēkiem uzsākt jaunu dzīvi.

Es gremoju tālāk. Tad viņi kļūdās.

Viola pakasa pakausi un vēro, kā Mančijs ošņā akmeņus, acīmredzot saodis kokaudēju smaržu tie dzīvo zem akmeņiem.

- Kāpēc tu kļūsi par vīru trīspadsmit gadu vecumā? viņa jautā.

Es pārsteigts palūkojos uz viņu. Ko?

- Zīmītē ir teikts, ka pilsēta gaida, kad pēdējais puika kļūs par vīru. Viola palūkojas uz mani. Kāpēc jāgaida?

Tā tas Jaunajā pasaulē notiek. Tam jābūt kā rituālam. Ārons vienmēr stāstīja, ka trīspadsmitā dzimšanas diena simbolizē to dienu, kad tu nokod kumosu no Laba un Ļauna atzīšanas koka augļa un no nevainīga kļūsti par grēcīgu cilvēku.

Meitene uzmet man neticīgu skatienu. Izklausās skarbi.

Es paraustu plecus. Bens teica, ka patiesais iemesls esot šāds: lai tik maza cilvēku grupiņa uz tik izolētas planētas izdzīvotu, ir vajadzīgi visi pieaugušie, kādus vien Iespējams sapulcēt. Tāpēc dienā, kad tev aprit trīspadsmit, Icv uztic nopietnus pienākumus. Es noplēšu salmiņu un iemetu upē. Neprasi! Es zinu tikai to, ka tie ir trīspadsmit gadi. Trīspadsmit reizes pa trīspadsmit mēnešiem.

- Trīspadsmit mēnešiem? viņa pārjautā, uzacis saraukusi.

Es pamāju.

- Gadā ir tikai divpadsmit mēnešu, viņa saka.

- Nekā nebija. Trīspadsmit!

- Varbūt ne šeit, Viola piekāpjas, bet tur, no kurienes es nāku, ir divpadsmit.

Es samirkšķinu acis. Jaunajā pasaulē gadā ir trīspadsmit mēnešu, saku, jūtoties pagalam muļķīgi.

Viņa skatās uz mani tā, it kā censtos kaut ko izdomāt.

Atkarībā no tā, cik garas šeit ir dienas un mēneši, tev jau varētu būt… četrpadsmit.

- Te tā nenotiek, es stingri nosaku. Man tas nemaz nepatīk. Man būs trīspadsmit pēc divdesmit septiņām dienām.

- Patiesībā tev ir četrpadsmit un viens mēnesis, meitene saka, joprojām rēķinot. Un tad man jādomā, kā gan te var pateikt, cik vispār kāds ir vecs…

- Līdz manai dzimšanas dienai ir divdesmit septiņas dienas, es stingri saku, pieceļos un uzmetu plecos somu. Nāc! Mēs jau esam iztērējuši pārāk daudz laika pļāpām.

Tikai tad, kad saule jau grimst kokos, mēs paman pirmās civilizācijas pazīmes: upes malā ir pamestas ūdensdzirnavas, to jumts ir nodedzis pirms sazin cik gadiem. Esam tik ilgi gājuši, ka mums nav spēka pat sarunāties, mēs pat neskatāmies apkārt, lai pamanītu draudošās briesmas, tikai ieejam dzirnavās, nosviežam somas pie sienas un nogāžamies uz grīdas, it kā tā būtu pati mīkstākā gulta. Mančijs, šķiet, nekad nenogurst, viņš skraida apkārt, apčurājot augus, kas izlīduši pa grīdas dēļu šķirbām.

- Manas kājas, es novaidos, novelkot apavus un saskaitot piecus, nē, sešus dažādus nobrāzumus.

Viola pie otras sienas saprotoši novaidas. Mums jāpaguļ, viņa saka. Lai vai kas.

- Zinu.

Meitene paskatās uz mani. Vai tu dzirdēsi viņus nākam, Viola jautā, ja viņi tuvosies?

- Dzirdēšu, es apliecinu. Katrā ziņā.

Mēs izlemjam, ka viens gulēs, bet otrs tikmēr sargās. Es saku, ka sargāšu pirmais, un Viola tik tikko spēj pateikt man arlabunakti, kad jau ir iekritusi miegā. Es skatos, kā viņa guļ; pamazām kļūst tumšs. Tā nelielā tīrība, ko bijām ieguvuši Hildijas mājā, ir pagalam. Viola izskatās tāpat kā es seja putekļaina, zem acīm tumši loki, zem nagiem netīrumi.

Un es sāku domāt.

Es viņu pazīstu tikai trīs dienas, vai ne? Tikai trīs dienas no visas manas sasodītās dzīves, bet jau šķiet, ka viss, kas bijis pirms tam, sāk pagaist un aizmirsties, it kā tas viss būtu bijis lieli meli. Nē, nevis it kā, bet patiešām visa mana dzīve bija lieli meli, kas man bija jāatklāj, un tagad |l Ir mana īstā dzīve, viena vienīga skriešana un nekādas

drošības, nekādu atbilžu, tikai kustība, viena vienīga kusni m uz priekšu.

Iedzeru malku ūdens un klausos, kā circeņi čirkst sekss, sekss, un prātoju, kāda bija viņas dzīve pirms trim dienām. Kā gan ir uzaugt kosmosa kuģī? Vietā, kur tu nekad nesatiec citus cilvēkus, nevari iziet ārpus kuģa sienām…

Tas ir tāpat kā Prentistaunā ja tu aizej, tu nekad vairs nevari atgriezties.

lis atkal palūkojos uz savu ceļabiedreni. Bet Viola taču lika prom, vai ne? Viņa lidoja šurp tajā mazajā kosmosa kuģi kopā ar mammu un tēti, līdz notika avārija.

Nez kā tas viss notiek, es prātoju.

Tiek sūtīts izlūku kuģis, lai veiktu izpēti un atrastu labāko nolaišanās vietu, viņa saka, pat nepieceļoties nedus un nepakustinot galvu. Kā gan šajā Trokšņa pilnajā pasaulē kāds vispār guļ?

- Pamazām pierod, es attraucu. Bet kāpēc tik ilgi Kaidīt? Septiņus mēnešus?

- Tik ilgs laiks paiet, lai uzbūvētu pirmo nometni, viņa saka un nogurusi pārvelk ar roku pār acīm. Mums ar mammu un tēti vajadzēja atrast labāko vietu, kur kuģim nolaisties, uzbūvēt pirmo apmetni un pirmās nepieciešamības ēkas, kas būs vajadzīgas ieceļotājiem. Sargtorni, pārlikas noliktavu, slimnīcu. Viola palūkojas uz mani caur pirkstiem. Standarta procedūra.

- Nekad neesmu redzējis nevienu sargtorni Jaunajā pasaulē, es saku.

Viņa strauji pieceļas sēdus. Zinu. Nespēju noticēt, ka jums nav nekādu saziņas iespēju starp apmetnēm.

- Tātad jūs neesat ieceļotāji no Baznīcas? es saku, mēģinot izklausīties gudri.

- Kādēļ tu tā domā? viņa attrauc. Un kāpēc lai kāda saprātīga draudze gribētu dzīvot pilnīgā izolācijā?

- Bens teica, ka viņi ieradušies šajā pasaulē, lai dzīvotu vienkāršu dzīvi, ka pirmajās dienās viņi pat esot strīdējušies par to, vai neiznīcināt visus ģeneratorus.

Viola pārbijusies paskatās uz mani. Jūs visi būtu nomiruši!

- Tieši tāpēc jau tos neiznīcināja, es attraucu, pat tad ne, kad mērs Prentiss tika vaļā no visa cita liekā.

Viola paberzē nogurušās kājas un palūkojas uz zvaigznēm, kas redzamas pa caurumiem jumtā. Mana mamma un tētis bija tik sajūsmināti, viņa saka. Jauna pasaule, jauns sākums, visi plāni par mieru un laimi. Viņa apklust.

- Man ļoti žēl, ka tā nenotika, saku.

Meitene novērš skatienu. Vai tu nevarētu mazliet pagaidīt ārā, kamēr es aizmiegu?

- Protams, es saku. Nekādu problēmu.

Es paņemu somu un izeju ārā pa caurumu, kur kādreiz bijušas dzirnavu galvenās durvis. Mančijs pieceļas un man seko. Kad apsēžos zemē, suns apguļas man pie kājām, saritinās un aizmieg, kaut ko pa miegam noņurdot. Ir tik vienkārši būt sunim.

Vēroju, kā uzaust mēneši, tiem seko zvaigznes, tie paši mēneši un tās pašas zvaigznes, kas Prentistaunā; spīdekļi joprojām mierīgi staro pie debesīm, tos var redzēt ari šajā zemes malā. Atkal izņemu ārā grāmatu, tās vāks mēnesgaismā spīd. Pašķirstu lapas.

Prātoju, vai arī mana mamma bija sajūsmināta par ierašanos šeit, vai arī viņa sapņoja par mieru, cerību un mūžīga prieka pilnu dzīvi.

Nez vai viņa kaut ko no tā izbaudīja, pirms nomira?

Šīs domas mani nomāc, tāpēc ielieku grāmatu atpakaļ somā un atspiežos pret dzirnavu sienu. Es klausos, ka garām plūst upe un kā koki klusi sačukstas, un vēroju i.tlumā esošos kalnus un mežus, kas tos klāj.

Pagaidīšu pāris minūšu un tad ieiešu iekšā paskatīties, vai ar Violu viss kārtībā.

Nākamais, ko es saprotu, ir tas, ka Viola mani modina, li pagājušas vairākas stundas, un mana galva ir savādi tukša, līdz es dzirdu viņu sakām: Troksnis, Tod! Es dzirdu Troksni.

Strauji pielecu kājās, uzšņācu Violai un apjukušajam Mančijam, lai klusē. Kad viņi apklust, es ieklausos naktī.

Čuksti, čuksti, čuksti, tas skan kā vēja šalkas, čuksti, čuksti, čuksti, nav neviena vārda, tālumā tie savelkas negaisa mākonī, kas slēpjas aiz kalna, čuksti, čuksti, čuksti.

- Mums jāiet, es saku, pastiepjot roku pēc somas.
- Vai tā ir armija? Viola uzsauc, ieskrienot dzirnavās pēc savas somas.
- Armija! Mančijs ierūcas.
- Nezinu, es attraucu. Laikam jau.
- Vai tas varētu būt nākamais ciemats? Viola jautā, nākot atpakaļ ar somu plecos. Mēs nevaram būt pārāk tālu no tā.
- Tad kāpēc mēs neko nedzirdējām, kad ieradāmies?

Viņa iekož lūpā. Nolādēts!

- Tieši tā, es noņurdu. Nolādēts.

Un tā nu otrā nakts pēc Tāltekas paiet tāpat kā pirmā, skrienot pa tumsu, liekot lietā lukturīšus, kad bez tiem galīgi nevar iztikt, un mēģinot nedomāt. Neilgi pirms saules lēkta līdzenums pārvēršas par vēl vienu nelielu ieleju, kas ļoti līdzinās lāltekai, un tur noteikti ir Blāzmojošā Bāka vai kā nu to apmetni sauc, un iespējams, ka tur tiešām dzīvo cilvēki.

Viņiem arī ir augļu dārzi un labības lauki, lai gan tie nav tik labi kopti kā Tāltekā. Mums par laimi, izskatās, ka apmetnes centrs atrodas

kalna galā, kurp ved platāks ceļš, varbūt kreisais pagrieziens; tur ir piecas vai sešas ēkas, kuras nekaitētu mazliet pārkrāsot. Uz ceļa pie upes ir tikai laivu piestātne ar dažām laivām un satrupējušām laipām, zvejnieku būdām un vēl šo to, ko parasti uzslej upes krastā.

Mēs nedrīkstam nevienam lūgt palīdzību. Pat ja mums palīdzētu, uz papēžiem taču min armija, vai ne? Mums vajadzētu viņus brīdināt, bet ja nu te dzīvo metjū laili, nevis hildijas? Un ja nu, brīdinot viņus, mēs piesauksim armiju, jo tad mēs būsim visu cilvēku Trokšņos? Un ja nu apmetnē zina, ka mūsu dēļ tuvojas armija, un viņi izlemj mūs nodot Prentistaunas viru rokās?

Bet viņi taču ir pelnījuši tikt brīdināti, vai ne?

Tomēr ja nu viņi apdraud mūs?

Redziet nu! Kā lai te zina pareizo atbildi?

Tā nu mēs lavāmies caur mazo apmetni kā zagļi, skrienot no zvejnieku būdas uz būdu, slēpjoties no ciemata iedzīvotājiem, klusi gaidot, kamēr kāda sīciņa sieviete aiznes grozu līdz vistu barotavai, kas uzcelta starp kokiem. Apmetne ir tik maza, ka mēs tiekam tai cauri, pirms saule ir pilnībā uzlēkusi, mēs esam tai cauri un atpakaļ uz ceļa, it kā šīs vietas nemaz nebūtu, it kā nekas tāds ar mums vispār nebūtu noticis.

- Tad tā nu bija tā apmetne, Viola nočukst, kad atskatāmies, nogriežoties nākamajā līkumā. Mēs nekad pat neuzzināsim, kā tieši to sauc.

- Bet tagad mums nav ne jausmas, kas gaida priekšā, es atčukstu.

- Mēs iesim, līdz sasniegsim Patvērumu.

- Un pēc tam?

Viņa neatbild.

Mēs pārāk paļaujamies uz Hildijas teikto, es saku.

Bet kaut kam taču tur jābūt, Tod, Viola saka, saviebusi seju. Kaut kam taču tur jābūt!

Es kādu bridi neko nesaku un pēc tam piebilstu: Tad |(iu redzēs.

Un tā sākas nākamais rīts. Mēs divreiz pamanām uz cpļa vīriešus, kas sēž zirgu vilktos pajūgos. Abas reizes paslēpjamies mežā; Viola tur ciet Mančija purnu, bet es mēģinu padarīt savu Troksni tik tukšu, cik vien varu.

Stundas rit, bet nekas daudz nemainās. Mēs nedzirdam armijas čukstus, ja vien tie bija armijas čuksti, bet to nu mēs nemaz negribam uzzināt, vai ne? Rīts ir pārgājis pēcpusdienā, un mēs pamanām apmetni kalna galā. Paši tagad esam uzkāpuši nelielā pakalnā, upe tek zemāk, un mēs redzam, ka tā aizplūst pa līdzenumu, kuru mums nāksies šķērsot.

Viola kādu brīdi vēro apmetni binoklī, tad pasniedz to man. Šoreiz te ir desmit vai piecpadsmit ēku, bet pat no attāluma tās

izskatās noplukušas un nolaistas.

- Nesaprotu, Viola saka. Saskaņā ar apmetņu plānu naturālajām saimniecībām jau sen te vajadzētu būt izzudušām. Viņi acīmredzot tirgojas, tad kāpēc pielikt tik daudz pūļu?

- Tu diez ko daudz nezini par ieceļotāju dzīvi, vai ne? es mazliet sapīcis jautāju.

Meitene sakniebj lūpas. Man skolā bija tāds priekšmets. Kopš piecu gadu vecuma esmu mācījusies, kā izveidot veiksmīgu koloniju.

- Mācības vēl nav reālā dzīve.

- Vai tiešām? viņa savelk vienu uzaci.

- Ko es tev iepriekš teicu!? izsaucos. Daži no mums bija pārāk aizņemti ar izdzīvošanu, mums neatlika laika mācīties par naturālisma fermām.

- Naturālo saimniecību.

- Vai nav vienalga. Es atkal dodos ceļā. Viola soļo man pakaļ. Kad mans kuģis ieradīsies, mēs

jums šo to iemācīsim, viņa saka. Par to nu vari būt drošs.

- Un mēs, muļķa lauķi, par to pateicībā bučosim jums pakaļas, es atcērtu. Mans Troksnis dūc, bet patiesībā neatspoguļo vārdu "pakaļas".

- Tieši tā, viņa paceļ balsi. Jums nu gan te izdevies iekārtot dzīvi kā viduslaikos, ne? Kad mēs ieradīsimies, jūs redzēsiet, kā jāveido īstas apmetnes.

- Tas notiks tikai pēc septiņiem mēnešiem, es atcērtu. Tikmēr tev būs gana daudz laika noskatīties, kā dzīvo pārējie ļaudis.

- Tod! Mančijs ierejas, liekot mums salēkties, un pēkšņi metas prom pa ceļu.

- Mančij! es uzbrēcu. Nāc atpakaļ! Un tad mēs abi to sadzirdam.

22. nodaļa Vilfs un radījumu jūra

TAS IR SAVĀDS TROKSNIS, gandrīz bez vārdiem, tas nāk no kalna, veļas mums pretī, tajā ir tikai viena doma, bet domātāju ir daudz it kā tūkstoš balsu dziedātu vienu dziesmu.

Aha.

Dziedātu.

- Kas tas ir? Viola jautā, tikpat pārbiedēta kā es. Tā taču nav armija, vai ne? Kā viņi būtu tikuši mums priekšā?

- Tod! Mančijs rej no pakalna gala. Govis, Tod! Milzu govis!

Viola saviebjas. Milzu govis?

- Neprasi man, es attraucu un dodos pie Mančija.

Jo tā skaņa…

Kā lai to apraksta?

Tā varētu izklausīties zvaigznes. Vai mēneši. Bet ne kalni. Kalniem ir pārāk plūstoša skaņa. It kā planēta dziedātu planētai, augsti un stiepti. Dziesmā murd dažādas balsis dažādos toņos, tās sāk un beidz skanēt atšķirīgās notis, bet visas skaņas sagriežas kopā vienā melodijas virvē, kas ir skumja, bet nav skumja, lēna, bet nav lēna, un visu laiku tiek dziedāts tikai viens vārds.

Viens vārds.

Mēs sasniedzam pakalna augšu, un priekšā paveras vēl viens līdzenums; upe mutuļodama traucas tam preti un plūst pa līdzenumu kā sudraba stīga akmeni, un šajā līdzenumā, šķērsojot upi no viena krasta uz otru, redzami savādi radījumi.

Radījumi, kādus es nekad dzīvē neesmu redzējis.

Milzīgi, apmēram četrus metrus gari, noauguši ar pinkainu, sudrabainu spalvu, biezu, pūkainu asti vienā galā un diviem baltiem, izliektiem ragiem otrā. Ragi aug radījumiem uz pieres, un vēl tiem ir gari kakli, kas stiepjas no platajiem pleciem līdz zālei, kas viļņojas līdzenumā. Radības ar platajām lūpām grauž lekno zāli, līdz ir noēdušas to līdz zemei, un iedzer ūdeni, šķērsojot upi. Viņu ir tūkstošiem, no horizonta pa labi līdz horizontam pa kreisi, un viņu Troksnis dzied vienu vārdu dažādos laikos un dažādos toņos, bet šis vārds savij viņus visus kopā, sasien viņus kopā kā vienotu grupu, kas šķērso līdzenumu.

Šeit, Viola man blakus saka. Viņi dzied šeit.

Viņi dzied Šeit. Sūta šo vārdu cits citam savā Troksnī.

Šeit es esmu.

Šeit mēs esam.

Šeit mēs ejam.

Šeit ir viss, kas mums svarīgs. Šeit.

Tas ir -

Kā lai to pasaka?

Tā ir kā dziesma, ko varētu dziedāt ģimene, kurā vienmēr viss ir labi, tā ir saviešu dziesma, kas liek tev justies piederīgam, to dzirdot vien, tā ir dziesma, kas vienmēr nipesies par tevi un nekad tevi neatstās. Ja tev ir sirds, tā «nl'jzis, ja tava sirds ir salauzta, tā sadzīs.

Tā ir -

Oho.

Es paskatos uz Violu, un viņa ir aizklājusi muti ar roku; meitenes acis ir miklas, bet es redzu, ka viņa smaida, un .itveru muti, lai runātu.

Ar kājām jūs diez ko tāl' netiks, saka pavisam cita lialss mums pa kreisi.

Mēs apgriežamies paskatīties, un es tveru pie naža. Virs, kas brauc pāris vēršu vilktos tukšos ratos, sveicina mus no sānu taciņas, un viņa mute ir vaļā, it kā viņš būtu aizmirsis to aizvērt.

Viņam blakus ir šautene, it kā viņš nupat to būtu tur nolicis.

Mančijs no attāluma rūc: Govs!

- Ratiem šie ies apkārt, vīrs paskaidro, bet kājām nav droš'. Samīcīs.

To pateicis, viņš atkal atstāj muti vaļā. Vīra Troksnis, ko lielākoties nomāc daudzie Šeit no savādā bara, šķiet, saka to pašu, ko viņa mute. Es tik ļoti cenšos nedomāt par dažiem vārdiem, ka man jau sāk sāpēt galva.

- Es var' izvest jūs caur', viņš saka. Ja jūs grib'.

Vīrs paceļ roku un norāda lejup uz ceļu, kas pazūd zem

bara kājām. Es pat nebiju iedomājies, ka radījumi taču aizšķērso mums ceļu, bet bija skaidrs, ka nevajadzētu mēģināt spraukties viņiem pa vidu.

Pagriežos, lai teiktu kaut ko, jebko, kas palīdzētu mums ātrāk tikt uz priekšu.

Bet tobrīd notiek kaut kas apbrīnojams.

Viola paskatās uz vīru un saka: Es i' Hildija, un norāda uz mani: Un tas i' Bens.

- Ko? es ieņurdos gluži kā Mančijs.

- Vilfs, virs saka Violai, un tikai pēc mirkļa es saprotu, ka tas ir viņa vārds.

- Sveiks, Vilf, Viola saka, bet tā nav viņas balss, nemaz nav viņas balss, tā ir pavisam cita balss, kas plūst no viņas mutes. Viņa stiepj vārdus un norauj galotnes, un, jo vairāk viņa runā, jo mazāk izklausās pēc sevis.

Jo vairāk viņa izklausās pēc Vilfa.

- Mēs i' no Tāltek'. No kurien's tu i'?

Vilfs pamet ar īkšķi pār plecu. Barjerlej's, viņš saka.

- Brauc' uz Apšulej' pēc prec'.

- Tas i' lab', Viola atbild. Mēs ar' iet uz Apšulej'. No tā visa man vēl vairāk sāk sāpēt galva. Pielieku rokas

pie deniņiem, it kā mēģinātu noturēt tajos Troksni, mēģinot aizturēt visas nepareizās lietas no izlidošanas pasaulē. Par laimi, daudzie Šeit jau liek justies tā, it kā mēs peldētu skaņā.

- Lec iekšā, Vilfs saka, pamājot ar roku.
- Nāču, Ben, Viola saka, pieejot pie ratu aizmugures un iemetot tajos somu. Vilfs mūs aizvedīs.

Viņa ielec ratos, un Vilfs uzplīkšķina vēršiem. Tie sāk kustēties, un Vilfs, pat nepaskatoties uz mani, brauc garām. Es joprojām kā apjucis stāvu, kad Viola pabrauc garām, izmisīgi mājot man ar roku, lai kāpju blakus. Man nav izvēles, vai ne? Es pieskrienu klāt un ielecu ratos.

Apsēžos blakus Violai un muti vaļā blenžu uz viņu. Ko tu dari? pēc brīža mēģinu pačukstēt.

- Kuš, viņa uzšņāc, paskatoties pār plecu uz Vilfu, bet tikpat labi viņš jau varētu būt aizmirsis, ka paņēmis mūs savos ratos, ņemot vērā visu, kas notiek viņa Troksnī.
- Nezinu, viņa man iečukst ausī. Vienkārši tēlo līdzi.
- Kam tēlot līdzi?
- Ja mēs tiksim bara otrā pusē, tas būs starp mums un .1 nniju, vai ne?

Es par to nebiju padomājis. Bet ko tu dari? Kāds Benam un Hildijai ar to sakars?

- Viņam ir ierocis, meitene pačukst, atkal paskatoties uz Vilfu. Un tu pats teici, ka cilvēki var nolasīt, no kurienes tu nāc. Tā nu man ienāca prātā nosaukt citus vārdus.
- Bet tu runāji viņa balsī.
- Nu, ne pārāk labi.
- Gana labil es izsaucos, un mana balss kļūst skaļaka.
- Kuš! viņa nočukst, bet, ņemot vērā radījumu bara Troksni, kas mums tuvojas, un to, ka Vilfs nav pārāk attapīgs, mēs tikpat labi varētu runāt skaļi.
- Kā tu to dari? es jautāju, joprojām būdams neizsakāmi pārsteigts.
- Es meloju, Tod, viņa saka, ar rokām rādot zīmes, lai runāju klusāk. Vai tad jūs te nemelojat?

Protams, melojam. Jaunajā pasaulē un manā pilsētā (kuras vārdu es izvairos nosaukt pat domās), šķiet, pastāv vienīgi meli. Bet tas ir citādi. Es jau iepriekš teicu, ka vīrieši visu laiku melo sev, citiem vīriešiem, pasaulei, bet kas gan var pateikt, vai tie ir meli, ja tie ir ievīti citos melos un patiesībā, kas plūst no katra cilvēka? Visi zina, ka tu melo, bet, tā kā visi melo, tad kam gan tas rūp? Ko tas maina? Tā ir daļa no cilvēku būtības, daļa no Trokšņa, un dažkārt melus var atšķirt,

bet dažkārt ne.

Tomēr ikviens šajā pasaulē paliek viņš pats, pat ja melo.

Jo es par Violu zinu tikai to, ko viņa pati pasaka. Vienīgā patiesība, ko dzirdu, ir tā, kas nāk no viņas mutes. Tāpēc, kad Viola teica, ka viņa ir Hildija un es esmu Bens un mēs esam no Tāltekas, un kad viņa runāja kā Vilfs (lai gan viņš nav no Tāltekas), tad bija tā, it kā viss pateiktais kļūtu par īstenību, it kā tobrīd tikai uz mirkli pasaule mainītos. Tobrīd Violas balss mainīja pasauli, tā neaprakstīja esošo, tā izdomāja visu no jauna, tā padarīja mūs par citiem cilvēkiem tikai ar vārdiem vien.

Au, mana galva!

- Tod! Tod! Mančijs rej, parādoties ratu aizmugurē, lēkājot augšup lejup. Tod!
- Sasodīts, Viola saka.

Es izlecu no ratiem, paķeru Mančiju un, ar vienu roku aizspiedis viņam purnu, iekāpju atpakaļ ratos. Td? viņš nosprauslojas caur sakostiem zobiem.

- Klusu, Mančij, es saku.
- Man nešķiet, ka tam ir kāda nozīme, Viola saka, un viņas balss aizplūst tālumā.

Es palūkojos augšup.

- Gvs, Mančijs norūc.

Mums garām aizsoļo pirmais radījums.

Esam iekļuvuši barā.

Iejukuši dziesmā.

Un uz bridi es aizmirstu par visiem meliem.

Nekad neesmu redzējis jūru, tikai videomateriālos. Tur, kur es uzaugu, nebija arī ezeru, tikai upe un purvs. Varbūt pa upi kādreiz brauca laivas, bet ne manas dzīves laikā.

Tomēr, ja man būtu jāfantazē, kā ir braukt pa jūru, tad es iztēlotos ko līdzīgu. Bars mūs ieskauj, un no skata pazūd pilnīgi viss, izņemot debesis un mūs pašus. Tas plūst apkārt kā straume, dažkārt ievērojot mūs, bet lielākoties pamanot tikai sevi un dziesmu Šeit, kas bara vidū ir tik skaļa, ka, šķiet, plūst cauri ķermenim, sniedzot enerģiju katram sirdspukstam un elpas vilcienam.

Pēc brīža es jau esmu aizmirsis visu par Vilfu un… pārē|.im lietām, es tikai guļu uz muguras ratos, skatoties, kā radījumi soļo mums garām, kā tie osta gaisu, plūc zāli, l.iiku pa laikam iebada cits citam ar ragiem. Tur ir mazi radījumi un pavisam veci, un daži, kas ir garāki par citiem, un īsāki, un daži ar rētām, citi ar netīrāku spalvu.

Viola guļ man blakus, un Mančija mazās suņa smadzenes ir tā pārņemtas ar šo brīdi, ka viņš tikai vēro radīiumu baru, mēli izkāris, un uz mirkli, uz pavisam īsu mirkli, kamēr Vilfs ved mūs pāri laukam, šī ir visa mūsu pasaule.

Te nav nekā cita.

Es paskatos uz Violu, un viņa paskatās uz mani un pasmaida, papurina galvu un noslauka asaras no acīm. Šeit. Šeit.

Mēs esam Šeit un nekur citur.

Jo nav citas vietas kā vien Šeit.

- Tātad tas… Ārons, Viola pēc mirkļa saka klusā balsī, un es skaidri saprotu, kāpēc tieši šobrīd viņa par to ierunājusies.

Šeit ir tik droši, ka mēs varam pārrunāt visas briesmas, kas mūs uztrauc.

- Jā? es saku, arī runājot klusi un vērojot radījumu ģimenīti, kas valsē ratu aizmugurē; mamma laiza savu atvasi, kas lielām acīm skatās uz mums.

Viola nepieceļoties pagriežas pret mani. Arons bija jūsu svētais vīrs?

Es pamāju. Mūsu mācītājs.

- Par ko viņš spredikoja?
- Par visu parasto, es attraucu. Elles ugunis. Lāsti. Pastarā tiesa.

Viņa nopēta mani. Tie nav nekādi parastie spredikļi, Tod.

Es paraustu plecus. Viņš ticēja, ka mēs drīz piedzīvosim pasaules galu, es saku. Un kas gan var apgalvot, ka viņam nav taisnība?

Viola pašūpo galvu. Mūsu mācītājs uz kuģa tāds nebija. Viņu sauca Marks. Viņš bija laipns un draudzīgs, un viņš palīdzēja noticēt, ka viss būs labi.

Es nosprauslojos. Nē, nemaz neizklausās pēc Arona. Viņš vienmēr teica Dievs dzird un Ja viens no mums kritīs, kritīs visi. It kā viņš to vien gaidītu.

- To es arī dzirdēju, viņa saka, sakrustojot rokas uz krūtīm.

Šeit mūs joprojām apņem, tas mums seko.

Es pagriežos pret meiteni. Vai viņš… nodarīja tev pāri? Toreiz purvā?

Viola pašūpo galvu un nopūšas. Viņš tikai kaut ko murmināja un kaut ko skaitīja. Varbūt tās bija lūgšanas, bet, ja es bēgu, viņš skrēja man pakaļ un atkal murmināja, un es raudāju un lūdzu palīdzību, bet viņš mani ignorēja un tikai lūdzās, un es viņa Troksnī redzēju sevi, lai gan nemaz nezināju, kas vispār ir Troksnis. Nekad dzīvē neesmu bijusi tā pārbijusies, pat tad ne, kad avarēja mūsu kosmosa kuģis.

Mēs abi palūkojamies debesis uz sauli.

- Ja viens no mums kritīs, kritīs visi, viņa saka. Ko tas vispār nozīmē?

Kad tā labi padomāju, saprotu, ka ari es to nezinu, tāpēc neko nesaku, un mēs atkal iegrimstam Šeit un ļaujam, lai tas nes mūs tālāk.

Mēs esam Šeit.

Nekur citur.

Pēc stundas, nedēļas vai sekundes radījumu bars sarūk, un mēs

izbraucam ārā otrā pusē. Mančijs nolec zemē. Mēs braucam tik lēni, ka viņš nevar palikt iepakaļ, tāpēc es |auju viņam skriet. Mēs vēl neesam galā.

- Tas bija lieliski, Viola klusi saka, jo dziesma jau sāk izzust. Es pat aizmirsu, cik ļoti man sāp kājas.
- Aha, es piekrītu.
- Kas tie tādi bija?
- Vienkārš' kaut kādi liel' radījum', Vilfs saka nepagriežoties. Radījum', tie viš i'.

Mēs ar Violu saskatāmies, it kā būtu aizmirsuši, ka Vilfs tepat vien ir.

Cik daudz viņš bija uzzinājis?

- Radījum' ar vārd'? Viola jautā. Viņa pieslienas sēdus un atkal sāk melot.
- Aha, tagad, kad esam ārpus bara, Vilfs saka, palaižot vēršu pavadas vaļīgāk. Barstīgaiņi vai Lauku zvēri, vai Antafanti. Viņš parausta plecus. Mēs viņus sauc par radījum'.
- Radījum', Viola atkārto.
- Radījumi, es piebilstu.

Vilfs pār plecu paskatās uz mums. Sacīj', ka jūs i' no Tāltek's?

- Jā, kungs, Viola saka, uzmetot man skatienu.

Vilfs paskatās uz meiteni. Redzēj' ar' to armij'?

Mans Troksnis skaļi uzmutuļo, pirms paspēju to apklusināt, bet šķiet, ka Vilfs to nemana. Viola skatās uz mani, pieri saraukusi.

- Kāda armija, Vilf? viņa jautā, un viņas balss vairs nav tik neparasti svešāda.
- Armij' no vien nolādēt' pilsēt', viņš saka, joprojām turpinot ceļu, it kā mēs pļāpātu par dārzeņiem. Armij' nāk ārā no purv' un ieņem cits apmetn's, un kļūst lielāk' Nav par to dzirdējuš'?
- Kur tu dzirdēj' par to armij', Vilf?
- Ļaud's melš, Vilfs atsaka. Upe nes visād's run's. Ļaud's melš. Jūs tak zin'! Stāst'! Jūs to redzēj'?

Es pašūpoju galvu, bet Viola saka: Jā, redzēj'.

Vilfs atkal paskatās pār plecu. Tā i' lieF?

- Makten, Viola attrauc, nopietni lūkojoties uz Vilfu. -Jums jāgatavoj's, Vilf! Briesm' nāk! Jābridin' Apšuej'.
- Apšulej', Vilfs izlabo.
- Jābridin' šie, Vilf.

Mēs dzirdam, kā Vilfs izdveš kādu skaņu, un tad saprotam, ka viņš smejas. Neviens jau neklausīs Vilf, zin', viņš gandrīz pie sevis saka un tad paskubina vēršus ar grožiem.

Šķērsojot līdzenumu, paiet gandrīz visa pēcpusdiena. Ieskatoties Violas binoklī, var redzēt, ka radījumu bars joprojām brien pāri upei no dienvidiem uz ziemeļiem, it kā to būtu bezgalīgi daudz. Vilfs vairs

nerunā par armiju. Mēs ar Violu ari gandrīz nemaz nerunājam, lai vēl nepateiktu kaut ko lieku. Turklāt man ir tik sarežģīti turēt Troksni brīvu no konkrētiem vārdiem un domām, ka tas prasa visu manu uzmanību. Mančijs seko mums pa ceļu, apostot katru puķi.

Kad saule ir jau zemu, rati beidzot apstājas.

- Āpšu ūdenskritums, Vilfs saka, pamājot uz upi, kas gāžas lejup no klints. Ūdenskrituma pakājē ir piecpadsmit vai divdesmit mājas, kas uzceltas ap nelielu ezeru, no kura atkal aizplūst upe. Šeit no lielā ceļa atdalās mazāks, kas ved uz ciematu.
- Mēs te izkāpsim, Viola saka, un mēs nolecam zemē, paņemot somas no ratiem.

Man jau tā šķīt', Vilfs saka, atkal palūkojoties uz mums.

Paldies, Vilf, Viola saka.

Nav pa' ko, viņš atteic, lūkojoties tālumā. Labāk nmneklē kād' pajumt'. Drīz līs.

Mēs ar Violu paceļam skatienu pret debesīm. Nemana neviena mākoņa.

- Tā ja, Vilfs saka. Neviens neklaus' Vilf*.

Viola atkal paskatās uz viņu un ierunājas savā balsī, mēģinot visu izskaidrot pēc iespējas labāk. Tev viņi jābrīdina, Vilf! Lūdzu! Ja esat dzirdējis, ka armija tuvojas, l.id jums ir taisnība un ir jābrīdina savējie, lai jūs būtu gatavi.

Vilfs tikai norūc "mhm", pirms uzsit ar grožiem vēršiem, un čubina lejup uz ciematu ūdenskrituma pakājē. Viņš pat neatskatās.

Mēs noskatāmies, kā viņš aizbrauc, un dodamies tālāk pa savu ceļu.

- Au, Viola saka, liekot kājas pie zemes.
- Zinu, nomurminu. Manējās arī.
- Kā tev šķiet, vai viņam ir taisnība? Viola jautā.
- Par ko?
- Par to, ka armija visu laiku pieaug, Viola saka. Kļūst lielāk'.
- Kā tev tas izdodas? es izsaucos. Tu pat neesi šejieniete!

Viņa parausta plecus. Tā ir kāda spēle, ko mēs ar mammu spēlējām, viņa paskaidroja. Stāstījām stāstus, kur katrs personāžs runāja savā balsī un izloksnē.

- Vai vari atdarināt mani? es ieinteresēts jautāju.

Viņa pasmaida. Baigi vajag! Lai tu varētu tarkšķēt pats

ar sevi?

Es saraucu pieri. Nemaz neizklausās pēc manis.

Dodamies tālāk pa ceļu, un Āpšuleja paliek mums aiz muguras. Braukt ratos bija patikami, bet tas tomēr nebija miegs. Mēs mēģinām virzīties uz priekšu, cik ātri vien varam, bet lielākoties tikai soļojam. Turklāt iespējams, ka armija tiešām palikusi tālu aizmugurē; varbūt viņiem būs jāgaida, līdz tie radījumi aizies tālāk.

Varbūt. Bet varbūt ne. Un zināt, kas notiek pēc pusstundas?

Sāk līt.

- Cilvēkiem vajadzētu ieklausīties Vilfa, Viola saka, paskatoties debesis.

Ceļš atkal atgriezies pie upes, un mēs atrodam gana labu patvērumu starp diviem kokiem. Paēdam vakariņas, gaidot, kad lietus pāries. Ja līt nepārstās, mums tik un tā būs jāsoļo tālāk. Es vēl neesmu palūkojies, vai Bens ir man iesaiņojis plašķi.

- Kas ir plašķis? Viola jautā, kamēr mēs sēžam, atspiedušies katrs pret savu koku.

- Lietusmētelis, es saku, rakņājoties pa savu somu. Nekā, neviena plašķa. Lieliski. Un ko es tev teicu par klausīšanos citu Troksnī?

Joprojām jūtos gana mierīgs; ja gribat zināt, man nevajadzētu tā justies. Šeit dziesma joprojām šķiet tepat tuvumā, lai gan es nespēju to sadzirdēt, pat ja tā ir jūdzēm tālu, klajumā. Es dzirdu, kā to dungoju, lai gan pat nezinu īsto melodiju, mēģinot izjust piederību, mēģinot atcerēties, kā tas ir, ka citi tev atgādina, ka esi Šeit.

Es paskatos uz Violu, ēdot kārtējo augļu paciņu.

Domāju par mātes grāmatu, kas joprojām ir manā somā.

Stāsti, kur katrs personāžs runā savā balsī, es domāju.

Vai es spētu klausīties savas mātes vārdos?

Viola saburza augļu maisiņu, viņa ir pabeigusi maltīti. Tā bija pēdējā paciņa.

- Man vēl palicis mazliet siera, es saku, un kaltētas gaļas, bet mums pa ceļam būs pašiem jāmeklē pārtika.

- Jāzog? viņa jautā, saraucot uzacis.

- Jāmedī, es izlaboju. Bet varbūt arī jāzog, ja vajadzēs. Turklāt te ir atrodami daži savvaļas augļi un ēdamas saknes, ja tās novāra.

- Aha, Viola novelk. Kosmosa kuģī medības nav pārāk lielā cieņā.

- Es tev iemācīšu.

- Labi, meitene saka, mēģinot izklausīties priecīga.

Vai tad tam nevajag šauteni?

- Ne tad, ja esi labs mednieks. Zaķus var labi noķert cilpās. Zivis tīklos. Vāveres var nodurt ar nazi, bet tām nav necik daudz gaļas.

- Zirgs, Tod, Mančijs klusi ierūcas.

Es smejos veselu mūžību. Viola ari smejas. Mēs nemedījam zirgus, Mančij. Es pastiepju roku un noglāstu viņam galvu. Muļķa suns.

- Zirgs, viņš atkal norūc, pieceļoties kājās un lūkojoties lejup uz ceļu, pa kuru tikko nācām.

Mēs vairs nesmejamies.

23. nodaļa Nazis ir Sava saimnieka vērts

UZ CEĻA DIMD ZIRGA PAKAVI pietiekami tālu, bet tie strauji tuvojas.

- Kāds no Apšuejas? Viola saka, un viņas balsi skan cerības un šaubas.
- Apšu lejas, es izlaboju, pielecot kājās. Mums jāpaslēpjas.

Mēs strauji sakravājam somas. Esam paslēpušies šaurā koku puduri starp ceļu un upi. Neuzdrošināmies šķērsot ceļu, mums aiz muguras ir upe, un kritis koks ir labākā slēptuve. Mēs paķeram mantas un paslēpjamies aiz šī koka, Mančijs man starp ceļiem; lietus līst kā traks.

Es izņemu nazi.

Pakavi dimd arvien tuvāk.

- Tikai viens zirgs, Viola pačukst. Tā nav nekāda armija.
- Aha, es saku, bet ieklausies, cik ātri tas auļo.

Mēs dzirdam dipada-dapada, dipada-dapada. Caur kokiem redzam tuvojamies jātnieku. Viņš jāj šurp pa ceļu pilna sparā, lai gan līst un tuvojas nakts. Neviens šādi nrauļotu ar labām ziņām, vai ne?

Viola paskatās uz upi mums aiz muguras. Vai tu proti peldēt? -Jā-

- Labi, viņa atteic. Jo es neprotu. Dipada-dapada, dipada-dapada.

Es jau dzirdu jātnieka Troksni, bet, tā kā zirga pakavi klaudz tik skaļi, es nespēju to skaidri saklausīt.

- Zirgs, Mančijs man pie kājām norūc.

Tur nu tas ir. Troksnis, ko sadzirdu starp pakavu klabēšanu. Uzplaiksnījumi. Vārdu fragmenti. Jātun Tēt-, un TUMš-, un stulb-, un vēl, un vēl.

Ciešāk satveru nazi. Viola nesaka ne vārda. Dipada-dapada, dipada-dapada Ātrāk un Nakts, un šaut, un Vienalga Viņš traucas šurp pa ceļu, nogriežas līkumā, kas ir tikai simt metru attālumā, noliecies tuvāk pie zirga Dipada-dapada Nazis man rokā pagriežas, jo nošaut ViņuS Visus un Viņa bija jauka, un Tik tumšs Dipada-DAPADA Es laikam saprotu DIPADA-DAPADA, DAPADA Viņš ir tuvāk un tuvāk, līdz viņš ir gandrīz Un tad skaidri kā zvans atskan Tod Hjūit? Tas izskan cauri lietum, zirga pakavu klaboņai un upes šalkoņai. Viola noelšas. Un es redzu, kas viņš ir.

- Juniors, Mančijs rūc. Tas ir Prentiss juniors.

Mēs mēģinām vēl labāk paslēpties aiz koka stumbra, bet no tā nav nekādas jēgas, jo es redzu, ka viņš pievelk grožus, lai apturētu zirgu, kas saslienas pakaļkājās un gandrīz viņu nomet.

Bet tikai gandrīz.

Ne tā, lai viņš izmestu no rokas šauteni.

NOLĀDĒTAIS Tod HJŪIT! kliedz viņa Troksnis.

- Sasodīts, es dzirdu Violas čukstu un labi saprotu, ko viņa ar to domā.

- Ahoi! Prentiss juniors uzsauc, un mēs esam gana tuvu, lai redzētu, kā viņš smaida, un dzirdētu uzjautrinājumu viņa balsī. Tu ej pa CEĻU?! Tu pat neesi iedomājies JAUKT PĒDAS?

Mēs ar Violu saskatāmies. Kāda tad vēl mums bija iespēja?

- Es esmu dzirdējis tavu Troksni gandrīz visu tavu dzīvi, muļķa puika! Viņš pagriež zirgu uz ceļa, mēģinot atrast, kur tieši mēs esam šajā nelielajā mežiņā. Tev šķiet, ka pietiek PASLĒPTIES, lai es to nedzirdētu?

Viņa Troksnī ir prieks. īsts prieks, it kā viņš nespētu noticēt savai veiksmei.

- Un pag', Prentiss juniors saka, un mēs dzirdam, kā viņš noved zirgu no takas un mudina doties dziļāk mežā.

- Pagaidi tikai! Kas ir tev blakus? Tas tukšais nekas.

Viņš to pasaka tik nicīgi, ka Viola saraujas. Man gan ir nazis, bet viņš ir zirga mugurā, turklāt mēs zinām, ka viņam ir šautene.

- Sasodīts, jā, man ir šautene, Tod, puisīt, Prentiss juniors uzsauc. Viņš vairs nemeklē, viņš nāk tieši mums virsū, zirgam kāpjot pār krūmiem un kritušiem kokiem.

- Un man ir vēl viens stobrs, ļoti īpašs, tas noderēs tavai mazajai draudzenītei, Tod.

Es paskatos uz Violu. Zinu, ka viņa redz to, ko juniors domā, to, kas ir viņa Troksnī, ainas, kas plūst no tā. Es zinu, ka Viola to visu redz, jo viņas seja noslēdzas. Iebakstu viņai un paskatos pa labi, tā ir mūsu vienīgā iespēja bēgt.

-Jā, lūdzu, bēdz, puika, Prentiss juniors sauc. -Lūdzu, dod man iespēju tevi kārtīgi samizot!

Zirgs ir tik tuvu, ka mēs varam dzirdēt tā Troksni, dzīvnieks dīžājas un ir teju vai traks.

Mēs vairs nevaram nošļūkt zemāk.

Viņš ir gandrīz klāt.

Es ciešāk satveru nazi un aši paspiežu Violas roku veiksmei.

Tagad vai nekad.

Un…

- TAGAD! es uzsaucu.

Pielecam kājās un starp šautenes šāvieniem, kas sašķaida zarus virs mums, mēs skrienam.

- PAKAĻ! Prentiss juniors uzsauc savam zirgam, un viņi metas mums pakaļ.

Divos lēcienos zirgs ir uz ceļa, un viņi auļo mums paralēli. Mežs

starp upi un ceļu aizvien ir tikpat skrajš, un skrienot mēs redzam cits citu. Zari sitas sejā, peļķes šķīst, kājas slīd, un viņš auļo pa ceļu mums līdzās.

Mēs netiksim prom no viņa. Vienkārši netiksim.

Tomēr mēs mēģinām, skrienam līkloču s, lecam pāri kritušiem kokiem, brāžamies cauri krūmiem, un Mančijs elso un rej, minot mums uz papēžiem. Lietus mūs kapā, un ceļš nāk arvien tuvāk; pēkšņi tas pavēršas pret upi, nogriežot mums ceļu, un mums atliek viena iespēja nokļūt biezākā mežā, kas sākas otrpus ceļam. Es redzu, kā Viola pārlec žogam un metas pāri ceļam; Prentiss juniors iejāj ceļa līkumā, viņš kaut ko vicina rokā, un mēs skrienam ceļam pāri, bet zirgs tuvojas kā viesulis, un pēkšņi es jūtu, kA kaut kas sagrābj manas kājas un sasien tās kopā tik ātri un cieši, ka es nogāžos.

- Aāā! iekliedzos un atsitos ar seju pret dubļiem un kritušajām lapām, un mugursoma pārlido pāri manai gal vai un, krītot zemē, gandrīz norauj man rokas. Viola redz mani gāžamies, viņa jau ir gandrīz pāri ceļam, bet es redzu, kā meitenes kājas pagriežas un dubļi pašķīst, viņai apstājoties. Es saucu: NĒ! SKRIEN! SKRIEN! un Viola ieskatās man acīs; viņas sejā kaut kas mainās, bet kas zina, ko tas nozīmē. Kad zirgs tuvojas, viņa pagriežas un pazūd mežos, bet Mančijs pieskrien pie manis, rūkdams: Tod! Tod! Es esmu noķerts, esmu noķerts, esmu noķerts.

Prentiss juniors stāv virs manis, smagi elpodams, tik augstu savā baltajā zirgā, uzvilcis šautenes laidi un notēmējis uz mani. Es zinu, kas notika. Viņš uzmeta man uz kājām virvi, kam abos galos piestiprināti atsvari, tā savijās un nogāza mani izcili, gluži kā medījot purva stirnu. Esmu nogāzts uz vēdera dubļos, noķerts kā zvērs.

- Mans tēvs priecāsies tevi satikt, mūsu vajātājs saka, un viņa zirgs nervozi mīņājas no kājas uz kāju. Lietus, es dzirdu to domājam, un Vm tĀ ir čūsUa?

- Man tikai bija jāuzzina, vai te kāds ir dzirdējis par tevi, Prentiss juniors smīnot saka, bet te nu tu esi, visā savā godībā.

- Ej d… es saku, tikai "d" burta vietā ir cits vārds.

Un man joprojām rokā ir nazis.

- Protams, tas mani briesmīgi biedē, viņš saka, nolaižot šauteni tā, ka es lūkojos tieši stobrā. Met to zemē.

Izstiepju roku un nosviežu nazi. Tas iekrīt dubļu peļķē, un es joprojām esmu uz vēdera.

Tava mazā draudzenīte gan neparādīja nekādu uzticību, vai ne? viņš saka, nolecot no zirga un noglāstot to ar brīvo roku, lai mazliet nomierinātu. Mančijs rūc uz viņu, bet Prentiss juniors tikai smejas. Kas noticis ar viņa asti?

Mančijs lec virsū junioram, zobus atņirdzis, bet viņš ir ātrāks un sper sunim ar zābaku tieši purnā. Mančijs iesmilkstas un paslēpjas

krūmos.

Draugi tevi pa vienam pamet, Tod, viņš saka, pienākot klāt. Bet tas jau tev bija jāiemācās, vai ne? Suņi Ir tikai suņi, un arī sievietes īstenībā nav nekas labāks par suņiem.

- Aizveries, es caur sakostiem zobiem norūcu.

Viņa Troksnī uzvirmo nepatiess žēlums un īsta triumfa izjūta. Nabaga, nabaga Tod! Visu šo laiku ceļoji kopā ar sievieti un laikam jau neesi sapratis, kas ar viņu jādara.

- Nerunā par viņu! es nošņācu. Joprojām guļu uz vedera, un manas kājas ir sasietas.

Bet es varu saliekt ceļus.

Viņa Troksnis kļūst neglītāks un skaļāks, bet seja ir kā pārakmeņojusies maska. Jādara tā, Tod, viņš saka, notupjoties man blakus, ir jāizmanto tās, kas ir maukas, un pārējās jānošauj.

Prentiss juniors pieliecas vēl tuvāk. Es redzu nožēlojami plānās ūsas uz viņa virslūpas, pat lietus nav tās padarījis tumšākas. Viņš ir tikai divus gadus vecāks par mani. Tikai divus gadus lielāks.

Čūska? domā zirgs.

Es lēnām novietoju rokas zem sevis.

Atspiežos pret māliem.

- Pēc tam kad tevi sasiešu, viņš saka, runājot čukstus, es sameklēšu tavu mazo draudzenīti, un tad tu uzzināsi, kāda viņa ir.

Tad es lecu.

Atgrūžos no zemes ar rokām un speru ar kājām viņam tieši sejā. Mans pakausis trāpa viņam tieši pa degunu, tas nokrakšķ, un Prentiss juniors krīt atmuguriski, un es uzgāžos viņam virsū. Situ viņam pa seju ar dūrēm, kamēr viņš vēl ir pārāk apmulsis, lai reaģētu, un tad triecu celi starp kājām.

Viņš saraujas kā kukainis un nikni ievaidas; es aizveļu viņu lidz savam nazim, paceļu to, pielecu kājās, aizsperu prom šauteni un izlecu zirgam priekšā, kliedzot: Čūska! Čūska! un vicinot rokas. Zirgs nekavējoties pagriežas un rikšo atpakaļ pa ceļu, galīgi pārbijies, bez jātnieka vadības.

Es palūkojos apkārt, un BUM! Prentiss juniors triec man sejā dūri, bet es nenokritu. Viņš kliedz: Tu sūd… un es atvēzēju nazi. Viņš palec atpakaļ, un es atkal atvēzēju nazi; man pār seju tek lietus lāses un asaras no sitiena. Prentiss juniors tagad ir atkāpies, viņš meklē šauteni un mazliet klibo; viņš pamana ieroci dubļos un pagriežas, lai to paceltu. Es, neko nedomājot, lecu viņam virsū un nogāžu zemē; viņš iesit man ar elkoni, bet es nenokritu, un mans Troksnis kliedz, un viņa Troksnis kliedz.

Es pat nezinu, kā, bet esmu nogāzis viņu uz muguras, un mans nazis ir viņam pie rīkles.

Mēs vairs necīnāmies.

Kāpēc tu dzenies mums pakaļ?! es kliedzu. Kāpēc jūs mūs vajājat?!

Viņš smaida savu nožēlojamo, bezūsaino smaidu.

Es atkal iesitu ar celi viņam starp kājām.

Prentiss juniors ievaidas un mēģina man uzspļaut, bet es joprojām turu viņam pie rīkles nazi, kas jau mazliet iegriezies viņa ādā.

- Mans tēvs grib tevi dabūt rokā, viņš beidzot saka.
- Kāpēc? es jautāju. Kāpēc viņš mūs grib?
- Mūs? Viņš iepleš acis. Nav nekādu nolādētu mūs. Viņš grib tevi, Tod Hjūit. Tikai tevi.

Nespēju tam noticēt. Ko? es izsaucos. Kāpēc?

Bet Prentiss juniors neatbild. Viņš skatās manā Troksnī. Skatās un meklē.

- Ei! es uzsaucu, iesitot viņam pa seju ar rokas virspusi. Ei! Es tev uzdevu jautājumu!

Bet smaids ir atpakaļ. Nespēju noticēt, ka viņš atkal smaida.

- Tu taču zini, ko mans tēvs vienmēr saka, Tod Hjūit? viņš jautā. Viņš saka, ka nazis ir tikai tik labs, cik labs ir tā saimnieks.
- Aizveries, es saku.
- Tu esi cīnītājs, to es atzīstu. Prentiss joprojām smaida, un no viņa pazodes sūcas asinis. Bet tu neesi slepkava.

-Aizveries! es kliedzu, taču zinu, ka viņš manā Troksnī redz: esmu dzirdējis tos pašus vārdus no Ārona.

- Ak tā? viņš jautā. Un kā tu to pierādīsi? Nogalināsi mani?
- JĀ, es kliedzu. Es NOGALINĀŠU tevi!

Jauneklis nolaiza lietus lāses no lūpām un smejas. Esmu

pienaglojis viņu pie zemes un pielicis viņam nazi pie rīkles, bet viņš smejasl

- IZBEIDZ! es uzbļauju un paceļu nazi.

Viņš turpina smieties un tad paskatās uz mani un saka -

Viņš saka -

Saka šo -

- Gribi dzirdēt, kā Bens un Kiliāns lūdzās pēc žēlastības, kad es viņus nošāvu?

Un mans Troksnis kļūst sarkans. Un es ciešāk satveru nazi, lai durtu viņam. Un es viņu nogalināšu. Es viņu nogalināšu. UnUn Un -

Un tieši tobrīd, kad esmu kārtīgi atvēzējies, Tobrīd, kad laižu nazi lejup, Tobrīd, kad man pieder vara un es varu darīt, kā vēlos, Es vilcinos Atkal Es vilcinos Tikai uz mirkli Bet nolādēts Lai esmu nolādēts -

Tieši tobrīd viņš sper ar kājām, nogāž mani zemē un triec elkoni man kaklā. Es nogāžos, tverot pēc elpas, un jūtu, kā viņš izrauj nazi man no rokas. Tikpat viegli kā atņemt mazulim konfekti. Un tagad, Tod, viņš saka, stāvot man pāri, ļauj man tev parādīt, kā jārīkojas

īstam naža saimniekam.

24. nodaļa Nevērtīga gļēvuļa nāve

ESMU TO PELNĪJIS. Esmu visu darījis nepareizi. Esmu to pelnījis. Ja man būtu nazis, es pats sevi nodurtu. Tomēr es laikam būtu pārāk liels gļēvulis, lai izdarītu ari to.

- Tu nu gan esi savādnieks, Tod Hjūit, saka Prentiss juniors, nopētot manu nazi.

Esmu nometies uz ceļiem dubļos, ar roku tverot pie rīkles, joprojām mēģinot atgūt elpu.

- Tu biji mani uzvarējis, bet tad vienkārši pagriezies un atmeti visam ar roku. Viņš pārlaiž pirkstus pār asmeni. Muļķa bērns.
- Vienkārši pabeidz to, es murminu.
- Kas tad nu? Prentiss juniors saka, viņš atkal smaida, un viņa Troksnis staro.
- Vienkārši PABEIDZ! es uzkliedzu.
- Ak, es nemaz negrasos tevi nogalināt, viņš saka, acīm spīdot. Mans tētis par to nebūtu pārāk laimīgs, vai ne?

Viņš pienāk klāt un ar naža galu pieskaras manam degunam, tā ka man jāatliec galva tālāk un tālāk.

- Bet ar nazi var izdarit vēl daudz ko, viņš saka, ne tikai nogalināt.

Es pat vairs nemeklēju iespēju aizbēgt.

Skatos viņam acis, tās ir dzīvas un sajūsminātas par uzvaru; viņa Troksnis ir tāds pats, tajā ir ainas no Tāltekas, no manas fermas, ainas ar mani viņa priekšā uz ceļiem.

Manā Troksnī ir tikai dusmas uz paša muļķību un nederīgumu un naids pret sevi.

Man ļoti žēl, Ben.

Man ir tik ļoti žēl.

- Bet, Prentiss juniors saka, tu jau nemaz neesi vīrs, vai ne? Viņš ierunājas klusāk. Un tu nekad nebūsi.

Viņš pagriež nazi rokā, pieliekot to man pie vaiga.

Es aizveru acis.

Un jūtu, kā no aizmugures man tuvojas klusums.

Es atveru acis.

- Re, kas ieradies, Prentiss juniors saka, paskatoties aiz manis. Esmu uzgriezis muguru mežam un jūtu, ka tur stāv Viola ar visu savu klusumu, es to zinu tikpat skaidri, it kā redzētu viņu.
- Bēdz! es uzsaucu pat nepagriežoties. Prom no šejienes!

Viņa neliekas ne zinis par mani. Atkāpies, dzirdu viņu sakām Prentisam junioram. Es tevi brīdinu.

- Tu brīdini mani? viņš jautā, norādot uz sevi ar nazi, atkal smaidot.

Tad Prentiss juniors mazliet salecas, kad viņam kaut kas ietriecas krūtīs un tur paliek. Izskatās pēc mazu vadiņu murskuļa ar plastmasas bumbu galā. Prentiss pabāž zem priekšmeta nazi un mēģina izraut, bet tas neizdodas. Viņš pasmīn un paskatās uz Violu. Lai arī kas tas būtu, māsiņ, viņš saka, tas nenostrādāja.

Un BLĪKŠĶIS un ZIBENS!

Atspīd spoža gaisma, un es jūtu kādu roku satveram mani aiz apkakles un paraujam atpakaļ, gandrīz nožņaudzot. Es nogāžos zemē, bet Prentisa juniora ķermenis raustas, viņš izmet nazi no rokas, no vadiem lido dzirksteles un mazi gaismas uzliesmojumi, un tie trāpa viņa ķermenī. No viņa nāk dūmi un tvaiks, tie paceļas no piedurknēm, apkakles, biksēm. Viola joprojām aiz apkakles velk mani prom no ceļa, un tad Prentiss juniors nokrīt zemē ar seju dubļos, tieši pie savas šautenes.

Viola palaiž mani vaļā, un mēs nogāžamies ceļa malā. Es atkal satveru kaklu, un tā nu mēs guļam, smagi elpojot. Dzirksteles un gaismas uzplaiksnījumi norimst, un Prentiss juniors dubļos noraustās vēlreiz.

- Es baidījos, Viola saka, smagi elpojot, ar visu to ūdeni, smaga efpa, ka es varētu trāpīt arī tev un sev, elpa, bet viņš gribēja…

Es pieceļos kājās, neko nesakot, mans Troksnis ir fokusēts, manas acis pievērstas nazim. Es eju pie tā.

- Tod, Viola saka.

Paceļu to un nostājos pie juniora. Vai viņš ir pagalam? es jautāju, neskatoties uz Violu.

- Nevajadzētu būt, viņa saka. Tā bija tikai strāva no…

Es paceļu nazi.

- Tod, nē!

- Pasaki man vienu labu iemeslu, es saku, nazi pacēlis, acis piekalis viņam.

- Tu neesi slepkava, Tod, viņa saka.

Es apcērtos, mans Troksnis ierēcas kā zvērs. Nesaki TĀ!!! NEKAD TĀ NESAKI!!!

- Tod, Viola iesāk, roku izstiepusi, viņas balss ir mierinoša.

- Mēs te esam MANIS DĒĻ! Viņi nemaz nemeklē TEVII Viņi meklē MANI! Es pagriežos pret Prentisu junioru. Ja es varētu nogalināt vienu no viņiem, varbūt mēs…

- Tod, nē, paklausies manī, viņa saka, pienākot tuvāk. Klausies manī! Es paskatos uz Violu. Mans Troksnis ir tik nejauks un seja tā sašķobīta, ka meitene mirkli vilcinās, bet tad sper soli tuvāk. Paklausies, es tev kaut ko pateikšu.

Un tad viņa sāk runāt vairāk, nekā es jebkad esmu no viņas dzirdējis.

- Kad tu mani toreiz purvā atradi, es biju bēgusi no tā vīra,

Arona, četras dienas, un tu biji otrais cilvēks, kuru es uz šīs planētas sastapu. Tu nāci man virsū ar to pašu nazi, un viss, ko es sapratu: tu esi tāds pats kā viņš.

Meitene joprojām ir pacēlusi rokas, it kā es būtu Prentisa juniora zirgs, kas jānomierina.

- Bet, iekams es sapratu, kas ir Troksnis un Prentistauna un kāds ir tavs stāsts, es jau zināju, kas tu esi. Cilvēki redz atšķirību, Tod. Mēs redzam, ka tu nenodarīsi pāri. Tu neesi tāds.

- Tu iesiti man pa seju ar zaru, es atceros.

Viola iespiež rokas sānos. Un ko tad tu gaidīji? Tu nāci man virsū ar nazi! Bet es taču neiesitu tev tik stipri, lai savainotu, vai ne?

Es neko nesaku.

- Man tomēr bija taisnība, Viola atminas. Tu apsaitēji man roku. Tu izglābi mani no Arona, lai gan tev nebija tas jādara. Tu mani izvedi no purva, kurā es būtu nogalināta. Tu mani aizstāvēji no tā vīra augļu dārzā. Tu nāci man līdzi, kad gribēju pamest Tālteku.

- Nē, es klusi saku, nē, tu nesaproti pareizi. Mums lugad jābēg tikai tāpēc, ka es nespēju…

- Man gan šķiet, ka es beidzot saprotu, Tod, Viola .ittrauc. Kāpēc viņi tik nikni dzenas tev pakaļ? Kāpēc vesela armija dzenas tev pakaļ cauri pilsētām, pāri upēm h n līdzenumiem un pa visu šo sasodīto planētu? Viņa norāda uz Prentisu junioru. Es dzirdēju, ko viņš teica. Vai l u nesaproti, kāpēc viņi tik ļoti grib tevi atdabūt?

Jūtu, ka sāpes un naids pret sevi kļūst vēl lielāks. Jo es esmu vienīgais, kas neiederas.

- Tieši tā!

Es ieplešu acis. Un kāpēc tas būtu labi? Man pakaļ dzenas vesela armija, jo es neesmu slepkava.

- Nepareizi, viņa saka. Armija, kas grib tevi padarīt par slepkavu.

Es samirkšķinu acis. Ko?

Viola sper vēl soli tuvāk. Ja viņi varētu padarīt tevi par tādu viru, par kādu viņi grib…

- Puiku, iebilstu, es vēl neesmu vīrs.

Viola atmet ar roku. Ja viņi spētu iznīdēt tavu labo dabu, to daļu tevī, kas nespēj nogalināt, viņi būtu uzvarējuši, saproti? Ja viņi spēj to izdarīt ar tevi, viņi spēj to izdarīt ar ikvienu. Un tad viņi ir uzvarējuši. Viņi ir uzvarējuši!

Tagad Viola ir man blakus, viņa pastiepj roku un uzliek to uz manējās, kas joprojām tur nazi.

- Mēs varam viņus uzveikt, viņa saka, tu viņus uzveic, nekļūstot par to, ko viņi vēlas.

Es sakožu zobus. Viņš nogalināja Benu un Kiliānu.

Viola pašūpo galvu. Nē, viņš teica, ka ir viņus nogalinājis. Un tu

noticēji.

Mēs paskatāmies uz junioru. Viņš vairs neraustās, un no viņa vairs neceļas tik daudz dūmu.

- Es zinu tādus puikas, viņa saka. Pat uz kosmosa kuģa mums tādi bija. Viņš ir melis.

- Viņš ir virs.

- Kā tu vari tā teikt? Viola izsaucas, beidzot pa īstam sadusmojusies. Kā tu vari visu laiku uzsvērt, ka viņš ir virs, bet tu ne? Tikai tās stulbās dzimšanas dienas dēļ? Ja tu būtu no manas planētas, tev jau būtu četrpadsmit un viens mēnesis.

- Bet es neesmu no tavas planētas! uzbrēcu. Esmu no šejienes, un šeit notiek šādi!

- Nu tā, kā notiek šeit, ir pavisam aplam. Viņa palaiž vaļā manu roku un nometas ceļos pie Prentisa juniora. Mēs viņu sasiesim, sasiesim labi cieši un tad dosimies prom no šejienes, labi?

Es nelaižu vaļā nazi.

Es nekad nelaidīšu vaļā nazi, lai ari ko viņa teiktu, lai ari kā viņa to teiktu.

Viola paskatās apkārt. Kur ir Mančijs?

Ak nē.

Mēs atrodam viņu paslēpušos krūmos. Suns rūc uz mums bez vārdiem, tie ir dzīvnieciski rūcieni. Viņš tur kreiso aci ciet, un uz purna viņam ir asinis. Pēc vairākiem mēģinājumiem man izdodas viņu saķert, un Viola izņem savu aptieciņu-brinumdari. Es turu Mančiju, kamēr Viola piedabū viņu norīt kaut kādu tableti, kas atslābina muskuļus, un tad viņa no suņa mutes iztīra nolauztos zobus un iezież aci ar krēmu, un uzlīmē plāksteri. Viņš izskatās tik mazs un savainots, kad paver vienu aci un vārgi izdveš: Toud? Es tikai apskauju viņu un sēžu tur krūmos, paslēpies no lietus, kamēr Viola sakrāmē visu atpakaļ manā somā.

- Tavas drēbes ir slapjas, viņa pēc brīža saka, un ēdiens ir samīcīts. Bet grāmata joprojām ir plastmasas maisiņā,'tāpēc tai nekas nekaiš.

Tikai doma par to, ka mana māte varētu uzzināt, kāds gļēvulis ir viņas dēls, liek man vēlēties iesviest šo grāmatu tālu upē.

Bet es to nedaru.

Mēs aizejam līdz Prentisam junioram un kārtīgi sasienam viņu ar paša virvi, un atklājam, ka elektrošoks norāvis šautenei galu. Žēl, jo šautene varbūt būtu mums noderējusi.

- Ar ko tu viņu izslēdzi? es jautāju, kad mēs elšot un pūšot stiepjam viņu uz vienu ceļa malu. Izslēgti cilvēki ir tik smagil

- Ar ierīci, kas ļauj kosmosa kuģim noteikt manu atrašanās vietu uz šīs planētas, meitene attrauc. Pēc veselu mūžību ilgiem pūliņiem to izjaucu.

Es izslienos. Kā tad tavs kuģis tagad zinās, kur esi?

Viņa parausta plecus. Jācer, ka Patvērumā būs kas noderīgs.

Mēs dodamies prom. Prentisam junioram bija taisnība iet pa ceļu ir muļķīgi. Tāpēc turamies divdesmit vai trīsdesmit metrus no ceļa tajā pusē, kur nav upes, un nemitīgi paturam ceļu acīs. Visu nakti pēc kārtas nesam Mančiju.

Mēs diez ko daudz nerunājam.

Jo viņai taču varētu būt taisnība, vai ne? Jā, labi, varbūt tieši tāpēc armija man seko; varbūt, ja viņi piespiestu mani pievienoties, viņi varētu piespiest jebkuru. Varbūt es viņiem esmu izmēģinājuma trusītis; kas zina? Visa pilsēta ir gana traka, lai varētu noticēt kam tādam.

Ja viens no mums kritīs, kritīs visi.

Bet tas neizskaidro, kāpēc mums pakaļ dzenas Arons, turklāt es esmu dzirdējis, kā Viola melo, vai ne? Viņas vārdi šķiet pareizi, bet kas zina, vai viņa to visu neizdomā?

Jo es nekad nepievienošos armijai, un mērs Prentiss to noteikti zina. Ne jau pēc tā, ko viņš nodarīja Benam un

Kiliānam vai nu Prentisa juniora Troksni bija patiesība, vai ne -, un te nu Violai nav taisnība. Lai ko arī viņi gribētu, lai kas tas būtu par vājumu, kas neļauj man nogalināt cilvēku, pat ja viņš ir pelnījis nāvi, visam ir jāmainās, lai es varētu kļūt par vīru. Tā jānotiek, jo kā gan citādi es spēšu pats sevi cienīt?

Pusnakts paiet, un es esmu divdesmit piecas dienas un miljons gadu attālumā no kļūšanas par vīrieti.

Ja es būtu nogalinājis Aronu, viņš nebūtu pastāstījis mēram Prentisam, kur mani pēdējo reizi redzējis.

Ja es būtu nogalinājis Prentisu junioru toreiz fermā, viņš nebūtu atvedis mēra ļaudis pie Bena un Kiliāna un nebūtu nodzīvojis tik ilgi, lai tā nodarītu pāri Mančijam.

Ja es būtu kaut nedaudz slepkava, es būtu palicis un palīdzējis Benam un Kiliānam aizstāvēties.

Ja es būtu slepkava, viņi varbūt nebūtu pagalam.

Un tas man kuru katru dienu jāiemācās.

Es būšu slepkava, ja tā tam jābūt.

Pagaidiet tik.

Zeme kļūst akmeņaināka un stāvāka, un upe atkal grauž kanjonu. Mēs uz mirkli atpūšamies, paslēpušies zem klints pārkares, un apēdam pēdējo pārtiku, kas nav iznīcināta cīņā ar Prentisu junioru.

Es noguldu Mančiju sev klēpī. Kas tā bija par tableti?

- Neliela daļiņa no cilvēkam paredzētā sāpju noņēmēja, Viola bažīgi saka. Ceru, ka nebūs par daudz.

Es noglāstu sunim muguru. Viņš ir silts un aizmidzis, tātad vismaz dzīvs.

- Tod, meitene iesāk, bet es viņu pārtraucu.

- Mums jāiet uz priekšu tik ātri, cik varam, es saku. Zinu, ka mums ir jāpaguļ, bet iesim vismaz tik tālu, līdz vairs vispār nespēsim paiet.

Viņa kādu mirkli klusē un tad saka: Labi, un mēs v.nrs nerunājam, ēdot pēdējo pārtiku.

Lietus līst visu nakti, kamēr mēs ejam, un mežos ir pavisam savāds lietus; tur miljoniem lietus lāšu pil no milJoniem lapu un upe kļūst platāka un mežonīgāka, un dubļi •.ķīst zem kājām. Es attālumā šur un tur dzirdu Troksni, laikām meža iemītnieku, bet tie nekad nav redzami, tie vienmēr ir gabalā, kad mēs pietuvojamies.

- Vai te dzīvo kas tāds, kas varētu mums uzbrukt? Viola jautā caur lietus plīkšķiem.

- Pārāk daudz, lai saskaitītu, es saku un pamāju uz Mančiju, kas guļ Violai rokās. Vēl nav pamodies?

- Vēl ne, viņa noraizējusies atteic. Es ceru, ka…

Tieši tik nesagatavojušies mēs esam, kad nogriežamies
ap kārtējo klintsbluķi un nonākam nometnē.
Mēs nekavējoties apstājamies un novērtējam situāciju.
Degošs ugunskurs.
Uz tā cepas tikko noķerta zivs.
Pār akmeni noliecies kāds cilvēks, kas kasa zvīņas no otras zivs.
Cilvēks, kas paceļ galvu, kad mēs ienākam nometnē.

Un nekavējoties tāpat kā es zināju, ka Viola ir meitene, lai gan nekad iepriekš nebiju nevienu meiteni redzējis, tieši tāpat sekundes laikā, kurā paspēju aizsniegt nazi, es zinu, ka tas nemaz nav cilvēks.

Tas ir ēnkājis.

25. nodaļa Slepkava

PASAULE IR PĀRSTĀJUSI GRIEZTIES.

Lietus vairs nelīst, uguns vairs nedeg, mana sirds vairs nepukst.

Ēnkājis.

Pasaulē taču vairs nav ēnkāju.

Viņi visi gāja bojā karā.

Pasaulē nav ēnkāju.

Un te nu viens stāv manā priekšā.

Viņš ir garš un tievs gluži kā tajos videomateriālos, ar baltu ādu, gariem pirkstiem un rokām; viņa mute ir sejas vidū, kur parastiem cilvēkiem tādai nevajadzētu būt, ausis noļukušas līdz zodam, acis tumšākas par purva akmeņiem, un drēbju vietā uz viņa ādas aug ķērpji un sūnas.

Citplanētietis. Tik citāds, cik vien var būt.

Piķis un zēvele.

Pasaule, kādu esmu pazinis, ir sašķīdusi druskās.

- Tod? Viola jautā.
- Nekusties, es saku.

Jo pat lietū es dzirdu ēnkāja Troksni.

Tajā nav vārdu, tikai ainas, savādas ainas dīvainās krāsās, bet tās rāda mani un Violu stāvam viņa priekšā, galīgi Šokētus.

Ainas, kas rāda nazi manā izstieptajā rokā.

- Tod, Viola saka, un viņas balsī skan brīdinājums.

Jo viņa Troksnī ir kas vairāk. Tajā ir emocijas, kas uzbango.

Bailes.

Es jūtu viņa bailes.

Labi.

Mans Troksnis kļūst sarkans.

- Tod, Viola atkal saka.
- Beidz saukt mani vārdā, es saku.

Ēnkājis lēnām pieceļas no vietas, kur bija tīrījis zivi. Viņš ir iekārtojis savu nometni zem vēl viena izvirzīta klintsbluķa pie neliela uzkalna. Tur ir diezgan sauss, un es redzu viņa somas un sūnu vālu, kas varētu būt gulta.

Pret akmeni atsliets kaut kas spīdīgs un garš.

Es redzu to ēnkāja Troksnī.

Tas ir šķēps, ar kuru viņš medījis zivis.

- Pat nemēģini, es viņam saku.

Apdomājos vienu mirkli bet tikai mirkli -, cik skaidri es saprotu situāciju, cik skaidri redzu viņu stāvam pie upes, cik viegli lasīt viņa domas, lai gan tās ir tikai ainās.

Bet šis mirklis aizzib.

Jo es redzu, kā viņš domā, ka vajadzētu mesties pēc šķēpa.

- Tod? Viola saka. Noliec nazi.

Un viņš lec.

Tieši tobrīd arī es lecu.

(Paskatieties tik!)

- Nē! es dzirdu Violu kliedzam, bet mans Troksnis tā rēc, ka viņas sauciens izskan kā kluss čuksts.

Jo viss, par ko es domāju, rokā izstieptu nazi skrienot pāri nometnei, dzenoties pakaļ ēnkājim ar tievajām kājām un rokām, kurš cenšas laikus nokļūt pie šķēpa, viss, par ko es domāju un ko rādu viņam savā sarkanajā, sarkanajā Troksnī, ir ainas un vārdi, un emocijas viss, kas noticis ar mani ikreiz, kad man nebija izdevies likt lietā nazi, un visa mana būtība kliedz -

Es jums parādīšu, kurš te ir slepkava.

Es panāku ēnkāji, pirms viņš ir nokļuvis pie šķēpa, un nogāžu viņu zemē. Ar būkšķi nokrītam uz netīrās zemes, un viņa rokas un kājas apvijas man apkārt. Ēnkāja locekļi ir tik gari, ka šķiet: tu cīnies ar zirnekli. Viņš sit man pa galvu, bet tie ir tikai tādi pliķi, un es saprotu, es saprotu, es saprotu…

Es saprotu, ka ēnkājis ir vājāks par mani.

- Tod, izbeidz! es dzirdu Violu kliedzam.

Viņš lien prom no manis, un es triecu dūri viņam pa galvu, un viņš ir tik viegls, ka sitiens aizlidina viņu līdz akmeņu kaudzei. Ēnkājis atskatās uz mani, un no viņa mutes atskan tāda kā šņākšana, viņa Troksnī redzamas bailes un panika.

- IZBEIDZ! Viola kliedz. Vai tu neredzi, cik ļoti viņš ir nobijies?

- Tā arī jābūt! es bļauju pretī.

Jo tagad manu Troksni vairs nevar apturēt.

Es pieeju pie ēnkāja, viņš mēģina aizrāpot prom, bet es saķeru viņu aiz garās, baltās potītes un novelku atpakaļ zemē. Viņš pretīgi iespiedzas, un es paceļu nazi.

Viola laikam ir nolikusi zemē Mančiju, jo viņa saķer mani aiz rokas, mēģinot atturēt no ēnkāja nonāvēšanas. Es gružu viņu malā ar visu augumu, lai atbrīvotos, bet Viola nelaižas vaļā, un mēs aizstreipuļojam prom no ēnkāja, kas paslēpjas aiz akmens, ar rokām aizklājis seju.

- Laid mani vaļā! es kliedzu.

- Lūdzu, Tod! viņa sauc, turot manu roku. Izbeidz, ludzu, izbeidz!

Es paceļu roku, kurā turu nazi, ar brīvo roku atstumju Violu un pagriežos pret ēnkāji, kas lien prom pa zemi -

Dodas pēc šķēpa -

Viņš jau ir satvēris to aiz gala -

Un viss naids, kas ir manī, uzbango kā vulkāns -

Un es metos viņam virsū -

Un ieduru nazi viņam krūtīs.

Tas ieslīd viņā ar savādu krakšķi, pagriežas, kad saskaras ar kaulu, un ēnkājis kliedz. Tā ir patiešām briesmīga skaņa, un tumšsarkanas asinis (sarkanas, tās ir sarkanas, arī viņi asiņo sarkani) līst no ievainojuma, un viņš pastiepj savu garo roku un saskrāpē man seju. Es izvelku nazi un duru atkal, un ēnkājis izdveš garu čerkstu; viņa plaušās kaut kas burzguļo un kājas un rokas joprojām raustās. Viņš paskatās mani ar savām melnajām, melnajām acīm, un viņa Troksnis ir sāpju, sakāves un baiļu pilns -

Es pagriežu nazi -

Bet ēnkājis nemirst, viņš nemirst, viņš nemirst…

Un tad viņš izdveš vaidu, nodreb un nomirst.

Un viņa Troksnis apstājas.

Es norīstos, izrauju nazi un aizstreipuļoju atpakaļ uz dubļaino laukumiņu.

Skatos uz savām rokām, uz nazi. Visur ir asinis. Nazi klāj asinis, ari tā rokturi, un abas manas plaukstas un rokas ir asinis, un manas drēbes ir asiņainas, un pat uz mana sejas ir asinis. Kad noslauku seju, ēnkāja asinis sajauca ar manis paša asinīm no skrāpējuma.

Lai gan līst, asiņu šķiet pārāk daudz.

Ēnkājis guļ, kur es…

Kur es esmu viņu nogalinājis.

Es dzirdu Violu rīstāmies un elsojam, un, kad paskatos uz meiteni, viņa saraujas.

- Tu nezini! es kliedzu. Tu neko nezini! Viņi sāka karu. Viņi nogalināja manu māti! Viss, kas šeit ir noticis, ir tikai viņu vaina!

Un tad es izvemjos.

Un vemju.

Un, kad mans Troksnis pamazām norimst, es atkal izvemjos.

Piespiežu pieri pie zemes.

Pasaule ir apstājusies.

Pasaule joprojām ir apstājusies.

Es dzirdu tikai Violas klusumu. Jūtu, kā soma duras mugurā, un paliecos uz priekšu. Es neskatos uz ēnkāji.

- Viņš būtu mūs nogalinājis, es saku, runājot ar zemi.

Viola neko nesaka.

- Viņš būtu mūs nogalinājis, es atkārtoju.

- Viņš bija pārbijies! Viola kliedz, balsij aizlūstot. Pat es redzēju, cik nobijies viņš bija.

- Viņš gāja pēc sava šķēpa, es saku, paceļot galvu.

- Jo tu meties viņam virsū ar nazī! Tagad es viņu redzu. Violas acis ir platas un kļūst arvien tukšākas kā toreiz, kad viņa noslēdzās sevi un sāka šūpoties uz priekšu un atpakaļ.

- Viņi nogalināja visus Jaunajā pasaulē, es saku.

Viola mežonīgi purina galvu. Tu, stulbeni! Dumjais, apdauzītais IDIOT!

Viņa nesaka nolādētais.

- Cik reižu tu jau esi atklājis, ka viss, kas tev mācīts, ir meli? viņa auro, atkāpjoties arvien tālāk no manis, viņas seja ir dusmās sašķobīta. Cik reižu?

- Viola…

- Vai tad visi ēnkāji negāja bojā karā? viņa jautā, un, ak dievs, kā man riebjas, cik pārbiedēta viņa izklausās.

Ko? Vai tad negāja bojā?

No mana Trokšņa pagaist pēdējās dusmu paliekas, un es saprotu, ka atkal esmu bijis muļķis Un es pagriežos pret ēnkāji Un redzu nometni Un redzu zivi cepamies uz ugunskura Un (nē, nē, nē, nē, nē) redzu bailes, kas nāca no viņa Trokšņa, -

(Nē, nē, nē, lūdzu, nē.)

Un man vairs nav, ko izvemt, bet es tik un tā saliecos -

Un es esmu slepkava -

Es esmu slepkava -

Es esmu slepkava -

(Ak, lūdzu, nē) esmu slepkava.

Es sāku trīcēt. Trīcu tik ļoti, ka nespēju piecelties kājās. Saprotu, ka saku "nē" atkal un atkal, un manā Troksnī atbalsojas ēnkāja bailes. No tām nekur nevar aizbēgt, tās ir tepat, tepat un tepat, un es trīcu tik ļoti, ka nespēju pat notupēt uz ceļiem, un nokritu dubļos, un joprojām redzu, ka visur ir asinis, un lietus tās nespēj nomazgāt. Es cieši aizmiedzu acis. Tur ir tikai tumsa. Tumsa un nekas vairāk.

Es atkal esmu visu sabojājis. Es atkal esmu visu izdarījis nepareizi.

Kaut kur tāltālu es dzirdu Violu saucam mani vārdā.

Bet tas ir tik tālu.

Un es esmu viens. Šeit un vienmēr viens.

Es atkal dzirdu savu vārdu.

Kaut kur tālumā jūtu, kā mani kāds pavelk aiz rokas.

Tikai tad, kad sadzirdu Troksni, kas nav mans, es atveru acis.

- Man šķiet, ka te vēl ir ēnkāji, Viola saka man pie auss.

Es paceļu galvu. Manis paša Troksnis ir tā pārpildīts ar nožēlu un šausmām, ka tik tikko spēju skaidri sadzirdēt, un lietus joprojām līst, stiprāk nekā parasti, un es uz mirkli muļķīgi iedomājos, vai mēs vispār jebkad izžūsim. Un tad es to dzirdu, kaut kur starp kokiem, tālu un neskaidru; to ir grūti sadzirdēt, bet tas tur ir.

- Ja ēnkāji pirms tam negribēja mūs nogalināt, Viola saka, tad tagad viņi to noteikti grib.

- Mums jāiet. Mēģinu piecelties kājās. Es joprojām trīcu, un man jāmēģina vairākas reizes, bet beidzot tas izdodas.

Es joprojām turu nazi. Tas ir lipīgs no asinīm.

Nometu to zemē.

Violas seja atkal ir pārbiedēta, tajā ir skumjas, bailes un šausmas, un visas viņas izjūtas ir vērstas pret mani, bet, tā kā nav citas izvēles, es saku: Mums jāiet, un paņemu Mančiju no vietas, kur Viola viņu nolikusi sausumā zem viena no izvirzītajiem akmeņiem.

Viņš joprojām guļ, tikai mazliet trīc no aukstuma, kad es viņu paceļu un iespiežu seju kažokā, un ieelpoju pazīstamo suņa smaku.

- Pasteidzies, Viola saka.

Es pagriežos pret meiteni un redzu, kā viņa lūkojas .ipkārt. Troksnis ir mums visapkārt, tas iet cauri mežiem un lietum, un viņas sejā ir bailes.

Viola paskatās man acīs, un es saprotu, ka nespēju atbildēt, tāpēc novēršos.

Bet novēršoties es pamanu kustību viņai aiz muguras.

Es redzu, kā pašķiras krūmi.

Un redzu, ka meitene redz, kā mainās mana sejas izteiksme.

Viņa pagriežas īstajā laikā, lai ieraudzītu Āronu nākam urā no meža.

Viņš sagrābj Violu aiz rīkles ar vienu roku, ar otru piegrūž viņai pie deguna kaut kādu lupatu, un es kliedzu un speru soli tuvāk, un dzirdu viņas apslāpētos kliedzienus. Viola mēģina cīnīties, sitot ar rokām, bet Ārons viņu cieši tur. Kad esmu spēris otro un trešo soli, viņa jau grīļojas no tā, kas ir uzliets uz lupatas, un pie ceturtā un piektā soļa Arons nosviež viņu zemē. Man rokās joprojām ir Mančijs, un pie sestā soļa viņš pastiepj roku aiz muguras, un man nav naža, man rokās ir Mančijs, un es varu tikai skriet pie viņa. Pie septītā soļa es redzu, kā Ārons paņem koka nūju, kas piestiprināta viņa mugursomai. Viņš atvēzējas un sit ar to man pa galvu -

KRAKŠ

- un es nokritu, un Mančijs izveļas man no rokām, un es esmu uz vēdera zemē, un galva tā dun, ka es pat nespēju noturēt līdzsvaru. Pasaule ir kļuvusi grīļīga un pelēka, tajā ir tikai sāpes, un es esmu uz zemes. Viss apkārt šūpojas un liecas, un manas rokas un kājas ir pārāk smagas, lai es tās kustinātu. Seja ir pa pusei dubļos, pa pusei pacelta, un es redzu, kā Ārons vēro mani guļam uz zemes. Es redzu viņa Troksni un Violu tajā, es redzu viņu pamanām manu nazi, kas asiņains guļ dubļos. Arons to paceļ, un es mēģinu aizrāpot prom, bet mans ķermenis ir tik smags, tas ir kft pielīmēts pie zemes, un es varu tikai noskatīties, kad viņš pienāk pie manis.

No tevis vairs nav nekāda labuma, puika, viņš saka un paceļ nazi sev virs galvas. Pēdējais, ko es redzu, viņi no visa spēka triec nazi lejup.

V DALA

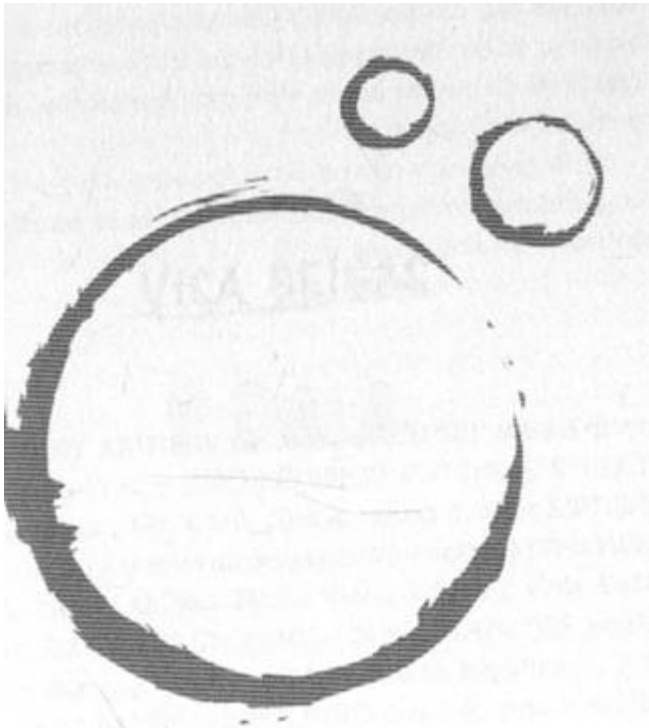

,

26. nodaļa visa beigas

KRITIENS NĒ KRITIENS nē lūdzu PALĪDZIET MAN Kritiens Nazis Nazis Ēnkājis ĒNKĀJI IR BEIGTI, VISI ĒNKĀJI IR BEIGTI VIOLA man ļoti žēl, lūdzu, piedod, viņam ir šķēps KRITIENS l.udzu, lūdzu Ārons tev aiz muguras! Viņš nāk! NO TEVIS VAIRS NAV NEKĀDA LABUMA, PUIKA Viola, kritiens, Viola Eade, ēnkājis, KLIEDZIENS UN ASINIS, UN NĒ, SKATIETIES skatiet ies nē, lūdzu, skatieties viņš būtu mūs nogalinājis, Ben, Itidzu, man ļoti žēl, ĀRONS! BĒDZ! E-A-D-E, viņu ir vairāk, mums jāiet prom KRITIENS kritiens TUMŠAS ASINIS Nazis miris bēdz ES ESMU SLEPKAVA lūdzu, nē ĒNKĀJIS Viola Viola Viola -

- Viola! es mēģinu kliegt, bet visapkārt ir tumsa, tikai tumsa un klusums, tumsa, kurā es esmu iekritis, un man nav balss -
- Viola, es mēģinu vēlreiz, bet man plaušās ir ūdens un sāp vēders, un sāpes, sāpes -
- Arons, es nočukstu sev un nevienam. Bēdz, tas ir Arons.

Un tad es atkal kritu tumsā…

Tod?

- Tod?

Mančijs.

- Tod?

Es jūtu uz sejas suņa mēli. Tas nozīmē, ka es jūtu seju, tas nozīmē, ka spēju noteikt, kur tā ir, un, strauji ieelpojot auksto gaisu, atveru acis.

Mančijs stāv pie manas galvas, mīņājas no kājas uz kāju, nervozi laizot lūpas un purnu; viņam joprojām ir pārsieta acs, bet suns izskatās izplūdis, un ir grūti -

- Tod?

Es mēģinu nosaukt viņu vārdā, lai nomierinātu, bet varu tikai noklepoties, un sajūtu asas sāpes mugurā. Joprojām guļu uz vēdera dubļos, kur esmu nokritis, kad Ārons -

Ārons.

Kad Ārons iesita man pa galvu ar spieķi. Es mēģinu pacelt galvu, un aklas sāpes izstrāvo pa galvaskausa labo pusi līdz pat zodam, un man vairāk nekā minūti jāguļ zemē, griežot zobus, ļaujot sāpēm mazliet norimt, līdz vismaz varu atkal mēģināt runāt.

- Tod? Mančijs smilkst.
- Esmu šeit, Mančij, es beidzot nomurminu, bet vārdi izskan kā rūciens, un es atkal sāku klepot -

bet tas man jābeidz, jo sāpes mugurā dur vēl asāk.

Mugurā.

Es apslāpēju vēl vienu klepus lēkmi, un šausmas no pakrūtes izplešas pa visu ķermeni.

Pēdējais, ko es redzēju, pirms -

Nē.

Ak nē.

Mazliet noklepojos, mēģinot nekustināt nevienu muskuli; man tas neizdodas, un es atkal sajūtu asas sāpes. Tad inan izdodas pavirināt lūpas, nenogalinot sevi.

- Vai mani ir iedurts nazis, Mančij? es sēcu.

- Nazis, Tod, suns rūc, un viņa Troksnī redzamas raizes. Mugurā, Tod.

Viņš pienāk klāt un atkal nolaiza man seju tā suņi mēģina mierināt. Es tikai elpoju un nekustos. Aizveru acis un ieelpoju par spīti tam, ka manas plaušas neapmierināti īd un šķiet jau pilnas.

Es esmu Tods Hjūits, nodomāju, un tā ir kļūda, jo viss atkal atgriežas, gāžas man virsū, velk mani dzelmē ēnkāja asinis un Violas pārbiedētā seja, un Arons, kas nāk ārā no meža un sagrābj viņu…

Es sāku raudāt, bet elsas tik ļoti pastiprina sāpes, ka uz mirkli jūtos paralizēts, un manas rokas un muguru pārņem sāpes, un es varu tikai tās izciest, un viss.

Lēnām, lēnām, lēnām es izvelku roku, kurai esmu uzgūlies. Sāpes galvā un mugurā ir tik neciešamas, ka es laikam uz minūti atslēdzos, bet tad atkal pamostos un lēnām, lēnām, lēnām pastiepju roku aiz muguras. Pirksti lēnām slīd pa slapjo, netīro kreklu un slapjo, netīro mugursomu, kas man pārsteidzošā kārtā joprojām ir mugurā, līdz sataustu to ar pirkstiem.

Naža spals. Tas slienas ārā man no muguras.

Bet tad jau es būtu pagalam.

Es būtu pagalam.

Vai es esmu pagalam?

- Nav pagalam, Tod, Mančijs rej. Soma! Soma!

Nazis ir iedurts man starp lāpstiņām, sāpju dēļ to zinu pilnīgi skaidri, bet nazis vispirms ir izgājis cauri mugursomai, kaut kas mugursomā apturējis to -

Grāmata.

Mammas grāmata.

Es to atkal pataustu ar pirkstiem, cik lēni vien varu, jā, Arons pacēla roku un trieca nazi cauri grāmatai mugursomā, un tā apturēja nazi no ieduršanās manā ķermenī.

(Tā, kā es iedūru nazi ēnkājī.)

Aizveru acis un mēģinu ievilkt pēc iespējas dziļāku elpu, kas tomēr nesanāk diez ko dziļa, un aizturu to, līdz varu ar pirkstiem aptvert nazi. Tad man jāelpo un jāgaida, līdz sāpes pāries, un tad es mēģinu izvilkt nazi, bet neko tik smagu nekad neesmu vilcis. Es atkal gaidu un elpoju, un mēģinu vēlreiz, un es velku, un sāpes mugurā līdzinās sprādzienam. Es briesmīgi iekliedzos un jūtu, ka nazis ir ārā

no muguras.

Kādu bridi smagi elpoju, mēģinot apspiest asaras, turot nazi pa gabalu; tas joprojām ir iesprūdis grāmatā un somā.

Mančijs atkal nolaiza man seju.

Labs puika, es saku, lai gan nezinu, kāpēc.

Pēc veselas mūžības noņemu mugursomas lences no pleciem un beidzot varu aizmest nazi un somu malā. Pat tad es nespēju piecelties un laikam vēlreiz atslēdzos, jo Mančijs atkal laiza man seju, un es atkal atveru acis un klepojot tveru pēc elpas.

Tā vēl arvien guļot dubļos, es vairāk par visu pasaulē vēlos, kaut Arona nazis būtu mani caurdūris, lai es būtu miris tāpat kā ēnkājis, lai es varētu iekrist tajā tumsā, dziļāk, dziļāk, dziļāk, līdz būtu tikai melna tumsa, neesamība, kur nebūtu vairs Toda, kas vienmēr ir vainīgs un vienmēr visu salaiž grīstē, un pieviļ Benu, un pieviļ Violu, un es varētu mūžīgi krist tajā tumsā un nekad vairs ne par ko neraizēties.

Bet te ir Mančijs, kas laiza man seju.

- Tinies. Es pastiepju roku, lai atgrūstu viņu.

Arons būtu varējis mani nogalināt, viņš pavisam mierīgi

būtu varējis mani nogalināt.

Nazis kaklā, nazis acī, nazis man rīklē. Es biju gatavs mirt, bet viņš mani nenogalināja. Viņš noteikti zināja, ko dara. Noteikti.

Vai viņš mani atstāja dzīvu, lai mērs varētu mani atrast? Bet kāpēc Arons bija tik tālu priekšā armijai? Kā viņš varēja tikt tik tālu bez zirga? Cik ilgi viņš jau mums seko?

Pirms cik ilga laika viņš izlīda no krūmiem un sagrāba Violu?

Es novaidos.

Tāpēc viņš mani atstāja dzīvu. Lai es varētu dzīvot, zinot, ka viņš ir sagrābis Violu. Tā viņš būs uzvarējis, vai ne? Tā viņš liks man ciest. Dzīvot, visu mūžu Troksnī redzot, kā viņš aizrauj Violu prom.

Es atkal sajūtu enerģijas pieplūdumu un piespiežu sevi celties, ignorējot sāpes mugurā. Noliecos uz priekšu un elpoju, līdz spēju domāt par celšanos kājās. Sēkšana plaušās un sāpes mugurā izraisa klepu, bet es sakožu zobus un izturu.

Jo man viņa jāatrod.

- Viola, Mančijs norūc.
- Viola, es saku un sakožu zobus vēl ciešāk, mēģinot piecelties kājās.

Bet tas ir par daudz, sāpes mani pārņem tik pēkšņi, ka vairs neklausa kājas, un es iegāžos dubļos un palieku guļam peļķē, cīnoties pēc elpas. Man reibst galva un kļūst karsti, un Troksnī es redzu, ka skrienu, skrienu un skrienu pretī nekurienei, esmu sakarsis un nosvīdis, un es skrienu savā Troksnī. Es dzirdu Bena balsi aiz kokiem, un es skrienu pie viņa, un viņš dzied to dziesmu, viņš dzied to

šūpuļdziesmu, to dziesmu, kas domāta puikām, nevis vīriem, bet, kad to dzirdu, mana sirds tai atsaucas, un tā ir kādā rīta agrumā, kad lēca saule.

Es atgriežos. Un dziesma nāk man līdzi.

Jo dziesma tālāk skan:

Agri no rīta, kad saule lēca.

Es dzirdēju meiteni ielejā saucam:

Ak, nepievil mani, ak, nepamet mani nekad.

Es atveru acis.

Nepievil mani. Nekad nepamet mani.

Man viņa jāatrod.

Man viņa jāatrod.

Es paskatos augšup. Pie debesīm spīd saule, bet man nav ne jausmas, cik ilgs laiks pagājis kopš brīža, kad Ārons sagrāba Violu. Tas notika pirms saullēkta. Tagad ir mākoņains, bet gaišs, tā ka varētu būt vēls rīts vai agra priekšpusdiena. Varbūt ir pienākusi jau nākamā diena, lai gan šo domu es mēģinu ignorēt. Aizveru acis un mēģinu ieklausīties. Lietus ir rimies, lietus lāses vairs nepakšķ, bet vienīgais Troksnis, ko varu sadzirdēt, ir mans un Mančija, un vēl attāla meža būtņu bezvārdu saruna, viņi mierīgi dzīvo savu dzīvi, un tiem nav nekādas daļas gar mani.

Ne skaņas no Ārona. Ne miņas no Violas klusuma.

Es atveru acis un ieraugu viņas somu.

Nosviesta cīņā ar Āronu, viņam nevajadzīga, tāpēc pamesta uz zemes, it kā nevienam nepiederētu, it kā nevienam nebūtu nekādas daļas par to, ka tā ir Violas soma.

Soma, kas pilna ar visādām dīvainām lietām.

Manas krūtis sažņaudzas, un es sāpīgi noklepojos.

Šķiet, ka nespēju piecelties, tāpēc aizrāpoju pie somas; sāpes mugurā un galvā ir briesmīgas, bet es tik un tā rāpoju. Mančijs noraizējies rej: Tod, Tod! un man šķiet, ka es rāpoju veselu mūžību, tas ir nolādēti ilgi, bet es tieku pie somas un mirkli palieku sakņupis, iekams spēju ko darīt tālāk. Kad atkal mierīgi elpoju, es atveru somu un vandos pa to, līdz atrodu aptieciņu ar saitēm. Ir palikusi tikai viena, bet ar to jāpietiek. Tad es sāku lēnām vilkt nost kreklu, un man vairākkārt jāapstājas, jāelpo, jāvirzās sprīdi pa sprīdim, līdz beidzot tas ir nodabūts no sāpošās muguras un pāri sāpošajai galvai; es redzu, ka to klāj dubļi un asinis.

Atrodu aptieciņā skalpeli un sagriežu plāksteri divās daļās. Vienu uzlieku uz galvas, pieturot, līdz tā pielīp, un lēnām pastiepju roku, lai uzliktu otru uz muguras. Brīdi sāp vēl vairāk, un tās cilvēka šūnas vai kas tur ellē tajās saitēs ir salien brūcē un pielīp tai. Es sakožu zobus, bet tad zāles sāk iedarboties un manā asinsritē ieplūst patīkams vēsums. Nogaidu, līdz zāles iedarbojas, un ceļos kājās. Sākumā esmu

ļoti ļodzīgs, bet varu nostāvēt veselu minūti.

Paiet vēl viena minūte, un es jau varu spert soli. Un tad vēl vienu.

Bet kurp lai iet?

Man nav ne jausmas, kurp Arons viņu aizvedis. Man nav ne jausmas, cik ilgs laiks pagājis. Varbūt viņš jau ir atgriezies pie armijas.

- Viola? Mančijs smilkst.
- Nezinu, draudziņ, es saku. Padomāsim.

Pat ar brīnumaino plāksteru palīdzību es nespēju izslieties pilnīgi taisni, tomēr paceļu galvu un paskatos apkārt. Ēnkāja ķermenis ir manā redzeslokā, bet es pagriežos tā, lai to neredzētu.

Ak, nepievil mani. Ak, nekad nepamet mani.

Es nopūšos, saprotot, kas jādara.

- Nav citas izvēles, es saku Mančijam. Mums jāatgriežas pie armijas.
- Tod? suns smilkst.
- Nav citas izvēles, es atkārtoju un izmetu visu citu no galvas.

Pirmām kārtām man vajag jaunu kreklu.

Es uzgriežu ēnkājim muguru un pagriežos pret somu.

Nazis joprojām ir iedurts somā un grāmatā, tas ir izdūries tai cauri. Man nemaz negribas pieskarties nazim, un es nemaz negribu redzēt, kas noticis ar mammas grāmatu, bet man jāizvelk nazis ārā, tāpēc piespiežu somu ar kāju pie zemes un rauju. Vajadzīgs pāris rāvienu, un beidzot nazis iznāk ārā; es nosviežu to zemē.

Palūkojos, kā nazis guļ slapjajās sūnās. Uz tā joprojām ir asinis. Galvenokārt ēnkāja asinis, bet arī manas, pašā naža galā, koši sarkanas. Es prātoju: nez vai tas nozīmē, ka manās asinis ieplūda ēnkāja asinis, kad Arons mani sadūra. Nez vai ir kādi īpaši vīrusi, ko var saķert tieši no ēnkājiem.

Bet par to man nav laika prātot.

Es atveru somu un izņemu grāmatu.

Tajā ir naža atstāts caurums, un tā ir pārdurta visā biezumā. Nazis ir tik ass un Arons laikam tik spēcīgs, ka dūriens gandrīz nemaz nav sabojājis grāmatas lappuses. Visām lappusēm vidū ir līdzens iegriezums, manas asinis un ēnkāja asinis mazliet iekrāsojušas griezuma malas, bet tekstu joprojām var izlasīt.

Es joprojām varu izlasīt grāmatu, man tā jāizlasa.

Ja vien esmu to pelnījis.

Es atmetu šo domu un izņemu no somas tīru kreklu. To darot, es ieklepojos, un pat ar visiem pārsējiem sāp tik ļoti, ka man jāsastingst un jānomierinās. Šķiet, ka plaušas ir pilnas ar ūdeni, it kā man krūtīs būtu upes akmeņu krava, bet es uzvelku kreklu, paņemu no somas mantas, kas joprojām var noderēt, dažas drēbes, savu aptieciņu, ko nav sabojājusi ne cīņa ar Prentisu junioru, ne lietus, paņemu to visu un mammas grāmatu un salieku Violas somā, jo savu mugursomu es

vairs nevarētu uzlikt plecos.

Un tad man vēl jāatbild uz to vienu jautājumu, vai ne?

Kurp lai es eju?

Iešu atpakaļ pa ceļu pretī armijai, jā, tieši turp.

Es iešu pie armijas un izglābšu viņu, pat ja tas nozīmē mainīt savu dzīvību pret viņas dzīvību.

Bet es taču nevaru iet neapbruņots, vai ne?

Nevaru vis.

Es atkal paskatos uz nazi, kas guļ sūnās kā nekam nepiederošs, no metāla gatavots priekšmets, tik atšķirīgs no zēna, cik vien var būt, priekšmets, kas pārnes visu savu vainu uz zēnu, kas liek to lietā.

Es negribu pieskarties nazim. Nepavisam ne. Nekad vairs. Bet man jāpieiet tam klāt, jānotīra asinis ar slapjām lapām, cik vien labi varu, un jāieliek tas atpakaļ makstī pie jostas, kas man joprojām ir ap vidu.

Man tas jādara. Nav izvēles.

Ēnkājis atkal ir manā redzeslokā, bet es uz to neskatos, kamēr savācu nazi.

- Nāc, Mančij! Uzmetu Violas somu plecā, cik saudzīgi vien varu.

Nepievil mani. Nekad nepamet mani.

Laiks iet.

- Mēs viņu atradīsim, es saku.

Izeju no nometnes un dodos ceļa virzienā. Vienkāršāk ir iet pa ceļu atpakaļ, cik vien ātri varu. Es dzirdēšu viņus nākam un varēšu pamukt malā, un tad jau redzēs, vai kaut kā varēšu viņu glābt.

Tas nozīmē tikties ar viņiem aci pret aci.

Es izspraucos cauri krūmiem, kad dzirdu Mančiju ierejamies: Tod?

Es pagriežos, mēģinot neskatīties uz nometni. Nāc, draudziņ!

- Tod!
- Es teicu: nāc šurp! Tūlīt!
- Šurp, Tod, viņš rej, luncinot savu pusasti.

Pagriežos pret viņu. Ko tu teici?

Mančijs skatās pilnīgi pretējā virzienā nekā es. Šurp, viņš rej. Suns berž ar ķepu saiti uz acs, tā nokrīt, un viņš, samiedzis redzokli, lūkojas manī.

- Ko tu domā ar šurp? es jautāju, sirdij salecoties.

Viņš pamāj un sper soli ne tikai prom no ceļa, bet arī

prom no armijas. Viola, Mančijs rej, apgriežoties sev riņķī un atkal nostājoties tajā pašā virzienā.

- Tu vari viņu saost? es jautāju, jūtot krūtīs mostamies cerību.

Viņš ierejas, sakot jā.

- Vai tu vari viņu saost?

- Šurp, Tod!

- Nevis atpakaļ uz ceļa? es pārjautāju. Nevis atpakaļ pie armijas?

- Tod! viņš rej, jūtot prieku manā Troksnī un arī pats kļūstot arvien priecīgāks.

- Esi drošs? es prasu. Tev jāzina pavisam skaidri, Mančij! Pavisam skaidri.

- Šurp! Un viņš metas prom, cauri krūmiem un pa taciņu paralēli upei, prom no armijas.

Uz Patvērumu.

Kas zina, kāpēc, un kam kāda darīšana, jo es pēc brīža metos viņam pakaļ, cik ātri vien ievainojumi ļauj. Redzot, kā Mančijs skrien man pa priekšu, es pie sevis domāju: Labs suns, sasodīti labs suns.

27. nodaļa Mēs ejam tālāk

ŠURP, TOD, Mančijs rej, nogriežoties ap nākamo klinti.

Kopš esam pametuši ēnkāja nometni, apkaime kļūst arvien klinšainmāka. Meži kāpj augšup un lejup dažādos pakalnos, un mēs skrienam augšup un lejup, un atkal augšup, un dažkārt skriešana jau atgādina kāpšanu klintīs. Kad esam augšā kārtējā pakalnā, es redzu sev priekšā vēl daudzus mežiem apaugušus kalnus, dažus tik stāvus, ka tiem drīzāk jāiet apkārt nekā pāri. Ceļš un upe vijas caur kalniem dažādos līkumos, un dažkārt ir grūti paturēt tos visu laiku acīs.

Pat tagad, kad pārsēji manā labā dara visu iespējamo, ik solis izraisa sāpes mugurā un galvā un es laiku pa laikam apstājos un izvemjos, lai gan mans vēders jau tāpat šķiet tukšs.

Bet mēs ejam tālāk.

Ātrāk, es pie sevis domāju. Ej ātrāk, Tod Hjūit.

Viņi ir vismaz pusi dienas gājiena attālumā no mums, varbūt pat pusotras dienas, un es nezinu, kurp viņi iet un ko Arons plāno darīt, kad viņi sasniegs galamērķi, un tā nu mēs ejam.

- Esi drošs? es visu laiku pārjautāju Mančijam.
- Šurp! viņš vienmēr atbild.

Man šķiet neloģiski, ka mēs ejam pa to pašu ceļu, pa kuru ar Violu būtu gājuši, sekojot upei, mazliet nostāk no lielā ceļa, uz austrumiem, uz Patvērumu. Es nezinu, kāpēc Arons turp dodas, es nezinu, kāpēc viņš virzās prom no armijas, bet tieši tur Mančijs saož viņu smaržu un tieši turp mēs ejam.

Soļojam līdz pusdienai augšup un lejup pa kalniem, tikai tālāk, cauri mežiem. Līdzenumā bija vairāk lapu koku, bet te mēs arvien biežāk redzam skujkokus, tie ir adataini un duras debesīs kā šķēpi. Šie koki pat smaržo citādi, es jūtu to aso smārdu un varu sagaršot savādo gaisu uz mēles. Mēs ar Mančiju lecam pāri neskaitāmiem strautiņiem un tērcītēm, kas plūst uz upi, un es laiku pa laikam apstājos, lai no jauna piepildītu ūdens pudeles.

Mēģinu neko nedomāt. Mēģinu koncentrēties uz ceļu man priekšā, uz Violu un viņas atrašanu. Mēģinu nedomāt par to, kā viņa izskatījās, redzot, ka esmu nogalinājis ēnkāji. Mēģinu nedomāt, cik ļoti viņa bija nobijusies no manis un kā viņa atkāpās, it kā es varētu nodarīt tai pāri. Mēģinu nedomāt, cik pārbiedēta Viola noteikti bija, kad Arons viņu sagrāba un es neko nespēju palīdzēt.

Un es mēģinu nedomāt par ēnkāja Troksni, par bailēm, kas tajā bija dzirdamas, par to, cik pārsteigts viņš bija, jo es viņu nogalināju tāpat vien, par to, ka viņš bija parasts zvejnieks. Mēģinu nedomāt par to pretīgo krakšķi, ar kādu nazis iedūrās viņā, vai par to, cik tumšsarkanas bija ēnkāja asinis, kas apšļakstīja mani, vai par arvien

lielāku izzušanu, kas plūda no viņa Trokšņa manā Troksnī, kad viņš nomira, kad viņš nomira, kad viņš nomira, kad -

Es par to nemaz nedomāju.

Mēs ejam tālāk, mēs ejam tālāk.

Pēcpusdiena paiet, pienāk vakars; meži un kalni šķiet nebeidzami, un te nu uzrodas vēl viena problēma.

- Ēst, Tod?

- Nekas vairs nav palicis, es saku, dubļiem šķīstot zem kājām, kad mēs kāpjam lejup no kalna. Man pašam arī nav ēdamā.

- Ēst?

Es nezinu, cik ilgs laiks pagājis, kopš pēdējo reizi ēdu, nezinu, cik sen neesmu pa īstam gulējis, jo atslēgšanās jau nav gulēšana.

Un man ir sajucis, pēc cik dienām es kļūšu par vīru, bet šķiet, ka tā diena nekad nepienāks.

- Vāvere! Mančijs pēkšņi ierejas, metas ap kāda skujkoka stumbru un pazūd papardēs aiz tā. Es pat nebiju redzējis vāveri, bet dzirdu Muļķa suns un: Vāvere! unMuļķa, Muļķa, Muļķa… un tad tas pēkšņi apklust.

Mančijs izlec no papardēm ar ļenganu vāveri zobos, tā ir lielāka un brūnāka nekā purva vāveres. Viņš nomet to zemē man priekšā skrimšļainu, asiņainu gaļas pikuci -, un es vairs neesmu tik izsalcis.

- Ēst? viņš ierejas.

- Malacis, draudziņ, es saku, neskatoties uz beigto dzīvnieku. Vari to apēst.

Es svīstu vairāk nekā parasti un dzeru daudz ūdens, kamēr Mančijs aprij savu medījumu. Ap mums pulcējas sīku odu bari, tie lido šurp veseliem mākoņiem, un man nākas tos visu laiku atgaiņāt. Es atkal ieklepojos, neliekoties ne zinis par sāpēm mugurā un galvā, un, kad Mančijs ir paēdis un gatavs iet, mazliet sagrīļojos, bet mēs turpinām iet.

Turpini iet, Tod Hjūit, turpini iet.

Es neuzdrošinos gulēt. Varbūt Arons neguļ, tātad es arī nedrīkstu. Tālāk un tālāk, mākoņi slīd man garām, bet es tos nemaz nepamanu. Uzlec mēneši, no debesīm raugās zvaigznes. Es nokāpju no pakalna un izbiedēju veselu baru stirnām līdzīgu dzīvnieku, tikai to ragi ir citādi nekā tām stirnām, ko esmu redzējis Prentistaunā. Radījumi aizbēg prom pa mežu, prom no manis un rejošā Mančija, iekams es spēju tos kārtīgi nopētīt.

Mēs ejam tālāk, un ir jau pusnakts (divdesmit četras dienas? divdesmit trīs?). Esam nogājuši visu dienu, nedzirdot ne Troksni, ne skaņas no citām apmetnēm, un es tādas nemaz neesmu manījis, vismaz ceļā un upes tuvumā nekā nebija. Bet, kad mēs uzkāpjam nākamā mežainā kalna virsotnē un mēneši ir mums tieši virs galvas, beidzot sadzirdu Troksni. Tas ir skaidrs un skaļš kā šāviens.

Mēs apstājamies un pieplokam zemei, lai gan ir nakts.

Es paskatos apkārt. Mēneši ir augstu, un es redzu divas garenas būdas divos atsevišķos klajumos kalnā otrpus ceļam. No viena es skaidri dzirdu aizmigušu vīru miegaino Troksni. Džūļija? un uz zirgiem, un pasaki Viņami, ka nav tā, un Vakar no rīta augšup pa upi, un vēl visu ko citu, kam nav nekādas jēgas, jo aizmiguša cilvēka Troksnis allaž ir pavisam dīvains. No otras būdas kāpj klusums, sāpīgs sieviešu klusums, es pat šeit to jūtu. Vīrieši ir vienā būdā, sievietes otrā; tas laikam ir viens no veidiem, kā atrisināt problēmu ar aizmigšanu. Klusuma pieskāriens atsauc atmiņā Violu, un man jāatbalstās pret koka stumbru, lai saglabātu līdzsvaru.

Bet, kur ir cilvēki, tur ir ēdiens.

-Ja mēs aiziesim no takas, pa kuru gājusi Viola, tu varēsi atkal atrast pēdas? es čukstu sunim, apslāpējot klepu.

- Atrast pēdas, Mančijs nopietni ierejas.
- Esi drošs?
- Toda smarža, viņš rej. Mančija oža.
- Tagad klusē. Mēs sākam zagties lejā no kalna tik klusi, cik vien varam, slēpjoties aiz kokiem, līdz nokļūstam pakājē, un būdas slienas virs mums.

Es dzirdu savu Troksni izplešamies, karstu un lipīgu, gluži kā sviedrus, kas līst man pār muguru, un mēģinu to noturēt klusu, pelēku un zemu, kā to darīja Tams viņš kontrolēja savu Troksni labāk nekā jebkurš Prentistaunas vīrs.

Un te nu bija.

Prentistauna? es gandrīz nekavējoties dzirdu no viru būdas.

Mēs apstājamies. Mani pleci sagumst. Tas joprojām ir sapņu Troksnis, ko es dzirdu, bet vārdi atkārtojas visos Trokšņos kā atbalss ielejā. Prentistauna? un Prentistauna?, un Prentistauna?, it kā viņi nezinātu, ko šis vārds nozīmē.

Bet viņi zinās, kad pamodīsies.

Idiots.

- Iesim, es saku, pagriežoties un steidzoties atpakaļ uz taku, pa kuru nācām.
- Ēdiens? Mančijs rūc.
- Nāc taču!

Tā nu es joprojām neesmu paēdis, un mēs dodamies tālāk naktī, steidzoties, cik ātri vien varam.

Ātrāk, Tod! Kusties taču ātrāk!

Mēs ejam tālāk, mēs ejam tālāk, kāpjam pakalnos, ķeroties pie krūmiem, un kāpjam lejup ielejās, laiku pa laikam atspiežoties pret kādu akmeni, lai noturētu līdzsvaru. Mančijs neved mūs pa vieglāko ceļu, piemēram, pa līdzenākiem zemes gabaliem gar ceļu un upi; es klepoju un dažkārt pakritu, un, kad virs upes parādās pirmie saules

stari, es vairs nevaru, vienkārši nevaru paiet tālāk, manas kājas |imst, un man ir jāapsēžas.

Man jāapsēžas.

(Man žēl.)

Sāp mugura un galva, un es tik šausmīgi svīstu un esmu tik izsalcis, un man jāapsēžas pie koka saknēm tikai uz minūti, man jāapsēžas, un man žēl, man žēl, man žēl.

- Tod? Mančijs noņurd, pienākot pie manis.
- Viss kārtībā, draudziņ.
- Karsts, Tod, viņš saka, runājot par mani.

Es noklepojos, un man šķiet, ka plaušās norīb akmeņi.

Celies kājās, Tod Hjūit! Cel augšā savu sasodīto pakaļu un dodies tālāk!

Bet prāts aizmiglojas, es nespēju tur neko darīt, mēģinu domāt par Violu, bet nevaru koncentrēties. Es atkal esmu mazs un esmu slims, guļu gultā, es esmu patiešām slims. Bens sēž pie manas gultas, jo drudzī es redzu visādas ainas, briesmīgas lietas, sienas, kas gāžas virsū, un ļaudis, kuru te nemaz nav. Es redzu, kā Benam izaug ilkņi un liekās rokas, visu ko tādu, un es kliedzu un raujos prom, bet Bens ir pie manis, viņš man dzied un dod padzerties aukstu ūdeni, un dod zāles -

Zāles.

Bens dod man zāles.

Es atjēdzos.

Paceļu galvu un parakņājos Violas somā, izņemu ārā viņas aptieciņu. Tajā ir visādas zāles, pārāk daudz dažādu zāļu. Uz mazajām kārbiņām ir uzraksti, kas man neko neizsaka, un es nevaru atļauties iedzert tās zāles, kas aizmidzināja Mančiju. Atveru pats savu aptieciņu, kas ne tuvu nav tik laba kā Violas, bet tur vismaz ir baltās tabletītes, kuras es pazīstu kā sāpju noņēmēju, lai ari tās ir mājās gatavotas. Apēdu divas un tad vēl divas.

Celies augšā, tu, nejēga!

Es sēžu un kādu bridi smagi elpoju, un cīnos, cīnos, cīnos pret vēlmi aizmigt, gaidu, kamēr zāles iedarbosies, un, kad saule pamazām izlien virs kalna, saprotu, ka jūtos mazliet labāk.

Nezinu, vai man patiešām ir labāk, bet nav izvēles.

Celies augšā, Tod Hjūit! Celies un DODIES TĀLĀK, velns parāvis!

Labi, es saku, smagi elpojot un berzējot ceļus ar rokām. Kur mums jāiet, Mančij?

Mēs ejam tālāk.

Pēdas mūs ved tāpat kā iepriekš, prom no ceļa, prom no visām mājām, kuras pamanām pa gabalu, bet visu laiku uz priekšu, visu laiku uz Patvērumu, un tikai Arons zina, kāpēc. Rita pusē mēs atrodam vēl vienu mazu strautiņu, kas plūst uz upi. Es pārbaudu, vai

tajā nav krokšu, lai gan strautiņš ir pārāk sekls, un atkal piepildu ūdens pudeles. Mančijs ielec strautā, kāri dzerot un neveiksmīgi ķerot misiņa krāsas zivteles, kas peld tuvāk, mēģinot tam iekost.

Notupjos uz ceļiem un nomazgāju sviedrus no sejas. Ūdens ir auksts un atžirdzina kā pliķis, un es pamostos. Vēlos, kaut mēs zinātu, vai esam viņus kaut nedaudz panākuši. Vēlos, kaut mēs zinātu, cik tālu priekšā viņi ir.

Un es vēlos, kaut viņš nekad nebūtu mūs atradis.

Un es vēlos, kaut viņš jau toreiz purvā nebūtu atradis Violu.

Un es vēlos, kaut Bens un Kiliāns nebūtu man melojuši.

Un es vēlos, kaut Bens būtu man līdzās.

Un es vēlos, kaut es būtu atpakaļ Prentistaunā.

Es apsēžos uz papēžiem, paskatoties saulē.

Nē. Nē, es nevēlos. Es nevēlos būt atpakaļ Prentistaunā, vairs ne.

Un, ja Arons nebūtu Violu atradis purvā, es ari varbūt nebūtu viņu atradis, un tas nebūtu labi.

- Nāc, Mančij, es saku, pagriežoties, lai paņemtu somu.

Tad es pamanu bruņrupuci gozējamies uz akmens.

Es sastingstu.

Nekad neesmu redzējis šādus bruņrupučus. Rāpuļa bruņas ir raupjas un asas, un tām gar malām stiepjas sarkanas svītras. Bruņrupucis ir pavēris vaļā bruņas, lai pēc iespējas labāk sasildītos saulē, un tā mīkstā mugura ir pilnībā atkailināta.

Mūspusē bruņrupuči skaitās ēdami.

Tā Troksnī skan tikai izteiksmīgs āāāāā, viņš mierīgi zviln saulē. Nešķiet, ka bruņrupucis pārāk satrauktos par mums; laikam jau domā, ka spēs aizcirst bruņas un ienirt ūdenī ātrāk, nekā mēs tam varēsim ko padarīt. Un, pat ja rupucim piekļūtu, mēs nespētu atlauzt bruņas, lai viņu apēstu.

Ja vien mums nebūtu nazis, ar ko viņu nogalināt.

- Rupucis! Mančijs ierejas, to pamanījis, un atkāpjas, jo purva bruņrupuči ir tik nešpetni, ka var uzbrukt pat suņiem. Bet šis tikai guļ un neņem mūs nopietni.

Es pastiepju roku pēc naža.

Jau esmu pusceļā, kad mani sagrābj sāpes starp lāpstiņām.

Apstājos un norīstos.

(Ēnkājis, sāpes un sakāve.)

Es palūkojos ūdeni un ieraugu savu atspulgu mati kā vārnas ligzda, puse galvas aptīta ar saitēm, netīrāks par vecu aunu.

Roka stiepjas pēc naža.

(Sarkanas asinis un bailes, un bailes, un bailes.)

Es vairs nesniedzos pēc naža.

Nolaižu roku gar sāniem.

Pieceļos. Nāc, Mančij, es saku. Neskatos uz bruņrupuči, pat

neklausos viņa Troksnī. Mančijs vēl pāris reižu ierejas, bet es jau esmu šķērsojis strautu, un mēs ejam tālāk, ejam tālāk, ejam tālāk.

Tātad es nespēju medīt.

Un es nedrīkstu rādīties tuvumā apmetnēm.

Un, ja drīz vien neatradīšu Violu un Aronu, es nomiršu no bada, pirms klepus mani piebeigs.

Lieliski, es noņurdu un eju tālāk, cik ātri vien spēju.

Tas nav gana ātri, Tod. Kustini kājas, stulbeni!

Rīts pārtop pusdienlaikā, diena pāriet pēcpusdienā. Es iedzeru vēl tabletes, mēs ejam tālāk; nav ne ēdiena, ne atpūtas, tikai uz priekšu, uz priekšu, uz priekšu. Taka atkal iet lejup, paldies Dievam vismaz par to. Arona pēdas ved tuvāk ceļam, bet es pat nepaskatos, ja arī palaikam dzirdu kādu attālu Troksni tik novārdzis jūtos.

Tas nav viņa Troksnis, un tas nav viņas klusums; tad kāpēc uztraukties?

Pēcpusdiena pāriet vakarā, un, kad mēs kāpjam lejup pa stāvu nogāzi, es pēkšņi krītu.

Kājas paslīd, un es neesmu gana veikls, lai noturētu līdzsvaru, un krītu un krītu, un šļūcu lejup pa kalnu cauri krūmājiem, arvien ātrāk, jūtot, kā mugurā kaut kas plīst. Es mēģinu apturēt kritienu, bet nespēju nekur aizķerties ar rokām, un es ripoju, ripoju, ripoju pa lapām un zāli un tad pret kaut ko atsitos un uzlidoju gaisā, triecos pret klinti ar pleciem, ko atkal caurdur sāpes, un skaļi iekliedzos, bet nebeidzu krist, iekams sasniedzu biezos brikšņus kalna pakājē un ar būkšķi tajos iegāžos.

- Tod! Tod! Tod! es dzirdu rejam Mančiju, kas skrien man pakaļ, bet tik tikko spēju izciest sāpes un esmu tik noguris, un plaušās sēc, un bads grauž vēderu, un brikšņi mani skrāpē, un es laikam raudātu, ja man pietiktu spēka.
- Tod? Mančijs rej, riņķojot ap brikšņiem, mēģinot tajos ielīst.
- Mirklīti, es elsoju un mazliet paslienos augšā. Tad atkal nokritu atpakaļ uz sejas.

Celies, es domāju. Celies augšā, idiot, CELIES!

- Izsalcis, Tod, Mančijs saka, ar to domājot, ka es esmu izsalcis. Ēst, ēst, Tod.

Es atspiežos ar rokām pret zemi, un mani pārņem klepus lēkme; izspļauju gļotas, kas krājas man plaušās. Beidzot pieslienos uz ceļiem.

- Ēdiens, Tod.
- Zinu, es saku. Zinu.

Jūtos tik apreibis, ka man atkal jānoguļas zemē. Dod man laiku, es saku, čukstot zemē sakritušajām lapām. Mazliet laika.

Un atkal iekritu tumsā.

Nezinu, cik ilgi esmu bijis atslēdzies, bet mani pamodina Mančija rūcieni. Cilvēki! viņš rūc. Cilvēki! Tod, Tod, Tod! Cilvēki!

Es atveru acis. Kādi cilvēki? prasu.

- Šurp, viņš rūc. Cilvēki! Ēdiens, Tod! Ēdiens!

Es sekli ieelpoju, visu laiku klepojot, ir tāda sajūta, it kā ķermenis svērtu vairākas tonnas, un izlaužos no brikšņiem. Palūkojos augšup un uz priekšu.

Esmu bedrē pie ceļa.

Redzu pa kreisi braucam ratus, veselu rindu ratu, tos velk vērši un zirgi, un tie pazūd aiz likuma.

- Palīgā, es mēģinu saukt, bet mana balss atskan kā čuksts.

Celies.

- Palīgā, es mēģinu vēlreiz, bet tas nemaz nav skaļāk.

Celies.

Viss ir beidzies. Es vairs nespēju nostāvēt. Es vairs nespēju pakustēties. Viss ir beidzies.

Celies.

Bet viss ir beidzies.

Pēdējie rati nogriežas ceļa līkumā, un viss ir beidzies.

… padodies.

Es nolaižu galvu ceļa malā, akmeņi un grants duras vaigā. Jūtu, kā mani pārņem drebuļi, un es nogāžos uz sāna, pievelku ceļus pie krūtīm, aizveru acis. Es esmu izgāzies, esmu izgāzies, lūdzu, es vēlos iegrimt tumsā, lūdzu, lūdzu, lūdzu…

- Tas i' tu, Ben?

Es atveru acis.

Tas ir Vilfs.

28. nodaļa Sakņu smaka

VISS I* LABBEN? viņš prasa un satver mani aiz rokas, bet esmu tik vārgs, ka nespēju nostāvēt un pat nevaru pacelt galvu. Jūtu, kā viņš mēģina mani izkustināt, satverot zem padusēm. Arī tas neizdodas, tāpēc beigās Vilfs uzceļ mani plecos. Es blenžu uz viņa muguru, kamēr Vilfs aiznes mani līdz ratiem.

- Kas šis i', Vilf? dzirdu sievietes balsi.
- Tas i' Bens, Vilfs attrauc. Draņķīg' izs'tās.

Nākamais, ko aptveru: viņš nogulda mani ratu aizmugurē. Tajā ir sakrauti saiņi un kastes, kas apsegtas ar ādām, tur ir dažas mēbeles un lieli grozi, viss sasviests vienuviet, gandrīz gāžas pāri malām.

- Par vēlu, es saku. Viss ir beidzies.

Sieviete nokāpj no savas vietas blakus bukai un pienāk klāt, lai mani aplūkotu. Apaļa, ar labsirdīgu seju un vaļējiem matiem, grumbām acu kaktiņos, un viņas balss ir mudīga kā pele. Kas i', ko, a, puišel'?

- Viņa ir prom. Mans zods dreb, un rīkle sāp. Es viņu pazaudēju.

Auksta roka nogulst man uz pieres; un ši sajūta ir tik laba, ka es piespiežu delnu vēl ciešāk. Sieviete noņem roku un saka Vilfam: Drudzis.

- Aha, Vilfs piekrīt.
- Pagatavos kād' zāļ' miksli, sieviete saka, un man šķiet, ka viņa nozūd krūmos, bet tas taču nav sakarīgi.
- Kur i' Hildij', ko, Ben? Vilfs jautā, mēģinot ieskatīties man acīs. Mans skatiens ir tik miglains, ka es tik tikko spēju viņu saskatīt.
- Viņu nesauc Hildija, es saku.
- Es to zin', Vilfs atteic. Bet mēs viņ' tomēr tā sauc'.
- Viņa ir prom, es saku un manu, ka acīs sariešas asaras. Galva atkal noslīgst uz krūtīm. Jūtu, kā Vilfs mierinoši uzliek roku man uz pleca.
- Tod? es dzirdu Mančiju nedroši ierejamies nostāk no ceļa.
- Un mani nemaz nesauc Bens, es saku, neskatoties uz Vilfu.
- Es to zin', Vilfs atkal saka, bet tā nu mēs tev' sauc*.

Es paskatos uz viņu. Vilfa seja un Troksnis ir tikpat neizteiksmīgi, cik neizteiksmīgus es tos atceros, bet esmu iegaumējis, ka pazīt cilvēka prātu vēl nenozīmē pazīt pašu cilvēku.

Vilfs neko vairs nesaka un iet atpakaļ uz buku. Sieviete atgriežas ar nelāgi smakojošām zālēm rokās. Tās smird pēc saknēm, dubļiem un nejaukiem augiem, bet esmu tā noguris, ka ļauju viņai aptīt murskuli sev ap galvu, tieši virs pārsēja, kas joprojām turas kā pielīmēts.

- Tam vaidzēt' mazināt to drudz', viņa saka, ielecot atpakaļ

ratos. Mēs abi mazliet sasveramies, kad Vilfs ar grožiem uzplīkšķina vērsim. Sievietes acis ir plati ieplestas, tās lūkojas manējās, it kā gaidītu jaunas, satriecošas ziņas.

- Tu ar' bēdz no tās armij's?

Viņas klusums man tik ļoti atgādina Violu, ka es atspiežos viņai pret plecu. It kā, es nomurminu.

- Tu i' tas, pa' ko Vilfs mums stāstlj', ne? viņa saka.

- Tu un tā meič', kas pastāstīj' Vilf' par armij', pastāstīj', lai viņš pasak' ļaudīm, ka jābēg, va' ne?

Es skatos uz sievieti, un man uz sejas pil smirdīgs, brūns ūdens; pagriežos pret buku, lai paskatītos uz Vilfu. Viņš dzird mani skatāmies. Viņi klausīj' Vilf', viņš saka.

Palūkojos garām viņam uz ceļu. Kad nogriežamies likumā, es dzirdu ne tikai upes šalkšanu, kas skan kā sena drauga vai sena ienaidnieka balss, bet redzu arī ratus, kas brauc mums priekšā pa ceļu. Tie ir redzami līdz pat nākamajam līkumam rati, kas piekrauti ar visādām mantām, gluži kā Vilfam, un vezumam virsū sēž cilvēki, turoties pie visa, kas negāžas.

Tā ir karavāna. Vilfs brauc garas karavānas beigās. Vīrieši un sievietes, un, man šķiet, pat bērni, ja vien es skaidri redzu aiz šī smirdīgā apsēja; viņu Troksnis un klusums peld gaisā kā liels, tarkšķošs mākonis.

I/W\uc1ļja, es bieži dzirdu. I/Wjja un armija, un armija.

Un nolādēta pilsēta.

- Apšuleja? es prasu.

- Arī Barjerlej', sieviete saka, strauji pamājot. Un cit's. Pa upi un ceļu klīst baum's. Nolādēt's pilsēt's armij' nāk un nāk, un nākot tā aug, un vīri ņem rokās ieroč's, lai pievienotos.

Un nākot tā aug, es domāju.

- Runā, ka tur esot vai tūkstoš' vīr', sieviete saka.

Vilfs noklepojas. No šejien's līdz nolādēt' pilsēt' nemaz

nav tūkstoš vir'.

Sieviete sakniebj lūpas. Es tik sakko ļaud's melš.

Es atskatos uz tukšo ceļu aiz mums, Mančijs skrien pakaļ mūsu ratiem gabaliņu tālāk, un es atceros Ivanu, Tāltekas noliktavas pārzini, kas teica, ka vēsturē ir daudz melu un Pren… manam ciematam vēl ir sabiedrotie. Varbūt ne tūkstoš vīru, bet viņu skaits var pieaugt. Ejot tālāk, armija kļūst arvien lielāka un lielāka, līdz tā būs tik liela, ka neviens vairs nespēs stāties tai pretī…

- Mēs iet uz Patvērum', sieviete saka. Viņ' mūs pasargās.

- Patvērums, es nomurminu.

- Melš, ka šiem tur i' pat zāl's pret Troksn', sieviete turpina. To nu es gribēt' redzēt! viņa saka, pie sevis iesmejoties. Vai dzirdēt, viņa turpina un smejoties uzsit sev pa celi.

- Vai tur ir ēnkāji? es jautāju.

Sieviete izbrīnīta palūkojas uz mani. Ēnkāji nenāk cilvēk' tuvumā, viņa saka. Kopš kara viņ' vairs nerād's. Viņ' netraucē mūs, un mēs netraucē viņ's, un tā mēs uztur' mier'. Pēdējo teikumu viņa norunā tā, it kā būtu to iemācījusies no galvas. Un viņ' jau nemaz vairs tik daudz nav palic's.

- Man jāiet. Es atspiežos ar rokām pret ratiem un mēģinu piecelties. Man viņa jāatrod.

Bet es tikai zaudēju līdzsvaru un pārkrītu pāri ratu malai. Sieviete uzsauc Vilfam, lai tas aptur, un viņi pa abiem ieceļ mani atpakaļ; viņa ieliek ratos arī Mančiju. Sieva pastumj malā dažas kastes, lai varētu mani noguldīt, un rati atkal sāk kustēt. Šoreiz Vilfs uzsit vēršiem mazliet asāk, un es jūtu, ka mēs braucam ātrāk, vismaz ātrāk, nekā es spētu paiet.

- Ēd, sieviete saka, pasniedzot man maizi. Tu nevarēs' paiet, ja nebūs' paēd's.

Es paņemu maizi un nokožu mazu gabaliņu, un tad apriju atlikušo tik alkatīgi, ka pat aizmirstu iedot daļu Mančijam. Sieviete tikai paņem vēl vienu gabalu maizes un iedod mums abiem, platām acīm vērojot katru manu kustību.

- Paldies, es saku.

- Man' sauc Džein', viņa saka, acis iepletusi, un ir manāms, ka viņai ļoti gribas kaut ko pavaicāt. Vai tu redzēj' armij'? viņa prasa. Tiešām redzēj'?

- Jā, es atbildu. Tāltekā.

Viņa noelšas. Tad tā i' taisnlb'. Tas nav jautājums, drīzāk paziņojums.

- Es tač' teic, ka tā i' taisnlb', Vilfs no bukas uzsauc.

- Es dzirdēj', ka viņ' griež nost cilvēk' galv's un vār' zupā viņ' ac's! Džeina turpina.

- Džein! Vilfs pārmetoši uzsauc.

- Es tik sak…

- Viņi nogalina, es saku. Ar nogalināšanu jau pietiek.

Džeina pēta manu seju un Troksni, bet pēc brīža saka:

Vilfs man pastāstīj' vis' par tev', un es nespēju izdomāt, ko viņas smaids īsti nozīmē.

No smirdīgā apsēja nopil lāse un trāpa man mutē; es norlstos un spļaudos, un klepoju. Kas tas ir? es jautāju, pieskaroties apsējam ar roku un pretīgumā saviebjoties.

- Zāl's, Džeina saka. Pret drudz' un malārij'.

- Tas smird.

- Slikta smak' izdzen slikt's gar's, viņa saka, it kā to zinātu katrs bērns.

- Sliktos garus? es pārjautāju. Drudzim nav nekāda sakara ar

sliktiem gariem! Tas ir vienkārši drudzis.

- Jā, un šis zāl's dziedē drudz'.

Es palūkojos uz viņu. Sievietes acis visu laiku mani vēro; tās ir plati ieplestas, un no šī skatiena kļūst mazliet neomulīgi. Tā skatās Arons, kad mēģina iespaidot cilvēkus, tā viņš skatās, kad vada dievkalpojumu, it kā gribētu tevi iedzīt kaut kādā tumšā stūri un nekad nelaist ārā.

Tagad es saprotu, ka tas ir trakā skatiens.

Mēģinu izdzēst šo domu, bet Džeina neizrāda, ka būtu to redzējusi.

- Man jāiet, es saku. Paldies par ēdienu un zālēm, bet man jāiet.

- Tu nevar' iet pa šitiem mežiem, nevar' vis, sieviete iebilst. Viņa joprojām skatās uz mani, acis nemirkšķinot. Tie i' vien trak' bīstam' mež'.

- Kāpēc bīstami? Es mazliet atraujos no viņas.

- Tur i' dažād's apmetn's, viņa turpina, acis iepletusi, un pasmaida, it kā nespētu sagaidīt, kad varēs man pastāstīt kaut ko interesantu. Trak's apmetn's. Troksn's padarīj's šamējos trak's. I* vien' tād' apmetn', ku' vis' valkā mask's, un pat viņ' radiniek' nekad nav redzējuš' šamējo sej's. Tad i' vien' cit' apmetn', ku' vis' cilvēk' vis' dien' dzied', Troksn's i' padarīj's šamējos trak's. Un tad i' vēl vien' apmetn', ku' viss sien's i' no stikl' un neviens nevalkā drēb's, jo šie domā, ka iekš Troksn' nevienam nav noslēpum', va' ne?

Tagad viņa ir pieliekusies man vēl tuvāk. Es varu saost viņas elpu, un tā smird vēl sliktāk nekā zāles uz mana ievainojuma; es jūtu viņas klusumu pavisam tuvu. Kā tas var būt? Kā klusums var būt tik daudznozīmīgs?

- Arī Troksnī var būt noslēpumi, es saku. Visādi noslēpumi.

- Liec to puiku mierā! Vilfs iesaucas.

Džeina saskābst. Piedod, viņa izklausās mazliet aizkaitināta.

Es pieceļos pussēdus, jūtot, ka ēdiens nācis man par labu, lai nu smirdīgā zāle ko līdzētu vai ne.

Tagad mēs esam pietiekami tuvu karavānai, lai es saskatītu dažus pakaušus un sadzirdētu vīriešu Troksni un tam pa vidu sieviešu klusumu gluži kā akmeņus strautā.

Ik pa laikam kāds no viņiem, biežāk vīrieši, atskatās uz mums, un man liekas, ka viņi mani pārbauda, mēģina noteikt, kas es tāds esmu par putnu.

- Man viņa jāatrod, es saku.

- Tav' meiten'? Džeina jautā.

- Jā, es attraucu. Paldies jums, bet man jāiet.

- Bet tev i' drudz's! Un tur laukā i' tās cit's apmetn's!

- Es tik un tā mēģināšu, saku, atraisot netīro pārsēju. Nāc,

Mančij!

- Tu nevar' iet! Džeina saka, acis iepletusi, viņas balsī skan raizes. Armij' -

- Es tikšu galā. Sagatavojos lēkt lejā no ratiem. Joprojām esmu mazliet nestabils, tāpēc vairākas reizes dziļi ieelpoju, pirms rīkojos.

- Bet viņ' tev' noķers! Džeina izsaucas. Tu i' no Prentistaun's!

Es strauji paceļu galvu.

Džeina ar plaukstu aizklāj muti.

- Sieva! Vilfs uzkliedz, pagriežoties pret mums.

- Es tā negribēj', viņa nočukst.

Bet ir jau par vēlu. Vārds aizlido pa karavānu, kā jau tas parasti notiek. Un tas nav tikai vārds, bet gan tas, ko visi domā par manu ciematu, ko viņi domā par mani, un viņi jau pagriežas, skatās uz mūsu ratiem, vērši un zirgi apstājas, un tagad visi blenž tikai uz mums.

Sejas un Trokšņi pavērsti pret mums.

- Kas tev tur ratos i', ko, Vilf? kāds uzsauc no tuvākajiem ratiem.

- Puišel's murgo, Vilfs atsaucas. Vi'š i' slims. Nesaprot, ko pats sak'.

- Esi par to drošs?

- Nu kā ta', Vilfs saka. Slims puišel's.

- Parād' mums šo! atskan sievietes balss. Lai aps'tāmies!

- Ja nu šis i' spiegs? jautā vēl kāda spalga sievietes balss. Ja nu šis ved armij' pie mums?

- Mēs negrib' nekād's spieg's! auro vēl kāds vīrietis.

- Tas i' Bens no Tāltek's, attrauc Vilfs. Murgo par to, kā nolādētās pilsēt's armij' nogalin' viņa ģimen'. Es par viņu galvoj'.

Neviens vairs neko nesauc, bet vīru Troksnis dūc gaisā kā niknu bišu spiets. Visi mūs vēro. Es mēģinu izskatīties pēc iespējas slimāks un kā pirmo domu savā Troksnī izvietoju Tāltekas ieņemšanu. Tas nemaz nav grūti, turklāt liek man justies ļoti slikti.

Un tad ilgu brīdi neviens neko nesaka, un klusums ir tik skaļš kā tūkstoš cilvēku kliedziens.

Un tad tas beidzas.

Vērši un zirgi lēnām atsāk kustību, velkot ratus tālāk no mums, cilvēki joprojām atskatās, bet viņi arvien attālinās. Vilfs noplīkšķina grožus, bet neļauj vēršiem iet pārāk ātri, lai attālums starp mums un pārējiem palielinātos.

- Man tik ļoti žēl, Džeina atkal gaužas. Vilfs saclj', ka es nedrīkst' to teikt, viņš sacīj', bet…

- Būs jau labi, es atsaku, tikai lai viņa apklustu.

- Man tik ļot' žēl.

Vilfs pēkšņi aptur ratus. Viņš pagaida, kamēr karavāna aizbrauc gana tālu, nolec no bukas un nāk pie mums.

- Neviens neklausās Vilf, viņš saka, pie sevis smaidīdams. Bet, kad klausās, tad notic.
- Man jāiet, es saku.
- Aha, viņš piekrīt. Te nav droš'.
- Man ļoti žēl, Džeina atkal atkārto.

Es no lecu no ratiem, Mančijs man pakaļ. Vilfs paņem Violas somu un pasniedz to man. Viņš palūkojas uz Džeinu, kas saprot viru bez vārdiem. Viņa paņem pilnas saujas augļu un maizes un ieliek somā, un tad vēl piemet klāt žāvētu gaļu.

- Paldies, es saku.
- Cerams, tu viņ' atradīs', Vilfs saka, kad es aizveru somu.
- Es ari tā ceru.

Vilfs pamāj, tad uzkāpj atpakaļ uz bukas un nopllkšķina grožus.

- Uzmanies, Džeina brīdina, cik skaļi vien uzdrošinās. Uzmanies no tiem trak' ļauž'!

Es kādu brīdi stāvu, skatoties, kā viņi aizbrauc, mani joprojām moka klepus, bet esmu paēdis un jūtos labāk. Ja tikai man ap galvu nebūtu apsietas tās smirdīgās zāles. Ceru, ka Mančijs atkal varēs uziet pēdas, un prātoju, kā gan mani uzņems Patvērumā, ja tur kādreiz nokļūšu.

29. nodaļa Tūkstošveidis Ārons

PAIET BRĪDIS, pavisam neomulīgs bridis, iekams Mančijs atkal saož pēdas, bet tad viņš ierejas: Šurp! un mēs dodamies tālāk.

Tas ir viens labs suns; vai esmu to jau teicis?

Tagad ir iestājusies nakts, un es joprojām svīstu un klepoju, it kā trenētos klepošanas konkursam. Kājas ir noberztas jēlas, un galva joprojām dun no drudža Trokšņa, bet vēderā ir kārtīgs ēdiens un somā labi krājumi, lai pāris dienu iztiktu. Šobrīd tas ir galvenais.

- Vai tu vari saost viņu, Mančij? es jautāju, kad mēs ejam pa baļķi pāri strautam. Vai viņa joprojām ir dzīva?

- Saožu Violu, viņš rūc, nolecot no baļķa otrpus strautam. Viola baidās.

Tas mani uztrauc, un es pielieku soli. Atkal ir pusnakts (divdesmit divas dienas? divdesmit viena?), un mana kabatas baterija izdeg. Es paņemu Violas bateriju, bet tā mums ir pēdējā. Tālāk atkal ir pakalni un stāvas nogāzes, pa tām ir grūti kāpt augšup un bīstami kāpt lejup, bet mēs ejam un ejam. Mančijs tikai dzen pēdas un uzēd Vilfa žāvēto gaļu, un mēs klumburojam tālāk. Es klepoju, mēs ļoti reti atpūšamies; parasti es atspiežos pret koku, pār koku galiem kāpj saule, un mēs it kā iesoļojam saullēktā.

Un, kad gaisma ir uzaususi, es jūtu, ka pasaule sāk grīļoties.

Apstājos, pieķeroties pie papardēm, lai noturētos stāvus kalna slīpumā. Uz mirkli viss apkārt griežas, un es aizveru acis, bet tas nepalīdz, jo es redzu tikai krāsu apļus un dzirksteles, un vēderā viss griežas, un es jūtu vēju, kas pūš no kalna, tomēr neatslēdzos, un pasaule ir neparasti spoža, it kā es būtu pamodies sapnī.

- Tod? Mančijs rej; viņa balsī ir raizes. Kas zina, ko viņš redz manā Troksnī?

- Drudzis, es saku, atkal klepojot. Vajadzēja aizmest to netīro zāles apsēju.

Tagad jau vairs nekā.

Mēs uzkāpjam kalnā, un tad mūsu priekšā paveras vēl viens kalns un upe, un ceļš viļņojas augšup un lejup it kā garš dvielis, ko kāds purinātu. Es mirkšķinu acis, līdz ceļš vairs nešūpojas un es varu pa to iet. Mančijs smilkst man pie kājām. Es gandrīz apgāžos, kad mēģinu noliekties un pakasīt viņam aiz auss, tāpēc koncentrējos, lai nokāptu lejup no kalna nepakritot.

Atkal domāju par nazi mugurā, par asinīm, kas uz tā bija un kas tagad ir iesūkušās manā ķermenī, par manām asinīm, kas sajauktas ar ēnkāja asinīm. Kas zina, kas tagad manī notiek, kopš Arons mani sadūra.

- Nez vai viņš zināja, es saku Mančijam un sev, un nevienam.

Mēs esam nokāpuši no kalna, un es atspiežos pret koku, lai pasaule vairs negrieztos. Nez vai viņš gribēja, lai es lēnām mirstu.

- Protams, gribēju, Arons saka, pabāžot galvu no koka aizsega.

Es iekliedzos un raujos prom, vicinot rokas, mēģinot viņam iesist, un nokritu uz dibena zemē, un mēģinu šļūkt prom no viņa, iekams paskatos augšup…

Viņš ir prom.

Mančijs skatās uz mani, galvu piešķiebis. Tod?

- Ārons, es saku, mana sirds sitas, elpa aiztrūkst, un es klepoju arvien nejaukāk.

Mančijs atkal paosta gaisu, paosta zemi. Pēdas šurp, viņš rūc, mīņājoties uz vietas.

Es paskatos apkārt, skaļi klepojot, pasaule ir plankumaina un grīļīga.

Ne miņas no Arona, nekāda Trokšņa, izņemot manējo, ne miņas no Violas klusuma. Atkal aizveru acis.

Es esmu Tods Hjūits, domāju, mēģinot apturēt pasaules griešanos. Es esmu Tods Hjūits.

Aizvērtām acīm sataustu ūdens pudeli un iedzeru malku ūdens, tad sačamdu gabalu Vilfa dotās maizes, salaužu to gabaliņos un apēdu. Tikai tad atveru acis.

Nekā. Nekā, tikai mežs un vēl viens kalns, kurā uzkāpt.

Un žilbinoša saules gaisma.

Tā paiet rīts, un nākamā kalna pakājē ir vēl viens strauts. Es atkal piepildu ūdens pudeles un padzeros, iesmēlis plaukstās strauta vēso ūdeni.

Jūtos slikti. Ir pagājušas jau divas dienas, bet mana āda deg, un dažreiz es trīcu, un dažreiz es svīstu, un dažreiz man ir tāda sajūta, it kā galva būtu vairākas tonnas smaga. Es pieliecos tuvāk strautam un apslaku sevi ar auksto ūdeni.

Kad apsēžos, ūdenī pamanu Arona atspulgu.

- Slepkava, viņš saka ar smaidu saplosītajā sejā.

Es tur sēžu, smagi elpojot un klepojot, bet nenovēršot skatienu. Un tad es apslaku sevi ar ūdeni tik daudz, ka krūtīs dedzina.

Pieslienos kājās, un mēs ejam tālāk.

Aukstais ūdens uz neilgu laiku palīdz, un mums izdodas šķērsot vēl pāris kalnu; saule jau ir pacēlusies augstu pie debesīm, tā vairs tik ļoti nemirgo. Tomēr, kad pasaule man apkārt atkal sāk ļodzīties, apstājamies un paēdam.

- Slepkava, es dzirdu no krūmiem un tad atkal no meža. Slepkava. Un tad vēl no sazin kurienes: Slepkava.

Es pat nepaskatos, tikai turpinu ēst.

Tas ir ēnkāja asiņu dēļ, mēģinu sev iestāstīt. Tikai drudzis un slimība, tas arī viss.

- Vai tiešām tas ir viss? Arons no pretējās pļavas puses jautā. Ja es neesmu nekas vairāk kā iedoma, tad kāpēc tu dzenies man pakaļ?

Viņam mugurā ir svētdienas drēbes, un seja ir sadzijusi, it kā viņš atkal būtu Prentistaunā. Ārons ir sakļāvis kopā rokas, it kā gatavotos teikt lūgšanu, un viņš mirdz saulē un uzsmaida man.

Smaidošā dūre, ko es tik labi atceros.

- Troksnis mūs visus saista, jauno Tod, viņš saka, un viņa balss ir gluma un spīdīga kā čūska. Ja viens no mums kritīs, kritīs visi.
- Tu nemaz te neesi, es saku caur sakostiem zobiem.
- Te, Tod, Mančijs ierejas.
- Vai tiešām? Ārons jautā un izgaist saules mirdzumā.

Prāts zina, ka šis Arons nav īsts, bet sirdij ir vienalga, tā sitas krūtīs kā traka. Man trūkst elpas, un es izšķiežu laiku, nespējot piecelties kājās un doties tālāk.

Ēdiens palīdz, lai Dievs svētī Vilfu un viņa trako sievu, tomēr mēs lielākoties tik tikko klumburojam uz priekšu. Es arvien biežāk ar acs kaktiņu pamanu Āronu; viņš slēpjas aiz kokiem, atspiežas pret akmeņiem, stāv uz kritušiem kokiem, bet es novēršos, un mēs meimurojam tālāk.

Un tad no kalna virsotnes es pamanu ceļu, kas šķērso upi. Visa ainava tā grīļojas, ka man sagriežas vēders, tomēr es skaidri saskatu tiltu, kas ved uz upes otru krastu. Nekas vairs nestājas man ceļā.

Uz mirkli aizdomājos par otru pagriezienu aiz Tāltekas, pa kuru mēs tā arī neaizgājām. Prātoju, vai arī tas ceļš veda uz šo mežonīgo apvidu. Paskatos pa kreisi, bet, cik vien tālu redzu, tur ir tikai meži un kalni, kas viļņojas tā, kā kalniem nemaz nevajadzētu viļņoties. Uz brīdi aizveru acis.

Mēs ejam lejup lēni, pārāk lēni -, un pēdas ved tuvāk ceļam un tiltam. Tas ir augsts, ļodzīgs un sasists no dažādiem dēlīšiem. Uz ceļa krājas ūdens, to klāj peļķes un dubļi.

- Vai viņš šķērsoja upi, Mančij? es jautāju un klepoju, saliecies un atspiedies ar rokām pret ceļiem.

Mančijs kā traks ošņā zemi, skraida pa ceļu no vienas puses uz otru, aizjož līdz ceļam un tad atpakaļ pie manis.

- Vilfa smaka, viņš ņurd. Ratu smaka.
- Es redzu riteņu nospiedumus, saku, paberzējot seju.
- Kā ar Violu?
- Viola, Mančijs ierejas. Šeit!

Viņš dodas prom no ceļa, turoties šaipus upei un augšup pa upi. Labs suns, es saku, smagi elpojot. Labs suns.

Es sekoju viņam caur zariem un krūmiem, un upe šalc man tuvāk nekā pēdējās dienās.

Un es ieskrienu tieši apmetnē.

Izslienos taisni un pārsteigumā noklepojos.

Tā ir izpostīta.

No astoņām vai desmit ēkām ir palikuši tikai pelni un ogles, un nekur nav ne miņas no Trokšņa.

Sākumā es iedomājos, ka te ir bijusi armija, bet tad pamanu, ka cauri gruvešiem izspraukušies augi un nekur vairs nekūp dūmi, un vējš te klejo, gaudodams kā kapos. Es palūkojos apkārt un pamanu uz upes pāris sagruvušu laivu piestātņu šaipus tiltam un pie tām piesietu laivu, kas, upes šūpota, sitas pret pāļiem. Tālāk upes krastā redzamas vēl dažas pusnogrimušas, cauras laivas, tās atrodas netālu no nodedzinātas ēkas, kas kādreiz laikam bijušas dzirnavas.

Te ir auksti un no visiem stūriem dveš nāves smaka; ši ir kārtējā Jaunās pasaules apmetne, kas tā ari nav tikusi tālāk par naturālo saimniecību.

Es pagriežos un krāsmatu vidū redzu stāvam Āronu.

Viņa seja ir tāda kā todien, kad viņam uzbruka krokši un noplēsa pusi ādas, pa caurumu vaigā var redzēt mēli.

Un viņš smaida.

- Pievienojies mums, jauno Tod, Ārons saka. Baznīca vienmēr ir atvērta.

- Es tevi nogalināšu, draudu viņam un, lai gan vējš aiznes vārdus, zinu, ka viņš mani dzird, jo es dzirdu katru viņa vārdu.

- Nenogalināsi, Ārons atcērt, sperot soli man tuvāk, rokas savilcis dūrēs. Jo es saku, ka tu nemaz neesi īsts slepkava, Tod Hjūit.

- Izaicini mani, es speru laukā, un mana balss skan savādi metāliski.

Ārons atkal pasmaida. Pa caurumu vaigā redzami viņa zobi, un tad gaiss nomirgo un viņš ir man blakus. Viņš ar saplosītajām rokām satver apmetņa malas un izpleš to, atklājot kailas krūtis.

- Tā ir tava iespēja, Tod Hjūit, nobaudīt no Zināšanu koka, viņa balss dobji atbalsojas man galvā. Nogalini manil

Vējš liek man nodrebēt, bet vienlaikus es jūtos sakarsis un nosvīdis, elpoju sekli, un man sāp galva. Es zinu, ka ēdiens šoreiz nepalīdzēs, un, kur vien skatos, lai cik ātri pagriežu galvu, viss viļņojas un grīļojas.

Sakožu zobus.

Laikam es mirstu.

Bet viņš mirs pirmais.

Es pastiepju roku aiz muguras, ignorējot sāpes starp lāpstiņām, un izvelku nazi no maksts. Izstiepju to sev priekšā. Uz tā mirdz svaigas asinis, tās spīd, lai gan es stāvu ēnā.

Arona smaids ir vēl platāks par viņa seju, un viņš sper soli man tuvāk.

Es paceļu nazi.

- Tod? Mančijs ierejas. Nazis, Tod?

-Dari to, Tod, Arons saka, un es zvēru, ka no viņa plūst trūdu smaka. Sper soli no nevainības uz grēku. Ja spēj.

- Es jau esmu to izdarījis, es saku. Es jau esmu nogalinājis.

- Nogalināt ēnkāji nav tas pats, kas nogalināt cilvēku, viņš saka, smīnot par manu muļķību. Ēnkāji ir velni, kas nomitināti uz šīs planētas, lai mūs pārbaudītu. Nogalināt ēnkāji ir kā nogalināt bruņrupuči. Viņš iepleš acis. Bet to jau tu arī nespēj, vai ne?

Satveru nazi ciešāk, izdvešu ņurdienu, un pasaule salīgojas.

Bet nazis nekustas.

Atskan burzguļojoša skaņa, un no brūces Arona sejā izplūst lipīgas asinis. Es saprotu, ka viņš smejas.

- Viņa ilgi mocījās, pirms nomira, viņš čukst.

Un es sāpēs iekliedzos -

Un es paceļu nazi augstāk -

Un es mērķēju viņam tieši krūtīs -

Un viņš joprojām smaida -

Un duru ar nazi -

Un ieduru Violai tieši krūtīs.

- Nē! es izsaucos, bet ir jau par vēlu.

Viņa paskatās uz nazi un tad uz mani. Violas sejā atspoguļojas sāpes, un no viņas izplūst apjucis Troksnis, tāds pats kā no ēnkāja, kuru es…

(kuru es nogalināju.)

Un Viola paskatās uz mani ar asarām acīs, paver muti un saka: Slepkava.

Es pastiepju roku pēc viņas, un viņa izgaist.

Nazis, pavisam tīrs, joprojām ir man rokā.

Es nokritu uz ceļiem un tad uz vēdera un guļu zemē izdegušās apmetnes vidū, smagi elpojot un klepojot, un raudot, un vaidot. Pasaule man apkārt grīļojas un kūst, līdz šķiet, ka tajā nav nekā stabila.

Es nespēju viņu nogalināt.

Es to gribu. Es to tik ļoti gribu. Bet nevaru.

Jo tas neesmu es un esmu viņu zaudējis.

Es nevaru. Es nevaru, nevaru, nevaru.

Ļaujos saules mirgai un uz brīdi izzūdu nebūtībā.

Un tas ir vecais labais Mančijs, draugs, kas pierādījis savu uzticību; tieši viņš mani pamodina, laizot seju, un cauri viņa Troksnim un smilkstiem izskan raizes.

- Ārons, viņš klusi smilkst, Arons.

- Liecies mierā, Mančij.

- Ārons, viņš smilkst, turpinot laizīt mani.

- Viņa nemaz te nav, es saku, mēģinot piecelties sēdus. Tas ir kaut kas cits…

Kas tāds, ko Mančijs nespēj saskatīt.

- Kur tad viņš ir? es jautāju, pieceļoties kājās, un viss man apkārt savērpjas rozā un oranžos virpuļos. Atgriežos šajā savādajā pasaulē.

Un te ir simts āronu simts dažādās vietās, viņi visi stāv mums apkārt. Te ir arī simts violas, viņas visas ir nobijušās un lūdz manu palīdzību, un ēnkāji, kam krūtīs iedurts mans nazis, un viņi visi runā ar mani, visi vienā murdoņā.

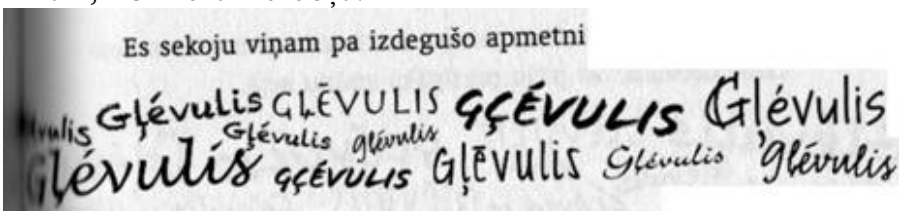

Mēs paejam garām kādai celtnei, kas, visticamāk, bijusi baznīca, bet es uz to neskatos. Mančijs uzskrien mazā uzkalniņā, un vējš gaudo vēl asāk, un koki lokās vējā, un man šķiet, ka tas nav tikai manā iztēlē; Mančijs ierejas skaļāk, lai pievērstu manu uzmanību.

- Gļēvulis, viņi visi saka. Gļēvulis, viņi saka atkal un atkal.

Bet es jau nebūtu Prentistaunas puika, ja nespētu ignorēt Troksni.
– Kurp, Mančij? – es jautāju, ceļoties kājās un mēģinot neskatities, kā viss slīd un ripo prom.
– Šurp, – viņš rej. – Lejup pa upi.
– Āronsˌ – viņš rej, degunu gaisā izslējis. – Pret vēju.
Cauri kokiem no nelielā pakalna var redzēt upes gultni. Var redzēt tūkstošiem pārbiedētu violu, kas skatās uz mani.
Es redzu tūkstošiem ēnkāju, kurus nogalina mans nazis.

Es redzu tūkstošiem Aronu skatāmies uz mani un saucam "Gļēvulis" ar pašu pretīgāko smīnu sejā.

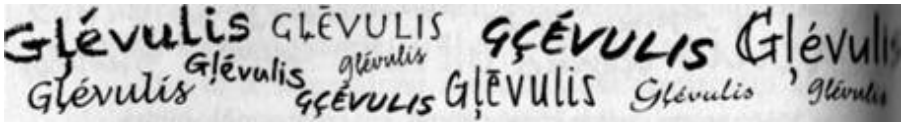

Un aiz viņiem, apmetnē pie upes, es redzu Āronu, kas uz mani nemaz neskatās.

Es redzu Āronu nometamies uz ceļiem lūgšanā.

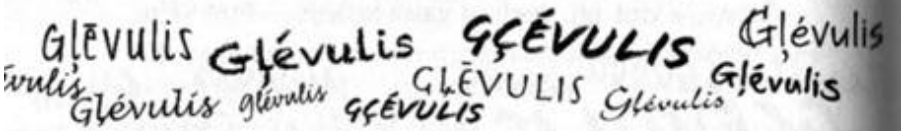

Un es redzu Violu uz zemes viņam priekšā.

– Ārons, – Mančijs ierejas.

– Ārons, – es saku.
Gļēvulis.

-Ārons. -es saku.
Gļēvulis

30. nodaļa zēns, vārdā Tods

KO MĒS DARĪSIM? jautā zēns, pielavoties man no aizmugures.

Es paceļu galvu no upes un uzšļakstu ūdeni uz muguras. Esmu aizgrīļojies prom no pakalna, ar elkoņiem izcīnot ceļu caur tūkstoš cilvēku pūlim, kas vienā balsī sauc mani par gļēvuli. Esmu nokļuvis līdz upes krastam un iebāzis galvu ūdenī un tagad no aukstuma trīcu, bet vismaz zemūdens pasaule ir daudz mierinošāka. Es zinu, ka tas nebūs ilgi, es zinu, ka drudzis un infekcija no ēnkāja asinīm mani piebeigs, bet pagaidām jāspēj saglabāt pēc iespējas skaidrāku prātu.

Kā mēs pie viņiem pielavīsimies? zēns jautā man pie otras auss. Viņš taču dzirdēs mūsu Troksni.

Drebuļi liek man klepot, patiesībā viss liek man klepot, un es izspļauju zaļas gļotas, aizturu elpu un atkal pabāžu galvu zem ūdens.

Aukstais ūdens saspiež galvu kā skrūvspīlēs, bet es joprojām turu galvu zem ūdens, klausos ūdens šalkoņā un Mančija satrauktajos rējienos man pie kājām. Jūtu, kā plāksteris atllmējas no pieres un aizpeld prom pa straumi.

Atceros, kā Mančijs citviet upē atlīmēja plāksteri no astes, un aizmirstu visu, un iesmejos.

Es atkal paceļu galvu, klepojot un tverot pēc gaisa, un atkal klepoju.

Atveru acis. Pasaule mirdz spožāk, nekā tai pienāktos, un pie debesīm ir visādas zvaigznes, lai gan saule vēl nav norietējusi; vismaz zeme vairs negrīļojas, un visi neskaitāmie āroni, violas un ēnkāji ir prom.

- Vai mēs tiešām varēsim to paveikt vieni paši? puika jautā.
- Nav citas izvēles, es pie sevis saku.

Un pagriežos, lai paskatītos uz viņu.

Puikam plecos ir mugursoma un mugurā brūns krekls, gluži kā manējais, un viņam uz sejas nav rētu, bet uz muguras ir soma; vienā rokā viņš tur grāmatu, bet otrā nazi. Es joprojām trīcu no aukstuma, tik tikko turos kājās, bet dziļi ieelpoju un noklepojos, un trīcēdams skatos uz viņu.

- Nāc, Mančij, es saku un dodos cauri nodedzinātajai apmetnei atpakaļ uz uzkalnu. Staigāt ir grūti, šķiet, ka zeme kuru katru brīdi varētu atvērties, jo esmu smagāks par kalnu un vieglāks par spalvu. Bet es eju uz priekšu, es eju, paturu acīs pakalnu, es to sasniedzu, speru pirmo soli uz pakalna, speru nākamo soli, es pieķeros pie zara, lai kāptu augstāk. Es sasniedzu pakalna virsotni, atspiežos pret koku un skatos apkārt.
- Vai tas tiešām ir viņš? dzirdu zēnu jautājam.

Es samiedzu acis un skatos cauri kokiem lejā uz upi.

Tur joprojām ir apmetne pašā upes malā, un viņi ir tik tālu, ka izskatās pēc plankumiem jau tā raibajā apkārtnē. Man plecos joprojām ir Violas soma. Izņemu no tās binokli, pielieku pie acīm, bet rokas tik ļoti trīc, ka neko skaidri nevaru saskatīt. Viņi ir pārāk tālu, un vējš apslāpē Arona Troksni, bet esmu pilnīgi drošs, ka pat šeit jūtu Violas klusumu.

Esmu pilnīgi drošs.

- Arons, Mančijs ierejas. Viola.

Tāpēc es zinu, ka tā nav mirāža, un pat ar savu apmigloto skatienu redzu, ka Arons joprojām ir nometies ceļos un skaita lūgšanas un Viola ir noguldīta zemē viņam priekšā.

Es nesaprotu, kas tur notiek. Nezinu, ko viņš dara.

Bet tie patiešām ir viņi.

Pēc visas šīs iešanas un krišanas, un klepošanas, un lēnās miršanas tie tiešām, patiešām ir viņi, ak Dievs, tie patiešām ir viņi.

Varbūt es vēl neesmu par vēlu, un pēkšņi sajūtu, ka kļuvis vieglāk elpot. Tikai tagad saprotu, ka visu laiku biju domājis būšu nokavējis.

Bet neesmu.

Es atkal noliecos un (aizveries) raudu, es raudu, patiešām raudu, bet man jābeidz, jo ir jāizdomā, ir patiešām jāizdomā, kā to paveikt; tas ir atkarīgs no manis, tikai no manis, un man jāatrod veids, kā viņu izglābt, man viņa jā…

- Ko mēs darīsim? atkal jautā zēns. Viņš stāv mazliet nostāk, joprojām turot grāmatu vienā un nazi otrā rokā.

Es paberzēju acis, mēģinot noskaidrot domas, mēģinot koncentrēties, mēģinot neklausīties…

- Ja nu viņa ir upuris? zēns jautā.

Es paskatos uz viņu. Kāds upuris?

- Tas, ko tu redzēji viņa Troksnī, viņš saka. Upuris, kas…

- Kāpēc lai viņš veiktu upurēšanu te? es jautāju. Kāpēc viņam būtu vajadzējis noiet visu šo ceļu un tad apstāties kaut kāda stulba meža vidū un darīt to šeit?

Zēns nepakustina ne vaibsta. Varbūt Āronam tas jāizdara, pirms viņa nomirst, viņš saka.

Speru soli viņam tuvāk un sagrīļojos. Nomirst? No kā? es izsaucos. Mana balss ir asa un galva atkal sāp.

- No bailēm, zēns atkāpjoties saka. No vilšanās.

Es aizgriežos. Netaisos tevi klausīties.

- Klausīties, Tod? Mančijs ierejas. Viola, Tod! Šurp!

Es atkal atspiežos pret koku. Man jāpadomā. Sasodīts,

man jāpadomā.

- Mēs nevaram iet tuvāk, es dobji paziņoju. Viņš sadzirdēs mūs nākam.

- Viņš viņu nogalinās, ja sadzirdēs, zēns saka.

- Es ar tevi nerunāju! atcērtu, noklepojos un izspļauju gļotas; man atkal griežas galva un no reiboņa tikai jāklepo vēl vairāk. Es sarunājos ar savu suni, beidzot izdomāju skaidrojumu.
- Mančiju, Mančijs ierejas, nolaizot man roku.
- Un es nevaru viņu nogalināt, es saku.
- Tu nevari viņu nogalināt, zēns piekrīt.
- Pat ja to vēlos.
- Pat ja viņš to ir pelnījis.
- Tāpēc ir jābūt kādam citam ceļam.

-Ja vien viņa pārāk nenobīsies, tevi ieraugot.

Es atkal uz viņu paskatos. Zēns joprojām ir turpat, joprojām ar grāmatu un nazi rokā.

- Tev jāiet prom, saku. Ej prom un nekad vairs nenāc atpakaļ!
- Visticamāk, jau ir par vēlu viņu glābt.
- Tu man vispār neesi vajadzīgs! es viņam uzbļauju.
- Bet es esmu slepkava, zēns saka, un asiņainais nazis spīd.

Aizveru acis un sakožu zobus. Paliec tepat, es saku. Vienkārši paliec tepat.

- Mančijs? Mančijs ierejas.

Es atveru acis. Zēna te vairs nav. Ne jau tu, Mančij, es saku, pastiepjot roku un pakasot viņam aiz auss.

Tad patiešām pievēršu uzmanību Mančijam. Ne jau tu, es atkārtoju.

Un domāju. Visapkārt ir mākoņi un virpuļi, un savāds spožums un gaismas, viļņi, sāpes un dūkoņa, un trīcēšana, un klepošana, bet es domāju.

Un es domāju.

Pakasu aiz auss sunim, savam stulbajam, sasodīti lieliskajam sunim, kuru nekad neesmu gribējis, bet kurš man tik un tā vienmēr ir vilcies pakaļ, kurš man sekoja cauri purvam, kurš iekoda Aronam, kad viņš mēģināja mani nožņaugt, kurš atrada Violu, kad viņa bija apmaldījusies, kurš laizīja man roku ar savu rozā mēli un kuram joprojām viena acs ir aizpampuši pēc Prentisa juniora spēriena; sunim, kuram Metjū Lails nocirta pusi astes, kad mans suns, mans suns mēģināja uzbrukt vīram ar mačeti, lai glābtu mani. Viņš bija līdzās, lai izrautu mani no tumsas, kurā biju iekritis, un viņš allaž pasaka man, kas esmu, kad vien es to aizmirstu.

- Tod, Mančijs noņurd, paberzējot purnu pret manu roku un ar pakaļkāju kārpot zemi.
- Man ienāca prātā kāda ideja, es saku.
- Un ja nu tā nedarbosies? zēns jautā, paslēpies aiz koka.

Es ignorēju viņu un paņemu binokli. Lai gan rokas joprojām trīc, atkal sameklēju Arona nometni un apskatu apkārtni. Viņi ir apmetušies pie upes, un tās malā aug žuburains koks, nokaltis un bez

lapām, it kā zibens sasperts.

Tas derēs.

Nolieku binokli un saņemu Mančija galvu abās rokās. Mēs viņu izglābsim, es saku savam sunim. Mēs abi.

- Izglābsim, Tod, viņš rej, kūļājot savu īso asti.
- Tas neizdosies, zēns ķircinās, joprojām nerādīdamies man acis.
- Tad labāk paliec tepat, caur klepu saku tukšam gaisam un Troksnī parādu sunim, kas viņam būs jādara. Tas ir vienkārši, Mančij. Tev tikai jāskrien.
- Skrien un skrien! viņš ierejas.
- Labs puika, es paslavēju, atkal pakasot viņam aiz auss. Labs puika.

Pieceļos kājās un pa pusei aizeju, pa pusei aizgrīļojos, pa pusei nošļūcu lejup no pakalna un nonāku izdegušajā apmetnē. Galvā kaut kas sitas, it kā es dzirdētu dunam savas saindētās asinis, un visa pasaule trīc un grīļojas. Ja cieši aizmiedzu acis, gaisma vairs nav tik spilgta un viss it kā nostājas savās vietās.

Vispirms man vajag koka nūju. Mēs ar Mančiju pārmeklējam nodegušās mājas, meklējot īstā lieluma koku. Gandrīz viss ir nomelnējis un pārogļojies, bet man tas netraucē.

- Šito, Tod? Mančijs jautā, ar zobiem izvilcis no sadegušu krēslu kaudzes koku, apmēram uz pusi tik garu kā viņš pats. Kas gan te noticis?
- Lieliski, es paņemu koku.
- Tev neizdosies, zēns saka, slēpjoties tumšā stūri. Es redzu, kā viņam rokā spīd asiņainais nazis. Tu viņu neizglābsi.
- Izglābšu. Es nolaužu no nūjas dažas lielākas atskabargas. Tikai viens nūjas gals ir pārogļojies, bet tieši tas man ir vajadzīgs. Vai tu vari to nest zobos? jautāju Mančijam, pastiepjot nūju.

Suns paņem koka nūju mutē, mazliet to pasvārsta un beidzot iegroza ērtāk. Jā! viņš ierejas.

- Lieliski, es saku, pieceļos kājās un gandrīz apgāžos.
- Tagad mums vajag uguni.
- Tu nevari iekurt uguni. Zēns jau gaida mūs ārā.
- Uguns iekura kaste ir pagalam.
- Tu neko nejēdz, es saku, neskatoties uz viņu. Bens man iemācīja.
- Bens ir miris, zēns saka.
- Agri no rī-ī-ī-ta, es dziedu, skaļi un skaidri, un dīvainie apļi, kuros griežas pasaule, savādi saviļņojas, bet es turpinu dziedāt. Kad saule lē-ē-ē-ca…
- Tu neesi gana stiprs, lai iekurtu uguni.
- Es dzirdēju meiteni ielejā saucam. Atrodu garu, plakanu koka gabalu un ar nazi izgrebju tajā nelielu iedobi.

- Ak, nepievil mani. Es noapaļoju otra, mazāka koka galu. Ak, nepame-e-e-t mani nekad.

- Kā tu varēji tā izmantot nabaga meiteni? zēns pārmet.

Es viņu ignorēju. Ielieku noapaļoto koka galu iedobē un sāku griezt koku starp rokām, stingri spiežot to pret plakano dēli. Ritms saskan ar dunoņu man galvā, un es redzu sevi un Benu mežā sacenšamies, kurš pirmais aizdedzinās uguni. Viņš vienmēr uzvarēja, un lielākoties man nemaz neizdevās iekurt uguni. Bet tas bija toreiz.

Toreiz.

- Nu taču, es sev saku. Svīstu un klepoju, un grīļojos, bet joprojām kustinu rokas. Mančijs rūc uz koku, lai kaut kā palīdzētu.

Un tad gaisā paceļas tieva dūmu strūkliņa.

- Ha! es izsaucos. Aizlieku priekšā roku, lai aizturētu vēju, un uzpūšu. Kad dūmojošajam kokam pielieku sausas sūnas, tajās parādās pirmās liesmu mēles, un es jūtu kaut ko priekam līdzīgu, kaut ko tādu, ko sen neesmu izjutis. Piemetu liesmās mazus, sausus žagariņus, pagaidu, līdz tie aizdegas, tad piesviežu lielākus, un drīz vien man jau ir īsts ugunskurs. īsts ugunskurs.

Ļauju tam kādu brīdi degt. Esmu aprēķinājis, ka vējš pūš uz mūsu pusi un Arons nesaodīs dūmus.

Un ir vēl kāds iemesls, kāpēc vēja virziens ir tik svarīgs.

Es aizlavos līdz upes krastam, pieturoties pie koku stumbriem, līdz sasniedzu laivu steķus. Nu taču, saņemies, es murminu, mēģinot noiet pa steķiem taisni. Dēļi zem soļiem čīkst, un es vienreiz gandrīz iegāžos upē, bet beidzot esmu ticis līdz laivai, kas tur ir pietauvota.

- Tā nogrims, saka puika, iebridis līdz ceļiem upē.

Es ielecu mazajā laiviņā, un pēc ilgas grīļošanās un klepošanas man izdodas nostāties taisni. Laiva ir nedroša, šaura un dūņaina.

Bet tā turas virs ūdens.

- Tu nemaz nemāki vadīt laivu.

Es izkāpju no laivas, noeju no steķiem, dodos atpakaļ uz apmetni un meklēju tik ilgi, līdz atrodu piemērotu plakanu koku, kas varētu derēt par airi.

Tas ir tieši tas, kas man vajadzīgs.

Mēs esam gatavi.

Bet tur stāv puika, turēdams rokās manas mantas. Viņam plecos ir mana mugursoma, viņa sejā nekas neatspoguļojas, es nedzirdu viņa Troksni.

Es skatos uz viņu. Viņš neko nesaka.

- Mančij? es uzsaucu, bet suns jau ir man pie kājām.

- Šeit, Tod!

- Labs puika. Mēs aizejam pie ugunskura. Paņemam Mančija atrasto nūju un ieliekam tās apdegušo galu ugunskurā; tas dūmo un kvēlo, un uguns laiza sauso koku. Vai tu varēsi to noturēt? es jautāju.

Viņš paņem zobos koka nedegošo galu, un tur nu viņš ir pasaulē labākais suns, kas gatavs ienest uguni ienaidnieka nometnē.

- Gatavs, draudziņ? es jautāju.
- Hatafs, Tod, Mančijs ņurd ar pilnu muti un tik ātri luncina asti, ka tā izskatās pēc izplūdušas kontūras.
- Mēs viņu nogalināsim, Mančij! saka zēns.

Es stāvu, pasaule man apkārt griežas un nedabiski spīd; tik tikko izjūtu savu ķermeni, klepus ārda plaušas, galva dun, kājas trīc, asinis vārās bet es joprojām stāvu.

Sasodīts, es joprojām stāvu.

- Es esmu Tods Hjūits, saku zēnam. Un tevi es atstāšu tepat.
- Tu nevari to izdarīt, zēns iebilst, bet es pagriežos pret Mančiju un saku: Uz priekšu, draudziņ! un suns skrien atpakaļ uz uzkalnu un tad lejā, un viņam mutē ir degošs koks. Es skaļi noskaitu līdz simts, lai nedzirdētu, ko zēns saka, un tad noskaitu līdz simts vēlreiz, un tad pietiek. Cik ātri vien spēju, skrienu atpakaļ uz laivu steķiem, iekāpju laivā, nolieku klēpi airi un ar nazi pārgriežu pēdējo spuraino virvi, kas vēl tur laivu uz vietas.
- Tu nevari atstāt mani te, zēns saka, stāvot uz steķiem. Viņam vienā rokā ir grāmata, bet otrā nazis.
- Skaties un mācies, es atcērtu, un puika kļūst arvien mazāks. Viņš izgaist mirgojošajā gaismā, un laiva atraujas no steķiem un sāk peldēt lejup pa straumi.

Pretī Aronam.

Pretī Violai.

Pretī tam, kas mūs gaida upes lejtecē.

31. nodaļa Ļaunie tiks sodīti

PRENTISTAUNĀ BIJA LAIVAS, bet neviens tās neizmantoja, cik vien sen es spēju atcerēties. Jā, pie mums bija upe, šī pati, kas mani nes tālāk, bet mūsu galā tās krasti bija klinšaini un straume baigi ātra, un vienīgā vieta, kur tā plūda rāmāk, bija purvs, bet tur mudžēja no krokšiem. Un tālāk upe kļuva pārāk purvaina. Tā nu es nekad neesmu kāpis laivā, un, lai gan šķita, ka vadīt laivu vajadzētu būt viegli, tā nemaz nav.

Man paveicies, ka upe šeit ir tik rāma un to reizēm saviļņo tikai vējš. Laiva peld pa straumi un nes mani uz priekšu, neņemot vērā manus pūliņus, tāpēc pielieku visus spēkus, lai neļautu laivai griezties ap savu asi.

Paiet pāris minūšu, līdz man tas izdodas.

Nolādēts, es šķendējos. Sasodītā laiva!

Bet pēc pāris aira vēzieniem (un pēc tam, kad laiva divas reizes apgriezušies ap savu asi, aizveries) es beidzot izdomāju, kā to vadīt daudzmaz taisnā līnijā uz priekšu. Kad paceļu galvu, atklājas, ka esmu jau pieveicis pusceļu.

Es norīstos, nodrebinos un noklepojos.

Plāns ir šāds. Varbūt tas nav pats labākais, bet vienīgais, ko manas apdullinātās, apjukušās smadzenes spējušas izstrādāt.

Mančijs aiznesīs degošo zaru netālu no Arona un nometīs kaut kur, lai izraisītu ugunsgrēku un liktu Aronam domāt, ka esmu aizdedzinājis pats savu nometni. Tad Mančijs aizskries līdz Ārona nometnei un skaļi ries, izliekoties, ka grib man pavēstīt viņš ir uzgājis Aronu. Tas ir pavisam vienkārši, jo Mančijam tikai jārej mans vārds, bet to jau viņš tik un tā visu laiku dara.

Ārons dzīsies sunim pakaļ un mēģinās viņu nogalināt. Mančijs būs ātrāks (jāskrien un jāskrien, Mančij, jāskrien un jāskrien). Arons pamanīs dūmus. Arons, kas no manis nemaz nebaidās, ies mežā tieši uz dūmiem, lai piebeigtu mani reizi par visām reizēm.

Savukārt es braukšu pa upi ar laivu, nonākšu viņa nometnē no upes puses, kamēr viņš būs mežā un meklēs mani, un izglābšu Violu. Savākšu arī Mančiju, kad viņš būs atgriezies, bēgot no Ārona (jāskrien un jāskrien).

Jā, tāds nu ir plāns.

Es zinu.

Es zinu, bet, ja tas neizdosies, man būs viņš jānogalina.

Un, ja tā notiks, tad tam, par ko es kļūšu, un tam, ko Viola par mani domās, nedrīkst būt nekādas nozīmes.

Nedrīkst.

Tas ir jāpaveic, un es to darīšu.

Es izņemu nazi.

Uz asmens vietām vēl ir sakaltušas asinis, manas asinis un ēnkāja asinis, bet pārējais asmens spoži spīd, mirdzot un dzirkstījot saules gaismā. Naža gals ir izliekts gluži kā neglīts īkšķis, bet robotā mala ņirdz kā asi zobi, un asmens mala pulsē kā asins pilna vēna.

Nazis ir dzīvs.

Kamēr vien es to turēšu rokā, kamēr likšu to lietā, nazis būs dzīvs, tas dzīvos, lai atņemtu dzīvības, bet tas jāsavalda, nazim jāļauj man noteikt, ko nogalināt; tas vēlas iegriezties miesā un plēst un griezt, un durt un graizīt, bet ari man jāvēlas to pašu, manai gribai jāsaskan ar naža gribu.

Es esmu tas, kas dod atļauju, un es esmu vienīgais atbildīgais.

Bet zināšana, ka nazis tik ļoti to vēlas, padara izvēli vieglāku.

Ja nonāks tik tālu, vai es atkal izgāzīšos?

- Nē, čukst nazis.
- Jā, čukst upes vējš.

Un sviedru lāse, kas norit man pār pieri, sašķīst uz asmens, un tas atkal ir tikai nazis, tikai instruments, tikai metāla gabals man rokā.

Tikai nazis.

Es nolieku to laivas dibenā.

Atkal trīcu un vēl vairāk klepoju. Es palūkojos apkārt, mēģinot neņemt vērā, kā grīļojas pasaule, un ļauju vējam sevi atspirdzināt. Upe met līkumu, un laiva peld līdz ar straumi.

Drīz būsim klāt, es domāju. Apstāties vairs nevar.

Es paskatos uz kokiem pa kreisi.

Man klab zobi.

Vēl neredzu dūmus.

Nu taču, draudziņ, tam jānotiek kuru katru brīdi.

Nekādu dūmu.

Nekādu dūmu.

Un upes likums tuvojas.

Pasteidzies, Mančij!

Un nekādu dūmu.

Un mani zobi klab, klab un klab. Es aplieku rokas sev apkārt…

Un dūmi! Pirmie mazie dūmu mākoņiši, kas paceļas lejpus upei.

Labs suns, es nodomāju, sakožot zobus. Labs suns.

Laiva virzās uz upes vidu, tāpēc es ar airi mēģinu to pievirzīt tuvāk krastam, cik nu tas ir manos spēkos.

Es tik ļoti trīcu, ka gandrīz nespēju noturēt rokā airi.

Upes līkums tuvojas.

Un man pa kreisi parādās sašķeltais koks, tas koks, kurā reiz ir iespēris zibens.

Zīme, ka gandrīz esmu klāt.

Aiz šī koka būs Arona nometne.

Te nu tā ir.

Es klepoju, svīstu un trīcu, bet nelaižu vaļā airi. Pieairējos vēl tuvāk krastam. Ja Viola kaut kāda iemesla dēļ nevarēs paskriet, man būs jāpiestāj krastā, lai ieceltu viņu laivā.

Es mēģinu saglabāt Troksni tik tukšu, cik vien spēju, bet pasaule ir tik spilgta un trīcoša, ka man tas ne pārāk labi izdodas. Ceru, ka vējš gaudo pietiekami skaļi un ka Mančijs…

- Tod! Tod! Tod! es dzirdu no attāluma. Mans suns, kas sauc manu vārdu, lai aizvilinātu Aronu prom. Tod! Tod! Tod!

Vējš neļauj man sadzirdēt Ārona Troksni, tāpēc es pat nezinu, vai plāns ir nostrādājis, bet jau peldu garām sašķeltajam kokam, tā ka tagad vairs neko citu nevar -

- Tod, Tod!

Nu taču, nu -

Zibens saspertais koks jau ir garām -

Es pieliecos -

- Tod, Tod! jau skan tālāk, klusāk -

Lūstošu zaru troksnis -

Un es dzirdu TOD HJŪIT, tas atskan kā lauvas rēciens -

Bet šis rēciens attālinās -

- Nu taču, es čukstu pie sevis, nu taču, nu -

Manas dūrē savilktās rokas trīc un -

Es esmu otrpus likumam -

Garām kokam un -

Tuvojas nometne un -

Tur viņa ir.

Tur viņa ir.

Arons ir prom, un tur viņa ir.

Guļ uz zemes nometnes vidū.

Guļ nekustīgi.

Mana sirds mežonīgi sitas, un es pat nepamanu, ka atkal esmu sācis klepot. Es čukstu pie sevis "lūdzu, lūdzu, lūdzu" un izmisīgi kuļu ūdeni ar airi, lai tiktu krastā, un laiva tuvojas krastam, tuvāk un tuvāk, un es pieceļos un ielecu ūdeni, un nogāžos uz vēdera, bet man izdodas pieķerties pie laivas malas, un "lūdzu, lūdzu, lūdzu". Es pieceļos kājās un izvelku laivas priekšgalu krastā, palaižu to vaļā un skrienu, un klūpu, un skrienu pie Violas, Violas, Violas -

- Lūdzu, es skrienot murminu, un manas krūtis sažņaudzas un sāp, lūdzu.

Un tad esmu pie viņas. Violas acis ir aizvērtas un mute mazliet pavērta, un es piespiežu ausi viņai pie krūtīm; es vairs nedzirdu ne savu Troksni, ne vēja gaudošanu, ne savu vārdu, ko kaut kur mežā rej mans suns.

- Lūdzu, es nočukstu.

Un sadzirdu bum, bum.

Viņa ir dzīva.

- Viola, es izmisīgi čukstu. Acu priekšā redzu dīvainus uzliesmojumus, bet neliekos par tiem ne zinis. Viola!

Es sapurinu viņu aiz pleciem, saņemu viņas seju rokās un sapurinu.

- Mosties, es čukstu. Mosties, mosties, mosties!

Es nevaru viņu panest. Esmu pārāk novārdzis, viss trīcu.

Bet es viņu nesīšu gan, ja vajadzēs.

- Tod! Tod! Tod! es dzirdu Mančiju rejam dziļi mežā.

- Tod Hjūit! dzirdu Aronu saucam, kad viņš dzenas pakaļ manam sunim.

Un tad pavisam tuvu es izdzirdu: Tod?

- Viola? es nočukstu, un mana rīkle aizžņaudzas, un acis aizmiglojas.

Bet viņa raugās uz mani.

- Tu izskaties nelāgi, Viola saka; viņas balss ir klusa un skatiens neskaidrs. Redzu, ka viņai zem acs ir zilums, un mani pārņem dusmas.

- Tev jāceļas, es čukstu.

- Viņš sazāļoja… Viola saka, atkal aizverot acis.

- Viola? es čukstu, atkal viņu sapurinot.

Vairs nedzirdu Mančija rejas.

- Mums jāiet, es saku. Tūlīt!

- Es esmu pārāk smaga, meitene čukst, un viņas vārdi savādi saplūst kopā.

- Lūdzu, Viola, es dvešu, es teju vai raudu. Lūdzu!

Viņa atver acis.

Un paskatās uz mani.

- Tu atnāci pēc manis, viņa saka.

- Jā, es atbildu, stipri klepojot.

- Tu atnāci pēc manis, Viola atkārto, un viņas seja saviebjas.

Tieši tobrīd no krūmiem izskrien Mančijs, rejot manu vārdu tā, it kā no šīs riešanas būtu atkarīga viņa dzīvība.

- TOD, TOD, TOD! viņš rej, skrienot mums garām. Arons! Nāk! Arons!

Viola iekliedzas un pieslejas kājās tik strauji, ka gandrīz nogāž mani zemē. Viņa notur mani, un mēs steidzamies pie laivas, atbalstot viens otru.

- Tur! es saucu, mēģinot ievilkt elpu. Un mēs skrienam.

Cauri nometnei Uz laivu un upi -

Mančijs metas mums pa priekšu un jau grasās lēkt laivā Viola grīļojas man priekšā Un mēs esam piecus Četrus -

Trīs soļus no laivas -

Un no meža mums aiz muguras izskrien Arons Viņa Troksnis ir tik

skaļš, ka man pat nav jāatskatās -

- TOD HJŪIT!

Viola jau ir pie laivas priekšgala un iegāžas tajā Un divi soļi Un viens -

Un es sasniedzu laivas priekšgalu un stumju to no visa spēka, lai dabūtu atpakaļ upē, Un "TOD HJŪIT!" Un viņš ir tuvāk Un laiva nekustas NEKRIETNIE TIKS SODĪTI! Un tuvāk Un laiva nekustas Un viņa Troksnis ķer mani kā sitiens Un laiva izkustas no vietas -

Es speru soļus ūdenī, un laiva kustas Un es krītu -

Un man nav spēka iekāpt laivā Un es krītu ūdenī, bet laiva aizslīd tālāk Un Viola saķer mani aiz krekla un rauj ārā no ūdens, līdz mana galva un pleci ir pāri laivas malai, -

- NĒ! Arons kliedz -

Un Viola izmisīgi kliedz, velkot mani laivā, un es jau pa pusei esmu iekšā Un Ārons ir ūdenī Un viņš satver mani aiz kājām -

- Nē! Viola kliedz un rauj mani vēl stiprāk, velkot no visa spēka, -

Un es uzlidoju gaisā Un laiva apstājas Un Violas seja ir pārpūlē saviebta Bet šajā cīņā uzvarēt var tikai Ārons Un es dzirdu tik rēcošu "TOD!", ka man jau šķiet no ūdens ir izlīdis kroksis Bet tas ir Mančijs Tas ir Mančijs -

Tas ir mans suns, mans suns, mans suns, un viņš lec garām Violai, un es jūtu, kā viņa kājas atsitas man pret muguru. Mančijs ar ņurdienu metas virsū Āronam un rūc: TOD! un Ārons sāpēs iegaudojas Un viņš palaiž vaļā manas kājas. Viola gāžas atpakaļ, bet nelaiž mani vaļā, un mēs abi iekrītam laivas dibenā.

Trieciens laivu aiznes tālāk upes vidū. Un laiva sāk slīdēt prom.

Mana galva griežas, un laiva riņķo ap savu asi, un man jānostājas uz ceļiem un rokām, lai noturētu līdzsvaru. Bet, tiklīdz varu palūkoties pār laivas malu, es saucu: Mančij!

Ārons ir nogāzies uz muguras smiltīs, viņa apmetnis ir sapinies ap kājām. Mančijs ir uzklupis viņam, viņš rūc un ņurd, cērt ar nagiem un zobiem. Ārons mēģina suni atgrūst, bet Mančijs iekož Āronam degunā un purina viņa galvu.

Un norauj degunu pavisam nost.

Ārons sāpēs iekliedzas, visapkārt šļācas asinis.

- Mančij! es saucu. Ātrāk, Mančij!
- Mančij! Viola sauc.
- Šurp, draudziņ!

Un Mančijs novēršas no Ārona, lai paskatītos uz mani…

Un Ārons izmanto šo izdevību.

- Nē! es iekliedzos.

Viņš saķer Mančiju aiz spranda un paceļ gaisā.

- Mančij! -

Es dzirdu šļakstus un apjaušu, ka Viola ir paķērusi airi un mēģina apturēt laivu un pasaule mirgo un griežas un -

Un pie Ārona ir mans suns.

- NĀC ATPAKAĻ! Ārons kliedz, turot Mančiju izstieptā rokā. Mančijs ir jau par lielu, lai viņu cilātu aiz spranda, tāpēc viņš sāpēs smilkst, bet nevar pagriezt galvu, lai iekostu Āronam rokā.

- Laid viņu vaļā! es kliedzu.

Ārons palūkojas uz mums -

No cauruma viņa sejā plūst asinis, un, lai gan pušums vaigā ir sadzijis, caur to joprojām var redzēt zobus, un šī situācija atkārtojas, un viņš gandrīz mierīgi cauri burzguļojošām asins straumēm saka: Nāc pie manis, Tod Hjūit.

- Tod? Mančijs smilkst.

- Laid viņu vaļā! es saucu.

- Meiteni vai suni, Tod, Arons sauc, joprojām mierīgs, un tas ir vēl šausmīgāk nekā tad, kad viņš kliedza. Tava izvēle.

Es pastiepjos pēc naža un paņemu to rokā, bet mana galva griežas, un es nokritu uz rokām, atsitot zobus pret laivas malu.

- Tod? Viola jautā, joprojām airējot pret straumi, laivai šūpojoties un griežoties riņķī.

Es atkal pieceļos, sajūtu mutē asins garšu, un pasaule tā grīļojas, ka es gandrīz atslēdzos.

- Es tevi nogalināšu, saku, bet tik klusi, ka varētu padomāt, ka es runāju ar sevi.

- Tava pēdējā iespēja, Tod, Arons saka, un nu viņš vairs neizklausās tik mierīgs.

- Tod? Mančijs joprojām smilkst. Tod?

Un nē -

- Es tevi nogalināšu, bet mana balss skan kā čuksts -

Un nē -

Un man nav izvēles -

Un laiva jau peld prom pa straumi -

Un es paskatos uz Violu, kas joprojām mēģina airēt, asarām ritot pār vaigiem, -

Viņa paskatās uz mani -

Un mums nav izvēles -

- Nē, viņa nočukst, balsij aizlūstot. Ak nē, Tod -

Un es uzlieku savu roku uz Violas rokas, lai viņa pārtrauktu airēt.

Arona Troksnis uzmutuļo sarkani melns.

Straume mūs nes tālāk.

- Man ļoti žēl! es kliedzu, kamēr upe mūs nes prom. Man ir sajūta, it kā šie vārdi tiktu izplēsti no manis, krūtīs tā žņaudz, ka es nespēju paelpot. Man ļoti žēl, Mančij!

- Tod? viņš rej apjucis un nobijies, noskatoties, kā es viņu

pametu likteņa varā. Tod?

- Mančij! es kliedzu.

Ārons atvēzējas ar brīvo roku.

- MANČIJ!
- Tod?

Un Arons sit, un atskan KRAKŠ un kauciens, un Mančija balss apklust, salaužot manu sirdi uz mūžu.

Un sāpes ir pārāk lielas, pārāk lielas, pārāk lielas, un es saķeru rokās galvu un nogāžos uz muguras. Mana mute ir pavērta, un es izkliedzu nebeidzamas bēdas un izkliedzu visu tumsu, kas ir manī.

Un iekritu tajā.

Es vairs neko nejūtu, kamēr upe nes mūs tālāk un tālāk, un tālāk.

VI DAĻA

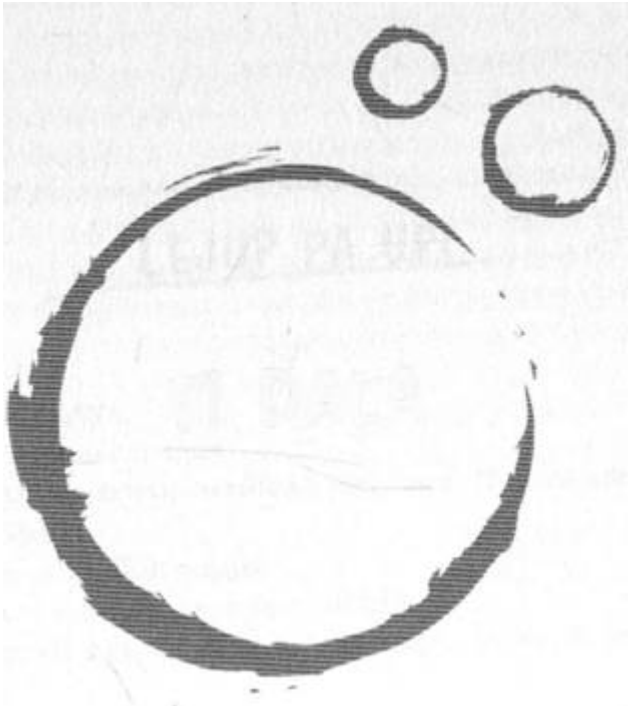

.

32. nodaļa lejup pa upi

ŪDENS SKAŅA.

Un putnu dziesmas.

Kur es esmu drošībā? viņi dzied. kur es esmu brošībĀ?

Un vēl te skan mūzika.

Varu apzvērēt, ka te skan mūzika.

Dažādi mūzikas slāņi, tā ir plūstoša, savāda un pazīstama…

Un aiz tumsas ir gaisma, baltas un dzeltenas gaismas strēles.

Un siltums.

Un kaut kas maigs pie ādas.

Un klusums man blakus, tas mani pievelk vēl spēcīgāk nekā jebkad agrāk.

Es atveru acis.

Es guļu gultā zem segas mazā istabiņā ar baltām sienām, un pa atvērtajiem logiem ieplūst upes šalkoņa un putnu dziesmas (un mūzika, vai tā tiešām ir mūzika?). Uz mirkli es ne vien nezinu, kur esmu, bet nezinu arī to, kas esmu, kas noticis, kāpēc man sāp.

Redzu Violu, kas saritinājusies snauž krēslā pie manas gultas. Viņa elpo caur muti, rokas iespiedusi starp ceļiem.

Joprojām esmu pārāk apdullis, lai pavērtu muti un pasauktu viņu, bet mans Troksnis to noteikti dara manā vietā, jo meitene atver acis, paskatās uz mani, vienā lēcienā ir ārā no krēsla un apskauj mani; mans deguns atduras pret viņas atslēgkaulu.

- Jēziņ, Tod, Viola čukst, turot mani apskautu tik cieši, ka sāp.

Es apskauju viņu un ieelpoju viņas aromātu.

Puķes.

- Es jau domāju, ka tu nekad neatmodīsies, meitene saka, saspiežot mani vēl ciešāk. Domāju, ka tu esi miris.

- Vai tad nebiju? es nočukstu, mēģinot atcerēties.

- Tu bijis slims, Viola saka, apsēžoties uz manas gultas. Ļoti slims. Dakteris Snovs pat nevarēja pateikt, vai tu vispār atmodīsies, un kad dakteris tā pasaka…

- Kas ir dakteris Snovs? es jautāju, palūkojoties apkārt. Kur mēs esam? Patvērumā? Un kas tā par mūziku?

- Mēs esam apmetnē, ko sauc par Ogļuleju, viņa saka. Mūs šurp atnesa upe un…

Viola apklust, jo pamana, ka es skatos uz gultas kājgali.

Gultas kājgali, kur neguļ Mančijs.

Es atceros.

Krūtis sažņaudzas, rīkle aizcērtas. Es varu dzirdēt viņa riešanu savā Troksnī. Tod? viņš sauc, brīnoties, kāpēc tiek pamests iepakaļ. Tod? ar jautājuma zīmi, it kā viņš nespētu pārtraukt brīnīties, kurp

gan es dodos bez viņa.

- Viņa vairs nav, es saku, it kā runātu ar sevi.

Liekas, ka Viola grib kaut ko teikt, bet, kad es palūkojos uz meiteni, viņas acis mirdz asaras; viņa tikai pamāj, un tas ir pareizi, tieši to es vēlos.

Viņa vairs nav.

Viņa vairs nav.

Un es nezinu, ko lai saka.

- Vai es dzirdu Troksni? jautā skaļa balss, ko pavada Troksnis, un istabas durvis atveras. Istabā ienāk virs, liels vīrs, garš un drukns, un viņam uz deguna ir brilles, kas liek viņa acīm izskatīties drusku izbolītām. Viņam ir spuraini mati un šķībs smaids, un Troksnis, kurā dzirdams tik liels atvieglojums un prieks, ka vienīgi tāpēc es nemetos prom pa atvērto logu.

- Doktors Snovs, Viola saka, atkāpjoties no manas gultas, lai dotu dakterim vietu.

- Man prieks, ka beidzot tiekamies, Tod, dakteris Snovs saka, plati pasmaidot un apsēžoties uz gultas, un izņemot no krekla kabatas kaut kādu ierīci. Viņš iebāž tās divus galus sev ausīs, bet vēl vienu, neprasot atļauju, pieliek man pie krūtīm. Vai tu varētu dziļi ieelpot?

Es neko nedaru, tikai skatos uz viņu.

- Gribu pārbaudīt, vai tavas plaušas ir tīras, viņš paskaidro, un es saprotu, kas man visu laiku licies savādi. Daktera akcents ir vislīdzīgākais Violas akcentam no visām izrunām, kādas vien es šajā pasaulē esmu dzirdējis. Nu, ne tieši tāds pats, viņš ierunājas, bet ļoti līdzīgs.

- Viņš tevi izārstēja, Viola steidzas paskaidrot.

Es klusēju, tomēr dziļi ieelpoju.

- Labi, dakteris Snovs saka, uzliekot tās savādās ierīces galu citā vietā man uz krūtīm. Vēlreiz. Es ieelpoju un izelpoju. Un saprotu, ka varu ieelpot un izelpot, piepildot plaušas ar gaisu līdz pašai augšai.

- Tu biji ļoti slims, dakteris saka. Es pat nebiju drošs, vai varēsim tevi izārstēt. Līdz vakardienai pat nebija dzirdams tavs Troksnis. Viņš ieskatās man acīs. Šādu slimību es sen nebiju redzējis.

- Ak tā, es novelku.

- Par ēnkāju uzbrukumu nebiju dzirdējis vēl ilgāk, viņš turpina. Es neko nesaku, tikai dziļi elpoju. Lieliski, Tod, dakteris beidzot saka. Vai tu varētu novilkt kreklu?

Es paskatos uz viņu un tad uz Violu.

- Es pagaidīšu ārā, Viola attrauc un prom ir.

Pastiepju roku, lai novilktu kreklu pāri galvai, un

saprotu, ka vairs nejūtu sāpes starp lāpstiņām.

- Tur vajadzēja uzlikt dažas šuves, dakteris Snovs saka, nostājoties man aiz muguras. Viņš atkal pieliek dīvaino ierīci man pie

muguras.

Es saraujos. Auksts.

- Viola ne uz mirkli tevi neatstāja, viņš saka, neliekoties ne zinis par manu iebildumu, un vairākās vietās klausās manu elpošanu. Pat ne tāpēc, lai izgulētos.
- Cik ilgi jau esmu šeit?
- Šis ir piektās dienas rīts.
- Piecas dienas? es izsaucos, un dakteris tik tikko paspēj pamāt ar galvu, kad jau esmu norāvis segas un izkāpis no gultas. Mums jātiek prom, es saku, stāvot kājās, lai gan mazliet nedroši.

Viola pabāž galvu pa durvīm. Es viņiem visu laiku mēģināju to iestāstīt.

- Jūs šeit esat drošībā, dakteris Snovs apgalvo.
- To mums ir teikuši jau iepriekš, es saku un paskatos uz Violu, gaidot meitenes atbalstu, bet viņa tikai stīvi smaida, un es saprotu, ka stāvu tur novalkātās, caurumainās apakšbiksēs, kas diemžēl nepiesedz visu, ko vajadzētu slēpt. Ei! es izsaucos un aizklāju svarīgākās vietas ar roku.
- Te jūs esat tikpat lielā drošībā kā jebkur citur, dakteris Snovs man aiz muguras saka, pasniedzot manas izmazgātās bikses no drēbju kaudzītes pie gultas. Mēs karā cīnījāmies pirmajās rindās. Mēs zinām, kā sevi aizstāvēt.
- Tas karš bija pret ēnkājiem. Es uzgriežu muguru Violai un uzvelku bikses. Šie ir vīri. Tūkstošiem vīru.
- Tā baumo, dakteris Snovs saka. Lai gan skaitliski tas nemaz nav iespējams.
- Par skaitlistiskumu es neko nezinu, atcērtu, bet viņiem ir ieroči.
- Mums arī ir ieroči.
- Un zirgi.
- Mums arī ir zirgi.
- Vai jums ir vīri, kas var viņiem pievienoties? es jautāju, izaicinot dakteri.

Viņš neko neatbild, un ar to ir gana. Un tomēr nav gana. Es aizpogāju bikses. Mums jāiet.

- Tev jāatpūšas, dakteris uzstāj.
- Mēs nepaliksim uz vietas un negaidīsim, kamēr ierodas armija! to saku Violai un pagriežos pret gultas kājgali, kur vajadzētu gulēt manam sunim, bet viņa tur nav.

Kādu brīdi mēs neko nesakām, un mans Troksnis visu istabu piepilda ar atmiņām par Mančiju, visa istaba ir pilna ar ainām, viņš rej un rej, un skrien nokārtoties, un atkal rej.

Un mirst.

Es nezinu, ko teikt.

(Viņa vairs nav, vairs nav.)

Es jūtos tukšs. Es jūtos iztukšots.

- Neviens tev neliks darīt neko tādu, ko tu nevēlies, Tod, dakteris Snovs laipni saka. Bet ciema vecākie gribētu ar tevi parunāt, pirms dodies prom.

Es sakniebju lūpas. Par ko?

- Par visu, kas varētu palīdzēt.

- Kā tad es varu palīdzēt? jautāju, paķerot izmazgāto kreklu, lai uzvilktu to mugurā. Armija ieradīsies un nogalinās visus, kas negribēs tai pievienoties. Tas arī viss.

- Šīs ir mūsu mājas, Tod, dakteris saka. Mēs tās aizstāvēsim. Mums nav citas izvēles.

- Tad nerēķinieties ar mani… es iesāku.

- "lēti? mēs dzirdam.

Durvīs blakus Violai stāv mazs zēns.

Patiešām mazs zēns.

Viņš skatās uz mani, acis plati iepletis, un viņa Troksnis ir tik interesants, tas ir gaišs un plašs. Es dzirdu, kā viņš novērtē mani kā feāims, dēta un gulošais zēns, un vienlaikus mēs dzirdam, kā viņš pauž savu mīlestību pret tēvu, lai gan Troksnis visu laiku atkārto vienu un to pašu vārdu tētis, un tas nozīmē visu reizē: viņš jautā par mani, identificē tēvu, saka, ka mīl viņu. Tas viss ir iekļauts šajā vienā vārdā, kas atkārtojas atkal un atkal.

- Sveiks, draudziņ, dakteris Snovs atsaucas. Džeikob, šis ir Tods. Beidzot pamodies.

Džeikobs vērtējoši nopēta mani, iebāzis pirkstu mutē, un pamāj. Kaza negrib dot pienu, viņš pavisam klusi saka.

- Vai tiešām? dakteris Snovs jautā, ceļoties kājās. Nu tad mums vajadzētu pamēģināt viņu pierunāt uz slaukšanu, vai ne?

Tēti, tēti, tēti, saka Džeikoba Troksnis.

- Es uzmetīšu aci tai kazai, doktors Snovs man saka, un tad aiziešu pie citiem ciema vecākajiem.

Es nespēju novērst acis no Džeikoba. Viņš nespēj novērst acis no manis.

Viņš ir daudz tuvāks man nekā tie bērni, ko redzēju Tāltekā.

Un viņš ir tik mazs.

Vai es biju tik mazs?

Snovs joprojām runā: Es atvedīšu vecākos šurp, varbūt tu varēsi mums kaut kā palīdzēt. Viņš pieliecas man tuvāk, līdz esmu spiests ieskatīties dakterim acīs. Un varbūt mēs varēsim palīdzēt tev.

Viņa Troksnis ir atklāts un godīgs. Es redzu, ka viņš tic saviem vārdiem. Es zinu, ka viņš maldās.

- Varbūt, dakteris ar smaidu saka, bet varbūt ne. Tu vēl neesi te visu apskatījis. Nāc, Džeik. Viņš saņem dēlu aiz rokas. Virtuvē ir

ēdiens. Tu noteikti esi izsalcis. Būšu atpakaļ pēc stundas.

Es pieeju pie durvīm un noskatos, kā viņi aiziet. Džeikobs, joprojām iebāzis pirkstu mutē, raugās uz mani, līdz viņi ar tēvu pazūd ārā pa durvīm.

- Cik viņš vispār ir vecs? jautāju Violai, joprojām skatoties gaitenī. Es pat iedomāties nespēju.

- Džeikobam ir četri gadi, Viola saka. Viņš pats man to ir pateicis kādas reizes simts. Man šķiet, ka tas ir mazliet par maz, lai slauktu kazas.

- Nē, Jaunajā pasaulē nav vis, es saku, un, kad paskatos uz Violu, viņa ir iespiedusi rokas sānos un nopietni lūkojas man acīs.

- Iesim paēst, meitene saka. Mums jāparunā.

33. nodaļa Ogļuleja

VIŅA AIZVED MANI UZ VIRTUVI, kas ir tikpat tīra un gaiša kā guļamistaba. Upe joprojām šalc aiz loga, putni joprojām trokšņo, mūzika joprojām…

- Kas tā ir par mūziku? es jautāju, pieejot pie loga un paskatoties ārā. Dažkārt man šķiet, ka pazīstu melodiju, bet, kad ieklausos tuvāk, balsis mainās un pārklājas.

- Tā skan no skaļruņiem apmetnes centrā, Viola saka, izņemot no ledusskapja šķīvi ar gaļu.

Es apsēžos pie galda. Vai te ir kādi svētki?

- Nē, viņa saka, bet balss tonis liek nojaust pagaidi tikai. Nē, tie nav nekādi svētki. Viņa noliek uz galda maizi, kaut kādu neredzētu oranžu augli un sarkanu dzērienu, kas garšo pēc ogām un cukura.

Es ķēros pie ēdiena. Stāsti!

- Dakteris Snovs ir labs cilvēks, viņa saka, it kā es pats to nebūtu sapratis. Viņš ir tik labs un laipns un tik ļoti centās, lai tevi izglābtu, Tod! Es runāju nopietni.

- Labi. Un kas te notiek?

- Mūzika spēlē augu diennakti, Viola saka, vērojot, kā es ēdu. Mājā tā ir klusāka, bet apmetnes centrā tik skaļa, ka tu nedzirdi pats savas domas.

Es apklustu, man mute ir pilna ar maizi. Kā krogā.

- Kādā krogā?

- Krogā Prent… es apklustu. No kurienes viņi domā, ka mēs esam?

- No Tāltekas.

Es nopūšos. Centīšos atcerēties. Iekožos auglī. Manā dzimtajā pilsētā bija krogs, kurā visu laiku spēlēja mūziku, lai mēģinātu apslāpēt Troksni.

Viņa pamāj. Es jautāju dakterim Snovam, kāpēc viņi to dara šeit, un viņš teica: lai vīrieši varētu paturēt savas domas pie sevis.

Es paraustu plecus. Tas gan ir šausmīgi skaļi, tomēr zināmā mērā viņam ir taisnība, vai ne? Viens veids, kā tikt galā ar Troksni.

- Kā vīriešiem tikt galā ar Troksni, Viola saka. Vīriešiem. Un vai tu zināji, ka vecāko padomē ari ir tikai vīrieši?

Man ienāk prātā kas šausmīgs. Vai arī te visas sievietes ir mirušas?

- Ak nē, te ir sievietes, Viola saka, rotaļājoties ar sviesta nazi. Viņas tīra māju un gatavo ēdienu, un dzemdē bērnus. Visas sievietes dzīvo lielā mājā ārpus pilsētas, kur viņas nevar jaukties vīriešu darīšanās.

Es nolieku uz galda dakšiņu ar gaļu. Pa ceļam uz šejieni es

redzēju līdzīgu vietu. Vīrieši gulēja vienā mājā, bet sievietes otrā.

- Tod, viņa saka, paskatoties uz mani. Viņi manī vienkārši neklausījās! Vispār neklausījās. Negribēja dzirdēt neko par armiju. Tikai sauca mani par mazo meitenīti un glaudīja galvu. Viola sakrusto rokas uz krūtīm. Viņi tagad grib par to runāt vienīgi tāpēc, ka uz ceļa sāk parādīties bēgļu karavānas.

- Vilfs, es attraucu.

Viņa nopēta mani, lasa manu Troksni. A, viņa nosaka. Nē, es neesmu viņu redzējusi.

- Pagaidi mirklīti, es bilstu, iedzerot mazu malku. Ir tāda sajūta, it kā es gadiem ilgi nebūtu neko dzēris. Kā mēs nokļuvām tik tālu priekšā armijai? Kā tas var būt, ka es te jau esmu piecas dienas, bet karavānas vēl nav mūs sasniegušas?

- Mēs braucām laivā pusotru dienu, meitene saka, ar nagu knibinādamās gar galdu.

- Pusotru dienu, es nomurminu. Noteikti nobraucām daudz jūdžu.

- Neskaitāmas, viņa atteica. Es ļāvu laivai mūs nest un nest. Man bija bail apstāties tajās vietās, kurām braucām garām. Tur bija tādi skati, ka tu neticētu… Viņa apklust, tikai pašūpo galvu.

Es atceros Džeinas brīdinājumu. Pliki cilvēki un stikla mājas? es jautāju.

Viola uzmet man savādu skatienu. Nē, viņa saka, uzmetot lūpu. Tikai nabadzība. Briesmīga, briesmīga nabadzība. Dažbrīd izskatījās, ka tie cilvēki būtu gatavi mūs apēst, tāpēc es ļāvu laivai slīdēt tālāk, un tev kļuva arvien sliktāk, un tad otrā rītā es ieraudzīju doktoru Snovu un Džeikobu makšķerējam. Viņa Troksnī es redzēju, ka viņš ir ārsts, un, lai cik savādi ari šajā vietā izturētos pret sievietēm, te vismaz ir tīrs.

Aplūkoju šo tīro, tīro virtuvi. Mēs nevaram te palikt, es saku.

- Nē, nevaram. Viņa saņem galvu rokās. Es tā uztraucos par tevi! Meitenes balss aizlūst. Un es uztraucos, ka tuvojas armija, bet neviens manī neklausās. Viola niknumā uzsit ar dūri pa galdu. Un jutos tik slikti par…

Viņa apklust, nobāl un novēršas.

- Par Mančiju, es pirmo reizi izsaku to skaļi, pirmo reizi, kopš…

- Man tik ļoti žēl, Tod, viņa saka, acis sariešoties asarām.

- Tā nav tava vaina. Es pieceļos kājās, strauji atgrūžot krēslu.

- Viņš būtu tevi nogalinājis, Viola saka, un pēc tam būtu nogalinājis Mančiju, jo netraucēti varētu to izdarīt.

- Lūdzu, beidz par to runāt, es saku, dodoties atpakaļ uz guļamistabu. Viola man seko. Es parunāšu ar tiem vecajiem, apsolu, paņemot no grīdas Violas somu un sabāžot tajā atlikušās izmazgātās drēbes. Un tad mēs dosimies tālāk. Vai tu zini, cik tālu esam no

Patvēruma?

Viola pasmaida. Divu dienu gājiena attālumā.

Es izslienos. Mēs tik tālu esam nobraukuši pa upi?

- Jā, tik tālu.

Es klusi nosvilpjos. Divas dienas. Tikai divas dienas! Un tad mēs nokļūsim Patvērumā, lai kāda arī šī nometne būtu.

-Tod?

- Jā? es saku, uzliekot somu plecos.
- Paldies, viņa saka.
- Par ko?
- Par to, ka ieradies man pakaļ.

Viss apklust.

- Sīkums, es izmetu, jūtot, ka nosarkstu, un lūkojoties sānis. Viņa neko vairs nesaka. Ar tevi viss kārtībā? es jautāju, joprojām neskatoties uz Violu. Kas notika, kad viņš tevi aizveda?
- Es īsti ne… viņa iesāk, bet mēs dzirdam, kā aizveras durvis un dziesmai līdzīgais tēti, tēti. tēti plūst šurp pa gaiteni. Džeikobs paliek stāvam durvīs pie manas istabas.
- "Iētis mani atsūtīja tev pakaļ, viņš paziņo.
- Ak tā? es saku, paceļot vienu uzaci. Tad man tagad jāiet pie viņiem, vai ne?

Džeikobs ļoti nopietni pamāj.

- Nu tad mēs nāksim, es apsolu, sakārtojot somu un palūkojoties uz Violu. Un tad iesim prom.
- Tieši tā, Viola piekrīt, un tas, kā viņa šos vārdus izrunā, dara mani priecīgu. Mēs dodamies uz gaiteni pie Džeikoba, bet viņš mūs aptur.
- Tikai tu, viņš saka, skatoties uz mani.
- Ko tikai es?

Viola sakrusto rokas uz krūtīm. Viņš domā, ka tikai tu vari runāt ar vecajiem.

Džeikobs atkal ļoti nopietni pamāj. Es paskatos uz Violu un tad uz Džeikobu. Klau, es saku, noliecoties pie Džeikoba, vai tu nevarētu aiziet pie sava tēta un pateikt, ka mēs nāksim abi ar Violu?

Džeikobs paver muti. Bet viņš teica…

- Man vienalga, ko viņš teica, es laipni atbildu. Ej.

Zēns noelšas un izskrien pa durvīm.

- Man ir apnicis, ka visi man norāda, ko darīt, es saku. Jūtos pārsteigts, cik vārgi skan mana balss, un pēkšņi man it kā sagribas likties slīpi un nogulēt vēl piecas dienas.
- Tu varēsi aiziet līdz Patvērumam? Viola jautā.
- Pamēģini mani aizkavēt, es atbildu, un viņa atkal pasmaida.

Dodos uz parādes durvīm.

Un saprotu, ka gaidu, kad Mančijs mums pievienosies.

Man viņa tik ļoti pietrūkst, ka es to izjūtu fiziski. Ir grūti elpot, un es ievelku gaisu maziem malciņiem.

- Ak vai, nočukstu.

Viņa pēdējais Tod? pulsē manā Troksnī kā vaļēja brūce.

Tas ir vēl viens Trokšņa mīnuss. Viss, kas ar tevi jebkad noticis, paliek pie tevis un atkārtojas atkal un atkal.

Es redzu, ka aiz Džeikoba paceļas putekļi, puišelim skrienot pa taciņu starp kokiem uz apmetnes centru. Palūkojos apkārt. Daktera Snova māja nav pārāk liela, bet tā plešas līdz steķiem, no kuriem var lūkoties uz upi. Tur ir zems tilts, kas savieno plašo ceļu no Ogļulejas centra ar ceļu otrpus upei. Ceļš, pa kuru mēs tik ilgi bijām nākuši, ir gandrīz pazudis aiz kokiem, un tas ved garām apmetnei. Patvērums atrodas divu dienu gājiena attālumā.

- Jēziņ, es saku. Te ir kā paradīzē salīdzinājumā ar pārējo Jauno pasauli.

- Te ir tikai skaistas ēkas, nekā vairāk, Viola saka.

Palūkojos apkārt. Dakterim Snovam pie mājas ir labi

kopts dārzs, tas atrodas pie ceļa uz apmetni. Paskatoties uz ceļu, es redzu citas ēkas, kas izkaisītas starp kokiem, un dzirdu to dīvaino mūziku.

Tā ir savāda mūzika. Tā visu laiku mainās, droši vien tāpēc, lai pie tās nepierastu. Es šo melodiju nepazīstu, bet ārā tā ir skaļāka nekā telpās. Laikam jau tā ir domāts, ka šo melodiju tu nekad nepazīsti, bet varu zvērēt: tā ir tā pati, ko dzirdēju pamostoties…

- Apmetnes centrā mūzika ir neciešami skaļa, Viola saka. Lielākā daļa sieviešu nemaz nenāk ārā no mājas tās dēļ. Viņa sarauc pieri. Laikam jau tieši tā ir paredzēts.

- Vilfa sieva man pastāstīja par kādu apmetni, kurā visi…

Es apklustu, jo mūzika mainās.

Nē, patiesībā tā nemainās vis.

Mūzika no apmetnes paliek tā pati, tā ir juceklīga un daudzvārdīga, tā lēkā un mēdās kā pērtiķis.

Bet ir vēl kāda cita. Skan vēl cita melodija. Un tā kļūst skaļāka.

- Vai tu to dzirdi? jautāju. Es pagriežos.

Un pagriežos vēlreiz. Viola arī. Mēs mēģinām saprast, ko dzirdam.

- Varbūt otrpus upei arī ir uzstādīts kāds skaļrunis, min Viola. Lai sievietēm neienāktu prātā tāda pārgalvīga doma kā doties prom.

Bet es viņā nemaz neklausos.

- Nē, es nočukstu. Nē, tas nevar būt.

- Kas? Viola izbrīnīta jautā.

- Kuš! Atkal ieklausos, mēģinot nomierināt savu Troksni, lai labāk sadzirdētu.

- Tā nāk no upes, Viola čukst.

- Kuš! es atkārtoju, jo jūtu savādu sajūsmu, un mans Troksnis

uzmutuļo kā traks.

Tur aiz ūdens šalkoņas un putnu dziesmām, tur ir…

- Dziesma, Viola pavisam klusi saka. Kāds dzied. Kāds dzied.

Un šis kāds dzied: Agri no rī-ī-īta, kad saule lē-ē-ēca… Un mans Troksnis uzvirmo vēl skaļāk, kad es to pasaku skaļi.

- Bens.

34. nodaļa Ak, nepamet mani nekad

ES NOSKRIENU LĪDZ UPEI un apstājos, lai ieklausītos.

Ak, nepievil mani.

- Ben? es saku, mēģinot vienlaikus kliegt un čukstēt.

Viola nodimdina man pakaļ. Ne jau tavs Bens? viņa pārsteigta jautā. Vai tas ir tavs Bens?

Es apklusinu meiteni un klausos, un mēģinu atdalīt upes šalkšanu, putnu dziesmas un savu Troksni, un tad es dzirdu…

Ak, nepamet mani nekad.

- Otrpus upei, Viola saka un metas pāri tiltam, soļiem dipot uz koka. Es esmu aiz viņas, viņai garām, klausos un skatos, klausos un skatos, te un tur, te un tur…

Un tajos krūmos otrpus upei…

Tur ir Bens.

Tas patiešām ir Bens.

Viņš ir paslēpies aiz krūma, ar roku atspiedies pret stumbru un vēro, kā es tuvojos, vēro, kā skrienu pāri tiltam. Kad esmu klāt, Bena seja atplaukst smaidā un viņa Troksnis atveras tikpat plaši kā viņa skavas. Es ielidoju tajās, nolecot no tilta un iegāžoties krūmos, un gandrīz notriecot viņu no kājām. Mana sirds satraukumā sitas, un mans Troksnis ir spilgti zils kā vasaras debesis un -

Un viss būs labi.

Viss būs labi.

Viss būs labi.

Tas ir Bens.

Es esmu viņu cieši apskāvis, un viņš sauc mani vārdā. Viola stāv atstatus, ļaujot mums sasveicināties. Es viņu turu tik cieši, un tas ir Bens, ak Dievs, tas ir Bens, Bens, Bens!

- Tas esmu es, viņš saka iesmejoties, jo esmu viņu sažņaudzis tik cieši, ka viņam trūkst elpas. Ak, es tā priecājos tevi redzēt, Tod!

- Ben, es saku, mazliet atkāpjoties no viņa, un nezinu, ko darīt ar savām rokām, tāpēc sagrābju viņu aiz krekla priekšas un sapurinu tā, lai viņš saprastu, cik ļoti viņu mīlu. Ben, es atkal saku.

Viņš pamāj un smaida.

Bet viņam ap acīm ir sāpju rievas, un es jau redzu, kā tās radušās. Drīz vien tas būs viņa Troksnī, tomēr man jāpavaicā: Kiliāns?

Bens neko nesaka, bet parāda viņš skrien atpakaļ uz fermu, kas jau deg spožās liesmās, kas jau ir nodegusi. Tajā ir daži mēra vīri, bet tajā ir arī Kiliāns, un Bens sēro, viņš joprojām sēro.

- Ak nē, es nočukstu, jūtot, kā mani pārņem skumjas, lai gan jau sen biju domājis, ka tā ir noticis.

Bet domāt nav tas pats, kas zināt.

Bens atkal pamāj, lēni un skumji, un es pamanu, ka viņš ir netīrs un viņam uz deguna ir sarecējušas asinis, un viņš izskatās tā, it kā nedēlu nebūtu ēdis. Bet tas ir Bens, un viņš spēj mani lasīt kā neviens cits, jo viņa Troksnis jau jautā man par Mančiju. Es jau rādu viņam, kas noticis, un manas acis pielīst ar asarām, un viņš mani atkal apskauj, un es raudu par savu suni, par Kiliānu un par veco dzīvi, kas ir zaudēta uz visiem laikiem.

- Es pametu viņu, saku, nemitējoties raudāt un klepot. Es pametu viņu.
- Es zinu, Bens saka, un es saprotu, ka tā ir taisnība, jo viņa Troksnī dzirdu tos pašus vārdus, ts pamefu viiˆu, viņš domā.

Pēc kāda brīža Bens mani maigi atstumj un saka: Paklau, Tod, mums nav daudz laika.

- Kam nav daudz laika? es šņaukājos, bet redzu, ka viņš skatās uz Violu.
- Sveiks, viņa saka, modri vērojot Benu.
- Sveika, Bens atņem sveicienu. Tu noteikti esi tā meitene.
- Es tā esmu, viņa saka.
- Tu rūpējies par Todu?
- Mēs rūpējamies viens par otru.
- Labi, Bens saka, un viņa Troksnis kļūst silts un skumjš. Labi.
- Nāc, es saku, paņemot viņu aiz rokas un mēģinot aizvilkt prom no krūmāja. Mēs tev dabūsim kaut ko ēdamu. Un te ir ārsts…

Bet Bens nekustas. Vai tu vari pavaktēt? viņš jautā Violai. Dod ziņu, ja kaut ko redzi, jebko. Ja kāds nāk no ciema vai no ceļa puses.

Viola pamāj un, saskatījusies ar mani, iziet ārā uz ceļa.

- Viss kļuvis daudz sarežģītāk, Bens ļoti nopietni saka. Tev jātiek uz Patvērumu, cik ātri vien vari.
- Es zinu, Ben! es saku. Kāpēc tu…
- Tev pakaļ dzenas armija.
- Ari to es zinu. Un Arons. Bet tagad, kad tu esi kopa ar mani, mēs varam…
- Es nevaru iet tev līdzi, viņš saka.

Mana mute paliek pavērta. Ko? Protams, tu vari…

Bet viņš pašūpo galvu. Tu zini, ka nevaru.

- Mēs varam kaut ko izdomāt, es saku, bet mans Troksnis jau uzmutuļo, domā, atceras.
- Prentistaunas viri nekur Jaunajā pasaulē nav gaidīti, viņš saka.

Es pamāju. Ari par Prentistaunas zēniem viņi nav sajūsmā.

Viņš saņem mani aiz rokas. Vai kāds ir darījis tev pāri?

Klusējot skatos uz viņu. Daudzi, es saku.

Bens iekož lūpā, un viņa Troksnis kļūst vēl skumjāks.

- Es tevi meklēju, viņš saka. Dienu un nakti sekoju armijai, gāju pa apkārtceļiem, skrēju pa priekšu, klausījos baumās par zēnu un

meiteni, kas ceļo vieni. Un te nu tu esi, un ar tevi viss ir kārtībā; es jau zināju, ka tā būs. Es zināju. Bens nopūšas, un ap viņu virmo tik daudz mīlestības un skumju, ka es zinu viņš saka patiesību. Bet es tev Jaunajā pasaulē esmu bīstams. Viņš norāda uz krūmu, kur mēs slēpjamies kā zagļi. Tev būs jātiek tālāk vienam.

- Es neesmu viens, nedomājot iesaucos.

Viņš pasmaida, bet tas ir skumjš smaids. Nē, Bens saka, neesi vis, vai ne? Viņš palūkojas apkārt, cauri lapām skatās uz daktera Snova māju. Vai tu biji slims? viņš jautā. Es vakardien dzirdēju tavu Troksni nākam lejup pa upi, bet tas bija drudžains un miegains. Kopš tā laika es te gaidu. Raizējos, ka tev noticis kaut kas slikts.

- Es biju slims, saku, un kauns aizmiglo manu Troksni.

Bens uzmanīgi mani nopēta. Kas notika, Tod? viņš jautā, uzmanīgi lasot manu Troksni, kā jau vienmēr to ir darījis. Kas notika?

Es atveru viņam savu Troksni, rādot visu no paša sākuma: krokšus, kas uzbrūk Aronam, tad skrējienu cauri purvam, Violas kosmosa kuģi, mēru zirga mugurā, kas dzenas mums pakaļ, tiltu, Hildiju un Tamu, Tālteku un visu, kas tur notika, ceļa pagriezienu, Vilfu un radījumus, kas dziedāja Šeit, Prentisu junioru un Violu, kas mani izglāba.

Un ēnkāji.

Un to, ko es izdarīju.

Nespēju skatīties Benam acīs.

- Tod, viņš saka.

Es joprojām lūkojos uz zemi.

- Tod, viņš vēlreiz saka. Paskaties uz mani.

Es paskatos uz viņu. Bena acis, tikpat zilas kā vienmēr, veras manējās un neļauj novērsties. Mēs visi esam pieļāvuši kļūdas, Tod. Mēs visi.

- Es to nogalināju, saku, norijot siekalas. Es nogalināju viņu. Tas bija viņš.

- Tu rīkojies saskaņā ar to, ko zināji. Tu rīkojies tā, kā uzskatīji par pareizu.

- Vai tas attaisno to, ko es izdarīju?

Bet Bena Troksnī kaut kas slēpjas. Kāds stāsts, kas grib tikt pastāstīts.

- Kas ir, Ben?

Viņš dziļi izelpo. Ir pienācis laiks, Tod, viņš saka, laiks uzzināt patiesību.

Nobrakšķ zari, Violai skrienot pie mums.

- Zirgs uz ceļa, viņa bez elpas izdveš.

Mēs klausāmies. Pakavu klaboņa lejpus upei, tā strauji tuvojas. Bens paslēpjas mazliet dziļāk krūmos. Mēs ar Violu metamies viņam pakaļ, bet jātnieks jau ir klāt, viņš traucas tik strauji, ka mūs pat

nepamana. Dzirdam viņu aizauļojam lejup pa ceļu un pāri tiltam tieši uz Ogļulejas centru, pakaviem klabot uz dēļiem. Gaisā uzvirmo putekļi, līdz tos pārmāc skaļruņu troksnis.

- Tās nevar būt labas ziņas, Viola saka.
- Viņš noteikti ziņo par armiju, Bens saka. Tagad viņi noteikti ir tikai pāris stundu attālumā no šejienes.
- Ko?! es izsaucos, pasperot pāris soļu atpakaļ. Viola arī pielec kājās.
- Es taču tev teicu, ka mums nav daudz laika, Bens saka.
- Tad mums jāiet! es saku. Tev jānāk līdzi! Mēs pateiksim tiem ļaudīm -
- Nē, viņš saka. Nē. Jums pašiem jātiek līdz Patvērumam. Tā ir vienīgā iespēja. Tās ir jūsu vienīgās izredzes.

Mēs metamies viņam virsū ar jautājumiem.

- Vai Patvērumā ir droši? Viola jautā.
- Vai viņiem ir zāles pret Troksni? es savukārt prasu.
- Vai viņiem ir komunikācijas līdzekļi? Vai es varēšu sazināties ar savu kuģi?
- Vai tu esi pārliecināts, ka tur ir droši? Vai tu esi pārliecināts?

Bens ar žestu liek mums apklust. Es nezinu, viņš saka. Divdesmit gadus neesmu tur bijis.

Viola izslienas.

- Divdesmit gadus? viņa izdveš. Divdesmit gadus? Viņas balss kļūst skaļāka. Tad kā mēs varam zināt, ko atradīsim, tur nonākuši? Kā mēs varam zināt, ka tā apmetne vēl vispār pastāv?

Es paberzēju pieri, un tas tukšums, ko kādreiz aizpildīja Mančijs, ļauj man skaidrāk saprast, saprast to, ko mēs nekad neesam gribējuši zināt.

- Mēs nezinām, es saku, un tā ir taisnība. Mēs nekad neesam to zinājuši.

Viola nopūšas, un viņas pleci sagumst. Nē, viņa saka. Laikam jau neesam vis.

- Bet jums ir cerība, Bens saka. Jums taču paliek cerība.

Mēs abi lūkojamies uz viņu, un noteikti ir kāds vārds, kas apraksta pašlaik notiekošo, bet es tādu nezinu. Mēs skatāmies uz Benu tā, it kā viņš runātu svešā valodā, it kā viņš tikko būtu pateicis, ka pārcelsies dzīvot uz vienu no mēnešiem, it kā viņš stāstītu, ka šis ir bijis tikai slikts sapnis un tagad viņš visiem izdalīs konfektes.

- Te nav pārāk daudz cerības, Ben, es saku.

Viņš pašūpo galvu. Kas tad dzen jūs uz priekšu? Kas ir palīdzējis jums tikt tik tālu?

- Bailes, Viola attrauc.
- Izmisums, es saku.
- Nē, Bens noliedz šīs atbildes, palūkojoties uz mums abiem.

Nē, nē, nē. Jūs esat nogājuši tālāku ceļu, nekā vairums šīs planētas iedzīvotāju veic visas dzīves laikā. Jūs esat pārvarējuši dažādus šķēršļus un briesmas, kas varēja jūs nogalināt. Jūs esat izbēguši no armijas un trakā mācītāja, un no nāvējošas slimības un redzējuši ko tādu, ko citi cilvēki nekad nav skatījuši. Kā gan jūs būtu nonākuši tik tālu, ja jums sirdī nebūtu cerības?

Mēs ar Violu saskatāmies.

- Es saprotu, ko tu mēģini pateikt, Ben… es iesāku.
- Cerība, viņš saka, saspiežot manu roku. Tā ir cerība. Es šobrīd skatos tev acīs un saku, ka tev ir cerība, ka jums abiem ir cerība. Viņš paraugās uz Violu un tad uz mani. Ceļa galā gaida cerība.
- To tu nevari zināt, Viola saka, un mans Troksnis viņai piekrīt, lai gan man tik ļoti negribas, lai Bens to redzētu.
- Nē, nevaru, Bens piekrīt, bet es tam ticu. Ticu tavā vietā. Un tieši tāpēc tā ir cerība.
- Ben…
- Pat ja tu pats tam netici, viņš saka, lūdzu, notici, ka es ticu no visas sirds.
- Es tam noticētu daudz vairāk, ja tu nāktu mums līdzi, saku.
- Viņš nenāks? Viola pārsteigta pārjautā.

Bens palūkojas uz meiteni, paver muti, lai kaut ko teiktu, bet atkal to aizver.

- Kāda ir patiesība, Ben? es jautāju. Kāda ir patiesība, kas mums jāzina?

Bens dziļi ieelpo. Labi, viņš saka. Tātad…

Bet tad no upes otra krasta atskan skaļš un skaidrs "Tod?".

Tieši tobrīd mēs ievērojam, ka Ogļulejas mūzika sacenšas spēkā ar pāri tiltam nākošo vīriešu Troksni.

Tur ir daudz vīru.

Laikam tas ir otrs mūzikas uzdevums, es domāju. Tā neļauj tev dzirdēt kādu tuvojamies.

- Viola? dakteris Snovs uzsauc. Ko jūs abi tur darāt?

Es pieceļos kājās un palūkojos apkārt. Dakteris Snovs

nāk pāri tiltam ar Džeikobu pie rokas, un viņam seko bariņš vīriešu. Viņi visi izskatās līdzīgi dakterim, tikai ne tik draudzīgi. Vīrieši nopēta mūs, viņi redz Benu, redz mani un Violu runājam ar viņu.

Un viņu Trokšņi maina krāsu, jo beidzot viņi saprot, ko redz.

Un es redzu, ka dažiem no viņiem ir šautenes.

- Ben? es klusi saku.
- Jums jābēg, viņš ļoti klusi čukst. Jums jābēg tūlīt.
- Es tevi nepametīšu! Ne atkal.
- Tod…
- Par vēlu, Viola nosaka.

Jo viņi jau ir klāt, viņi ir nokāpuši no tilta un dodas uz krūmiem, kas mūs vairs tā īsti nespēj apslēpt.

Dakteris Snovs ir klāt pirmais. Viņš nopēta Benu no galvas līdz kājām. Un kas tad tas mums tāds būtu? Viņa Troksnis nemaz neskan priecīgi.

35. nodaļa Likums

TAS IR BENS, es saku, paceļot balsi, lai mēģinātu noslāpēt visus tos jautājumus, kas gāžas no vīriešu Trokšņa.

- Un kas Bens tāds ir? dakteris Snovs jautā, uzmanīgi vērojot mūs visus.

- Bens ir mans tētis, es saku. Jo tā taču ir, vai ne? Tikai tas ir svarīgi. Mans tēvs.

- Tod, es dzirdu Bena balsi aiz muguras. Viņa Troksnī skan dažādas jūtas, bet visskaļāk brīdinājums.

- Tavs tēvs? jautā kāds bārdains vīrietis, kas stāv aiz daktera Snova. Viņa pirksti sažņaudzas ap šautenes laidni, tomēr viņš to nepaceļ pret mums.

Vēl ne.

- Tev jābūt uzmanīgam ar atsevišķu cilvēku nosaukšanu par saviem vecākiem, Tod, dakteris lēnām saka, pievelkot tuvāk Džeikobu.

- Tu teici, ka puika esot no Tāltekas, saka trešais vīrs, kam zem acs ir violeta dzimumzīme.

- Tā mums teica meitene. Dakteris Snovs palūkojas uz Violu. Vai tad ne, Vi?

Viola skatās dakterim acīs, bet neko neatbild.

- Sievietes teiktajam nedrīkst ticēt, nodārdina bārdainais. Lai mani zibens sasper, ja šis virs nav no Prentistaunas!

- Un viņš ved armiju pie mums, saka tas ar dzimumzīmi.

- Zēns nav vainīgs, Bens ierunājas, un, kad es pagriežos, redzu, ka viņš ir pacēlis gaisā rokas. Jums esmu vajadzīgs es.

- Labojums, saka bārdainais, un viņa balss kļūst arvien niknāka. Tieši tu mums neesi vajadzīgs!

- Pagaidi, Fergal, dakteris izsaucas. Te kaut kas nav kārtībā.

- Tu zini, kāds ir likums, noskalda tas ar dzimumzīmi.

Likums.

Arī Tāltekā runāja par likumu.

- Un es zinu arī to, ka šī nav parasta situācija, dakteris Snovs saka, pagriežoties pret mums. Mums vismaz jādod viņiem iespēja izskaidrot.

Dzirdu, kā Bens ievelk elpu. Nu, es…

- Ne jau tev, bārdainais viņu pārtrauc.

- Kāds ir patiesais stāsts, Tod? dakteris Snovs jautā. Ir ļoti svarīgi, lai tu pastāstītu mums patiesību.

Es paskatos uz Violu un Benu.

Kuru patiesību man stāstīt?

Dzirdu, kā kāds uzlādē šauteni. Bārdainais ir pacēlis ieroci. Un tāpat pāris vīriešu viņam aiz muguras.

- Jo ilgāk tu kavējies, viņš saka, jo vairāk jūs izskatāties pēc spiegiem.

- Mēs neesam spiegi, es steigšus to noliedzu.

- Armija, par kuru stāstīja tava meitene, ir redzēta maršējam pa ceļu gar upi, dakteris Snovs stāsta. Viens no mūsu izlūkiem tikko ziņoja, ka viņi ir nepilnas stundas attālumā.

- Ak nē, es dzirdu Violu nočukstam.

- Viņa nav mana meitene, es klusi saku.

- Ko? dakteris pārjautā.

- Ko? Viola viņam piebiedrojas.

- Viņa ir pati sava, es paskaidroju, viņa nevienam nepieder.

Viola vairs neskatās uz mani.

- Man vienalga, noskalda tas ar dzimumzīmi. Mums tuvojas Prentistaunas armija, krūmos pie mūsu ciemata slēpjas Prentistaunas vīrs, un kopš pagājušās nedēļas mūsu vidū ir dzīvojis Prentistaunas puika. Ja jūs jautātu man, tas izskatās pēc sazvērestības.

- Viņš bija slims, dakteris mani aizstāv. Nemaz nebija pie samaņas.

- Tā saki tu, atcērt tas ar dzimumzīmi.

Dakteris Snovs lēnām pagriežas pret runātāju. Vai tu sauc mani par meli, Dankan? Lūdzu, atceries, ka tu runā ar vecāko padomes vadītāju!

- Tu gribi teikt, ka nesaskati sazvērestību, Džekson? jautā Dankans, neatkāpjoties un paceļot ieroci. Mēs te kuļam tukšus salmus. Kas zina, ko viņi jau ir izstāstījuši savai armijai. Viņš notēmē uz Benu. Bet mēs tam pieliksim punktu tūlīt pat.

- Mēs neesam spiegi, es iejaucos. Mēs bēgam no armijas, un jums es ieteiktu darīt to pašu.

Vīrieši saskatās.

Viņu Troksnī es varu dzirdēt domas par armiju un to, ka vajadzētu no tās bēgt, nevis aizstāvēt savu pilsētu. Es redzu, ka viņos uzmutuļo dusmas, jo viņiem jāpieņem šāds lēmums, un bailes, jo viri nezina, kā lai aizstāv savu ģimeni. Un es dzirdu, kā viņu dusmas koncentrējas, nē, ne jau uz armiju, ne jau uz sevi par to, ka paši nav sagatavojušies armijas uzbrukumam lai gan Viola veselu nedēļu bija mēģinājusi viņus brīdināt -, ne jau uz pasauli, kas šādi sašķobījusies.

Vīru dusmas koncentrējas uz Benu.

Visas viņu dusmas pret Prentistaunu sakopojas dusmās pret vienu cilvēku.

Dakteris Snovs notupjas pie Džeikoba. Klau, draudziņ, viņš saka dēlam, tu tagad varētu doties atpakaļ uz māju, labi?

Ttēti, tēti, tēti es dzirdu Džeikoba Troksnī. Kāpēc, tēti? puika jautā, blenžot uz mani.

- Nu, man šķiet: kazai kļūst pavisam vientulīgi, dakteris Snovs

saka. Un neviens taču negrib, lai kaza būtu vientuļa, vai ne?

Džeikobs skatās uz tēvu, pēc tam uz mani un Benu, tad uz pārējiem vīriešiem. Kāpēc visi ir tā uztraukušies? viņš jautā.

- Ai, dakteris saka, mēs tikai mēģinām kaut ko noskaidrot, tas arī viss. Mēs drīz vien tiksim galā. Skrien atpakaļ uz mājām, pārliecinies, vai ar kazu viss kārtībā.

Džeikobs brīdi domā un tad saka: Labi, tēti.

Dakteris Snovs noskūpsta dēlu uz pakauša un sabužina viņa matus. Džeikobs aizskrien pa tiltu uz daktera māju. Kad dakteris Snovs pagriežas atpakaļ pret mums, viņu pavada daudz pielādētu ieroču.

- Tu taču saproti, ka tas nepavisam neizskatās labi, Tod, vīrietis saka, un viņa balsī skan skumjas.
- Viņš neko nezina, Bens saka.
- Aizveries, slepkava! uzsauc bārdainais, pavicinot šauteni.

Slepkava?

- Saki taisnību, dakteris man jautā. Vai tu esi no Prentistaunas?
- Viņš izglāba mani no Prentistaunas, Viola saka. Ja nebūtu viņa…
- Paklusē, skuķi! uzsauc bārdainais.
- Šis nav īstais brīdis, kad sievietēm runāt, Vi, dakteris norāda.
- Bet… Viola piesarkusi mēģina iebilst.
- Lūdzu, paklusē, dakteris saka. Tad viņš paskatās uz Benu. Ko tu esi pateicis savai armijai? Cik mums ir vīru? Kādi nocietinājumi?
- Es bēgu no armijas, Bens attaisnojas, joprojām turot rokas paceltas. Paskatieties uz mani! Vai es izskatos pēc labi barota karavīra? Es neko neesmu viņiem pateicis. Es bēgu no armijas, lai atrastu savu… viņš apklust, un es zinu, kāpēc. Lai atrastu savu dēlu, viņš pabeidz.
- Tu tā rīkojies, lai gan zināji likumu? dakteris jautā.
- Es zinu likumu, Bens saka. Kā gan es varētu to nezināt?
- Kādu LIKUMU? es iekliedzos. Par ko, pie velna, visi runā?
- Tods ir nevainīgs, Bens saka. Jūs varat pārmeklēt viņa Troksni, cik vien ilgi vēlaties, bet neatradīsiet neko, kas pierādītu pretējo.
- Viņiem nevar ticēt, saka bārdainais, joprojām pavērsis pret mums ieroci. Tu zini, ka nevar.
- Mēs neko nezinām, dakteris iebilst. Vairāk nekā desmit gadu no viņiem nav bijis nekādu ziņu.
- Mēs zinām, ka šajā laikā viņi ir izveidojuši armiju, viņam iebilst vīrs ar dzimumzīmi.

-Jā, bet es nevaru par to vainot puiku, dakteris saka. Un jūs?

Ducis dažādu Trokšņu vēršas pret mani.

Viņš pagriežas pret Violu. Un meitene ir vainīga tikai par to, ka meloja, lai izglābtu sava drauga dzīvību.

Viola novēršas, sejai joprojām kvēlojot.

- Mums ir lielākas problēmas, dakteris turpina. Mums tuvojas armija, kas zina vai varbūt neko nezina par to, kā mēs gatavojamies viņus sagaidīt.

- Mēs neesam SPIEGI! es izsaucos.

Bet dakteris Snovs jau ir pagriezies pret pārējiem. Aizvediet puiku un meiteni atpakaļ uz pilsētu. Meitene var palikt pie sievietēm, bet puika ir gana atlabis, lai cīnītos kopā ar mums.

- Pagaidiet! es saucu.

Dakteris pagriežas pret Benu. Un, lai gan es ticu, ka tu vienkārši devies meklēt savu dēlu, likums ir un paliek likums.

- Vai tas ir tavs galavārds? bārdainais jautā.

-Ja vecāko padome piekrīt, dakteris saka. Daļa vīriešu negribīgi, bet nopietni pamāj. Dakteris Snovs palūkojas uz mani. Man ļoti žēl, Tod.

- Pagaidiet! es iesaucos, bet vīrs ar dzimumzīmi jau sper soli uz priekšu un satver mani aiz rokas. Laid vaļā!

Kāds cits saķer Violu, un viņa cīnās tāpat kā es.

- Ben! es saucu, skatoties uz viņu. Ben!
- Ej, Tod, viņš saka.
- Nē, Ben!
- Atceries, ka es tevi mīlu.
- Ko viņi tev darīs? saucu, mēģinot izrauties no vīrieša rokām. Es pagriežos pret dakteri Snovu. Ko jūs viņam darīsiet?

Viņš neatbild, bet es visu redzu viņa Troksnī.

Kā pieprasa likums.

- PIE VELNA, nē! es izsaucos, ar brīvo roku pasniedzos pēc naža un iešņāpju ar to manam sagūstītājam rokā. Viņš iebļaujas un palaiž mani.

- Bēdz! es saucu Benam. Bēdz taču!

Es redzu, ka Viola iekož rokā tam, kurš ir viņu saķēris. Vīrietis iekliedzas, un Viola izraujas brīvībā.

- Tu arī! es saucu viņai. Pazūdi!

- Es jūsu vietā tā nedarītu, caur zobiem novelk bārdainais, un es dzirdu visapkārt noklakšķam šautenes.

Vīrs ar dzimumzīmi lādējās un paceļ roku, lai man sistu, bet es sev priekšā turu izstieptu nazi. Pamēģini tikai, es saku caur sakostiem zobiem. Pamēģini tik!

- PIETIEK! dakteris Snovs izsaucas.

Un pēkšņā klusumā, kas iestājas, mēs dzirdam pakavu dipoņu.

Dipada-dapada-dipada-dapada.

Zirgi. Vismaz pieci. Desmit. Varbūt visi piecpadsmit.

Auļo pa ceļu, it kā pats velns dzītos tiem pakaļ.

- Izlūki? jautāju Benam, lai gan zinu, ka tā nav tiesa.

Viņš pašūpo galvu. Priekšpulks.

- Viņi būs apbruņoti, es saku dakterim Snovam un pārējiem, viņiem ir tikpat daudz ieroču, cik jums.

Dakteris Snovs arī domā. Es redzu, kā viņa Troksnis mutuļo, viņš rēķina, cik daudz laika vēl ir, pirms zirgi būs klāt, cik daudz nepatikšanu mēs ar Benu un Violu vēl varam sagādāt, cik daudz laika varam aizņemt.

Redzu, kā viņš izlemj.

- Lai viņi iet.

- Ko? iesaucas bārdainais, viņa Troksnis tā vien prasa kādu nošaut. Viņš ir nodevējs un slepkava!

- Un mums jāaizstāv sava pilsēta, dakteris Snovs stingri nosaka. Man jāpasargā savs dēls. Un tev tavējais, Fergal.

Bārdainais saviebjas, bet vairs neiebilst.

No ceļa skan dipada-dapada-dipada-dapada.

Dakteris Snovs pagriežas pret mums. Ejiet, viņš atļauj. Es tikai ceru, ka neesat mūs nodevuši.

- Neesam, es apgalvoju. Tā ir taisnība.

Dakteris Snovs sakniebj lūpas. Es gribētu tev ticēt. -

Viņš pagriežas pret vīriem. Gatavībā! viņš sauc. Atpakaļ savās pozīcijās! Atri!

Viri apcērtas un skrien atpakaļ uz Ogļuleju. Bārdainais un tas ar dzimumzīmi palaikam atskatās, gaidot, ka mēs dosim viņiem kaut mazāko iemeslu šaut, bet mēs nekustamies. Tikai skatāmies, kā viņi skrien.

Es apjaušu, ka drebu.

- Sasodīts, Viola noelšas, dziļi izelpojot.

- Mums jātiek prom, es saku. Armiju mēs interesēsim daudz vairāk nekā viņi.

Man plecos joprojām ir Violas soma, lai gan tajā ir tikai dažas tīras drēbes, ūdens pudeles, binoklis un manas mammas grāmata, joprojām plastikāta maisiņā.

Viss, kas mums šajā pasaulē pieder.

Tas nozīmē, ka esam gatavi doties prom.

- Tā notiks visur, Bens saka. Es nevaru iet kopā ar jums.

- Vari gan, es viņam iebilstu. Vēlāk tu varēsi iet savu ceļu, bet tagad bēgsim visi kopā. Mēs te neatstāsim tevi armijai! Es palūkojos uz Violu. Pareizi?

Meitene izlēmīgi izslienas. Pareizi, viņa saka.

- Tad tas ir nokārtots, es noskaldu.

Bens skatās uz mums. Viņš sarauc pieri. Tikai tik ilgi, kamēr būšu drošs, ka esat drošībā.

- Mēs par daudz runājam, es saku, un par maz skrienam.

36. nodaļa jautājumi un atbildes

MĒS TURAMIES TĀLĀK NO CEĻA un skrienam pa mežu, kā allaž, dodoties uz Patvērumu, laužoties cauri krūmiem un brikšņiem, bēgot no Ogļulejas, cik ātri vien kājas nes.

Pēc desmit minūtēm dzirdam pirmos šāvienus.

Mēs neatskatāmies. Mēs neatskatāmies.

Mēs skrienam, un skaņas pagaist tālumā.

Mēs skrienam.

Mēs ar Violu esam ātrāki nekā Bens, un dažkārt mums jāpiebremzē, lai viņš mūs panāktu.

Mēs paskrienam garām pāris tukšām apmetnēm acīmredzot te cilvēki sadzirdējuši baumas par armiju skaidrāk nekā Ogļulejā. Turamies koku aizsegā starp upi un ceļu, bet nekur nemana nevienu karavānu. Laikam jau viņi steigušies ātrāk nokļūt Patvērumā.

Skrienam tālāk.

Iestājas nakts, bet mēs turpinām skriet.

- Tev viss kārtībā? es jautāju Benam, kad apstājamies pie upes piepildīt ūdens pudeles.

- Ejam tālāk, viņš elš, tikai uz priekšu.

Viola uzmet man raižpilnu skatienu.

- Man ļoti žēl, ka mums nav ēdiena, es saku, bet Bens tikai pašūpo galvu un saka: Ejam tālāk.

Tā nu mēs ejam.

Pienāk pusnakts, bet joprojām neesam apstājušies.

(Kas zina, cik dienu? Kāda tam jēga?)

Beidzot Bens saka: Pagaidiet, un apstājas, rokas uz ceļiem uzlicis, un sēcoši elpo.

Es palūkojos apkārt abu mēnešu gaismā. Viola ari skatās. Tur, viņa rāda.

- Tur, Ben, es saku, norādot uz uzkalniņu, ko pamanījusi Viola. No turienes varēsim pārredzēt apkārtni.

Bens neko nesaka, tikai sēc un pamāj ar galvu, un seko mums. Abās pusēs aug koki, bet uz pakalnu ved ceļš, un ceļa galā ir pļava.

Kad nonākam tur, mēs saprotam, kas tā ir par pļavu.

- Kapsēta, es saku.

- Kas? Viola jautā, palūkojoties apkārt uz kantainajiem akmeņiem, kas iezīmē kapu kopiņas. To ir vairāk nekā simts, varbūt divsimt, tie ir kārtīgi sarindoti un kārtīgi kopti. Kolonizatoru dzīve ir grūta un īsa, un daudzi Jaunās pasaules iedzīvotāji ir zaudējuši šo kauju.

- Vieta, kur apglabā mirušos, es paskaidroju.

Viola vēl vairāk iepleš acis. Ko dara?

- Vai tad kosmosā cilvēki nemirst? es jautāju.
- Protams, mirst, meitene atbild, bet mēs viņus sadedzinām, nevis aprokam bedrēs. Viņa sakrusto rokas un sarauktu pieri blenž uz kapiem. Vai tad tas nav antisanitāri?

Bens joprojām nav neko teicis, viņš ir atspiedies pret kapakmeni un smagi elpo. Es iedzeru malku ūdens un pasniedzu pudeli Benam. Tad palūkojos apkārt. No šejienes var redzēt krietnu gabalu ceļa un arī upi, kas strauji plūst garām, nu jau pa kreisi no mums. Debesis ir skaidras, tajās nav nevienas zvaigznes, mēneši pamazām pārtop pusmēnešos.

- Ben? es ierunājos, joprojām skatoties debesis.
- Jā? viņš atsaucas, joprojām dzerot ūdeni.
- Ar tevi viss kārtībā?
- Jā. Viņš pamazām sāk elpot normāli. Esmu radīts lauku darbiem, nevis skriešanai.

Es vēlreiz paskatos uz mēnešiem mazākais seko lielākajam, abi ir vienlīdz spoži, vēl pietiekami gaiši, lai mestu ēnas; tiem nerūp cilvēku ciešanas.

Atkal ieskatos savā Troksnī.

Un saprotu, ka esmu gatavs.

Ka šī ir pēdējā iespēja.

Un es esmu gatavs.

- Manuprāt, ir laiks, es saku, paskatoties uz Benu. Ir īstais brīdis, labāka mums nebūs.

Bens aplaiza lūpas un norij malku ūdens. Tad uzliek pudelei vāciņu. Zinu, viņš saka.

- īstais bridis kam? Viola jautā.
- Ar ko man sākt? Bens jautā.

Es paraustu plecus. Vienalga, es saku, ja vien tā ir taisnība.

Es dzirdu, kā Bena Troksnī saplūst viss stāsts, līdz tas vienojas straumē kā upe. Stāsts beidzot atklās visu, kas notika, atklās to, kas gadiem ilgi bija slēpts tik dziļi, ka es visu bērnību par to pat nenojautu.

Violas klusums ir kļuvis vēl klusāks nekā parasti, it kā viņa būtu aizturējusi elpu.

Bens dziļi ieelpo.

- Trokšņa bacilis nebija ēnkāju kaujas ierocis, viņš saka. Tas tev jāzina vispirms. Bacilis jau bija te, kad mēs nolaidāmies. Troksnis ir dabisks gaisa fenomens tas vienmēr te bijis, vienmēr būs. Mēs izkāpām no kosmosa kuģiem un pāris dienu laikā jau varējām dzirdēt cits cita domas. Iedomājies mūsu pārsteigumu!

Viņš apklust, atceroties, kā tas bija.

- Ne jau visu domas, Viola iestarpina.
- Tikai vīriešu, es saku.

Bens pamāj. Neviens nezina, kāpēc. Joprojām nezina. Mūsu zinātnieki bija specializējušies tikai lauksaimniecībā, un arī ārsti nevarēja atrast nekādu iemeslu Troksnim; kādu laiku te valdīja haoss. Tāds haoss, kādu jūs pat iedomāties nespējat. Haoss un apjukums, un Troksnis, Troksnis, Troksnis. Viņš pakasa zodu. Daudzi apmetās uz dzīvi vientuļās vietās, dodoties prom no Patvēruma tik ātri, cik ātri vien spēja izcirst ceļus. Bet drīz vien visi saprata, ka ar Troksni nevar cīnīties, un mēģināja sadzīvot ar to, cik labi vien spēja, atrada vairākas metodes, kas dažādās apmetnēs atšķirās. Tāpat mēs rīkojāmies, kad uzzinājām, ka visi mūsu lopi, mājdzīvnieki un cita dzīvā radība spēj runāt.

Viņš palūkojas debesīs, tad nopēta kapsētu, paskatās uz ceļu un upi.

- Viss uz šīs planētas sarunājas, viņš saka. Viss. Tāda nu Jaunā pasaule ir. Nebeidzama informācijas plūsma, vai nu tu gribi to, vai ne. Ēnkāji to zināja un bija raduši ar to sadzīvot, bet mēs nebijām gatavi kam tādam. Pat ne tuvu. Un pārāk daudz informācijas var padarīt cilvēku traku. Pārāk daudz informācijas pārvēršas vienkārši par Troksni. Un tas nekad, nekad nebeidzas.

Viņš apklust, bet Troksnis ir tepat, kā vienmēr bijis, viņa Troksnis un manējais, un Violas klusums liek šim Troksnim izklausīties vēl skaļākam.

- Tā gāja gadi, viņš turpina, visā Jaunajā pasaulē klājās grūti, un kļuva arvien smagāk. Sliktas ražas, slimības, nekādas labklājības, nekādas Ēdenes. Te nekādā ziņā nebija Ēdene. Un visā zemē sāka izplatīties baumas, mācītāji sāka sprediķot un meklēja vainīgo.
- Viņi vainoja citplanētiešus, Viola saka.
- Ēnkājus, es saku, un kauns atgriežas.
- Viņi vainoja ēnkājus, Bens apstiprina. Baumas kļuva par politisku kustību, un tā izraisīja karu. Viņš pašūpo galvu. Viņiem nebija nekādu izredžu. Mums bija ieroči, viņiem ne, un tas bija ēnkāju gals.
- Ne jau visu, es iebilstu.
- Nē, ne visu, Bens piekrīt. Bet viņi iemācījās, ka labāk netuvoties cilvēkiem, to nu es tev varu pateikt pavisam droši.

Pār kalnu pārskrien vēja brāzma. Kad tā aizplūst, ir tāda sajūta, it kā mēs būtu vienīgie Jaunajā pasaulē. Mēs un kapsētas spoki.

- Bet tas vēl nav stāsta gals, Viola klusi saka.
- Nē, Bens piekrīt. Stāsts nav pat pusē.

Es zinu, ka nav. Es zinu, kurp tas ved.

Pēkšņi es pārdomāju. Negribu zināt beigas.

Tomēr gribu.

Es ieskatos Benam acīs, ieskatos viņa Troksnī.

- Karš nebija tikai pret ēnkājiem, es saku, vismaz ne

Prentistaunā.

Bens aplaiza lūpas, un es jūtu trauksmi viņa Troksnī, redzu izsalkumu un bēdas, kad viņš iztēlojas, ka drīz mums atkal būs jāšķiras.

- Karš ir kā nezvērs, viņš saka pie sevis. Karš ir pats velns. Tas sākas un pārņem visu, un aug, un aug, un aug. Bens skatās uz mani. Un gluži parasti cilvēki kļūst par nezvēriem.

- Viņi nespēja paciest klusumu, Viola klusi saka. Viņi nespēja paciest, ka sievietes zina par viņiem visu, bet viņi par tām nezina neko.

- Daži vīrieši tā domāja, Bens saka, ne jau visi. Nedz es, nedz Kiliāns tā nedomājām. Prentistaunā bija arī labi cilvēki.

- Bet tikai daži, es saku.

- Jā, viņš apstiprina.

Un pēc vēl viena klusuma brīža patiesība beidzot atklājas.

Beidzot. Un uz visiem laikiem.

Viola pakrata galvu. Vai tu tiešām gribi teikt…? viņa izsaucas. Vai tu tiešām saki…?

Un te nu tā ir.

Patiesība.

Es to negribu zināt.

Bet tik un tā to pasaku.

- Pēc tam kad viņi bija nogalinājuši visus ēnkājus, Prentistaunas vīri nogalināja visas Prentistaunas sievietes.

Viola noelšas, lai gan viņa bija to nojautusi.

- Ne visi vīrieši, Bens saka, bet daudzi. Viņus sakūdīja mērs Prentiss un Arons, kas mēdza teikt, ka tas, kas ir apslēpts, noteikti ir ļauns. Viņi nogalināja visas sievietes un visus vīriešus, kas mēģināja viņas aizstāvēt.

- Manu mammu arī, es saku.

Bens tikai pamāj.

Jūtu, ka man kļūst nelabi.

Manu mammu nogalināja vīrieši, kurus es, visticamāk, katru dienu satiku pilsētā.

Man jāapsēžas uz kapakmens.

Man jādomā par kaut ko citu. Man jānodarbina savs Troksnis ar kaut ko citu, citādi es nespēšu to izturēt.

- Kas ir Džesika? jautāju, atceroties Metjū Laila Troksni Tāltekā, atceroties viņa nikno, savādo Troksni, kas tagad šķiet mazliet saprotamāks, lai gan joprojām ir neskaidrs.

- Daži paredzēja, ka tā var notikt, Bens sacīja. Džesika Elizabete bija mūsu mērs, un viņa redzēja, no kuras puses pūš vējš.

Džesika Elizabete, es domāju. Ņūelizabeta.

- Viņa sūtīja bariņu meiteņu un mazāko zēnu bēgt cauri

purvam, Bens turpina. Bet, pirms viņa kopā ar sievietēm un tiem vīriešiem, kas nebija sajukuši prātā, paspēja aizbēgt, Prentisa vīri uzbruka.

- Un ar to viss beidzās, es sacīju, jūtoties kā no sliedēm izsists. Ņūelizabeta kļuva par Prentistaunu.

- Tava mamma neticēja, ka tā var notikt, Bens saka, skumji pasmaidot pie sevis, kaut ko atceroties. Viņa tik ļoti mīlēja cilvēkus, tik ļoti ticēja labajam citos. Smaids pagaist. Un tad jau bija par vēlu bēgt, un tu biji pārāk mazs, lai tevi vienu sūtītu prom. Viņa atdeva tevi mums un lūdza pieskatīt, lai kas arī notiktu.

Es paskatos uz Benu. Un jums bija jāpaliek Prentistaunā, lai nosargātu mani?

Bens skatās uz mani; viņa Troksnī ir tikai skumjas, tās nospiež viņu, un tas ir tāds smagums, ka es brīnos, kā viņš vispār spēj nostāvēt.

- Kāpēc jūs nebēgāt? es jautāju.

Viņš paberzē pieri. Jo arī mēs nedomājām, ka uzbrukums tiešām notiks. Nē, es tam vienkārši neticēju, turklāt mēs te bijām iekopuši fermu, un es domāju, ka gan jau viss izbeigsies, tā arī īsti nesācies. Domāju, ka tās ir tikai baumas un paranoja. Es pat domāju, ka tava māte lieki baiļojas, neticēju līdz pat pēdējam. Bens sarauc pieri. Es maldījos. Es biju muļķis. Viņš novēršas. Es tīšuprāt biju akls.

Atceros, kā viņš mierināja mani par ēnkāji.

Mēs visi esam pieļāvuši kļūdas, Tod. Mēs visi.

- Un tad jau bija par vēlu, Bens saka. Šausmu darbi bija pastrādāti, un baumas par to, kas noticis Prentistaunā, bija izplatījušās kā meža ugunsgrēks. Tie, kam bija izdevies izbēgt, tās tikai veicināja. Visi Prentistaunas vīrieši tika pasludināti par noziedzniekiem. Mēs nevarējām aiziet.

Viola joprojām stāv, sakrustojusi rokas uz krūtīm. Kāpēc kāds neieradās jums pakaļ? Kāpēc pārējie Jaunās pasaules iedzīvotāji nenāca palīgā?

- Kālab gan? Bens saka, izklausoties noguris. Lai izcīnītu vēl vienu karu ar vīriem, kas bruņoti līdz zobiem? Lai ieslēgtu viņus visus lielā cietumā? Viņi pieņēma likumu: ja kāds no Prentistaunas vīriem šķērsos purvu, viņu nogalinās. Tas arī viss.

- Bet pārējiem taču vajadzēja… Viola saka, paplēšot rokas, darīt vismaz kaut ko. Nu, es nezinu…

- Ja vien tas nenotiek tev kaimiņos, Bens saka, ir vieglāk domāt: kāpēc doties pasaulē meklēt nepatikšanas? Starp mums un Jauno pasauli bija purvs. Mērs Prentiss paziņoja, ka Prentistauna būs izstumto pilsēta. Nolemta lēnai nāvei. Mums bija jāzvēr, ka nekad nedosimies prom, bet, ja kāds aizbēgtu, mērs zvērēja bēgli sadzīt rokā un nogalināt.

- Bet vai tad cilvēki necentās? Viola jautā. Vai viņi nemēģināja tikt prom?

- Mēģināja, Bens saka. Šad tad gadījās, ka cilvēki vienkārši pazuda.

- Bet jūs ar Kiliānu bijāt nevainīgi… es iesāku.

- Mēs nebijām nevainīgi, Bens saka, un pēkšņi viņa Troksnis kļūst rūgts. Viņš nopūšas. Nebijām.

- Kā tu to domā? es jautāju, paceļot galvu. Vēderā joprojām viss griežas. Ko tu gribi ar to teikt nebijāt nevainīgi?

- Jūs ļāvāt tam notikt, Viola saka. Jūs negājāt bojā ar citiem vīriešiem, kas aizstāvēja sievietes.

- Mēs necīnījāmies, viņš saka, un nekritām kaujā. Bens pašūpo galvu. Nē, mēs nemaz neesam nevainīgi.

- Kāpēc jūs necīnījāties? es gribu zināt.

- Kiliāns gribēja cīnīties, Bens aši saka. Tev tas jāzina. Viņš gribēja darīt visu, kas viņa spēkos, lai noziegumu apturētu. Viņš bija gatavs atdot dzīvību. Bens atkal novēršas. Bet es viņam neļāvu.

- Kāpēc?

- Es saprotu, Viola nočukst.

Paskatos uz viņu, jo pats neko nesaprotu. Ko saproti?

Viola raugās uz Benu. Ja viņi būtu miruši, cīnoties par taisnību, tu šajā pasaulē būtu palicis viens un neaizsargāts, viņa saka, bet, ja viņi kļūtu par līdzdalībniekiem, tad varētu glābt tev dzīvību.

Spēju iedomāties.

Viņi izdarīja to manis dēļ. Visas tās šausmas. Viņi darīja to manis dēļ.

Bens un Kiliāns. Kiliāns un Bens.

Viņi to izdarīja, lai es varētu dzīvot.

Es nesaprotu, kā lai jūtos.

Rīkoties pareizi vajadzētu būt viegli.

Pareizai rīcībai nevajadzētu radīt tādu jucekli.

- Tā nu mēs gaidījām, Bens saka, cietumā, kas bija pilsētas lielumā. Pilsētā, pilnā ar pašu briesmīgāko Troksni, kāds jebkad dzirdēts, iekams vīri sāka noliegt savu pagātni un iekams mērs izdomāja savu grandiozo plānu. Tā nu mēs gaidījām, līdz tu būsi tik liels, lai varētu doties prom viens pats, tik nevainīgs, cik nevainīgu mēs spējām tevi nosargāt. Viņš paberzē pieri. Bet arī mērs gaidīja.

- Mani? es jautāju, lai gan jau zinu atbildi.

- Gaidīja, kad pēdējais zēns kļūs par vīru, Bens saka. Kad zēni kļuva par vīriem, viņiem pateica patiesību. Vai vismaz daļu patiesības. Un tad viņi kļuva par līdzdalībniekiem.

Es atceros viņa Troksni todien fermā par manu dzimšanas dienu, par to, kā zēni kļūst par vīriem.

Par to, ko nozīmē līdzdalība un kā to var iemantot.

Kā tā bija jāiegūst man.

Un par vīriem, kuri…

Es izmetu to no prāta.

- Tas nav loģiski, saku.

- Tu bijis pēdējais, Bens saka. Ja mērs spētu padarīt visus Prentistaunas zēnus par vīriem, turklāt izdarīt to pēc sava prāta, viņš būtu kā Dievs, vai ne? Viņš ir mūs visus radījis un tāpēc var mūs pilnībā kontrolēt.

- Ja viens no mums kritīs, es saku.

- Mēs visi kritīsim, Bens pabeidz. Tāpēc viņam esi vajadzīgs tu. Tu esi simbols. Pēdējais nevainīgais Prentistaunas zēns. Ja viņš liks tev krist, viņš būs radījis sev paklausīgu karavīru armiju.

- Un ja es nekritīšu? jautāju, prātojot, vai tas jau nav noticis.

- Tad viņš tevi nogalinās, Bens saka.

- Nu tad mērs Prentiss ir tikpat traks kā Arons, Viola noskalda.

- Ne gluži, Bens iebilst. Arons ir traks. Bet mērs spēj izmantot savu neprātu, lai sasniegtu mērķi.

- Kādu mērķi? Viola prasa.

- Iekarot šo pasauli, Bens mierīgi atteic. Viņš grib to visu sev.

Es paveru muti, lai uzdotu vairākus jautājumus par to, ko nemaz negribu zināt, un tieši tobrīd mēs to izdzirdam.

Dipada-dapada-dipada-dapada. Skaņa tuvojas no ceļa puses; tā ir kā vecs joks, kas nekad nebūs smieklīgs.

- Nevar būt! Viola izsaucas.

Bens jau ir piecēlies kājās, viņš uzmanīgi ieklausās. Šķiet, tas ir viens zirgs.

Mēs visi skatāmies uz ceļu, kas mazliet spīd mēnesgaismā.

- Binokli, Viola saka, nostājusies man blakus. Es izvelku to no somas, nesakot ne vārda, nospiežu tumsas režīma pogu un skatos, meklējot skaņas avotu.

Dipada-dapada-dipada-dapada.

Es skatos tālāk un tālāk, līdz…

Tur tas ir.

Tur viņš ir.

Kurš gan cits?

Prentiss juniors, sveiks un vesels, atbrīvots no saitēm un atpakaļ savā zirgā.

- Deivijs Prentiss? Bens jautā, lasot manu Troksni.

- Vienīgais un neaizmirstamais. Es salieku ūdens pudeles atpakaļ Violas somā. Mums jāiet.

Viola pasniedz binokli Benam, un viņš paskatās pats. Uzmet tikai vienu skatienu un tad nolaiž binokli. Švītīgi, viņš nosaka.

- Mums jābēg, Viola mudina. Kā parasti.

Bens pagriežas pret mums, joprojām turot rokā binokli. Viņš

skatās uz mani, tad uz Violu un atkal uz mani, un es viņa Troksnī redzu, ko viņš domā.

- Ben, es iesāku.
- Nē, viņš saka. Te mēs šķiramies.
- Ben…
- Es varu tikt galā ar sasodīto Deiviju Prentisu!
- Viņam ir ierocis, bet tev ne, es atgādinu.

Bens pienāk man tuvāk. Tod, viņš mani uzrunā.

- Nē, Ben, paaugstinu balsi, es neklausos.

Viņš ieskatās man acis, un es tikai tagad pamanu, ka viņam nav jāpieliecas, lai to izdarītu.

- Tod, Bens atkal ierunājas, es gribu izpirkt savu vainu par to, ko esmu izdarījis, lai pasargātu tevi.
- Tu nedrīksti mani pamest, Ben, es lūdzu, un manā balsī skan asaras (aizveries). Ne jau vēlreiz.

Viņš pašūpo galvu. Es nevaru iet uz Patvērumu kopā ar tevi. Tu zini, ka nevaru. Es esmu ienaidnieks.

- Mēs varam izskaidrot, kas notika.

Taču Bens joprojām šūpo galvu.

- Zirgs tuvojas, Viola aizrāda.

Dipada-dapada-dipada-dapada.

- Vienīgais, kas padara mani par kārtīgu vīru, Bens saka, un viņa balss skan cieti, ir tas, ka es ceru kādu dienu redzēt tevi izaugam par kārtīgu vīru.
- Es taču vēl neesmu vīrs, Ben, saku, balsij trīcot (aizveries). Pat nezinu, cik daudz dienu man atlicis līdz dzimšanas dienai.

Tad viņš man uzsmaida, un šis smaids vēsta, ka viss ir beidzies.

- Sešpadsmit, Bens saka. Līdz tavai dzimšanas dienai ir sešpadsmit dienu. Viņš satver manu zodu un paceļ to. Bet tu jau krietnu laiku esi rīkojies kā vīrs. Neļauj nevienam tev iestāstīt ko citu.
- Ben…
- Ejiet! viņš saka, atdod Violai binokli un tad apskauj mani. Neviens tēvs nevarētu būt lepnāks par savu dēlu, viņš pačukst man ausi.
- Nē, es šņukstu, tas nav godīgi.
- Nav, Bens nosaka, palaižot mani vaļā. Bet ceļa galā ir cerība. To vienmēr atceries.
- Neej, es čukstu.
- Man jāiet. Briesmas tuvojas.
- Arvien tuvāk, saka Viola, skatīdamās binoklī.

Dipada-dapada-dipada-DAPADA.

- Es viņu aizturēšu. Jums būs vairāk laika. Bens paskatās uz Violu. Pieskati Todu, viņš saka. Vai vari man to apsolīt?
- Es apsolu, Viola saka.

- Ben, lūdzu… es čukstu. Lūdzu, nē…

Viņš pēdējo reizi mani apskauj. Atceries, viņš saka, cerība ir.

Bens vairs nesaka ne vārda, tikai pagriežas un skrien lejup no kalna tuvāk ceļam. Jau kalna pakājē viņš pagriežas pret mums un pamana, ka vēl stāvam un skatāmies.

- Ko jūs gaidāt? viņš sauc. Bēdziet!

37. nodaļa Kāda jēga?

ES NESPĒJU IZTEIKT, KO JŪTU, kad mēs skrienam lejup no kalna, prom no Bena, šoreiz uz visiem laikiem, jo kāda gan pēc tam būs mana dzīve?

Dzīve ir viens vienīgs skrējiens, un, kad mēs pārtrauksim skriet, varbūt uzzināsim, ka arī dzīve ir beigusies.

Nāc nu, Tod, Viola sauc, paskatoties pār plecu. Lūdzu, pasteidzies!

Es neko nesaku.

Es skrienu.

Mēs traucamies lejā no kalna un atpakaļ pie upes. Atkal. Un otrā pusē mums ir ceļš. Atkal.

Vienmēr viens un tas pats.

Upe ir skaļāka, tā metas uz priekšu ar lielu spēku, bet kam gan tas rūp? Kāda tam nozīme?

Dzīve nav godīga.

Nav.

Nekad tāda nav bijusi.

Dzīve ir nejēdzīga un muļķīga, un tajā ir tikai ciešanas un cilvēki, kas grib tev nodarīt pāri. Tu nedrīksti mīlēt neko un nevienu, jo tas vienmēr tiks iznīcināts un tev atņemts, un beigās tu paliksi viens, un tev pastāvīgi būs jācīnās un jābēg, lai tikai paliktu dzīvs.

Šajā dzīvē nav nekā laba. Nekur un nekad.

Tad kāda, sasodīts, jēga?

-Jēga ir tāda, Viola saka, apstājoties krūmu biezoknī un kārtīgi iebelžot man pa plecu, ka Bens tevi tik ļoti mīlēja, ka bija gatavs upurēt sevi tevis dēļ. Un, ja tu vienkārši PADOSIES, šo vārdu viņa izkliedz, tad atzīsi, ka viņa upuris ir bijis veltīgs!

- Au, es saku, berzējot plecu. Bet kāpēc viņam bija jāupurējas? Kāpēc man bija viņš atkal jāzaudē?

Viola pienāk man tuvāk. Vai tu domā, ka esi vienīgais, kas jebkad kādu zaudējis? viņa nikni čukst. Varbūt aizmirsi, ka arī mani vecāki ir miruši?

Es biju.

Biju aizmirsis.

Es neko nesaku.

- Viss, kas man tagad atlicis, esi tu, viņa saka joprojām niknā balsī. Un viss, kas tev atlicis, esmu es. Un es arī esmu dusmīga, ka viņš mūs pameta, esmu dusmīga, ka mani vecāki ir miruši un ka mēs vispār izlēmām doties uz šo sasodīto planētu, bet tā nu tas ir. Protams, ir sūdīgi, ka te esam tikai mēs abi, bet tur nu neko nevar darīt.

Joprojām neko nesaku.

Bet Viola stāv man blakus, un es paskatos uz viņu, patiešām

paskatos, iespējams, pirmo reizi, kopš pamanīju meiteni slēpjamies aiz baļķa purvā un nodomāju, ka viņa ir ēnkājis.

Tas bija pirms veselas mūžības.

Viola joprojām ir diezgan tīra pēc Ogļulejas (tas bija vakar, tikai vakar), bet viņas vaigi ir nosmērēti un viņa ir daudz tievāka nekā agrāk. Zem acīm viņai ir tumši loki, mati ir nekārtīgi un sapinkājušies, rokas netīras un uz krekla zāles plankums pēc kāda kritiena. Violai ir pārplēsta lūpa, jo pa to trāpīja zars, kad mēs bēgām kopā ar Benu (un mums vairs nav plāksteru, lai to sadziedētu), un viņa skatās uz mani.

Un saka, ka viņa ir viss, kas man ir palicis.

Un es esot viss, kas palicis viņai.

Un es nojaušu, kā viņa jūtas.

Mans Troksnis iekrāsojas citādi.

Violas balss izklausās maigāka, bet tikai nedaudz. Bens ir prom, un Mančijs ir miris, un mana māte un tēvs ir miruši, viņa saka. Es par to ienīstu visu pasauli. Es ienīstu! Bet mēs esam gandrīz galā. Mēs esam gandrīz klāt. Un, ja tu nepadosies, tad arī es nepadošos.

- Vai tu tici, ka galā mūs gaida cerība? es jautāju.
- Nē, meitene vienkārši saka un novēršas. Nē, neticu, bet es tik un tā iešu. Viņa ieskatās man acīs. Un tu? Nāksi?

Man nav jāatbild.

Mēs skrienam.

Bet.

- Labāk iesim pa ceļu, es saku, paraujot malā kārtējo zaru.
- Bet armija, Viola iebilst, un zirgi…
- Viņi zina, ka mēs te esam. Mēs zinām, ka viņi te ir. Šķiet, mums visiem ir viens galamērķis Patvērums.
- Un mēs laikus dzirdēsim viņus tuvojamies, viņa piekrīt. Turklāt pa ceļu ies ātrāk.
- Ātrāk.

Un Viola saka: Tad iesim pa to sasodīto ceļu un tiksim līdz Patvērumam!

Mazliet pasmaidu. Tu teici sasodīto, es saku. Tu patiešām teici sasodīto.

Tā nu skrienam pa sasodīto ceļu, cik ātri vien mūsu nogurušās kājas spēj. Tas joprojām ir putekļainais, līkumainais, dažkārt dubļainais upes ceļš, tas pats, kas visas daudzās jūdzes pirms tam, un tā pati kokiem apaugusī Jaunā pasaule mums riņķī.

Ja jūs būtu te tikko nolaidušies un neko citu nezinātu, jūs nudien varētu padomāt, ka te ir Ēdene.

Mūsu priekšā paveras plata ieleja; blakus upei tā ir līdzena, bet tālumā abās pusēs paceļas augsti kalni. Tos izgaismo mēness, bet nekur neredz gaismas no ciematiem vai apmetnēm.

Ari no Patvēruma nav ne miņas, bet mēs jau esam ielejas vidū un

nevaram labi saredzēt aiz ceļa līkumiem ne uz priekšu, ne aizmugurē. Abpus upei joprojām plešas meži, un varētu domāt, ka visi ir pametuši Jauno pasauli, atstājot aiz sevis tikai šo ceļu.

Mēs ejam tālāk.

Un tālāk.

Tikai tad, kad pirmie rītausmas stari skar ieleju, apstājamies, lai pasmeltu ūdeni.

Mēs dzeram. Skan tikai mans Troksnis un upes šalkoņa.

Ne pakavu klaudzoņas. Ne cita Trokšņa.

- Vai tu saproti, ka tas nozīmē: viņam ir izdevies? Viola saka, neskatoties uz mani. Lai arī ko Bens ir izdarījis, viņš ir apturējis to vīru uz zirga.

Es tikai novelku mhm un pamāju.

- Un mēs nedzirdējām šāvienus.

Es atkal novelku mhm un pamāju.

- Lūdzu, piedod, ka iepriekš tev uzkliedzu, Viola saka. Es tikai gribēju, lai tu turpini iet uz priekšu. Lai neapstājies.

- Es zinu.

Esam atspiedušies pret kokiem upes krastā. Mums aiz muguras ir ceļš, un pāri upei ir tikai koki. Tālākajā ielejas galā paceļas kalni, un virs tiem ir tikai debesis, kas kļūst gaišākas un zilākas, un lielākas, un tukšākas, it kā pat zvaigznes gribētu pamest šo vietu.

- Kad mēs atstājām kosmosa kuģi, Viola saka, lūkojoties otrpus upei, man bija ļoti žēl atstāt draugus. Tie bija tikai daži bērni no citām aprūpētāju ģimenēm, bet tik un tā… es domāju, ka vairākus mēnešus uz šīs planētas būšu vienīgā pusaudze.

Es iedzeru ūdeni. Man Prentistaunā nebija draugu.

Viņa pagriežas pret mani. Kā tas var būt? Noteikti bija…

- Kādu laiku man bija draugi, puikas, kas bija vairākus mēnešus vecāki par mani. Bet, kad viņi kļuva par vīriem, viņi vairs nerunāja ar puikām. Paraustīju plecus. Es biju pēdējais puika. Un beigās bijām tikai mēs ar Mančiju.

Viņa skatās dziestošajās zvaigznēs. Tas ir muļķīgs likums.

Ir gan.

Mēs vairs neko nerunājam. Te esam tikai mēs ar Violu, un mēs atpūšamies, līdz ausīs rīts.

Tikai es un viņa.

Pēc pāris minūtēm ceļamies, lai ietu.

- Rīt mēs varētu būt Patvērumā, es saku, ja šādi turpināsim.

- Rīt, Viola pamāj. Cerams, tur būs ēdiens.

Ir viņas kārta nest somu, tāpēc es meitenei to pasniedzu. Saule aust viņpus ielejai, un izskatās, it kā upe ieplūstu tieši spīdekli. Kad saule apspīd kalnus otrpus upei, kaut kas piesaista manu skatienu.

Viola nekavējoties reaģē uz izmaiņām manā Troksnī. Kas ir?

Es aizlieku roku priekšā acīm. No kalnu virsotnēm paceļas putekļi.

Tur kaut kas kustas.

- Kas tas ir? es jautāju.

Viola izvelk no somas binokli un paskatās. Nevaru skaidri redzēt, viņa saka. Priekšā ir koki.

- Ceļinieki?
- Varbūt tas ir otrs ceļš? Tas, pa kuru mēs negājām.

Mēs kādu brīdi skatāmies, kā putekļi paceļas gaisā, virzoties uz Patvērumu kā lēni mākoņi. Ir tik savādi ko tādu redzēt, nevis dzirdēt.

- Kaut nu mēs zinātu, cik tālu ir armija, es saku. Cik tālu aiz mums viņi ir.
- Varbūt Ogļuleja sarīkoja pamatīgu kauju. Viola paskatās tajā virzienā, no kura esam nākuši, bet līdzenums ir klāts ar kokiem un ceļš ir pārāk līkumains. Te var redzēt tikai kokus. Kokus un debesis, un klusumu, un putekļu asti, kas vijas pa kalniem.
- Mums jāiet, es saku. Te ir pārāk spokaini.
- Tad iesim, Viola saka klusāk nekā parasti.

Atpakaļ uz ceļa.

Atpakaļ bēgļu gaitās.

Mums līdzi nav ēdiena, tāpēc brokastis ir kaut kādi dzelteni augļi, ko Viola pamana kokā un apgalvo, ka tādus viņa esot ēdusi Ogļulejā. Augļus ēdam pusdienās, bet tas ir labāk nekā nekas.

Es atkal domāju par nazi.

Ja būtu laiks, vai es spētu medīt?

Bet mums nav laika.

Mēs skrienam visu pusdienlaiku un pēcpusdienu. Pasaule joprojām šķiet pamesta un spokaina. Tikai mēs ar Violu skrienam pa ieleju; nav ne apmetņu, ne karavānu vai ratu, nekādu skaņu, izņemot upes šalkoņu, kas ar katru kilometru kļūst skaļāka, līdz ir grūti sadzirdēt manu Troksni, un, ja mēs gribam sarunāties, jāpaceļ balsis.

Bet mēs esam pārāk izsalkuši, lai runātu. Un pārāk noguruši, lai runātu. Un pārāk daudz skrienam, lai runātu.

Un tā mēs turpinām.

Un es pamanu, ka vēroju Violu.

Putekļu mākonis otrpus upei kustas līdz ar mums, bet dienas gaitā tas aizsteidzas priekšā un beidzot pazūd tālumā. Es redzu, ka ari Viola to vēro, mums traucoties uz priekšu. Skatos, kā viņa skrien man blakus, saviebjoties, kad iesāpas kājas. Raugos, kā viņa tās paberzē, kad mēs apsēžamies, un vēroju, kā viņa dzer ūdeni.

Tagad, kad esmu Violu tā īsti ieraudzījis, nevaru no viņas novērst skatienu.

Meitene to pamana. Kas ir?

Nekas, es saku un novēršos, jo es jau ari nezinu, kas ir.

Upe un ceļš kļūst taisnāki, ieleja sašaurinās no abām pusēm. Mēs jau varam redzēt krietnu gabalu atpakaļ, no kurienes esam nākuši. Nemana ne armiju, ne jātniekus. Klusums ir vēl biedējošāks nekā tad, ja te visur būtu Troksnis.

Iestājas krēsla, un saule riet ielejā mums aiz muguras; tā noriet pār armiju un to, kas varētu būt palicis no Jaunās pasaules, lai ari kas būtu noticis ar vīriem, kas cīnījās pret armiju un vīriem, kas tai pievienojās.

Lai arī kas būtu noticis ar sievietēm.

Viola skrien man pa priekšu.

Es vēroju viņu skrienam.

Līdz ar nakts iestāšanos mēs beidzot nonākam pie vēl kādas apmetnes; arī tai uz upes ir steķi, bet arī šī apmetne ir pamesta. Te ir tikai piecas mājas netālu no ceļa un kāda ēka, kas izskatās pēc veikaliņa.

- Pagaidi, Viola apstājoties saka.
- Vakariņas? es jautāju, smagi elpojot.

Viņa pamāj.

Ir vajadzīgi seši septiņi spērieni, lai uzlauztu bodītes durvis, un, lai gan te pilnīgi noteikti neviena nav, es tik un tā palūkojos apkārt, gaidot sodu. Plauktos sarindotas galvenokārt dažādas bundžas, bet mēs atrodam arī vienu maizes kukulīti, vairākus saspiestus augļus un dažus gabalus žāvētas gaļas.

- Šī ir tikai pāris dienu veca, Viola saka, košļājot maizi. Viņi noteikti aizbēguši uz Patvērumu vakar vai aizvakar.
- Baumas par armijas tuvošanos noteikti ir biedējošas, es saku. Neesmu kārtīgi sakošļājis žāvēto gaļu, pirms to norīt, tāpēc kumoss ieķeras kaklā un es klepoju.

Piebāžam vēderus, cik vien varam, un es iemetu pārējo ēdienu Violas mugursomā, kas tagad ir man plecos. To darot, pamanu grāmatu. Tā joprojām ir turpat, joprojām ietīta plastikāta maisiņā, joprojām ar naža dūrienu pa vidu.

Iebāžu roku maisiņā un pieskaros grāmatas apvalkam. Tas ir mīksts un joprojām mazliet smaržo pēc ādas.

Grāmata. Manas mammas grāmata. Tā ir atceļojusi visu šo gabalu kopā ar mums. Pārcietusi ievainojumu. Gluži kā mēs.

Es paskatos uz Violu.

Viņa atkal mani pieķer.

- Kas ir? meitene prasa.
- Nekas, es saku, ieliekot grāmatu atpakaļ somā. Ejam.

Atpakaļ uz ceļa, atpakaļ pie upes mēs atkal dodamies uz Patvērumu.

- Šī būs pēdējā nakts, Viola saka. Ja dakterim Snovam ir taisnība, mēs rit būsim pilsētā.

- Jā, es saku, un pasaule mainīsies.
- Atkal.
- Atkal, es piekritu.

Mēs noejam vēl pāris soļu.

- Vai tu sāc just cerību? Viola jautā, viņas balss skan ziņkārīgi.
- Nē, es saku, sašūpojot savu Troksni. Un tu?

Viņa paceļ uzacis, bet pagroza galvu. Nē, nē.

- Tomēr mēs tik un tā ejam.
- Ak jā, Viola saka. Kaut vai ūdensplūdi.
- Es nemaz par to nebrīnītos, noņurdu.

Saule noriet, uzaust mēneši; tie ir mazāki nekā iepriekšējā naktī. Debesis joprojām ir mierīgas, mirdz zvaigznes, pasaule joprojām ir klusa, tikai upes šalkoņa pamazām kļūst skaļāka.

Tuvojas pusnakts.

Piecpadsmit dienas.

Piecpadsmit dienas, līdz…

Līdz kam?

Mēs turpinām iet, debesis lēnām satumst, mēs vairs nerunājam, jo ar pusdienām uzņemtā enerģija sarūk un nogurums pieaug. Neilgi pirms rītausmas mēs uz ceļa pamanām apgāztus ratus, no kuriem izbiruši kviešu graudi, un dažus tukšus grozus, kas noripojuši grāvī.

- Viņi pat neuzkavējās, lai visu savāktu, Viola saka. Pusi atstājuši zemē.
- Šī ir tikpat laba vieta brokastīm kā jebkura cita, es saku. Paņemu vienu grozu, pārvelku to pāri ceļam, apgāžu kurvi, apsēžos uz tā un skatos uz upi.

Viola paņem otru grozu, novieto to man līdzās un arī apsēžas. Debesīs jau redzami pirmie saules stari, ceļš ved tieši uz tiem, arī upe steidz pretī saullēktam. Es atveru somu un izņemu veikala ēdienu, daļu no tā pasniedzu Violai un kaut ko notiesāju pats. Mēs padzeramies no ūdens pudelēm.

Soma guļ atvērta man klēpī. Tur ir mūsu drēbes un binoklis.

Un tur ir grāmata.

Es jūtu Violas klusumu sev blakus, jūtu, kā tas mani pievelk, jūtu pazīstamo tukšumu krūtīs, vēderā un galvā un atceros, kā tas sāpēja, kad viņa sākumā nāca man tuvāk. Šis tukšums likās kā bēdas, kā zaudējums, it kā es kristu tajā kā nebūtībā. Tukšums mani sažņaudza, un man gribējās raudāt, tas tiešām lika man raudāt.

Bet tagad…

Nē, ne tik ļoti.

Es paskatos uz viņu.

Viola noteikti zina, kas ir manā Troksnī. Te esmu vienīgi es, un viņa arvien labāk prot mani lasīt, lai gan upe urdz skaļāk un skaļāk.

Bet viņa tur mierīgi sēž un ēd, un gaida, kad es kaut ko teikšu.

Gaida, kad es jautāšu.

Jo tieši par to es domāju.

Kad uzlēks saule, būs jauna diena un mēs dosimies uz Patvērumu. Tā būs diena, kad mēs nokļūsim vietā, kur būs vairāk cilvēku, nekā esmu redzējis visā savā dzīvē. Vietā, kur būs tik daudz Trokšņa, ka tu nekad nebūsi viens, ja nu vienīgi viņi ir atraduši zāles pret to, un tad es būšu vienīgais Trokšņainais vēl ļaunāk.

Kad nokļūsim Patvērumā, mēs būsim daļa no pilsētas.

Tur vairs nebūs Toda un Violas, kas sēž pie upes un skatās, kā lec saule, un ēd brokastis, it kā būtu vienīgie cilvēki uz šīs planētas.

Tur mēs būsim visi, visi kopā.

Šī varbūt ir mūsu pēdējā iespēja.

Es novēršu skatienu un saku: Atceries, kā tu prati runāt dažādās balsīs?

- Jā, viņa klusi atbild.

Es izņemu grāmatu.

- Vai tu varētu atdarināt Prentistaunas akcentu?

38. nodaļa Es dzirdēju meiteni saucam

MANS MĪĻAIS TOD, Viola lasa, mēģinot atdarināt Bena akcentu, un viņai tas izdodas sasodīti labi. Mans mīļais dēls.

Manas mammas balss. Mana mamma runā.

Es sakrustoju rokas uz krūtīm un skatos uz kviešu graudiem, kas izkaisīti zemē.

-Es sāku rakstīt šo dienasgrāmatu dienā, kad tu piedzimi, dienā, kad es pirmo reizi turēju tevi rokās, nevis nēsāju vēderā. Piedzimis tu spārdies tikpat daudz, cik puncī! Un tu esi pats brīnišķīgākais, ko šis Visums jebkad pieredzējis. Un tu noteikti esi pats skaistākais bērns Jaunajā pasaulē, un Ņūelizabetā tev vispār nav nekādas konkurences.

Jūtu, ka nosarkstu, bet saule joprojām nav pietiekami augstu, lai to varētu pamanīt.

Es vēlos, kaut tavs tēvs te būtu, kaut tevi redzētu, Tod, bet Jaunā pasaule un Dievs uzskatīja par piemērotāku aizsaukt viņu no mums pirms pieciem mēnešiem ar smagu slimību, tāpēc mums abiem jāgaida, kad redzēsim viņu nākamajā pasaulē.

Tu izskaties pēc viņa. Nu mazuļi jau patiesībā izskatās vienīgi pēc mazuļiem, tomēr esmu pārliecināta, ka tu izskaties pēc viņa. Tu būsi garš, Tod, jo tavs tēvs bija garš. Un tu būsi stiprs, jo tavs tēvs bija stiprs. Un tu būsi skaists, ak jā, tu būsi tik skaists! Lai Jaunās pasaules meitenes piesargās, kad ieraudzīs tevi!

Viola pāršķir lappusi, bet es nepaceļu skatienu. Jūtu, ka arī viņa neskatās uz mani, un es nudien negribētu šobrīd ieraudzīt viņas sejā smaidu.

Jo viss ir pavisam savādi.

Violas vārdi nav viņas vārdi, un tie skan no viņas mutes kā meli, bet tie rada jaunu patiesību, rada jaunu pasauli, kurā mana mamma runā ar mani. Viola runā citā balsī, kas nemaz nav viņas balss, un uz īsu bridi šī pasaule man ir viss, šī pasaule, kas radīta tieši man.

Ļauj man tev pastāstīt par šo vietu, kur tu esi piedzimis, dēliņ. To sauc par Jauno pasauli, un tā ir vesela planēta, kas celta no cilvēku cerībām…

Viola uz mirkli apklust, bet tad turpina:

Mēs te nolaidāmies gandrīz pirms desmit gadiem, meklējot vietu jaunai dzīvei, kas būtu tīra, vienkārša, godīga un laba, pavisam citāda nekā Vecajā pasaulē. Meklējot pasauli, kurā cilvēki varētu dzīvot drošībā un mierā ar Dievu kā mūsu vaduguni un mīlestību pret līdzcilvēkiem.

Ir bijušas cīņas. Es nesākšu šo stāstu ar meliem, Tod. Sasodīts, tas nebūs viegli…

Nu paklausieties tik es uzrunāju savu dēlu ar vārdu "sasodīts".

Tāda nu laikam ir kolonizatoru dzīve; te nav daudz laika laipnībām un ir viegli nolaisties līdz sliktu manieru līmenim. Bet "sasodīts" jau nemaz nav tik nelāgs vārds, vai ne? Labi, tas nu ir izlemts. Mana pirmā nepareizā izvēle kā mātei.

Saki "sasodīts" tik bieži, cik vien vēlies, Tod! Apsolu, ka tev par to neaizrādīšu.

Viola sakniebj lūpas, bet es neko nesaku, tāpēc viņa turpina:

Jaunā pasaule un Ņūelizabeta pieredzējusi grūtus laikus un smagas slimības. Uz šīs planētas ir kaut kas, ko dēvē par Troksni. Vīrieši ar to cīnās kopš mūsu nolaišanās dienas, bet tu esi viens no puikām, kas piedzimuši te, tāpēc nejutīsi nekādu atšķirību, un man būs grūti tev izskaidrot, kāda bija dzīve agrāk un kāpēc tagad ir tik grūti, bet mēs darīsim visu iespējamo.

Mūsu apmetnē ir kāds vīrs, vārdā Deivids Prentiss. Viņa dēls ir mazliet vecāks par tevi, Tod, un šis cilvēks ir viens no mūsu labākajiem organizatoriem man šķiet, viņš uz kuģa bija aprūpētājs, ja atmiņa mani neviļ…

Viola atkal apklust, bet šoreiz es gaidu, kad viņa kaut ko teiks. Viņa neko nesaka.

Prentiss pārliecināja Džesiku Elizabeti, mūsu mēru, izveidot šo apmetni otrpus milzīgam purvam, lai pārējo šīs pasaules iedzīvotāju Troksnis nekad līdz mums nenonāktu, ja vien mēs paši to nepieļautu. Te joprojām ir ļoti Trokšņains, bet tie vismaz ir cilvēki, ko mēs pazīstam, cilvēki, kam uzticamies. Vismaz lielākajai daļai.

Mans uzdevums šeit ir apsaimniekot kviešu laukus apmetnes ziemeļos. Kopš tavs tēvs nomira, mūsu tuvākie draugi Bens un Kiliāns man daudz palīdz, jo viņu ferma ir tieši blakus. Nevaru vien sagaidīt, kad jūs iepazīsieties! Pag, bet jūs jau esat tikušies! Viņi jau ir turējuši tevi rokās un sasveicinājušies ar tevi, un, paskat tik, tu esi šajā pasaulē tikai vienu dienu, bet tev jau ir divi draugi! Tas ir labs sākums, dēliņ.

Esmu pārliecināta, ka tev klāsies labi, jo tu atsteidzies uz šo pasauli divas nedēļas ātrāk. Laikam biji izlēmis, ka nu vienreiz pietiek gaidīt, un gribēji redzēt, ko šī pasaule var tev piedāvāt.

Nevaru tevi par to vainot. Debesis ir tik plašas un zilas, un koki ir tik zaļi, un šajā pasaulē pat zvēri ar tevi sarunājas, patiešām sarunājas, un tu vari sarunāties ar viņiem, un te ir tik daudz citu brīnumu, kas tevi gaida, Tod! Tas ir neizturami, ka tu jau tagad nevari to visu piedzīvot, ka tev būs mazliet jāpaaugas, lai visu redzētu un izbaudītu.

Viola ievelk elpu un saka: Te ir pārtraukums tekstā un mazliet tālāk uzrakstīts Vēlāk, it kā viņu kāds būtu pārtraucis. Meitene paskatās uz mani. Tev viss kārtībā?

Aha, es pamāju, rokas joprojām sakrustojis. Lasi tālāk.

Kļūst gaišāks, saule patiešām aust. Es pagriežos mazliet nostāk no Violas.

Viņa lasa.

Vēlāk.

Piedod, dēls, man bija jāpārtrauc rakstīt, lai pieņemtu mūsu svēto vīru Āronu.

Vēl viena pauze. Viola aplaiza lūpas.

Mums ir paveicies, ka mums ir Ārons, lai gan man jāsaka, ka pēdējā laikā viņš sprediķo tādas lietas, kam es nevaru piekrist. Piemēram, par Jaunās pasaules pamatiedzīvotājiem. Starp citu, viņus sauc ēnkāji, un viņu atrašanās uz šīs planētas bija LIELS pārsteigums, jo ēnkāji ir tik kautrīgi, ka pat mūsu plānotāji un pirmie izlūki nenojauta, ka viņi te vispār dzīvo.

Ēnkāji ir ļoti jaukas būtnes. Atšķirīgi no mums un nedaudz primitīvi, un viņiem nav nekādas valodas, vismaz ne tādas, ko mēs varētu saprast. Bet es nepiekrītu tiem ļaudīm, kas uzskata ēnkāji ir dzīvnieki, nevis saprātīgas būtnes. Ārons pēdējā laikā sprediķo, ka Dievs ir novilcis skaidru robežu starp mums un viņiem, un…

Nu tas gan nav īstais temats, par ko runāt tavā pirmajā dienā, vai ne? Ārons uzskata, ka tas, kam viņš no visas sirds tic, ir mūsu mazās sabiedrības balsts, un tā ir bijis visus šos gadus. Tāpēc, ja nu kāds atradīs un izlasīs šo dienasgrāmatu, es vēlos pateikt: uzskatu to par lielu privilēģiju, ka Ārons ieradās pie mums tavā pirmajā dienā un tevi svētīja. Labi?

Bet tavā pirmajā dienā es vēlos tev pateikt arī to, ka jau laicīgi jāiemācās, cik vilinoša var būt vara, un tieši tas atšķir vīrus no zēniem, lai gan pavisam ne tā, kā viņi paši iedomājas.

Vairs neko neteikšu. Tas nav domāts svešām acīm.

Ak, dēliņ, pasaulē ir tik daudz brīnumu! Neļauj nevienam tev iestāstīt pretējo. Jā, dzīve Jaunajā pasaulē ir bijusi smaga, un es tev atzīšos jo gribu sākt šo dienasgrāmatu pilnīgi godīgi -, atzīšos, ka arī es gandrīz esmu padevusies izmisumam. Apmetnē situācija ir daudz sarežģītāka, nekā es tagad spēju izskaidrot, un tu drīz vien pats to sapratīsi, vai nu tev gribēsies, vai ne. Mēs esam cīnījušies ar badu un slimībām, un, pat pirms es zaudēju tavu tēvu, dažkārt ir bijis tik smagi, ka gandrīz padevos.

Tomēr es nepadevos. Nepadevos tevis dēļ, manu skaisto, brīnišķīgo puisīt, manu burvīgo dēliņ. Kādu dienu varbūt tu pārveidosi šo pasauli, un es apsolu tevi uzaudzināt ar mīlestību un cerību un apsolu tu redzēsi, ka viss šajā pasaulē notiks uz labu. Es apsolu.

Jo, kad šorīt pirmo reizi turēju tevi rokās un baroju, es izjutu tik lielu mīlestību pret tevi, ka tā bija kā sāpes, it kā es to vairs nespētu izturēt ne mirkli ilgāk.

It kā.

Un es dziedāju tev dziesmu, ko mana māte dziedāja man un viņas māte savukārt dziedāja viņai, un tā skan šādi:

Un brīnums! Viola dzied.

Patiešām dzied.

Man uzmetas zosāda un sirds sažņaudzas. Viņa laikam ir dzirdējusi šo melodiju manā Troksnī, un, protams, toreiz, kad Bens to dziedāja, jo te nu tā skan no viņas mutes gluži kā zvaniņa skaņas.

Violas balss kļūst par manas mātes balsi, un viņa dzied man šo dziesmu.

Agri no rīta, kad saule lēca,

Es dzirdēju meiteni ielejā saucam -

Ak, nepievil mani, ak, nepamet mani nekad.

Kā gan tu varēji pamest meiteni liktenim šādam?

Es nespēju paskatīties uz viņu.

Es nespēju paskatīties uz viņu.

Es paslēpju seju rokās.

Tā ir skumja dziesmiņa, Tod, bet tajā ir ari apsolījums. Es nekad tevi nepievilšu un nekad tevi nepametīšu. Es tev šodien to apsolu, lai kādu dienu tu varētu to apsolīt citiem un zināt, ka tā ir patiesība.

Ak, Tod! Tas esi tu, kas raud! Tu guli savā šūpulī un raudi, tu esi pamodies no pirmās snaudas savā pirmajā dienā, tu esi pamodies un sauc, lai pasaule nāk pie tevis.

Tā nu man šodien jāliek dienasgrāmata malā.

Tu mani sauc, dēls, un es tev atsaucos.

Viola apklust, un skan tikai upes šalkoņa un mans Troksnis.

- Te ir vēl, Viola pēc brīža saka, kad es neesmu pacēlis galvu. Viņa pašķirsta dienasgrāmatu. Te ir vēl daudz. Meitene paskatās uz mani. Gribi, lai es lasu tālāk? Viņa paskatās uz dienasgrāmatu. Vai man izlasīt visu līdz galam?

Līdz galam.

Izlasīt pēdējo, ko mana māte uzrakstījusi, pirms…

- Nē, es aši nosaku.

Tu mani sauc, dēls, un es tev atsaucos.

Tu vienmēr būsi manā Troksnī.

Nē, es saku. Tagad iesim prom.

Paskatos uz Violu un redzu, ka viņas seja ir tikpat skumja kā mans Troksnis. Viņas acīs ir asaras, un zods pavisam nedaudz trīc, pavisam nedaudz uzlecošās saules gaismā. Meitene redz, ka es viņu vēroju, viņa jūt, ka mans Troksnis viņu vēro, un pagriežas pret upi.

Tobrīd tajā rītā, tajā saules lēktā, es kaut ko saprotu.

Es saprotu kaut ko svarīgu.

Tik svarīgu, ka man jāpieceļas kājās, lai to izturētu.

Es zinu, ko viņa domā.

Es zinu, ko viņa domā.

Pat skatoties uz Violu no mugurpuses, es zinu, ko viņa domā un jūt, kas notiek viņas galvā.

Kā viņa ir pagriezusies, kā viņa ir pagriezusi galvu, kā tur rokas un kā nolikusi grāmatu klēpī, kā viņa saspringst, sadzirdējusi to visu manā Troksnī.

Es varu to nolasīt.

Es varu viņu nolasīt.

Jo Viola domā par to, kā viņas vecāki lidoja šurp ar tādu pašu cerību kā mana mamma. Viņa prāto, vai cerība mūsu ceļa galā būs tikpat mānīga kā manas mammas dzīves beigās. Un viņa ņem manas mammas vārdus un it kā ieliek tos mutē savai mammai un tētim. Viola atkal dzird, kā viņi saka, ka mīl viņu, skumst pēc viņas un vēl viņai visu labāko. Un Viola paņem manas mammas dziesmu un ievij to it visā, līdz tā kļūst par viņas pašas skumjo dziesmu.

Tā viņu sāpina, bet tās ir svētīgas sāpes, tomēr tās tik un tā sāp, tās ir labas, tomēr sāp.

Viņai sāp.

Es to visu zinu.

Es zinu, ka tā ir taisnība.

Jo es varu viņu nolasīt.

Es varu nolasīt viņas Troksni, lai gan viņai tāda nemaz nav.

Es zinu, kas viņa ir.

Es pazīstu Violu Eadi.

Paslēpju seju rokās.

- Viola, es nočukstu, balsij trīcot.
- Es zinu, viņa saka pavisam klusi, apliek rokas sev ap pleciem un joprojām neskatās uz mani.

Un es skatos, kā viņa tur sēž un skatās pāri upei, un mēs gaidām, kad uzausīs diena, saprotot.

Saprotot viens otru.

39. nodaļa Ūdenskritums

SAULE IR UZKĀPUSI DEBESĪS, un upe skaļi šalc, mums lūkojoties tai pāri. Mēs redzam, ka tā strauji traucas uz ielejas galu, šķiežot gaisā šļakatas.

Tā ir Viola, kas pārtrauc šo savādo klusumu starp mums.

- Tu zini, kas tas ir? viņa jautā un, paņēmusi binokli, skatās uz upes lejteci. Saule aust ielejas galā. Violai jāaizliek rokas priekšā binoklim, lai aizēnotu skatu.
- Kas tas ir? es jautāju.

Viņa piespiež pāris pogu un tad atkal paskatās.

- Ko tu redzi? es jautāju.

Viņa pasniedz binokli man.

Es skatos uz upi, uz krācēm un putām līdz pat…

Līdz pat beigām.

Pāris kilometru tālāk upe beidzas tukšā gaisā.

- Vēl viens ūdenskritums, es saku.
- Izskatās daudz lielāks nekā tas, pie kura mūs izlaida Vilfs, Viola novelk.
- Gan jau ceļš ved tam garām, es saku, tas nevar sagādāt mums pārāk lielas grūtības.
- Ne jau to es domāju.
- Ko tad?
- Man šķiet, meitene lēnām saka, it kā brinītos par manu stulbumu, ka pie tik liela ūdenskrituma noteikti jābūt pilsētai. Ja tev vajadzētu izvēlēties vietu, kur uz jaunas planētas veidot apmetni, ieleja ar ūdenskritumu, kas nodrošinās auglīgu zemi un dzeramo ūdeni, no kosmosa šķistu ļoti pievilcīga.

Mans Troksnis mazliet paceļas, bet tikai mazliet.

Vai jūs iedrošinātos cerēt?

- Patvērums, es saku.
- Varu derēt, ka esam to atraduši, Viola saka. Saderam, ka tad, kad nokļūsim līdz ūdenskritumam, mēs to ieraudzīsim.
- Ja mēs skrietu, ierosinu, mēs tur nokļūtu līdz brokastlaikam.

Viņa ieskatās man acīs pirmo reizi kopš grāmatas lasīšanas.

Un pārjautā: Ja mēs skrietu?

Un pasmaida.

No sirds.

Un es saprotu, ko tas nozīmē.

Mēs paķeram savas mantas un skrienam.

Ātrāk nekā iepriekš.

Manas kājas ir nogurušas un noberztas. Laikam jau viņas arī. Uz pēdām ir tulznas, muskuļi smeldz, un sirds sāp par visu, kas ir zaudēts.

Es zinu, ka viņai ir tāpat.

Bet mēs skrienam.

Kā mēs skrienam!

Jo varbūt (aizveries) -

Tikai varbūt (nedomā par to) -

Varbūt ceļa galā tomēr ir cerība.

Upe kļūst platāka un taisnāka, un kalni sakļaujas no abām pusēm un kļūst arvien stāvāki; mūsu pusē kalns pievirzās jau tik tuvu, ka ceļš ir iegrauzies klinti. Ūdens no krācēm uzšļācas līdz mums. Mūsu drēbes samirkst, sejas un rokas tāpat. Upes dunoņa skan kā pērkona dārdi, tie aizpilda visu pasauli, tie šķiet gandrīz fiziski klātesoši, bet tas nav slikti. Ūdens dārdi it kā nomazgā, aizskalo prom visu Troksni.

Un es domāju: Lūdzu, kaut Patvērums būtu ūdenskrituma pakājē.

Lūdzu.

Jo es redzu Violu atskatāmies pār plecu, mums skrienot, un meitenes seja staro, un viņa pamāj man ar galvu un uzsmaida. Es domāju, ka varbūt tiešām cerība var vest uz priekšu un mudināt neapstāties, bet tā ir ari bīstama, tā ir spējīga sāpināt, tai uzticēties ir riskanti. Cerība it kā izaicina pasauli; un kad gan pasaule ir ļāvusi mums sevi izaicināt?

Lūdzu, kaut Patvērums būtu tur.

Lūdzu, lūdzu, lūdzu.

Paiet stunda, kamēr mēs tiekam līdz ūdenskritumam, kaut gan gandrīz visu ceļu skrienam. Bet tad ceļš beidzot sāk vest augšup, tas paceļas virs upes līmeņa, taču ūdens triecas pret krācēm. Tagad starp mums un upi vairs nav koku, bet klints mums pa labi kļūst arvien stāvāka un stāvāka, un ieleja kļūst arvien šaurāka, līdz tajā paliek tikai upe un ūdenskritums mums priekšā.

Gandrīz galā! Viola uzsauc pār plecu. Viņa skrien, matiem plīvojot, un saule spīd tik spoži.

Un tad…

Un tad pašā klints malā ceļš pēkšņi apraujas un strauji nogriežas pa labi un lejup.

Tieši tur mēs apstājamies.

Ūdenskritums ir milzīgs, vismaz puskilometru plats. Ūdens gāžas no klints baltās putās, šķiežot šļakatas vairāku simtu metru platumā un augstumā, izmērcējot mūsu drēbes un saules staros zīmējot varavīksni.

- Tod, Viola nočukst tik klusi, ka es tik tikko dzirdu.

Bet man nemaz nevajag sadzirdēt čukstu.

Es saprotu, ko viņa domā.

Ūdenskrituma pakājē plešas nākamā ieleja, tik plaša kā pašas debesis, un tai cauri plūst upe. Tā sākas no ūdenskrituma, kas sitas pret zemi baltās šļakatās, bet vēlāk norimst un rāmi aizplūst tālāk.

Tā ieplūst Patvērumā.

Patvērumā.

Tam jābūt Patvērumam.

Apmetne izklājusies mūsu priekšā kā dzīru galds.

- Tur tā ir, Viola saka.

Un es jūtu, kā viņa satver manu plaukstu.

Mums pa kreisi gāžas ūdenskritums, virs galvas liecas varavīksne, saule paceļas debesīs, un lejā plešas ieleja.

Un tur mūs gaida Patvērums.

Tur ir apmetne, varbūt četru piecu kilometru attālumā.

Bet tur tā ir.

Tur tā nudien ir.

Es palūkojos apkārt uz ceļu, kas pagriežas pa labi un iecērtas klintī, bet pēc tam līkločiem vijas lejup un izskatās pēc milzīga rāvējslēdzēja, līdz atkal iztaisnojas, pietuvojies upei.

Un ved tieši uz Patvērumu.

- Es gribu to redzēt, Viola saka, atlaižot vaļā manu roku un paņemot binokli. Viņa paskatās uz pilsētu, noslauka no binokļa stikliem ūdens lāses un paskatās vēlreiz. Tā ir skaista, meitene saka, bet tas ari viss; viņa tikai skatās un ik pa laikam noslauka no stikliem ūdens lāses.

Pēc kāda brīža, nesakot ne vārda, Viola pasniedz binokli man, un es pirmo reizi ieraugu Patvērumu.

Ūdens šļācas augšup tik bieži, ka, pat noslaukot pilienus no binokļa stikliem, nevar kārtīgi saskatīt pilsētas detaļas, piemēram, cilvēkus vai tamlīdzīgi, taču es redzu dažādas celtnes, kas ieskauj lielāku ēku pilsētas centrā šķiet, tā ir baznīca; tomēr tur ir ari citas lielas ēkas un kārtīgi ceļi, kas vijas starp kokiem un ēku puduriem.

Te ir vismaz piecdesmit ēkas.

Varbūt pat simts.

Tā ir lielākā pilsēta, kādu es savas dzīves laikā esmu redzējis.

- Jāsaka, Viola kliedz, tā ir mazāka, nekā es biju domājusi.

Bet es viņā nemaz neklausos.

Binoklī vēroju ceļu, kas ved no ūdenskrituma uz pilsētu, un pamanu lielus vārtus un kaut ko līdzīgu nocietinājuma valnim visapkārt pilsētai.

- Viņi gatavojas, es saku. Viņi ir gatavi cīnīties.

Viola noraizējusies palūkojas uz mani. Tu domā, ka

ar to pietiks? Tu domā, ka mēs būsim drošībā?

- Atkarībā no tā, vai baumas par armiju ir patiesas vai

ne.

Instinktīvi paskatos atpakaļ, it kā armija gaidītu, kad mēs dosimies tālāk. Es paraugos uz kalnu mums līdzās. No tā noteikti paveras varens skats.

- Noskaidrosim, es saku.

Mēs paskrienam gabalu atpakaļ pa ceļu, skatoties, kā varētu uzrāpties kalnā, atrodam taciņu un kāpjam augstāk. Manas kājas šķiet pavisam vieglas, Troksnis mierīgāks nekā citas dienas. Es skumstu par Benu, es skumstu par Kiliānu, skumstu par Mančiju un par visu to, kas noticis ar mani un Violu.

Bet Benam bija taisnība.

Pasaules lielākā ūdenskrituma pakājē ir cerība.

Un varbūt tā nemaz tik ļoti nesāpinās.

Mēs kāpjam augšup starp kokiem. Kalns ir stāvs, un mums jāķeras pie vīnstīgām un akmeņiem, lai uzkāptu tik augstu, ka varam saskatīt ceļu, tik augstu, līdz ieleja plešas mums priekšā.

Man joprojām ir binoklis, un es paskatos lejup uz ieleju, uz ceļu un koku galiem. Man joprojām jāslauka ūdens šļakatas no stikliem.

Es skatos.

- Vai tu viņus redzi? Viola jautā.

Es skatos atpakaļ, līdz upe kļūst arvien tālāka un mazāka.

- Nē, es saku.

Es skatos.

Skatos atkal.

Un -

Tur.

Ielejas pašā vidū, ceļa lielākajā līkumā, gluži kā ēna pret uzlecošo sauli… tie ir viņi.

Milzīga masa, kas laikam ir armija, soļo uz priekšu; viri ir tik tālu, ka es tik tikko spēju pateikt, ka tie ir viņi, jo no attāluma šī armija izskatās kā melna upe, kas plūst pa ieleju. Tik lielā attālumā ir grūti kaut ko saskatīt, bet es neredzu nevienu seju un, šķiet, nesaskatu arī nevienu zirgu.

Tikai melna straume, kas plūst pa ceļu.

- Cik liela tā ir? Viola jautā. Cik liela tā ir kļuvusi?

- Nezinu, es atbildu. Trīs simti? Četri? Nezinu. Mēs esam pārāk tālu…

Es apklustu.

- Mēs esam par tālu, lai pateiktu, es saku, uzsmaidot Violai. Daudz jūdžu viņiem priekšā.

- Mēs viņus uzveicām, Viola plati pasmaida. Mēs skrējām, viņi mums dzinās pakaļ, un mēs viņus uzveicām.

- Mēs nokļūsim Patvērumā un brīdināsim tos, kas ir pie varas, es saku, runājot ātrāk, un mans Troksnis kļūst skaļāks. Viņiem ir nocietinājumi, turklāt piekļūt pilsētai var tikai pa ļoti šauru ceļu, un armija ir vismaz dienas gājiena attālumā, varbūt pat diennakts, un varu zvērēt, ka tur nevar būt tūkstoš vīru.

Zvēru.

(Bet.)

Viola pasmaida visnogurušāko, taču vislaimīgāko smaidu, kādu jebkad esmu redzējis. Viņa atkal saņem manu roku. Mēs uzvarējām.

Bet tad es atkal apzinos, cik riskanti ir šādi cerēt, un mans Troksnis mazliet izbalē. Nu, mēs vēl neesam tur un nezinām, vai Patvērums spēj…

Bet Viola pašūpo galvu. Ne-e, viņa saka. Mēs viņus uzvarējām. Klausi mani, un tu būsi laimīgs, Tod Hjūit. Mēs visu šo laiku esam mēģinājuši noskriet armiju, un zini ko? Mēs esam viņus noskrējuši.

Viņa paskatās uz mani smaidot, kaut ko no manis gaidot.

Mans Troksnis dūc, tas ir laimīgs, silts, noguris un atvieglots, un mazliet noraizējies, bet es domāju, ka varbūt viņai tomēr ir taisnība, varbūt mēs esam uzvarējuši, varbūt man vajadzētu viņu apskaut, un varbūt tas nemaz nebūtu savādi. Un es saprotu, ka pilnībā piekritu Violai.

- Mēs viņus uzvarējām, es saku.

Viņa apliek rokas man ap kaklu un cieši apskauj, it kā mēs varētu nokrist, un mēs vienkārši stāvam klints galā un dziļi elpojam.

Viņa vairs tā nesmaržo pēc puķēm, bet tas nekas.

Paskatos lejup, un tur ir ūdenskritums un Patvērums, kas mirdz saules izgaismoto šļakatu miglā, un saule spīd pār ūdenskritumu un upi, liekot tai izskatīties pēc lokanas, metāliskas čūskas.

Mans Troksnis met mazus prieka burbullšus un skatiens aizslīd līdz upei, arvien tālāk pa upi -

Nē.

Visi muskuļi manā ķermenī saraujas.

- Kas? Viola atraujoties izsaucas.

Viņa pagriež galvu, lai palūkotos tajā pašā virzienā, kurā raugos es.

- Nē, viņa nočukst, nē, tas nav iespējams.

Pa upi peld laiva.

Pietiekami tuvu, lai to redzētu bez binokļa.

Pietiekami tuvu, lai redzētu šauteni un apmetni.

Pietiekami tuvu, lai redzētu rētas un taisnīgas dusmas.

Viņš mežonīgi airē arvien tuvāk mums, tuvojoties kā pastarā tiesa.

Arons.

40. nodaļa

U puris

vai viņš ir mūs pamanījis? Viola jautā; viņas balsi skan sasprindzinājums.

Paskatos binokli. Ārons izskatās tik milzīgs un biedējošs. Es piespiežu pāris pogu, lai viņu attālinātu. Viņš neskatās uz mums, tikai mežonīgi airē, lai dabūtu laivu krastā un varētu izkāpt uz ceļa.

Viņa seja ir saplosīta un briesmīga, vaļējas brūces un asinis, vaigā

caurums un tagad arī deguna vietā caurums, un viņš joprojām izskatās biedējošs un iznīcinošs, cilvēks, kas nepazīst žēlastības, kas neapstāsies, nekad neapstāsies.

Karš cilvēkus padara par briesmoņiem, es dzirdu Benu sakām.

Un mums tuvojas briesmonis.

- Manuprāt, viņš nav mūs pamanījis, es saku. Vēl ne.
- Vai varam viņu noskriet?
- Viņam ir šautene, es saku, un ceļš līdz Patvērumam ir pilnībā pārredzams.
- Tad nost no ceļa, caur kokiem.
- Starp mums un ceļu nav nemaz tik daudz koku. Mums būs jāskrien ātri.
- Mēs varam skriet ātri, Viola saka.

Un mēs metamies lejup no kalna, uz visām pusēm pajūk lapas un vīnstīgas, ķeramies pie visiem akmeņiem, pie kuriem vien varam. Koki te aug reti, un mēs redzam līdz pat upei, redzam Āronu airējam.

Tas nozīmē, ka viņš var mūs pamanīt, ja vien palūkosies šurp.

- Ātrāk! Viola čukst. Lejup -

Un lejup -

Un mēs nošļūcam līdz ceļam Un noripojam dubļainajā ceļmalā Un, kad nokļūstam uz ceļa, mēs viņu vēl neredzam, viņš vēl ir uz upes Bet tikai sekundi Jo te jau viņš ir Straume viņu nes ātri Viņš traucas pa upi Skaidri saskatāms Un raugās tieši uz mums.

Ūdenskrituma skaņa ir apdullinoša, bet es tik un tā to dzirdu.

Es to dzirdētu pat tad, ja būtu otrā planētas malā.

- TOD HJŪIT!

Un viņš pasniedzas pēc šautenes.

- Bēdz! es saucu.

Viola metas skriet, un es aiz viņas; mēs metamies uz ceļu, kas serpentīnā ved lejup no kalna.

Tie ir tikai piecpadsmit, varbūt divdesmit soļi, līdz varēsim nozust aiz kalna malas -

Mēs skrienam tā, it kā pēdējās divas nedēļas būtu labi atpūtušies -

Bums, bums, bums dimd mūsu soļi uz ceļa Es paskatos pār plecu -

Redzu, ka Arons mēģina saņemt šauteni vienā rokā Mēģina to nobalansēt, vienlaikus neapgāžot laivu, Laiva gāzelējas krācēs, šūpojas uz priekšu un atpakaļ -

- Viņš nespēs, es saucu Violai, viņš nevar airēt un šaut vienlaikus!

BLĪKŠ!

Dubļu pikucis uzlido gaisā netālu no Violas papēžiem tieši man priekšā -

Es iekliedzos, un Viola iekliedzas, un mēs instinktīvi pieliecamies -

Skrienam arvien ātrāk Bums, bums, bums -

Skrien, skrien, skrien, skrien, skrien mans Troksnis sprakšķ kā raķetes Neatskatīties Pieci soļi Skrien, skrien BLĪKŠ!

Un Viola krīt -

- NĒ! es kliedzu -

Un viņa pārkrīt pāri ceļa malai, otrā kalna pusē, un ripo tālāk -

- NĒ! es kliedzu un lecu viņai pakaļ Stāvajā pagriezienā man aizķeras kājas Es nogāžos un šļūcu viņai pakaļ -

Nē -

Ne viņa Ne tagad -

Ne tagad, kad mēs -

Lūdzu, nē -

Viņa aizripo līdz krūmiem ceļa malā un ieveļas tajos -

Un paliek guļam ar seju pret zemi.

Es skrienu pie Violas, tik tikko spēju nostāvēt kājās, nometos uz ceļiem pie viņas, satveru viņu un pavēršu ar seju augšup, un meklēju asinis un šāviena vietu, un visu laiku čukstu Nē, nē, nē, nē, nē -

Mani ir gandrīz padarījušas aklu nevaldāmas dusmas un izmisums, un melīgais cerības apsolījums, un nē, nē, nē -

Un viņa atver acis -

Viņa atver acis, satver manu roku un saka: Man netrāpīja, man netrāpīja.

- Nē? es pārjautāju, viņu sapurinot. Esi pārliecināta?

- Es tikai pakritu, Viola saka. Jutu, kā lode aizspindz gar vaigu, un nokritu. Man nekas nekaiš.

Es elpoju ļoti, ļoti smagi.

- Paldies Dievam, saku. Paldies Dievam.

Pasaule griežas, un mans Troksnis mutuļo.

Viņa jau ceļas kājās, un es arī pieceļos, un mēs krūmu aizsegā nopētām ceļu mums apkārt un lejup.

Ūdenskritums gāžas no mums pa labi, un serpentīna ceļš ir mums aiz muguras un mums priekšā, tas pagriežas un kā rāvējslēdzējs līkumo lejup no klints.

Mūs var nošaut jebkur pa ceļam.

Nekādu koku, tikai krūmāji.

- Viegls šāviens, Viola saka, paskatoties uz ceļa sākumu, kur Arons mēģina piestāt krastā, plīkšķinot pa ūdeni; man pat šķiet, ka viņš varētu iet pa ūdens virsu.

- TOD HJŪIT! mēs dzirdam, tas izskan tik klusi pret ūdens dārdiem un vienlaikus tik skaļi kā nekas cits visā pasaulē.

- Te nav kur paslēpties, Viola saka, palūkojoties apkārt. To mēs varēsim tikai ielejā.

Es ari skatos apkārt. Kalns ir pārāk stāvs, ceļš pārāk labi pārredzams, ceļa malās un likumos pārāk maz krūmu.

Te nav kur paslēpties.

- TOD HJŪIT!

Viola norāda augšup. Mēs varētu paslēpties aiz kokiem kalna galā.

Bet kalns ir pārāk stāvs, un es dzirdu, ka viņai zūd cerība.

Pagriežos, meklējot glābiņu…

Un to pamanu.

Maza taciņa, tik tikko saredzama, ved prom no ceļa un tuvāk ūdenskritumam. Pēc pāris metriem tā pazūd, bet es nojaušu, kurp taciņa vedusi.

Uz pašu klints malu.

Gandrīz zem paša ūdenskrituma.

Uz klints dzegu, kas ir gandrīz apslēpta skatienam.

Dzegu, kas atrodas zem ūdenskrituma.

Panāku pāris soļu atpakaļ uz ceļa. Taciņa pazūd.

Tāpat kā klints dzega.

- Kas ir? Viola jautā.

Atkal ienirstu krūmos.

- Skaties tur, es norādu. Vai redzi?

Viola samiedz acis. Ūdenskritums met ēnu uz klints dzegas, un mazā taciņa iegrimst tumsā.

- No šejienes to var redzēt, es saku, bet no ceļa ne. Paskatos uz viņu. Mēs paslēpsimies.

- Viņš tevi sadzirdēs, Viola saka, un atradīs mūs.

- Nē, ne šādā ūdens rēkoņā. Tad man būtu jākliedz.

Viola sarauc pieri un palūkojas lejup uz ceļu, kas ved

uz Patvērumu, un augšup, no kurienes kuru katru brīdi var parādīties Arons.

- Mēs esam tik tuvu, viņa nočukst.

Saķeru meiteni aiz rokas un velku prom. Nāc! Pagaidīsim, līdz viņš tiek mums garām. Tikai līdz tumsai. Ja paveiksies, viņš nospriedīs, ka esam devušies atpakaļ uz kalna virsotni.

- Ja viņš mūs atradīs, mēs būsim ieslodzīti.

- Un, ja skriesim uz pilsētu, mūs nošaus. Es ieskatos Violai acīs. Tā ir iespēja. Vismaz kaut kāda iespēja.

- Tod…

- Nāc, es saku, cieši skatoties uz Violu un sūtot viņai tik daudz cerības, cik vien varu. Ak, nekad nepamet mani. Es apsolu, ka jau šovakar nogādāšu tevi līdz Patvērumam. Saspiežu viņas roku. Ak, nepievil mani. Es apsolu.

Viola skatās manī, klausās, ko es saku, un tad apņēmīgi pamāj. Mēs skrienam pa mazo taciņu un, kad tā beidzas, līkumojam starp krūmiem.

- TOD HJŪIT!

Viņš ir jau gandrīz pie ūdenskrituma Mēs rāpjamies lejup pa stāvu

krauju pašā ūdenskrituma malā, un klints slejas mums pāri -

Mēs nošļūcam no kalna malas līdz klints dzegai Ūdenskritums ir tieši mums priekšā Es paslīdu un strauji pieķeros pie Violas, jo cietais pamats zem kājām pēkšņi beidzas -

Viņa saķer mani aiz krekla un notur Un ūdens tieši mūsu acu priekšā ar milzīgu spēku gāžas pret akmeņiem -

Un dzega, kas ved zem ūdenskrituma, ir pavisam netālu Mums tikai jāpārlec pāri tukšumam -

- To es neredzēju, saku, un Viola satver mani ap vidukli, lai es nenokristu.
- TOD HJŪIT!

Viņš ir tik tuvu, viņš ir tik tuvu -

- Tagad vai nekad, Tod, Viola čukst Un palaiž mani vaļā -

Un es lecu Un es lidoju -

Un man virs galvas aizdārd ūdenskritums Un es piezemējos Un es pagriežos Un viņa lec man pakaļ -

Un es satveru viņu, un mēs abi nogāžamies uz klints Un guļam tur, smagi elpojot, Un klausāmies -

Un kādu mirkli dzirdam tikai ūdens rēkoņu Un tad, pavisam tālu -

- TOD HJŪIT!

Izklausās, it kā Arons būtu jūdzēm tālu. Viola joprojām ir uzgāzusies man virsū. Es smagi elpoju viņai sejā, un viņa tikpat smagi elpo man pretī. Mēs skatāmies viens otram acis. Ir pārāk skaļš, lai dzirdētu manu Troksni. Pēc mirkļa viņa ar rokām atspiežas pret klinti un pieceļas. To darot, Viola paskatās augšup un iepleš acis. Es dzirdu viņu izdvešam: Oho! Apveļos uz muguras un paskatos. Oho!

Tā nav nekāda mazā klints dzega. Tā ved tālu, gana tālu zem ūdenskrituma. Mēs stāvam tuneļa sākumā, kur viena siena ir no akmens, bet otru veido ūdens, kas gāžas pār klints malu tik balts un tīrs, ka izskatās pēc necaurredzama mūra.

- Nāc, es saku, un mēs dodamies tālāk pa klints dzegu, kājām slidot. Te viss ir akmeņains, slapjš un slidens, un mēs turamies pēc iespējas tuvāk klints malai, prom no ūdens sienas.

Troksnis ir apdullinošs. Tas pārņem visu; pat šķiet, ka to varētu izgaršot un sataustīt.

Tik skaļš, ka apslāpē manu Troksni.

Tik skaļš, ka es jūtos tik tuvu klusumam kā nekad agrāk.

Mēs rāpjamies tālāk pa klints dzegu, tieši zem ūdenskrituma, pāri akmeņu kaudzēm un mazām, ar zaļu sūnu aizaugušām peļķēm. No griestiem karājas sazin kādu augu saknes.

- Vai tie neizskatās pēc pakāpieniem? Viola kliedz; viņas balss šķiet ļoti klusa.

-tod hjūiti mēs dzirdam kaut kur miljoniem jūdžu attālumā.

- Vai viņš ir mūs atradis? Viola jautā.

- Nezinu, es saku. Nedomāju vis.

Klints nav līdzena, un tās dzega met līkumu, stiepjoties tālāk. Mēs abi esam izmirkuši slapji, ūdens ir auksts, un ir grūti noturēties pie saknēm, lai saglabātu līdzsvaru.

Pēkšņi dzega paplašinās un ved lejup, un pakāpieni ir skaidrāk ieraugāmi. Tās gandrīz izskatās pēc kāpnēm.

Kāds te ir bijis.

Mēs kāpjam lejup, ūdenim gāžoties dažu centimetru attālumā no mums.

Mēs nokāpjam zemē.

- Oho, Viola nočukst man aiz muguras, un es zinu, ka viņa lūkojas augšup.

Tunelis paplašinās, dzega kļūst par alu, ko izgrauzis ūdens, klints stiepjas mums virs galvas, ūdenskritums krīt garām, izskatoties pēc izliektas, piepūstas buras, tas iekļauj klints sienu un plato mums zem kājām.

Bet tas nav nekāds "oho".

- Tā ir baznīca, es saku.

Tā ir baznīca. Kāds ir sabīdījis vai izkalis akmeņus tā, lai te būtu četras vienkāršu baznīcas solu rindas ar aiļu pa vidu. Visi soli pavērsti pret augstāku akmeni kanceli, pie kuras var stāvēt mācītājs un sludināt. Aiz viņa muguras tikmēr gāžas balta ūdens siena un rīta saule izgaismo to kā zvaigžņu segu, piepilda alu ar mirdzošām dzirkstīm, kas dejo uz visām slapjajām virsmām, uz balti krāsotā apļa un diviem mazākiem riņķiem tā malā. Apļi attēlo Jauno pasauli un abus tās mēnešus, kolonizatoru jaunās mājas, cerību caurstrāvotas, un Dieva apsolījumu, kas kaut kādā veidā ūdensnecaurlaidīgs un balts uzgleznots uz akmens sienas un burtiski mirdz, no augšas izgaismojot baznīcu.

Baznīcu zem ūdenskrituma.

- Tā ir skaista, Viola saka.

- Tā ir pamesta, es norādu, jo, atguvies no pirmā šoka, ko izraisīja baznīcas atrašana zem ūdenskrituma, pamanu, ka daži soli ir sagāzti un nav salaboti, ka uz sienām ir uzraksti daži iegrebti akmens sienā, daži uzzīmēti ar tādu pašu ūdensdrošu krāsu, kādā iekrāsots Jaunās pasaules aplis. Lielākoties tās ir muļķības, piemēram, P. M. + M. A. un Vils&Čils uz mūžu, un Atmetiet visas cerības, kas… un kaut kas tamlīdzīgs.

- Bērni, Viola saka. Ielavījušies, lai ierīkotu te štābu.

- Tiešām? Bērni tā dara?

- Uz kosmosa kuģa mums bija neizmantota ventilācijas šahta, kurā mēs šad tad ierāpāmies, Viola stāsta, palūkojoties apkārt. Tā bija aprakstīta daudz trakāk nekā šīs sienas.

Mēs ieejam baznīcā un skatāmies apkārt, muti pavēruši.

Ūdenskritums sākas aptuveni desmit metrus mums virs galvas, un klints dzega ir savus piecus metrus plata.

- Tā noteikti ir dabiski izveidojusies ala, es saku. Viņi noteikti to atraduši un nodomājuši, ka tas ir kaut kāds brīnums.

Viola sakrusto rokas uz krūtīm. Un tad viņi saprata, ka šitā ala nemaz nav tik piemērota baznīcai.

- Pārāk slapja, es saku, un auksta.

- Varu derēt, ka šo baznīcu iekārtoja neilgi pēc nolaišanās, Viola saka, skatoties uz baltā krāsā iezīmēto Jauno pasauli. Varu derēt, ka tas notika pirmā gada laikā. Te viss bija tik cerīgs un jauns. Viņa palūkojas apkārt, pārlaižot skatienu visai telpai. Pirms ikdiena viņus satrieca.

Es arī lēnām pagriežos. Skaidri saprotu viņu domu gaitu. Saule apspīd ūdenskritumu, pielejot alu ar baltu gaismu, turklāt te ir tik skaļš un kluss vienlaikus, ka pat bez kanceles un soliem man rastos iespaids, ka esmu ienācis baznīcā, it kā šī vieta būtu svēta pat tad, ja neviens cilvēks te nebūtu spēris kāju.

Un tad es pamanu, ka aiz solu rindām vairs nav nekā. Klints dzega apraujas, un aiz tās ir piecdesmit metru augsts kritiens līdz akmeņainajai upes gultnei.

Te nu mums būs jāgaida.

Te mums būs jācer.

Baznīcā zem ūdens.

- Tod Hjūiti ir tik tikko dzirdams otrpus tunelim.

Viola nodrebinās. Ko mēs tagad darīsim?

- Pagaidīsim, līdz iestājas nakts, es saku, tad izlavīsimies ārā un cerēsim, ka viņš mūs nepamanīs.

Es apsēžos uz viena no akmens soliem. Viola apmetas man blakus. Viņa noņem no pleciem somu un noliek to uz akmens grīdas.

- Un ja nu viņš atradīs mūsu pēdas? viņa jautā.

- Cerēsim, ka neatradīs.

- Bet ja nu atradīs?

Es pastiepju roku aiz muguras un paņemu rokā nazi.

Nazi.

Mēs abi uz to skatāmies; uz asmens atspīd baltais ūdens, un ūdens šļakatas jau sakrājas uz naža asmens, veidojot nelielas ūdens paltis, un tas spīd kā lākturis.

Nazis.

Mēs neko nesakām, tikai skatāmies, kā tas baznīcas pustumsā mirdz.

- Tod Hjūit!

Viola skatās uz ieeju tunelī, atbalstījusi zodu rokās, un es redzu, ka viņa sakož zobus. Ko viņš vispār grib? viņa pēkšņi izsaucas. Ja armija dzenas pakaļ tev, ko Arons grib no manis? Kāpēc viņš šāva uz

mani? Es nesaprotu.

- Trakajiem nav likumu, es saku.

Bet mans Troksnis atceras, kā viņš bija mēģinājis Violu upurēt toreiz purvā.

Viņš sauca meiteni par zīmi.

Dieva dāvanu.

Nezinu, vai Viola to dzird vai atceras pati, jo viņa saka: Nedomāju, ka es esmu upuris.

- Ko?

Meitene paskatās uz mani pavisam apjukusi. Nedomāju, ka tā esmu es, viņa saka. Kamēr es biju pie Ārona, viņš gandrīz visu laiku turēja mani aizmidzinātu, un, kad atmodos, es redzēju viņa Troksnī savādas lietas bez jebkādas jēgas.

- Viņš ir traks, es skaidroju. Trakāks nekā citi.

Viņa neko nesaka, tikai lūkojas uz ūdenskritumu.

Un pastiepj roku, lai saņemtu manējo.

- Tod Hjūit!

Jūtu, kā viņas roka notrīc, un mana sirds salecas.

- Viņš ir tuvāk, Viola secina. Viņš tuvojas.
- Viņš mūs neatradis.
- Atradīs.
- Tad mēs tiksim ar viņu galā.

Mēs abi lūkojamies uz nazi.

- Tod Hjūit!
- Viņš ir to atradis, meitene saka, ciešāk saspiežot manu roku.
- Vēl ne.
- Mēs gandrīz bijām klāt, viņa čukst, balsij aizlūstot. Gandrīz klāt.
- Mēs tur nokļūsim.
- Tod Hjūit!

Tas pilnīgi noteikti ir skaļāk.

Viņš ir atradis tuneli.

Es satveru nazi un paskatos uz Violu; meitene raugās uz tuneli, un viņas seja ir tik pārbiedēta, ka man iesāpas sirds.

Es ciešāk satveru nazi.

Ja viņš tikai pieskarsies viņai…

Mans Troksnis atceras mūsu ceļojuma sākumu, Violu, kad viņa vēl nebija runājusi, atceros, kā viņa pateica man savu vārdu, kā viņa runāja ar Hildiju un Tamu, kā viņa atdarināja Vilfa akcentu, kā Arons sagrāba viņu un aiznesa sev līdzi, kā es pamodos daktera Snova mājā un ieraudzīju viņu, kā Viola apsolīja Benam, ka rūpēsies par mani, kā viņa lasīja manas mammas balsī un pasaule uz bridi mainījās.

Es atceros visu, ko esam pārdzīvojuši.

Kā viņa raudāja, kad mēs zaudējām Mančiju.

Kā viņa pateica, ka esmu vienīgais, kas viņai atlicis.

Kā es atklāju, ka varu viņu lasīt par spīti klusumam.

Kā es domāju, ka Arons viņu uz ceļa ir nošāvis.

Kā es jutos šajās briesmīgajās sekundēs.

Kā es justos, ja man būtu viņa jāzaudē.

Sāpes, dusmas un netaisnīgums. Niknums.

Es labāk gribētu pats būt miris. Paskatos uz nazi savā rokā. Un saprotu, ka Violai ir taisnība. Es saprotu, ka tā bijis jau no paša sākuma, lai arī cik savādi tas liktos. Viņa nav upuris. Ne jau viņa.

Ja viens no mums kritīs, kritīs visi.

- Es zinu, ko viņš grib, saku, pieceļoties kājās.
- Ko? Viola jautā.
- TOD HJŪIT!

Tagad viņš nāk pa tuneli. Mums nav kur bēgt. Viņš tuvojas.

Arī Viola pieceļas, un es nostājos starp viņu un tuneli.

- Noslēpies aiz kāda no soliem, es pavēlu. Nerādies.
- Tod…

Es attālinos no viņas, mūsu rokas vēl ir sadotas, bet tās jāpalaiž vaļā.

- Kur tu ej? Viola jautā, balsij saspringstot.

Es paskatos virzienā, no kura esam nākuši, uz ūdens tuneli.

Arons būs klāt kuru katru bridi.

- TOD HJŪIT!
- Viņš tevi pamanīs! Viola sauc. Es paceļu nazi.

Nazi, kas man sagādājis tik daudz grūtību.

Nazi, kam ir tik liela vara.

- Tod! Viola sauc. Ko tu dari?

Es pagriežos pret viņu. Viņš tevi neaiztiks, es saku. Ne jau tad, kad sapratis: es zinu, ko viņš grib.

- Un ko tad Arons grib?

Es raugos uz Violu starp baznīcas soliem, baltā planēta un mēneši viņu apspīd, ūdens piešķir savu mirdzumu; es ieskatos meitenei sejā un lasu viņas ķermeņa valodu, kamēr viņa tur stāv un vēro mani, un saprotu: es joprojām zinu, kas viņa ir, viņa joprojām ir Viola Eade, un klusums nenozīmē tukšumu, tas nekad nav nozīmējis tukšumu.

Ieskatos viņai acīs.

- Es sagaidīšu Aronu kā vīrs, apsolu.

Ir pārāk skaļš, lai meitene varētu sadzirdēt manu Troksni, un viņa nespēj nolasīt manas domas, tomēr skatās uz mani.

Un es redzu, ka Viola saprot.

Viņa izslējās.

- Es neslēpšos, meitene noskalda. Ja tu neslēpsies, es arī to nedarīšu.

Tas ir viss, kas man vajadzīgs.

Es pamāju.
- Gatava? es jautāju.
Viņa skatās uz mani.
Un pārliecināti pamāj.
Es pagriežos pret tuneli.
Aizveru acis.
Dziļi ieelpoju.
Un tad es atveru savu Troksni, cik vien skaļi iespējams, -
Un kliedzu, cik skaļi vien varu, -
- ĀRON!!!!!
Atveru acis un gaidu, kad viņš ieradīsies.

41. nodaļa ja viens no mums kritīs

VISPIRMS ES PAMANU VIŅA KĀJAS. Tās slīd uz slapjā akmens, bet viņš nesteidzas, viņš nāk mierīgi, jo zina, ka mēs te esam.

Es turu nazi labajā rokā, bet ari kreiso esmu izstiepis sev priekšā. Stāvu ejā starp soliem tik tuvu baznīcas centram, cik vien varu. Viola ir man aiz muguras, dažas rindas tālāk.

Es esmu gatavs.

Es saprotu, ka esmu gatavs.

Viss, kas ar mani ir noticis, ir atvedis mani šurp, uz šo vietu, ar šo nazi rokā un kopā ar to, ko ir vērts aizstāvēt.

Ar kādu.

Ja man jāizšķiras par Violu vai Āronu, man nav izvēles, un armija var iet ieskrieties.

Tāpēc es esmu gatavs.

Tik gatavs, cik vien jebkad varētu būt.

Jo es zinu, ko viņš grib.

Nāc taču, es pie sevis saku.

Parādās Arona kājas, tad rokas, vienā viņš nes šauteni, bet ar otru turas pie sienas.

Un tad viņa seja.

Viņa šausmīgā, šausmīgā seja.

Daļēji saplosīta, ar caurumu vaigā, pa kuru redzami zobi, ari deguna vietā caurums, un viņš tik tikko izskatās pēc cilvēka.

Un viņš smaida.

Tobrīd es izjūtu bailes.

- Tod Hjūit, viņš saka, un tas ir gandrīz kā sveiciens.

Paceļu balsi pāri ūdens šalkoņai, vēloties, kaut tā netrīcētu. Vari nolikt šauteni, Aron.

- Vai varu? viņš jautā, ieplešot acis un paskatoties uz Violu. Es neatskatos, bet zinu, ka viņa droši skatās uz Aronu, zinu, ka parāda visu savu drosmi.

Tas padara mani stiprāku.

- Es zinu, ko tu gribi, saku. Es to sapratu.

- Vai tiešām, jauno Tod? Arons jautā, un es redzu, ka viņš nespēj novaldīties. Viņš ieskatās manā Troksnī, tajā mazumiņā, ko var saklausīt caur ūdenskrituma dārdiem.

- Viņa nav upuris, es saku.

Ārons neatbild, tikai sper pirmos soļus uz baznīcas grīdas, nopētot krustu, solus un kanceli.

- Un es ari neesmu upuris, turpinu.

Ārona ļaunais smaids plešas platāks. Sejā atveras vēl viena brūce, un pa to gāžas asinis. Gudrs prāts ir velna dots, viņš saka, un tas

laikam nozīmē, ka man ir taisnība.

Stāvu mierīgi, tikai pagriežos līdzi Āronam, kad viņš dodas uz kanceli, kas atrodas tuvāk klints malai.

- Tas esi tu, es saku. Upuris esi tu.

Un es atveru savu Troksni tik skaļi, cik vien varu, lai gan Arons, gan Viola redzētu, ka es saku taisnību.

Jo tas, ko Bens man parādīja, kad bēgu no fermas, tas, kā Prentistaunas puikas kļūst par vīriem, iemesls, kāpēc tie, kas kļuvuši par vīriem, vairs nerunā ar puikām, iemesls, kāpēc puikas, kas kļuvuši par vīriem, ir līdzvainīgi Prentistaunas noziegumā, ir tāds, ka -

Tāds -

Un es piespiežu sevi to pateikt -

Viņi nogalina citus vīriešus.

Vieni.

Visus tos vīriešus, kas pazuda, kas mēģināja pazust.

Viņi it nemaz nepazuda.

Rojāla kungs, mans vecais skolotājs, kas sadzērās viskiju un nošāvās, patiesībā nemaz nenošāvās. Viņu nošāva Sebs Mundijs, kad viņam apritēja trīspadsmit; Sebam tika iedots ierocis, un viņš nospieda gaili, bet pārējie Prentistaunas vīri to vēroja.

Golta kungs, kura aitu fermu mēs pārņēmām pirms pāris ziemām, mēģināja bēgt. Mērs Prentiss pamanīja, ka viņš skrien pa purvu, un saskaņā ar Jaunās pasaules likumu nogalināja viņu, taču nogaidīja ar sprieduma izpildi līdz Prentisa juniora trīspadsmitajai dzimšanas dienai un lika savam dēlam spīdzināt Golta kungu līdz nāvei, un viņam neviens nepalīdzēja.

Un tā tālāk, un tā joprojām. Vīriešus, ko es pazinu, nogalināja puikas, kurus es pazinu, un tad viņi kļuva par vīriem. Ja mēra vīri bija noķēruši bēgli, kas mēģinājis slēpties neilgi pirms kāda puikas trīspadsmitās dzimšanas dienas, tad labi. Ja ne, viņi vienkārši paņēma kādu no Prentistaunas vīriem, kas tiem nepatika, un paziņoja, ka šis ir pazudis.

Katram zēnam bija jāpieliek punkts kāda vīrieša dzīvei. Vienam.

Vīrs mirst, vīrs piedzimst.

Visi ir līdzvainīgi. Visi ir vainīgi.

Izņemot mani.

- Ak Dievs, es dzirdu Violu izdvešam.
- Bet es biju citāds, vai ne? jautāju.
- Tu biji pēdējais, Tod Hjūit, Arons saka. Pēdējais karavīrs Dieva perfektajā armijā.
- Man gan šķiet, ka Dievam ar jūsu armiju nav nekāda sakara, es atcērtu. Noliec šauteni. Es zinu, kas man jādara.
- Bet vai tu esi vēstnesis, Tod? Ārons jautā, pieliecot galvu un pasmaidot vēl platāk. Vai varbūt tu esi krāpnieks?

- Nolasi mani, es saku. Nolasi mani, ja netici, ka es spēju to izdarīt.

Ārons ir nostājies pie kanceles un skatās uz mani centrālajā ejā, viņš sūta savu Troksni pie manis, pāri ūdenskrituma dārdoņai, viņš mēģina pieķerties manām domām, un es dzirdu upuris un "Pieva perfektais darbs, un svētais moceklis.

- Varbūt, jauno Tod, viņš saka.

Un noliek šauteni uz kanceles.

Es noriju siekalas un ciešāk satveru nazi.

Bet svētais vīrs paskatās uz Violu un iesmejas. Nē, viņš saka. Mazas meitenītes vienmēr izmantos izdevību, vai ne?

Un gandrīz nevērīgi viņš iemet šauteni ūdenskritumā.

Ierocis aizlido tik ātri, ka mēs pat nepamanām, kur tas palicis.

Bet šautene ir prom.

Un šeit esam tikai mēs ar Āronu.

Un nazis.

Viņš izpleš rokas, un es saprotu, ka viņš ir ieņēmis sludinātāja pozu Ārons tā stāvēja pie kanceles Prentistaunā. Viņš atspiežas pret akmens kanceli, paceļ rokas augšup un pievērš acis baltajam ūdens plīvuram virs mums.

Viņa lūpas kustas bez skaņas.

Viņš lūdzas.

- Tu esi traks, es saku.

Ārons paskatās uz mani. Es esmu svētīts.

- Tu gribi, lai es tevi nogalinu.

- Nepareizi, Tod Hjūit, viņš saka, sperot soli man pretī. Visa pamatā ir naids. Galvenais virzītājspēks ir naids. Tā ir uguns, kas attīra karavīru. Karavīram jāienīst.

Viņš sper vēl vienu soli.

- Es negribu, lai tu mani nogalini, viņš saka. Gribu, lai tu mani noslepkavo.

Es speru soli atpakaļ.

Viņš pasmaida. Varbūt tu esi apņēmies vairāk, nekā spēj pildīt.

- Kāpēc? jautāju, sperot vēl vienu soli atpakaļ. Viola ari atkāpjas, atpakaļ un uz sāniem, zem Jaunās pasaules atveida. Kāpēc tu to dari? Kāda tam jēga?

- Dievs man ir atklājis manu ceļu, viņš saka.

- Es uz šīs planētas dzīvoju jau trīspadsmit gadus, saku, bet esmu dzirdējis runājam vienīgi cilvēkus.

- Dievs strādā caur cilvēkiem, Ārons saka.

- Un ļaunums arī, Viola piebilst.

- Ā, Ārons noņurd, tas runā. Kārdinājums, kas grib iemidzināt…

- Aizveries, es uzkliedzu. Nerunā ar viņu!

Es jau esmu garām baznīcas solu rindām. Pavirzos pa labi, un

Arons man seko, līdz mēs kustamies nelielā apli Ārona rokas joprojām izplestas, manā izstieptajā rokā joprojām nazis, Viola man aiz muguras, gaisā ūdens šļakatas. Telpa sāk griezties, klints joprojām ir slidena, ūdens siena saulē balta.

Un dārdi, pastāvīgi ūdens dārdi.

- Tu biji pēdējais pārbaudījums, Ārons saka. Pēdējais puika. Tas, kas mūs padarīs par veselumu. Kad tu pievienosies armijai, tai nebūs neviena vājā punkta. Mēs būsim patiesi svētīti. Ja viens no mums krīt, mēs visi krītam, Tod. Un mums visiem ir jākrīt. Viņš savelk rokas dūrēs un paskatās augšup. Lai mēs varētu atdzimt! Tikai tā mēs varam pārņemt savā varā šo nolādēto pasauli un pārveidot to.

- Es nebūtu to darījis, saku, un viņš sarauc pieri, jo esmu viņu pārtraucis. Es nebūtu nevienu nogalinājis.

- Ak jā, Tod Hjūit, Ārons saka. Un tieši tāpēc tu esi tik ļoti īpašs, vai ne? Zēns, kas nespēj nogalināt.

Es paskatos uz Violu, kas atrodas man aiz muguras un mazliet pa labi. Mēs joprojām riņķojam.

Un mēs ar Violu tuvojamies tai pusei, kurā ir tunelis.

- Bet Dievs pieprasa upuri, Ārons saka. Dievam vajadzīgs moceklis. Un kas gan varētu būt labāk, ja ne ļaut īpašajam zēnam nogalināt pašu Dieva kalpu?

- Nedomāju, ka Dievs tev kaut ko saka, es iebilstu, lai gan spēju iztēloties, ka viņš labprāt vēlētos redzēt tevi mirušu.

Ārona acu skatiens ir tik ārprātīgs, ka man pārskrien drebuļi. Es būšu svētais, viņš saka, un viņa balsī deg liesma. Tas ir mans liktenis.

Vīrs ir sasniedzis ejas galu un tagad iet gar pēdējo solu rindām.

Mēs ar Violu joprojām kāpjamies atpakaļ.

Esam gandrīz pie tuneļa.

- Bet kā gan motivēt zēnu? Arons turpina; viņa skatiens ir neprātīgi tukšs. Kā likt viņam kļūt pieaugušam?

Un viņa Troksnis atveras, tas ir skaļš kā pērkons.

Manas acis ieplešas.

Vēders sagriežas.

Pleci sagumst, un es jūtu, kā mani pārņem vājums.

Tagad es redzu. Tā ir fantāzija, meli, bet Troksnī meli ir tikpat spilgti kā īstenība, un es skaidri redzu visu.

Arons gribēja nogalināt Benu.

Tā viņš būtu piespiedis mani nogalināt viņu. Tā viņš to būtu panācis. Lai pabeigtu savu armiju un padarītu mani par slepkavu, viņi grasījās nogalināt Benu.

Liekot man to noskatīties.

Piespiežot mani tik ļoti ienīst Āronu, lai es varētu viņu nogalināt.

Mans Troksnis uzmutuļo tik vareni, ka viņš to sadzird: Tu nolādētais…

- Bet tad Dievs sūtīja zīmi, Ārons saka, skatoties uz Violu. Viņa acis ieplešas vēl platāk, no brūces sejā līst asinis, caurums deguna vietā izskatās sasprindzis. Meiteni, viņš saka, meiteni no debesīm.

- Neskaties uz viņu! es saucu. Nemaz neskaties uz viņul

Ārons pagriežas pret mani, joprojām smaidīdams. Jā, Tod, jā, viņš saka. Tas ir tavs ceļš, tu pa to iesi. Zēns ar maigo sirdi, zēns, kas nevarēja nogalināt. Kā dēļ viņš nogalinātu? Ko viņš aizstāvētu?

Vēl solis atpakaļ, vēl solis tuvāk tunelim.

- Kad viņas nolādētais, ļaunais klusums piesārņoja mūsu purvu, es nospriedu, ka Dievs ir sūtījis man upuri, pēdējo slēpto ļaunuma piemēru, lai es vēlreiz varētu to iznīcināt un šķīstīt. Arons piešķiebj galvu. Bet tad atklājās patiesais iemesls. Viņš paskatās uz Violu un uz mani. Tods Hjūits aizstāvēs bezpalīdzīgos.

- Viņa nav bezpalīdzīga, es saku.

- Un tad tu aizbēgi. Arons iepleš acis, it kā būtu par to pārsteigts. Tu aizbēgi, nevis piepildīji savu likteni. Viņš atkal paceļ acis pret baznīcas griestiem. Un padarīji uzvaru pār tevi vēl saldāku.

- Tu vēl neesi uzvarējis, es atcērtu.

- Vai tad ne? Viņš atkal pasmaida. Nāc, Tod. Nāc pie manis ar naidu sirdī.

- Es nākšu, apsolu. Es to izdarīšu.

Bet speru vēl soli atpakaļ.

- Tu jau iepriekš esi bijis tik tuvu tam, jauno Tod, Arons saka. Purvā, ar paceltu nazi, es grasījos nogalināt meiteni, bet nē. Tu vilcinājies. Tu ievaino, bet nenogalini. Un tad es nozogu viņu un tu viņu atrodi. Es jau zināju, ka tu to darīsi. Tu ciet no brūces, ko esmu tevī iecirtis, bet nē, tev vēl nav gana. Tu ziedo savu mīļo suni, lai nepieļautu, ka ar meiteni notiek kas slikts. Tu ļauj man apgriezt viņam sprandu, nevis kalpo savam īstajam mērķim.

- Aizveries! es kliedzu.

Arons paceļ rokas pret mani.

- Te es esmu, Tod, viņš mani pamudina. Piepildi savu likteni. Kļūsti par vīru. Viņš noliec galvu, līdz viņa acis ir vienā līmenī ar manējām. Krīti.

Es sašķobu lūpas.

Izslienos.

- Es jau esmu vīrs, saku.

Un ari mans Troksnis to saka.

Arons skatās manī, it kā skatītos man cauri.

Un tad viņš nopūsas. It kā būtu vīlies.

- Tu vēl neesi vīrs, viņš saka. Iespējams, nekad nebūsi.

Es neatkāpjos.

- Žēl, viņš saka. Un metas man virsū…

- Tod! Viola sauc -

- Bēdz! es saucu -

Bet nesperu soli atpakaļ Es dodos uz priekšu Un ciņa sākas.

Es metos Āronam pretī, un viņš metas man virsū, un es turu nazi izstieptā rokā, bet pēdējā bridi lecu sāņus, ļaujot viņam ietriekties sienā, -

Ārons apcērtas, seju saviebis, atvēzējas, lai man iesistu, un es pieliecos un cērtu ar nazi, iegriežot viņam rokā, bet tas viņu nemaz neaptur -

Viņš atvēzējas ar otru roku un sit, trāpot man zem žokļa, -

Nogāžot mani -

- Tod! Viola atkal sauc -

Es paklūpu pār pēdējo solu, kritu Bet paskatos augšup Ārons pagriežas pret Violu Viņa ir kāpņu pakājē -

- Skrien! es saucu -

Bet viņai rokā ir liels, plakans akmens, un viņa sit ar to Āronam, nikni kliedzot, un viņš pieliecas un mēģina to saķert ar otru roku, bet akmens trāpa Āronam pa pieri, viņš aizstreipuļo prom no manis un Violas uz klints malas pusi, tuvāk baznīcas priekšplānam Nāc! Viola sauc Es pieceļos kājās Bet Arons jau ir pagriezies Viņam pār seju līst asinis Mute pavērta kliedzienā -

Viņš lec uz priekšu kā zirneklis un saķer Violu aiz labās rokas -

Viņa mežonīgi sit ar kreiso roku, un tā kļūst sarkana no Ārona asinīm -

Bet viņš nelaiž viņu vaļā Es kliedzu, skrienot pie viņiem, Nazis izstieptā rokā Bet pēdējā bridi to novēršu no Ārona Tikai triecos ar visu spēku pret viņu Mēs nogāžamies uz kāpnēm; Viola krīt atmuguriski, es virsū Āronam. Viņa rokas triecas man pret galvu, un viņš pastiepj man tuvāk savu briesmīgo seju un iecērt zobus man kaklā, izkožot gabalu ādas, -

Es iekliedzos un atraujos, iesitot viņam ar delnas virspusi, -

Atraujos un metos atpakaļ baznīcā, turot roku pie kakla, Viņš atkal metas man virsū, dūri izstiepis, Trāpa man pa aci Mana galva atliecas atpakaļ -

Es aizstreipuļoju caur solu rindām, atpakaļ uz baznīcas centru -

Vēl viens sitiens Es paceļu nazi, lai to bloķētu, Bet turu aso malu uz sānu Un viņš sit atkal -

Es atkāpjos, kājām slīdot uz slapjās grīdas, Augšup pa eju, līdz pat kancelei -

Un viņa dūre trešo reizi trāpa man pa seju -

Un es jūtu, ka viņš ir izsitis man divus zobus -

Un gandrīz nokritu -

Un tad es tiešām nokritu -

Ar muguru un galvu atsitoties pret kanceli -

Un nometu zemē nazi.

Tas klakšķēdams aizripo līdz klints malai.

Nederīgs kā vienmēr.

- Tavs Troksnis tevi atklāj! Arons kliedz. Tavs Troksnis tevi atklāj! Viņš nāk pie manis, nostājas virs manis. Kopš brīža, kad ienācu šajā svētajā vietā, es zināju, ka tā notiks! Viņš stāv pie manām kājām, skatās uz mani, dūres savilktas, pārklātas manām asinīm, seja asiņaina. Tu nekad nebūsi vīrs, Tod Hjūit! Nekad!

Ar acs kaktiņu pamanu, kā Viola izmisīgi meklē vēl kādu akmeni, -

- Es jau esmu vīrs, saku, bet esmu nokritis, nometis nazi, mana balss ir vāja, mana roka piespiesta pie asiņojošās brūces kaklā.

- Tu gribi man atņemt manu upuri! Ārona acis deg kā lāpas, viņa Troksnis ir tik mežonīgi sarkans, ka no viņa burtiski garo ūdens. Es tevi nogalināšu! Viņš pamāj. Un tu nomirsi, zinot, ka viņu es nogalināju ļoti lēni.

Es sakožu zobus.

Cenšos piecelties kājās.

- Nāc tik šurp, es noņurdu.

Arons iegaudojas un metas man klāt -

Viņš jau pastiepj rokas -

Mana seja ir pavisam tuvu -

Un Viola TRIEC viņam pret galvu akmeni, kuru tik tikko spējusi pacelt, Viņš paklūp -

Gāžas uz solu pusi, bet pieturas pie tiem Un atkal sagrīļojas Bet nekrīt.

Pie velna, viņš tiešām nekrīt.

Arons grīļīgi stāv starp mani un Violu un slienas augšā ar muguru pret meiteni, augstu virs viņas; no brūces Arona galvā plūst asinis, bet viņš ir garš un spēcīgs kā tāds murgs Viņš patiešām ir monstrs.

- Tu neesi cilvēks, es saku.

- Es jau tev teicu, jauno Tod, Ārons saka zemā un briesmīgā balsī, viņa Troksnī zvēro tāds naids, ka tas gandrīz nogāž mani no kājām. Es esmu svētais.

Viņš triec dūri Violai sejā, nemaz nepaskatoties uz to pusi, trāpa viņai tieši pa aci, nogāžot no kājām, un viņa iekliedzas un krīt, krīt, krīt pāri baznīcas solam un atsitas ar galvu pret akmeņiem Un neceļas.

- Viola! es kliedzu Un metos viņam garām Viņš man ļauj -

Es jau esmu pie viņas -

Violas kājas ir uz akmens sola -

Viņas galva ir uz akmens grīdas -

Un no brūces galvā tek maza asins tērcīte -

- Viola! es saucu un paceļu viņu Viņas galva noslīgst atpakaļ -

- VIOLA! es kliedzu -

Un dzirdu aiz muguras savādu, dobju skaņu Smieklus.

Arons smejas.

- Tu viņu vienmēr pievil, viņš saka. Tā jau no sākta gala bija paredzams.

- AIZVERIES!

- Un vai tu zini, kāpēc?

- Es tevi NOGALINĀŠU! Viņš ierunājas čukstus -

Bet šis čuksts liek manam ķermenim notrīcēt -

- Tu jau esi kritis.

Un mans Troksnis uzliesmo sarkans. Sarkanāks nekā jebkad agrāk. Slepkavnieciski sarkans.

- Jā, Tod, Ārons šņāc. Jā, tieši tā.

Es nolieku Violu zemē un pagriežos pret Āronu. Mans naids ir tik liels, ka tas piepilda visu telpu.

- Nāc pie manis, puika, viņš vilina. Attīri sevi. Es paskatos uz nazi -

Tas guļ ūdens peļķē -

Netālu no klints dzegas un kanceles, aiz muguras Āronam -

Kur esmu to nometis Un es dzirdu, kā nazis mani sauc Paņem mani, tas saka Paņem un liec lietā, tas saka Ārons izpleš rokas.

- Noslepkavo mani, viņš gārdz. Kļūsti par vīru. Nekad nelaid mani vaļā, saka nazis -

- Man ļoti žēl, es nočukstu, lai gan nezinu, kam to saku un par ko man žēl, -

Man žēl Un es lecu -

Ārons pat nepakustas, rokas izpletis kā apskāvienam, -

Es pagrūžu viņu ar plecu -

Viņš nepretojas -

Mans Troksnis kliedz sarkans -

Mēs krītam garām kancelei uz klints dzegas -

Esmu piespiedis viņu pie zemes -

Viņš nepretojas -

Es situ viņam pa seju -

Atkal -

Un atkal -

Un atkal -

Salaužot to vēl vairāk -

Salaužot to mazos, asiņainos gabaliņos -

Caur manām dūrēm līst naids -

Un es joprojām viņu situ -

Joprojām situ -

Kauli lūst -

Skriemeļi krakšķ -

Acs aizpampst no manas dūres sitiena Līdz es vairs nejūtu savas rokas Un joprojām situ Un viņa asinis šķīst man sejā Un tās ir tikpat

sarkanas kā mans Troksnis Un es atliecos atpakaļ, joprojām virs viņa, viss vienās asinīs -

Un Arons smejas, viņš joprojām smejas -

Un viņš ņurd: Jā, pat caur izsistiem zobiem, jā -

Un sarkans Troksnis nomāc mani -

Un es nespēju to noturēt -

Un naids -

Un es paskatos atpakaļ Un nazis -

Ir tikai dažus metrus tālāk -

Uz dzegas Pie kanceles Tas sauc mani Sauc -

Un šoreiz es zinu Šoreiz es zinu -

Es to likšu lietā.

Un es metos pie tā Roku izstiepis -

Mans Troksnis tik sarkans, ka es tik tikko spēju to saskatīt, -

Jā, saka nazis -

Jā.

Paņem mani.

Paņem spēku savā rokā -

Bet kāda cita roka ir pirmā.

Violas.

Un es kritu, mans Troksnis uzmutuļo -

Tas uzmutuļo -

Redzot viņu te -

Redzot, ka viņa ir dzīva, -

Prieks kāpj augstāk par sarkano naidu -

Un es saku: Viola, -

Tikai: Viola

Un viņa paceļ nazi.

Es nespēju apstāties, inerce nes mani tuvāk klints malai, un es pagriežos, mēģinot nobremzēt. Redzu, ka Viola paceļ nazi, un redzu, ka viņa sper soli uz priekšu, un es kritu uz klints malas, mani pirksti slīd pa slapjajiem akmeņiem. Es redzu, ka Arons pieceļas sēdus; viņam tagad ir tikai viena acs, un tā blenž uz Violu, kad viņa paceļ nazi un izstiepj to rokā. Es nevaru viņu apturēt, un Arons mēģina piecelties, un Viola dodas pie viņa, un es triecos ar plecu pret klinti un apstājos pie pašas dzegas malas, un skatos, un Arona atlikušais Troksnis izstaro dusmas un bailes, tas saka Nē Tas saka Nejau tu Un Viola paceļ roku Paceļ nazi Un triec to lejup Un lejup Un lejup -

Tieši Aronam kaklā -

Tik spēcīgi, ka naža gals iznāk ārā otrā pusē, -

Un atskan krakšķis, tas krakšķis, ko es atceros, -

Arons no trieciena nokrīt -

Un Viola palaiž vaļā nazi -

Viņa atkāpjas atpakaļ.

Viņas seja ir bāla.

Es dzirdu viņas elpu pāri šim haosam. Pieslienos sēdus Un mēs vērojam. Arons paceļ galvu.

Viņš pieslienas sēdus, ar vienu roku satver nazi, bet tas paliek savā vietā. Viņa veselā acs ir plaši atplesta, mēle izkārta no mutes.

Viņš pieceļas uz ceļiem. Un uzslienas kājās.

Viola iekliedzas un pakāpjas atpakaļ. Viņa kāpjas atpakaļ, līdz ir blakus man. Mēs dzirdam, kā Arons mēģina norit siekalas. Mēģina elpot.

Viņš sper soli uz priekšu, bet atsitas pret kanceli.

Viņš skatās uz mums.

Viņa pietūkuši mēle lokās.

Viņš mēģina man kaut ko pateikt.

Viņš mēģina izmocīt kādu vārdu.

Bet nespēj.

Viņš nespēj.

Viņa Troksnis ir tikai mežonīgas krāsas un ainas, un lietas, ko es nespēju atšķirt. Arons ieskatās man acis. Un viņa Troksnis pārtrūkst. Beidzot.

Gravitācija viņu uzveic, un viņš nokrīt uz sāniem.

Prom no kanceles.

Pāri klints malai.

Un pazūd ūdenskritumā.

Aizraujot nazi līdzi.

42. nodaļa pēdējais ceļš uz patvērumu

viola apsēžas man blakus tik smagi un strauji, ka šķiet viņa ir nokritusi.

Meitene smagi elpo un skatās uz vietu, kur tikko bija stāvējis Arons. Saule, kas spīd cauri ūdenskritumam, met uz viņas sejas gaismas viļņus, bet tie ari ir vienīgais, kas kustas.

- Viola? es viņu uzrunāju, notupjoties blakus.
- Viņš ir pagalam, Viola saka.
- Aha, es piekritu. Pagalam gan.

Viņa smagi elpo.

Mans Troksnis klab un dārd kā avarējošs kosmosa kuģis, tas mirgo sarkani balts, un tajā ir tik daudz dažādu tēlu, ka man šķiet galva pārplīsis.

Es nebūtu to izdarījis.

Es nebūtu spējis to izdarīt viņas dēļ.

Bet tā vietā es saku -

- Es būtu to izdarījis, apgalvoju. Es biju gatavs to izdarīt.

Viņa paskatās uz mani, acis iepletusi. Tod?

- Es pats būtu viņu nogalinājis, mazliet paceļu balsi. Es biju gatavs!

Un tad Violas zods sāk trīcēt ne jau tā, it kā viņa grasitos raudāt, bet patiešām trīcēt un tad ari pleci, un viņa iepleš acis vēl platāk un trīc vēl vairāk. Mans Troksnis nenorimst, tas joprojām ir tikpat haotisks, bet tajā ielaužas kaut kas cits, un tas ir saistīts ar viņu, un es satveru Violu un apskauju, un mēs šūpojamies uz priekšu un atpakaļ, un viņa var trīcēt, cik vien grib.

Viņa ļoti ilgi nesaka ne vārda, bet no viņas rīkles atskan savādas skaņas. Es atceros, kā toreiz, kad biju nogalinājis ēnkāji, es joprojām jutu to krakšķi atbalsojamies savā rokā, es visu laiku redzēju viņa asinis, redzēju viņu mirstam, atkal un atkal.

Es joprojām to redzu.

(Bet es būtu.)

(Es biju gatavs.)

(Bet nazis ir prom.)

- Nogalināt kādu nemaz nav tik viegli, kā stāsta, es saku viņai pie pakauša. Tas ir pavisam citādi…

(Bet es būtu.)

Viola joprojām trīc, un mēs joprojām sēžam pie paša straujā, dārdošā ūdenskrituma; saule ir augstāk pie debesim, un baznīcā ir mazāk gaismas, un mēs esam slapji un asiņaini un asiņaini un slapji.

Un nosaluši un trīcoši.

- Nāc, es saku, pieceļoties kājās. Vispirms mums jānožūst, labi?

Es pieceļu viņu kājās. Paņemu viņas somu, kas joprojām ir uz grīdas starp diviem soliem, atgriežos pie Violas un pastiepju roku.

- Saule ir uzlēkusi, es saku. Arā būs silts.

Viņa kādu bridi skatās uz manu roku, pirms to saņem.

Bet viņa to saņem.

Mēs dodamies atpakaļ, garām kancelei, nespējot novērst acis no vietas, kur bija stāvējis Arons, lai gan ūdenskritums jau nomazgājis no klints viņa asinis.

(Es būtu to izdarījis.)

(Bet nazis.)

Es jūtu, kā mani pirksti dreb viņas plaukstā, un nespēju pateikt, kurš no mums trīc.

Mēs nokļūstam līdz pakāpieniem un esam jau līdz pusei, kad viņa ierunājas.

- Man ir slikti, Viola saka.
- Zinu, es atbildu.

Mēs apstājamies, un viņa pieliecas tuvāk ūdenim, un viņai patiešām ir slikti.

Ļoti slikti.

Laikam jau tā notiek, kad tu pa īstam kādu nogalini.

Viola noliecas, viņas mati ir mitri un sapinušies. Viņa spļaudās.

Bet neskatās uz mani.

- Es nevarēju ļaut tev to izdarīt, viņa skaidro. Tad viņš būtu uzvarējis.
- Es būtu to izdarījis, es saku.
- Zinu, viņa atbild. Violas balss pazūd matos, ūdenskritumā. Tieši tāpēc es to izdarīju.

Es nopūšos. Tev vajadzēja ļaut man.

- Nē. Viņa paskatās uz mani. Es nevarēju ļaut tev. Viņa noslauka muti un atkal noklepojas. Bet ne jau tas vien.
- Kas tad? es jautāju.

Viola ieskatās man acīs. Viņas acis ir plaši ieplestas un asinīm pielijušas no vemšanas.

Un daudz vecākas.

- Es gribēju to izdarīt, Tod, Viola saka, saraucot pieri.
- Es gribēju to izdarīt. Gribēju viņu nogalināt. Viņa aizklāj seju ar rokām. Ak Dievs, meitene elso, ak Dievs, ak Dievs, ak Dievs.
- Izbeidz, es saņemu viņas rokas un atrauju no sejas.
- Izbeidz! Arons bija ļauns. Viņš bija traks, ļauns…
- Zinu! viņa izsaucas. Bet es visu laiku viņu redzu. Es redzu, kā nazis ieurbjas viņa…
- Jā, nu labi, tu to gribēji, es pārtraucu Violu, pirms viņai kļūs vēl sliktāk. Nu un? Es arī to gribēju. Bet viņš piespieda tevi to gribēt. Viņš visu izdarīja tā, lai izdzīvot varētu tikai viņš vai mēs. Tāpēc viņš

bija ļauns. Nav runa par to, ko izdarīji tu vai izdarīju es, bet par to, ko izdarīja Ārons, saproti?

Viola paskatās uz mani. Viņš izdarīja tikai to, ko bija apsolījis, viņa klusi saka. Viņš lika man krist.

Viola atkal ievaidas, aizliek rokas priekšā mutei, un viņas acis no jauna pildās ar asarām.

- Nē, es strikti saku. Nē, tā nav, un es tev pastāstīšu, kā ir patiesībā, labi?

Paskatos uz ūdeni un tuneli, un es nezinu, ko domāju, bet viņa ir te, un es viņu redzu, un es nezinu, ko viņa domā, tomēr es zinu, ko viņa domā, un varu viņu saredzēt; viņa stāv uz pašas kraujas malas un skatās uz mani un lūdz, lai es viņu glābju.

Glābju viņu, kā viņa glāba mani.

- Es domāju tā, saku, un mana balss kļūst drošāka, un domas nāk pie manis, domas ieplūst manā Troksnī kā patiesības čuksti. Domāju, ka varbūt ikviens krīt, es saku. Man šķiet, iespējams, mēs visi krītam. Un nedomāju, ka par to būtu jāuzdod kādi jautājumi.

Es maigi pavelku Violas rokas nost no viņas sejas, lai pārliecinātos, ka viņa klausās.

- Manuprāt, vienīgais jautājums ir šāds: vai mēs spējam atkal piecelties.

Ūdens plūst mums garām, un mēs trīcam no aukstuma un visa pārējā; meitene skatās uz mani, un es gaidu un ceru.

Un redzu, ka viņa atkāpjas no malas.

- Tod, Viola ierunājas, un tas nav jautājums.

Tas ir tikai mans vārds.

Tas, kas es esmu.

- Nāc, es saku. Patvērums mūs gaida.

Atkal saņemu viņu aiz rokas, un mēs pa atlikušajiem pakāpieniem dodamies augšup atpakaļ uz kraujas līdzeno malu, garām līkumam, uzmanīgi laipojot pa slapjajiem akmeņiem. Lēciens uz krastu šoreiz ir grūtāks, jo mēs esam tik slapji un pārguruši, bet es ieskrienos un lecu, un notveru Violu, kas lec man pakaļ.

Un mēs esam saulē.

Vēl kādu laiku smagi elpojam, izgriežam ūdeni no drēbēm, iekams ceļamies kājās un kāpjam augšā, izlienam cauri krūmiem uz takas un tad esam atpakaļ uz ceļa.

Mēs skatāmies lejup no kalna uz zigzagveida taku.

Tā joprojām ir turpat. Patvērums joprojām ir turpat.

- Pēdējais gabals, es saku.

Viola saberzē rokas, lai tās nedaudz sasildītu. Viņa cieši paskatās uz mani, acis samiegusi. Tev ir baigi sasista seja, zini?

Es paceļu roku. Acs pamazām aizpampst, un es ar mēli sataustu caurumu smaganās, kur izsisti divi zobi.

- Paldies, es norūcu. Man nemaz nesāpēja, iekams tu neatgādināji.

- Piedod, Viola pasmaida, tad pieskaras ar roku savai galvai un saviebjas.

- Un kā tev? es jautāju.

- Pušums, viņa saka, bet es dzīvošu.

- Tu esi neiznīcināma, saku. Viola atkal pasmaida.

Gaisā atskan savāds zipSNIK, un Viola noelšas; tas ir tāds neliels ah.

Mēs kādu bridi skatāmies viens otram acīs spožajā saules gaismā, abi pārsteigti, paši nezinot, kāpēc. Un tad es sekoju viņas skatienam lejup. Uz Violas krekla ir asinis. Viņas asinis. Svaigas asinis.

Tās līst no cauruma viņas vēderā tieši virs nabas.

- Tod? Viola izdveš. Un krīt.

Es viņu noķeru, mazliet sagrīļojoties no viņas svara.

Un paskatos aiz viņas.

Uz klints galu, kur sākas ceļš.

Prentiss juniors.

Uz zirga.

Roku izstiepis.

Tur pistoli.

- Tod? Viola saka, seju piespiedusi man pie krūtīm. Tod, man liekas, kāds mani sašāva.

Man trūkst vārdu.

Ne manā galvā, ne Troksnī vairs nav neviena vārda. Prentiss juniors iecērt zirgam ar piešiem un traucas lejup pie mums. Notēmējis pistoli. Un man vairs nav naža.

Pasaule man atklājas tik skaidri un lēni kā vislielākās sāpes. Viola smagi elpo man pret plecu, Prentiss juniors jāj lejā no kalna, un mans Troksnis zina, ka mums ir beigas, ka šoreiz nebūs nekādas izejas: ja pasaule grib tevi piebeigt, tā sekos tik ilgi, kamēr panāks savu.

Un kas es tāds esmu, lai visu labotu? Kas es esmu, lai mainītu to, ko pasaule tik ļoti grib? Kas es esmu, lai apturētu pasaules galu, ja tas tuvojas?

- Izskatās, ka viņa tevi šausmīgi grib, Tod, smīkņā Prentiss juniors.

Es sakožu zobus.

Mans Troksnis uzmutuļo sarkani violets.

Es, sasodīts, esmu Tods Hjūits.

Tas es, nolādēts, esmu.

Ieskatos acis Prentisam junioram, sūtot savu Troksni tieši viņam pretī, un izspļauju: Es būtu pateicīgs, ja tu sauktu mani par misteru Hjūitu.

Prentiss juniors saraujas, patiešām mazliet saraujas, un nejauši

parauj grožus, liekot zirgam uz mirkli saslieties pakaļkājās.

- Nāc nu, viņš saka; viņa balss šoreiz ir nedrošāka.

Un viņš zina, ka mēs abi to dzirdam.

- Rokas augšā, viņš saka, es vedīšu tevi pie sava tēva.

Un es izdaru kaut ko apbrīnojamu.

Nekad neesmu paveicis neko tik apbrīnojamu.

Es ignorēju viņu.

Es noguldu Violu uz putekļainā ceļa.

- Dedzina, Tod, viņa saka klusā, zemā balsī.

Es noguldu meiteni un nometu zemē somu, un novelku kreklu, saritinu to un piespiežu pie lodes cauruma. Turi stipri, dzirdi? es saku, dusmām gāžoties kā lavai. Tūlīt būšu atpakaļ.

Es paskatos uz Deiviju Prentisu.

- Kāp augšā, viņš pavēl. Zirgs joprojām raustās un mīņājas, izvairoties no karstuma, kas kāpj no manis. Es tev neteikšu divreiz, Tod.

Es stāvu.

Speru soli uz priekšu.

- Es teicu pacel rokas, Deivijs saka, un viņa zirgs nervozi zviedz, bubina un mīņājas no kājas uz kāju.

Dodos pie viņa.

Ātrāk.

Līdz es jau skrienu.

- Es tevi nošaušu! Deivijs sauc, vicinot ieroci, mēģinot kontrolēt zirgu, piepildot savu Troksni ar pavēli MierĀ! Mierā!

- Nē, nenošausi, es saucu, skrienot tieši pie zirga un sūtot eksplozīvu Troksni tieši pret viņu.

ČŪSKA!

Zirgs paceļas pakaļkājās.

- Nolādēts, Tod! Deivijs kliedz grīļojoties un griežoties, mēģinot novaldīt zirgu ar vienu roku, otrā turot pistoli.

Es palēcos, iesitu zirgam pa kaklu un lecu malā. Zirgs atkal iezviedzas un paceļas pakaļkājās.

- Tu esi pagalam! Deivijs kliedz, bet zirgs jau riņķo, lēkājot uz riņķi un ceļoties pakaļkājās.

- Tev gandrīz ir taisnība, es saku.

Un pamanu izdevību -

Zirgs skaļi iezviedzas un pakrata galvu uz priekšu un atpakaļ -

Es nogaidu -

Deivijs parauj grožus -

Es pieliecos -

Gaidu -

- Nolādētais zirgalops! Deivijs brēc Viņš mēģina atkal pievilkt grožus Zirgs vēlreiz pagriežas -

Es gaidu -

Zirgs pierikšo man klāt, un Deivijs ir zemu noliecies seglos -

Un te nu ir mana izdevība Dūre ir savilkta un gaida BUM!

Mana dūre trāpa viņam sejā kā āmurs Zvēru, ka es jūtu viņa degunu salūstam zem mana sitiena, -

Viņš iekliedzas sāpēs un izslīd no segliem Nosviežot pistoli putekļos Es lecu malā Deivija kāja ieķeras kāpslī Zirgs atkal paslienas pakaļkājās Es iesitu zirgam pa gurnu, cik stipri vien spēju, Un dzīvniekam vienreiz pietiek. Tas metas atpakaļ pa ceļu kalnā, Deivija kāja joprojām ir kāpslī, un viņš sitas pret akmeņiem, un zirgs rauj savu jātnieku augšup pa ceļu Pistole guļ ceļa putekļos Es pastiepju roku -

- Tod? es dzirdu.

Un man vairs nav laika. Vairs nemaz nav laika.

Pat nedomājot es atstāju pistoli turpat un skrienu atpakaļ pie Violas, kas guļ pie krūma.

- Man šķiet, ka es mirstu, Tod, viņa čukst.
- Nemirsti vis, es saku, paliekot vienu roku zem viņas pleciem un otru zem ceļiem.
- Man ir auksti.
- Tu ne velna nemirstu es izsaucos. Ne šodien!

Un es pieceļos, turot Violu rokās, es stāvu līkumainā ceļa augšgalā, un tas ved uz Patvērumu. Tas nebūs pietiekami ātri. Metos taisni uz priekšu, lejup cauri krūmiem.

- Ātrāk! es skaļi saku, un mans Troksnis kaut kur izgaist, un svarīgas ir tikai manas kājas, kas kustas.

Nu taču! Es skrienu. Cauri krūmiem Pāri ceļam Cauri krūmiem -

Atkal pāri ceļam, kad tas ved atpakaļ, Lejup un lejup -

Sperot malā zemes pikas un lecot pāri krūmiem Ķeroties aiz saknēm Nu taču!

- Turies, es saku Violai. Turies, dzirdi!

Viola ievaidas katru reizi, kad mēs smagāk piezemējamies, -

Bet tas nozīmē, ka viņa elpo.

Lejup -

Un lejup -

Nu taču.

Lūdzu.

Es aizķeros aiz papardes Bet nekrītu Ceļš un krūmi No stāvuma sāp kājas -

Krūmi un ceļš Lejup Lūdzu -Tod?

- Turies!

Es sasniedzu kalna pakāji, un es skrienu. Viņa manās rokās ir tik viegla. Tik viegla.

Es skrienu turp, kur ceļš atkal ved gar upi, ceļš uz Patvērumu, tam abās pusēs atkal parādās koki, upe plūst līdzās.

- Turies! es saku, skrienot lejup pa ceļu tik ātri, cik vien kājas nes.

Nu taču. Lūdzu.

Garām likumiem un pagriezieniem Zem kokiem un līdzās upei -

Uz priekšu, lidz saskatu nocietinājumu, ko redzēju ar binokli no kalna gala, lielus koka X burtus, kas saslieti garā rindā ar atvērumu vidū.

- PALĪGĀ! es kliedzu, tuvojoties vārtiem. PALĪDZIET! Es skrienu.

Nu taču.

- Es nevaru… Viola saka, es gandrīz nejūtu viņas elpu.
- VARI gan! es saucu. NEUZDROŠINIES padoties! Es skrienu.

Nocietinājumi tuvojas Bet tur neviena nav. Tur neviena nav.

Es ieskrienu pa vaļējiem vārtiem un nonāku otrā pusē. Es apstājos, lai pagrieztos. Te neviena nav.

- Tod?
- Mēs esam gandrīz klāt.
- Es vairs nespēju, Tod…

Viņas galva noslīgst man uz pleca.

- NĒ! es kliedzu viņai sejā. MOSTIES, Viola Eade! Turi savas sasodītās acis vaļā!

Un viņa mēģina. Es redzu, ka viņa mēģina. Un viņas acis paveras, tikai mazliet, tomēr paveras. Un es atkal skrienu, cik ātri vien varu. Un skrienot saucu PALĪGĀ!

- PALĪGĀ! Lūdzu.
- PALĪGĀ!

Un viņas elpa kļūst sēcoša.

- PALĪDZIET! Lūdzu, nē.

Un es NEVIENU neredzu.

Mājas, kam es skrienu garām, ir tukšas un klusas. Zemesceļš pāriet bruģī, bet uz ielas, vienalga, neviena nav.

- PALĪGĀ!

Mani soļi dimd uz bruģa -

Ceļš ved uz lielu baznīcu kalnā, tai apkārt ir izcirsti koki, un zvanu tornis slienas pāri laukumam baznīcas priekšā. Un arī tur neviena nav. Nē.

- PALĪGĀ!

Es skrienu uz centrālo laukumu, tam pāri, skatos un klausos Nē. Nē.

Tas ir tukšs.

Viola smagi elpo man rokās.

Patvērums ir tukšs.

Es esmu laukuma vidū.

Neredzu nevienu dzīvu dvēseli.

Apgriežos riņķi.

- PALĪGĀ! es saucu.

Bet te neviena nav.

Apmetne ir tukša kā izslaucīta.

Te nemaz nav cerības.

Viola izslīd no mana tvēriena, un man ir jānometas ceļos, lai viņu uztvertu. Mans krekls ir noslīdējis no ievainojuma, un es ar vienu roku piespiežu to atpakaļ vietā.

Man vairs nekā nav. Soma, binoklis, manas mammas grāmata es saprotu, ka to visu esmu atstājis kalnā.

Mēs ar Violu esam viss, kas viens otram palicis šajā pasaulē.

Un viņa tik ļoti asiņo -

- Tod? viņa saka klusā un drebošā balsī.

- Lūdzu, es saku, asarām sakāpjot acīs, balsij aizlūstot. Lūdzu.

Lūdzu, lūdzu, lūdzu, lūdzu, lūdzu -

- Nu, tā kā tu tik laipni palūdzi, pāri laukumam atskan balss, un tās īpašniekam pat nevajag kliegt.

Es paceļu acis.

Aiz baznīcas stūra parādās viens vienīgs zirgs.

Ar vienu jātnieku.

- Nē, es čukstu.

Nē.

Nē.

- Jā, Tod, saka mērs Prentiss. Diemžēl.

Viņš laiski jāj pāri pagalmam pie manis. Mērs izskatās tikpat mierīgs un kārtīgs kā vienmēr, uz viņa drēbēm nav ne sviedru lāsītes, viņam rokās ir jātnieka cimdi, bet zābaki ir mirdzoši tīri.

Tas nav iespējams.

Tas vienkārši nav iespējams.

- Kā tu vari būt šeit? es saucu, paceļot balsi. Kā?

- Pat muļķis zina, ka uz Patvērumu ved divi ceļi, viņš mierīgi saka. Mēra balss slīd kā zīds, viņš gandrīz vai smīn.

Putekļi, ko mēs redzējām. Putekļi, ko mēs vakar redzējām virzāmies uz Patvērumu.

- Bet kā? es saku tik pārsteigts, ka tikko spēju parunāt. Armija ir vismaz dienas attālumā.

- Dažkārt baumas par armiju ir tikpat efektīvas kā pati armija, manu zēn, viņš saka. Padošanās nosacījumi bija izdevīgi. Viens no tiem bija iztukšot ielas, lai es pats varētu tevi sagaidīt. Viņš paskatās atpakaļ uz ūdenskritumu.

- Lai gan cerēju, ka mans dēls tevi atvedīs.

Es vēlreiz pārlaižu acis laukumam un tagad redzu cilvēkus, kas skatās pa logiem un durvju šķirbām.

Redzu vēl četrus vīrus zirgu mugurā parādāmies ap baznīcas stūri.

Paskatos uz mēru Prentisu.

- Ak jā, tagad es esmu prezidents Prentiss, viņš saka.
- Un labāk iegaumē to kārtīgi.

Un tad es saprotu.

Es nedzirdu viņa Troksni.

Es nedzirdu neviena Troksni.

- Nē, viņš saka, laikam jau nedzirdi vis, lai gan tas ir interesants stāsts un tu varētu…

Viola vēl vairāk izslīd no manām rokām, un šī kustība liek viņai sāpēs ievaidēties. Lūdzu! es saku. Glābiet viņu! Es darīšu visu, ko jūs teiksiet! Es pievienošos armijai! Es…

- Labs nāk ar gaidīšanu, mērs saka, beidzot izskatoties mazliet aizkaitināts.

Viņš viegli nolec no zirga un mierīgi velk nost cimdus, atbrīvo pirkstus citu pēc cita.

Un es zinu, ka mēs esam zaudējuši.

Viss ir zaudēts.

Viss ir galā.

- Kā jaunieceltais šīs skaistās planētas prezidents, Prentiss saka, izplešot rokas, it kā rādītu man šo zemi pirmo reizi, es vēlos izrādīt tev to godu un sveikt tevi kā pirmo mūsu jaunajā galvaspilsētā.
- Tod? Viola nočukst, aizverot acis.

Es viņu piespiežu ciešāk.

- Man žēl, es viņai čukstu. Man ļoti žēl.

Mēs esam ieskrējuši tieši lamatās.

Mēs esam sasnieguši pasaules malu.

- Laipni lūgti Jaunajā Prentistaunā! saka mērs.

pirmās grāmatas beigas

Grāmatas kods 4750

Ja vēlies laimēt triloģijas Haosa spēle 2. daļu, ienāc www.zvaigzne.lv , atrodi grāmatu Nazis, ko neatlaist un izlasi noteikumus!

FSC
www.fsc.org
MIX
Papīrs no atbildīgiem avotiem
FSC® C 012431
Patriks Ness NAZIS. KO NEATLAIST
Redaktore Anda Brazauska
Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010. Red. nr. L-2964. A/s "Poligrāfists", K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.